

AHI EVRAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANA BİLİM DALI

KORE SAVAŞI'NDA TÜRK ORDUSU

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN

Ahmet AVCI

DANIŞMAN

Doç. Dr. Durdu Mehmet BURAK

KIRŞEHİR-2015

AHI EVRAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANA BİLİM DALI

KORE SAVAŞI'NDA TÜRK ORDUSU

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN

Ahmet AVCI

DANIŞMAN

Doç. Dr. Durdu Mehmet BURAK

KIRŞEHİR-2015

EK -4

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE,

Bu çalışma jürimiz tarafından .....TARİH.....Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ /
DOKTORA TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan Doç. Dr. Hamit .....(İmza) .....
Akademik Unvanı, Adı-Soyadı

Üye Doç. Dr. Durdur Mehmet BURAK .....(İmza) .....
Akademik Unvanı, Adı-Soyadı

Üye Yrd. Doç. Dr. Murat TÜSLÜCA .....(İmza) .....
Akademik Unvanı, Adı-Soyadı

Üye.....(İmza)
Akademik Unvanı, Adı-Soyadı

Üye.....(İmza)
Akademik Unvanı, Adı-Soyadı

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

.../.../20..

(İmza Yeri)
Akademik Unvan, Adı-Soyadı
Enstitü Müdürü

ÖZET

Kore, ülke olarak, tıpkı ülkemizin Asya ve Avrupa kıtaları arasında köprü vazifesi gördüğü gibi, Asya Kıtası ve bir okyanus devleti mahiyetinde olan Japonya arasında köprü vazifesi görmektedir. Bu konumu nedeniyle Kore'nin jeopolitik/stratejik açıdan önemi büyüktür. Japonya'nın yıllarca sömürge alanı olarak kullanımına yönelik bir takım girişimlerden belirttiğimiz gibi bu ülkeye geçiş aşamasında köprü vazifesi olan Kore de nasibini almış ve tarih boyunca gerek komşularının ve gerekse Japonya'ya bir takım menfaatler için geçmek isteyenlerin işgallerine sahne olmuştur.

Bu işgal hareketlerinin en büyük etkileri ise 1939 – 1945 yılları arasında süren ve Dünya çapında büyük devletlerin yer aldığı askerî bir hareket olan II. Dünya Savaşı sonrasında görülmüştür. Tamamen tarafsızlığın pek de mümkün olmadığı dönem şartları içinde itilaf ve müttefik bazlı oluşumlar savaş sonrasında da soğuk savaş şeklinde yaptırımlarını devam ettirmişlerdir. Bu yaptırımlar kimi ülkelerde iç karışıklıklar şeklinde sirayet etse de Kore'de durum silahlı çatışma ortamı şeklinde zuhur etmiştir. Dönem içinde yeni yeni kendine gelmeye ve gelişmelerinin ilk adımlarını atmaya başlayan ülkemiz açısından Dünya barışı ve mevcut gerginliklerin ülkeye sirayetinin engellenmesi adına Kore'ye askerî birlik gönderilmiştir. Bu yardımda temel maksat meydana gelen ülkesel feveranı dindirerek bunun yansımalarının etkisinden kurtulmak ve Dünya barışına katkıda bulunmaktır. Ancak barış arayışı ekseninde gerçekleştirilen tek faaliyet de bu değildir. Ülkesel güvenlik ve yine genel anlamda Dünya barışına katkıda bulunmak adına NATO olarak bilinen Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütüne üye olmak çabaları da bu anlamda atılan adımlardandır.

Bahsedilen silahlı çatışma ortamı kapsamında 25 Haziran 1950 tarihinde Kuzey Kore Güney Kore'ye saldırmıştır. Bu dönemde Dünya barışını sağlama adına oluşturulmuş olan Birleşmiş Milletler kuruluş amacına hizmet edecek bir karar olarak işgal altında olan Güney Kore'ye askerî mahiyette bir yardım talebini üyelerine iletmiştir. Birleşmiş Milletler üyelerinden olan Türkiye bu çağrıya olumlu yanıt vermiş ve Güney Kore'ye yardım amaçlı olarak 5000 kişilik bir kara kuvveti göndermiştir. Dönemin siyasal yapılanması içinde bu karara karşı çıkanlar olsa da gerek Dünya barışı ve gerekse yeni oluşum içinde olan bir devletin bekası için verilen karar geri alınmamıştır.

Mevcut savaş ortamının ¼lkemize uzak bir coğrafyada olması d¼nem itibariyle haberleşme imk¼nlerinin da kısıtlı olması nedeniyle pek ilgiye maruz kalmayabilirdi. Ancak askerlerimizin G¼ney Kore'ye gitmesi nedeniyle kamuoyu tarafından savaşın gidişatına dair bilgilendirilme talepleri T¼rk basınının g¼zlerinin s¼rekli olarak bu savaşta olmasını sağlamıştır. Hatta imk¼n bulan bazı gazeteler asker¼ birliklerin ardından G¼ney Kore'ye savaş muhabirleri g¼ndererek yakından takip ve sıcağı sıcağına haber ulaştırabilme gibi imk¼nlar sağlamışlardır. Savaşta askerlerimizin yer alması ve hen¼z yakın bir tarihte iki kapsamlı savaşın yaşanması nedeniyle savaş psikolojisini atlatamayan Anadolu insanı, Kore Savaşı'nı da ¼lkesel bir savaş gibi g¼rerek acılarını ilerinde hissetmişlerdir.

Mevcut savaş durumu neticelendiğinde ortaya gerçek bir galibiyet durumunun çıkmış olduğunu s¼ylememiz m¼mk¼n değildir. Nitekim Kuzey Kore yaptığı işgal neticesinde dilediği hedeflere ulaşmamıştır. Ancak G¼ney Kore'nin savaşın nihai sonuçlarından olan ¼lkesel anlamda gerileme gibi durumları yaşamış olması kuvvetle muhtemeldir. Diğer açıdan ele alındığında Kuzey Kore için de binlerce askerin farklı bir ¼lkeye sokulması ve burada donatılması, giydirilmesi vb. masraflardan kaynaklı bir ekonomik sıkıntıya maruz kaldığı da s¼ylenebilir.

Sonuç itibariyle mevcut savaş ortamının olaya d¼hil olan t¼m ¼lkeler açısından olumsuz sonuları olmuştur.

ABSTRACT

Korea is a peninsula between Asia and Japan which has a geopolitical importance. Korea, because of this geopolitical importance, has been invaded by his neighbors since the beginning of his history.

Cold war which has increased its violence over the bipolar World that became into existence following the Second World War, turned into an armed conflict in Korea. Turkey, on the assumption that she will be faced with a similar aggression and also feeling a concern towards the future of global peace, sent her troops to Korea without obtaining the approval of Turkish National Grand Assembly. Its main target was set as to provide the integration with the Europe and become a member of NATO for her security. The public opinion was also driven in this direction and its support was obtained. The existence of Turkish military troops in Korea and her sensing of Soviet threats which have been posed since 1945, maintained the sensitivity that felt by the public opinion in this regard.

In June 25, 1950, North Korea attacked South Korea and the Korean War started. United Nations made an agreement to ensure the peace. United Nations asked for some help to South Korea from its members to be able to state the peace. With this decision, Turkey sent for five thousand backbone soldier force to Korea. Contradictory political parties criticized the decision of the Government (Democrat Party) about sending force

Turkish public followed the Korean War and the struggle of Turkish soldiers in Korea with a great attention. Some of the newspapers delivered the news to public about Turkish soldiers by sending war correspondents. Turkish public called those soldiers "Hero" who fought in Korea. They all were very proud of their soldiers achievement.

But, there was no real winner side of war, the war finished at its starting point. For us; epics that are created at Korea, unending memories of brave Mehmeds who went to Korea are the things that are left behind.

KISALTMALAR LİSTESİ

a.g.e. : Adı geçen eser

BM : Birleşmiş Milletler

C. : Cilt

Çev. : Çeviren

e.t. : Erişim tarihi

Edit. : Editör

S. : Sayı

s. : Sayfa

ÖN SÖZ

Bugünkü varlığımızı borçlu olduğumuz atalarımızın yaşadığı olaylar, yaptıkları ve yaşamlarını hiçe sayarak verdikleri mücadeleler bilindikçe ve anımsandıkça, gelecek daha bilinçli, onurlu ve umutlu olacaktır.

Her türlü bireysel beklentilerin ötesinde, ait oldukları ulusların ve tüm insanlığın kendine özgü inanç ve düşüncelerinin özgürce var olması uğrunda, kendisini adayabilen her insan, tarihte yer almak hakkına sahiptir.

Ulusun barış ve özgürlüğü için her türlü zor koşulda savaşıyor ve şehit olan binlerce yurtsever vardır. Bunların arasında yer alan ve son yüzyılda şehit olan Kore er ve subaylarını da anmak, onların Kore savaşlarındaki yaptıkları korkusuzca mücadeleleri anlatmak ve anmak benim için önemli bir görevdir.

Bu çalışmayı hazırlarken atalarımızın neler yaşadıklarını bir nebze de olsa yürekte hissedebilmenin demiri eritebilecek derecede yanmak olduğunu anladım.

Bu araştırma, sonraki araştırmalara ışık tutacağı ve eksiklerinin tamamlanacağı inancı ile son derece titizlikle hazırlandı.

Bu çalışmayı bana hazırlatan hocam Doç. Dr. D. Mehmet BURAK'a sonsuz teşekkürü borç bilirim.

Ahmet AVCI – 2015

İÇİNDEKİLER

ÖZET	i
ABSTRACT.....	iii
KISALTMALAR LİSTESİ	iv
ÖN SÖZ	v
İÇİNDEKİLER	vi
GİRİŞ	1
BİRİNCİ BÖLÜM	4
1. II. DÜNYA SAVAŞI'NIN SONA ERMESİ VE DEVAMINDA MEYDANA GELEN GELİŞMELER	4
1.1. II. Dünya Savaşı'nın Sona Ermesi	4
1.1.1. II. Dünya Savaşı'nın Avrupa'da Sonlanması	5
1.1.2. Güneydoğu Asya ve Pasifik'te II. Dünya Savaşı'nın Sona Ermesi.....	7
1.2. Türkiye'yi Savaşa Dâhil Etmek İçin Yapılan Çalışmalar	8
İKİNCİ BÖLÜM.....	12
2. KORE'NİN COĞRAFİ YAPISI VE BU YAPININ ASKERÎ HAREKÂTA ETKİLERİ	12
2.1. Kore'nin Genel Coğrafi Yapısı	12
2.2. Kore'de Yer Alan Dağlık Alanlar ve Bu Alanların Özellikleri	12
2.3. Kore'de Yer Alan Akarsular	13
2.4. Kore'de Hâkim İklimsel Yapı.....	13
2.5. Kore Ulaşım Alanında Kullanılan Kara ve Demiryolları	14
2.6. Ülkede Yer Alan Şehirler ve Limanlar	15
2.7. Kore Coğrafi Yapısının Askerî Harekât Açısından Etkileri	15
2.7.1. Kore Savaşı'na Yapılan Müdahaleye Giden Süreçte Türkiye – Kore İlişkilerinin Dünü - Bugünü.....	16

2.7.2. Günümüzde Türk – Kore İlişkileri	21
2.7.3. Türkiye – Kore İlişkilerine Genel Bakış	23
2.8. Kore Savaşı’nda Tarafların Silahlı Kuvvetlerinin Miktarı.....	24
2.8.1. Güney Kore Silahlı Kuvvetleri.....	24
2.8.2. Kuzey Kore Silahlı Kuvvetleri	25
2.9. Savaşın Başlaması ve Tarafların Tutumları	25
2.9.1. Kuzey Kore’nin Saldırısı ve BM’nin Tepkisi	25
2.9.2. Kuzey Kore Açısından Amerika Saldırısı	27
2.9.3. Birleşmiş Milletlere Üye Devletlerin Kore Savaşı’na Katılmaları.....	27
2.10. Türkiye’nin Kore’deki Olaylara Yaklaşımı	28
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	33
3. 1950 KORE HARBİNİN SEBEBLERİ.....	33
3.1. KORE HARBİNİN BAŞLAMASI, TÜRKİYE CUMHURİYETİ’NİN KORE HARBİNE KATILMASI.....	35
3.1.1. Kuzey Korelilerin Taarruzu, Birleşmiş Milletlerin Güney Kore’ye Yardımı..	35
3.1.2. Kuzey Kore’nin Taarruzu, Güney Korelilerin Çekilmesi, Birleşmiş Milletlerin Puan Köprübaşı Savunması ve Karşı Taarruzu	35
3.1.3. Türkiye’nin Kore’de Birleşmiş Milletler Ordusu Safında Savaşa Katılması	38
3.2. Birinci Türk Tugayının Kurulması, Kore’ye Gönderilmesi Ve Kunuri Muharebelerine Kadar Aldığı Görevler	39
3.2.1. Birinci Türk Tugayının Kurulması	39
3.3. Ankara’da Son Günler Ve İskenderun’a Hareket	45
3.3.1. Ankara’dan Hareket.....	45
3.3.2. İskenderun’dan Türk Tugayı Hatıraları.....	45
3.3.3. İskenderun’dan Gemilere Biniş ve Ayrılış	46
3.3.4. Kore Toprağına Çıkış (18 Ekim – 10 Kasım 1950)	46

3.3.5. Türk Tugayının Taegu'da Eğitim ve Hazırlık Çalışmaları ile Amerikan Silah ve Malzemesiyle Yeniden Donatılması.....	47
3.3.6. Türk Tugayının Kuzeye, Changdan Bölgesine Hareketi.....	48
3.4. Türk Tugayının Daha Kuzeyde, Kunuri Bölgesinde Toplanması	51
3.5. Türk Tugayının Kunuri Muharebeleri	53
3.5.1. Kunuri Muharebeleri	53
3.5.2. Türk Tugayı'nın İleri Hareketi	53
3.5.3. Türk Tugayının Kunuri'den Tokchon'a İlerleyişi	58
3.5.4. Tokchon istikametinden Wawon'a Geri Dönüş	60
3.5.5. Wawon Muharebesi.....	61
3.5.6 Wawon Muharebesi'nin Sonucu	62
3.5.7 Sinnimni Baskını ve 29 Kasım 1950 Muharebesi	63
3.5.8. Pongmyongni (Kaechon) Muharebesi	64
3.5.9. Kunuri Boğazı Muharebesi	64
3.5.10. Pyongyang'a Çekilişi	66
3.6. Kunuri Savaşları Sonundan Taarruz Muharebelerine Kadar	67
3.6.1. Türk Tugayının Yeniden Teşkilatlanmak Üzere Geriye Alınması.....	67
3.6.2. Kunuri Muharebesi'nin Yankıları	68
3.6.3. 1. Türk Taburunun 29. İngiliz Tugayına Bağlanması	68
DÖRDÜNCÜ BÖLÜMÜ	70
4. TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİNİN TAARUZ MUHAREBELERİ, İKİNCİ VE ÜÇÜNCÜ DEĞİŞTİRME TUGAYLARININ MUHAREBELERİ.....	70
4.1. Birleşmiş Milletler Ordusunun Yıpratıcı Taarruzlarını Arttırması Ve Türk Tugayının Bu Taarruzlara Katılması.....	70
4.2. Kumyangjangni Muharebesi	71
4.3. 185 Rakımlı Tepe Muharebeleri	72

4.4. 156 Rakımlı Tepe Muharebeleri	74
4.5. 1 'İnci Türk Tugayına Amerikan Kongresince Mümtez Birlik Nişanı Ve Beratl'nın Verilmesi	76
4.6. Güney Kore Cumhurbaşkanı Syngman Rhee Tarafından Tugaya Cumhurbaşkanlığı Birlik Nişanı'nın Verilmesi.....	77
4.7. Savaşta Türk Millî Karakteri.....	79
4.8. 7 Şubat-7 Mart 1951 Tarihleri Arasında Türk Silahlı Kuvvetlerinin Taarruz Muharebeleri	80
4.9. Türk Tugayının Savunma Mevziisinde Faaliyeti.....	83
4.10. 7 Martta Başlayan Taarruzlardan Önce Birleşmiş Milletler Ordusunun Ve Türk Tugayının Muharebe Durumu.....	83
4.11. 7 Mart 1951'de 25. Amerikan Tümeninin Han Nehri'ni Geçmesi Ve Türk Silahlı Kuvvetlerinin Muharebelere Katılması.....	84
4.12. Türk Tugayı Birliklerinin Savunma Ve İlerleme Muharebeleri	86
4.12.1. Savunma Muharebeleri.....	86
4.12.2. Taarruz ve İlerleme Muharebeleri.....	88
4.13. Ateşkes Görüşmelerinin İlk Safhaları	91
4.13.1. Ateşkes Görüşmelerine Başlanması	91
4.13.2. Ateşkes Görüşmelerinin Uzaması	93
4.14. Mevzi Harbi Devri	94
4.14.1. 2. Değişirme Tugayının Mevzi Muharebeleri	94
4.14.2. 3. Değişirme Tugayının Mevzi Muharebeleri	98
4.15. Kore Türk Tugayının Şehit, Yaralı Ve Kayıpları.....	100
4.16. Ateşkes Görüşmeleri Sırasındaki Harekât	100
4.17. Ateşkes Antlaşmasının İmzalanması.....	101
SONUÇ	99

ARŞİV BELGELERİ.....	101
KAYNAKLAR	105
EKLER.....	111

GİRİŞ

Savaşlar insanlık tarihinin en eski ve en ölümcül toplu hareketleri olarak tanımlanabilecek olan faaliyetlerdir. Esasında bu faaliyetler insanların ilk yerleşme ve göç faaliyetlerinde daha uygun olan yerleşim yerinde bulunan diğer insanları buradan çıkarmak veya bunlar üzerinde hâkimiyet kurmaya çalışmalarıyla başlamıştır. Bu da savaşların temelinde toprak kazanma faaliyetlerinin yattığının en büyük göstergesidir. Nitekim tarihe kazınmış savaşları incelediğimizde de bundan farklı bir sebebe rastlamak güçtür.

İnsanların yerleşik yaşama başlaması ile daha bir artış gösteren savaş faaliyetlerinde artan nüfusa göre vuku bulan olayın çapı da değişmektedir. Yüzlerce insanın katıldığı savaşlardan binlerce ve hatta on binlerce insanın katıldığı savaşlara gidişat da nüfus artışının sonuçlarındandır. Bunun bir diğer sebebi de egemenlik kurulan topraklarda yaşayan insanların farklı yerleşim yerlerinde yaşayanlara açılacak olan bir savaşa dâhil edilmeleridir.

Gelişen dünyada sanayileşme ve sanayi alanındaki üretimin her alanda kendini hissettirmesi savaşlarda da sanayinin kullanılmasını sağlamıştır. Önceleri kılıç, mızrak ve ok gibi günümüz için ilkel sayılacak olan aletlerin kullanıldığı savaşlarda, gelişen teknoloji ile birlikte ateşli silahlar da kullanılmaya başlanmıştır. Bu silahlar öncelikle büyük kale duvarlarının yıkılması için kullanılan toplarla ortaya çıkmış ve zamanda elde aşınan silahlar olarak savaş meydanlarında yerini almıştır. Pek tabii silahlar da gelişerek daha kısa zamanda daha fazla ölüme yol açabilecek hâle getirilmişlerdir. Bu ilerlemeleri kara harekâtlarında kullanılan tanklar, ağır makineler takip etmiş, alınan verim neticesinde hava alanında da savaş makineleri yapılmıştır.

Savaş makineleri alanında ilerlemeler ülkelerin birbirlerine karşı savunma güçlerini arttırabilmeleri için silah depolamaları sonucunu doğurmuştur. Bu durum bir açıdan caydırıcılığı arttırıcı yönüyle savaşların durması konusunda önemli olsa da yeterli güce ulaşanların savaşa yeltenmesi konusunda da bir dezavantaj doğurmaktadır. Ayrıca gelişen silah teknolojisi ile her alanda/mekânda kullanılabilen silahlar savaşların, savaş alanlarından koparak şehirlere taşmasına ve bu nedenle de sivil halkın da bu olaylardan zarar görmesine neden olmuştur.

Geçen zaman içinde ülkelerin gelişen sanayilerine hammadde bulma çabaları da savaşları tetiklemiştir. Bu bağlamda ilk olarak dünya çapında gerçekleşen Birinci Dünya Savaşı örnek olarak gösterilebilir. Yüzbinlerce insanın yaşamını yitirdiği bu savaş dünya tarihi açısından önemli bir olaydır. Devam eden yıllarda gerçekleşen İkinci Dünya Savaşı ise insanların savaş karşıtı oluşumlar meydana getirmesini hızlandırmış ve dünya çapında barışı sağlamak adına ülkelerin katıldığı yapılanmalar ortaya çıkmıştır.

İkinci Dünya Savaşı'nın henüz sona erdiği yıllarda aktif olarak çalışan savaş karşıtı oluşumların karşısına yeni bir sorun çıkmıştır. Aynı coğrafya üzerinde kurulu olan Güney Kore ve Kuzey Kore devletleri arasındaki gergin ortam dünya barışına gölge düşürebilecek bir hâle bürünmeden önlenmesi gerekiyordu.

Güney Kore ve Kuzey Kore arasında gerçekleşen savaş ortamı ve bu ortama müdahil olan devletleri Türkiye özelinde ele aldığımız çalışmamızın;

Birinci kısmında; İkinci Dünya Savaşı esnasında dünyada hâkim olan siyasi ortamı, bu savaştan hangi ülkelerin ne şekilde etkilendiğini, Türkiye'nin savaş konusundaki tutumunu ve Türkiye'nin savaşa sokulmak için maruz kaldığı baskıları ele aldık.

İkinci kısmında, Kore'nin coğrafi yapısı, iklim, yeryüzü şekilleri vb. özelliklerine değindikten sonra BM'nin Kore konusundaki yaklaşımları ve ilgili durum karşısında Türkiye'nin tutumunu ele aldık. Ayrıca yine bu bölüm dâhilinde çalışma konumuza giriş mahiyetinde Türk ve Kore halklarının geçmişte ve günümüzde nasıl ilişkiler içinde bulduklarını da aktardık.

Üçüncü kısmında; genel anlamda savaşa dair bilgilere yer verdik. Bu bölüm dahilinde savaşın genel anlamda sebeplerinin neler olduğu, Türk ordusunun hazırlanması ve diğer yardımcı birliklerle bir araya gelmesi, yapılan hareketler ve bunların sonucunda ele geçirilen askerî başarılar/geri geçilmelere yer verdik. Bu bağlamda savaş açısından her anı yansıtabilecek kaynak veya süre imkânsızlığından dolayı çalışmamız kapsamında savaşın gidişatını etkileyen muharebelerin aktarımına öncelik vermeye çalıştık.

Dördüncü kısmında; savaşın genel gidişatına uygun olarak muharebelerin aktarımına devam ettik. Ancak son bölüm olan bu bölümümüzdeki gidişat bir önceki

bölümde yer alan hararetli savaş ortamının aksine barışa doğru giden bir çizgide ilerledi. Bu bölüm dâhilinde de yapılan muharebeler ve bu muharebelerin sonuçlarını ele almakla beraber, Kuzey Kore ve destekçi birliklerinin geri çekilişleri, Türk ordusu ve BM'ye bağlı orduların hareketleri ve barış antlaşması konularını ele aldık.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. II. DÜNYA SAVAŞI'NIN SONA ERMESİ VE DEVAMINDA MEYDANA GELEN GELİŞMELER

Türkiye'nin, Kore'de meydana gelen savaş durumunun dünya barışını tehdit ettiği ve bu harekâtın kendi topraklarına sıçramasından endişe ettiği bir gerçektir. Bu durum Türkiye'nin savaşa müdahil olması konusunda da temel teşkil etmekteydi. Bunu daha iyi anlayabilmek için mevcut dönemde Türkiye'nin içinde bulunduğu uluslararası siyasi ortamında incelenmesinde fayda vardır. Bu bağlamda ilgili bölümde Türkiye'nin diğer ülkelerle olan ilişkilerini de ele almakla birlikte bir savaş ortamından neden geri durulduğuna da konu içi içinde değinilmektedir.

1.1. II. Dünya Savaşı'nın Sona Ermesi

II. Dünya Savaşı'nın esas nedenleri incelendiğinde görülmektedir ki, I. Dünya Savaşı'ndan kalma çözümlenmemiş birçok sorun ve tarafların güçsüz/güçlü şeklinde pozisyonu ne olursa olsun bir takım ülkelere imzalattıkları zoraki barış antlaşmaları II. Dünya Savaşı'nın yaşanılmasını kaçınılmaz hâle getirmişti. Bu bağlamda II. Dünya Savaşı'nın devam mahiyetinde bir savaş olduğu söylememiz mümkündür. Ancak devam mahiyetinde olan bu savaş I. Dünya Savaşı'na göre bariz farklılıklar da içermektedir. II. Dünya Savaşı'nın gerçekleşme şekline bakıldığı zaman, I. Dünya Savaşı'ndan farklı olarak durağan bir harp ortamının olmadığı görülmektedir¹. Buradaki durağanlık, salt mevziler bazında savaşılan bir savaş ortamının olmayışıdır. II. Dünya Savaşı'nda dinamik bir savaş ortamı hâkim olmuştur. Savaş meydanı olarak adlandırılabilen bir ortamın olmadığı II. Dünya Savaşı'nda, karada zırhlı ve motorlu araçlar, havada ise savaş uçaklarının dolaştığı ve kitle imhaların yaşandığı bir savaş ortamı olmuştur. Savaşa dair teknolojilerin bu denli yoğun olarak kullanıldığı II. Dünya Savaşı'nda hiç şüphesiz insan ölümlerinin sayısı da oldukça fazla olmuştur. Sadece askerlerin değil sivillerin de hayatını kaybettiği bu savaş için toplam ölü sayısının 50 milyon civarında olduğu kaydedilmiştir².

¹ Baskın Oran v.d., *Türk Dış Politikası, C. I, İstanbul: İletişim Yayınları, 2002, s.480.*

² Mim Kemal Öke, *Unutulan Savaşın Kronolojisi, Kore 1950–53, İstanbul: Boğaziçi Yayınları, 1990, s. 60.*

1 Eylül 1939 tarihinde Alman orduları tarafından Polonya sınırlarının geçilmesi bir tecavüz olarak değerlendirilmiş ve bu olay II. Dünya Savaşı'nın başlamasına neden olmuştur. Bu olayın ardından başlayan savaş çok kısa süre zarfından dört kıtaya yayılmıştır. Savaşın başlamasından yaklaşık 4 yıl kadar sonra 1943 yılında dönüm noktası mahiyetinde bir olay meydana geldi. Savaşın kıvılcımını atan Almanya 1943 yılı Şubat ayında Stalingrad Muharebesi'ni kaybedince doğu cephesinde genel bir gerileme hareketi başladı. Aynı yılın Mayıs ayında Kuzey Afrika toprakları da müttefiklerin eline geçince Alman işgali altında bulunan yerlerde halk millî duygular etrafında toplanmaya başladı³.

1.1.1. II. Dünya Savaşı'nın Avrupa'da Sonlanması

Almanya, Stalingrad Muharebesi'ni kaybetmesi sonucu geri çekilmeler başlamasına rağmen tam anlamıyla ümidini yitirmiş değildi. Ancak 6 Haziran 1944 tarihinde General Eisenhower komutasındaki müttefik kuvvetlerinin Fransa'nın Normandiya Plajlarına çıkarma yapması sonucunda buraya açtıkları ikinci bir cephe ile Almanya için kurtuluş ümitlerinin bitmesine neden olmuşlardı.

Normandiya'ya ulaşan müttefik kuvvetleri 10 kilometrelik bir kıyı şeridi boyunca çıkarma yapmaya başladılar. Bu harekât sadece karadan yapılan bir harekât olarak kalmadı. 1000 uçak mevcutlu bir hava filosu da oluşturularak 3 tümenlik bir askerî kuvvet havadan indirildi. Aynı anda 4000 gemiden oluşan devasa bir filoyla denizden de çıkarma yapıldı. Askerlerin hava ve denizden karaya ulaşmaları esnasında kayıpları en aza indirebilmek amacıyla, 11.000 avcı ve bombardıman uçağı ile 7 adet zırhlı, 13 kruvazör ve yüzlerce hafif savaş gemisi tarafından indirme olayı desteklendi⁴.

---

³ Fahir Armaoğlu, **20.Yüzyıl Siyasi Tarihi**, C. 1-2, Genişletilmiş 14. Baskı, Ankara: Alkım Yayınevi, (Tarihsiz), s. 389.

⁴ Armaoğlu, a.g.e., s. 396.

Bu denli devasa bir kuvvetle saldırılsa da Normandiya bir anda ele geçirilememiştir. Karadan, denizden ve havadan sürdürülen bombalama ve asker çıkarma durumlarının ardından yaklaşık olarak 3 gün boyunca büyük mücadeleler verildi ve sonuç itibarıyla müttefik kuvvetleri kıyılarda tutunmayı başarabildi. Normandiya'ya çıkarılan askerlerin mevcudu yaklaşık olarak 16 tümen büyüklüğündeydi. Karşılarında ise 14 tümenlik bir Alman askerî gücü bulunmaktaydı. 16 Haziran tarihinde müttefikler 700.000 asker, 100.000 taşıt, 245.000 ton askerî ve teçhizat ve malzeme çıkarması ile Almanlara karşı durmaya başladılar. Yapılan muharebede Almanların karşılığı Ağustos ayına kadar devam etti. Bu tarihten itibaren giderek azalan Alman savunması sonucunda müttefik kuvvetleri daha hızlı ilerlemeye başladı. Müttefik güçlerinin ilerleyişi sonucunda 24 Ağustos tarihinde Paris, 3 Eylülde Brüksel ve Amsterdam'a girildi. Bu ilerleyişin devamında müttefik birlikleri 25 – 16 Eylül 1944 tarihinde Ren Nehri'ni aşarak Alman topraklarına girmeyi başardılar⁵.

Sonuç olarak Almanya doğudan ve batıdan işgale açık bir hâle gelmiş ve bu da yapılan saldırıların oranının artmasına neden olmuştu. Müttefik kuvvetlerinin ilerleyişi karşısında giderek zayıflayan Alman güçleri, bu ilerleyişin Berlin'e kadar gelmesine engel olamadılar. İşgal güçleri Berlin'e geldikleri andan itibaren burada sokak muharebeleri başladı. İlerleyen muharebeler başkanlık binasının civarına bile yayılmaya başlamıştı ki 30 Nisan 1945 günü Hitler'in intihar ettiği yönünde bir haber duyuldu. Hitler'in yerine Amiral Doneitz geçse de Almanların kırılan direniş güçlerinde bir toparlanma sağlanamadı. Nitekim 2 Mayıs 1945 tarihinde Berlin müttefik güçlerine teslim oldu. Bu teslimiyetin ardından Almanya'yı Bolşeviklik'ten kurtarma sözü veren Amiral Doneitz kayıtsız şartsız teslimiyete dayanan bir antlaşma imzalayarak Avrupa'da savaşın sona ermesini sağladı.⁶

---

⁵ Armaoğlu, a.g.e., s. 396.

⁶ Armaoğlu, a.g.e., s. 402.

1.1.2. Güneydoğu Asya ve Pasifik'te II. Dünya Savaşı'nın Sona Ermesi

Savaşın Avrupa'da sona ermesi dünya açısından olumlu bir gelişme olsa da dört kıtaya yayıldığından bahsettiğimiz savaş, henüz tam anlamıyla bitmiş değildi. Nitekim Asya'da savaş hâlen devam etmekteydi. Ancak buralarda 1943 yılından itibaren inisiyatif el değiştirmişti. Pasifik'te Amerika, Güneydoğu Asya'da ise İngiltere söz sahibi olmuştu. Mevcut dönem içinde Amerikalılar “Manhattan Projesi” adı altında atom bombası ile ilgili çalışmalar da yapmaya başlamışlardı.

Atom bombasına dair ilk çalışmalar 1942 yılına dayanmaktaydı. Amerika'nın New Mexico Eyaleti'nde bulunan Los Almos bölgesinde toplanan bilim insanları üç yıllık bir çalışma süresinin ardından ilk atom bombasını yapmayı başarmışlardı. Bomba yapım hazırlıkları sürerken Tennessee Eyaleti'nin Oak kasabasında da gizli bir üs kurulmuştu. Bu üste patlayacak olan malzemenin hazırlıkları ve üretimi yapılıyordu. Yapılan üretim faaliyetleri sonucunda ilk atom bombası yapıldı ve deneme patlaması 16 Temmuz 1945 tarihinde Meksika yakınlarında bulunan Alamogordo Çölü'nde gerçekleştirildi. “Trinity” adı verilen bu patlamada ortaya çıkan güç beklenenin de ötesindeydi. Bu güçte bir bombanın yapılabilmesi Amerika'nın bunu kendi çıkarlarına yönelik olarak kullanmasının da önüne açtı ve yapılan bombanın Japonya'ya atılması kararı verildi⁷.

Alınan karar üzerine Amerikalılar Japonya'da iki önemli şehir belirleyerek bombayı buralara atmayı tercih ettiler. 6 Ağustos 1945 tarihinde ilk atom bombası Enola Gay isimli bir Amerikan bombardıman uçağı ile Hiroşima'ya atıldı. İlk bombalamanın ardından Japonların savaş içindeki pozisyonlarından vaz geçmeleri, işgal ettikleri yerlerden çekilmeleri bekleniyordu ancak bu gerçekleşmedi. İkinci bomba ise ilk bombadan üç gün sonra 9 Ağustos tarihinde Bocksar isimli bombardıman uçağıyla Nagazaki'ye atıldı. Yapılan iki bombalama sonucunda 100 binden fazla insanın öldüğü kaydedildi.

---

⁷ Yusuf Sarıay, Türkiye'nin Batı İttifakı'na Yönelişi ve NATO'ya Girişi (1939–1952), 1. Baskı, Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, 1988. s.90 – 92.

İkinci bombalama ile Amerika hedefine ulaşmıştı ve Japonların direnişi kırılmıştı. İkinci bombalamanın bir gün sonrasında İsviçre kanalıyla Amerika'ya başvuran Japonlar, imparatorluğun hak ve ayrıcalıklarına dokunulmaması koşulu ile teslim olmayı kabul ettiler. Kabul edilen bu teklif neticesinde 2 Eylül 1945 tarihinde silah bırakma antlaşması imzalandı.

Böylece 1 Eylül 1939 tarihinde başlayan, dört kıtaya yayılan ve 50 milyondan fazla insanın ölümüne neden olan II. Dünya Savaşı sona erdi⁸.

1.2. Türkiye'yi Savaşa Dâhil Etmek İçin Yapılan Çalışmalar

Türkiye'nin üzerinde kurulu olduğu Anadolu coğrafyası tarihin ilk zamanlarından bu yana toplulukların gözdesi olmuştur. Bu konuda jeopolitik konumundan kaynaklanan stratejik öneminin büyük payı olduğu yadsınamaz bir gerçektir.

Bahsettiğimiz realiteden hareketle Türkiye'nin bulunduğu konumu kendi çıkarları için kullanmak isteyen devletler bu amaçla Türkiye'yi de mevcut savaş ortamının içine sürüklemeye çalışmışlardır. Bu sürükleme çalışmaları zaman zaman cazip teklifler şeklinde olmakla beraber bazen de baskıya varan şekillerde görülmüştür. Ancak Türkiye, hâlihazırda yeni çıkmış bir savaşın ardından yaralarını sarmaya ve gelişip muasır medeniyetler seviyesine yükselmeye çalışırken yapılan baskılara boyun eğmemekle birlikte teklifleri de reddederek sıcak çatışma ortamından ciddi anlamda uzak durmayı tercih etmiştir.

---

⁸ Oral Sander, **Siyasi Tarih,1818-1994**, 5.Baskı, İstanbul: İmge Kitapevi, 1996, s. 143 – 152.

Ancak II. Dünya Savaşı'nda mihver devlet olarak görülen Almanya'nın cephelerdeki yenilgisi Türkiye'nin stratejik önemine daha fazla ihtiyaç duyulmasına ve dolayısıyla ülke üzerindeki baskıların artmasına da neden olmuştur. Bu ihtiyaç doğrultusunda 17 Ağustos 1943 tarihinde Quebec Konferansı adında bir konferans düzenlenerek Balkanlarda meydana gelen zararın giderilmesi ve buralarda zafere ulaşabilmek için yeni bir cephe açılması konusu gündeme getirilmiş ve bu yeni oluşumda Türk hava limanlarının ne derece önem arz ettiği görüşülmüştür. Bu önem konusunda hem fikir olan Roosevelt ve Churchill ilgili hava limanlarının kullanımı konusunda Türkiye ile görüşülmesi gerektiğini de vurgulamışlardır. 19 – 30 Ekim 1943 tarihinde toplanan Moskova Konferansı'nda da Rus tarafı Türklerin savaşa sokulması konusunda ısrarcı davranmıştır. Rusya'nın bu ısrarının amacını tahmin etmek hiç de güç değildir. Asırlardır devam eden sıcak denizlere inme politikasının bir türlü gerçekleşmemesi nedeniyle ilgili konudaki şansını bir de II. Dünya Savaşı'nda denemek istemektedir⁹. Konferans dönüşünde İngiltere Dışişleri Bakanı Eden, Türk Dışişleri Bakanı Menemencioğlu'nu Kahire'ye davet ederek direkt olarak Türkiye'nin savaş dışında kalma yönünde sergilediği tutumundan vazgeçmesini ve müttefik devletler için hava limanlarını açmasını istemiştir. Cevaben kendilerine, Türkiye'nin üs vermesi söz konusu olacaksa savaşa girmeyi de göze alacağı mahiyetinde bir cevap verilince, bu durumun gerçekleşmesi hâlinde silah ve teçhizat yardımı yapılmasının gerekliliği düşünüldü. Ancak bu noktada kendi elleriyle güçlendirecekleri bir Türkiye'yle karşılaşmak istemeyen müttefikler yalnızca üs verilmesi konusunda ısrar ettiler¹⁰.

---

⁹ Feridun Cemal Erkin, **Türk-Sovyet İlişkileri ve Boğazlar Meselesi**, Ankara: Başnur Matbaası,1968,s.267.

¹⁰ Cüneyt Akalın, **Soğuk Savaş ABD ve Türkiye-1, Olaylar - Belgeler (1945-1952)**, 1. Basım, İstanbul: Kaynak Yayınları, 2003, s. 191.

Türkiye üstündeki baskılar bununla sınırlı kalmadı. 28 Kasım 1943 tarihinde başlayan Tahran Konferansı'nda da Rusya lideri Stalin, Türkiye'nin savaşa sokulması konusunda ısrar etti. Bu konuda Amerika ve İngiltere'nin de ısrarcı olması nedeniyle aynı yıl İsmet İnönü ile görüşüldü ve savaşa katılma teklifi yapıldı. Yapılan şiddetli ısrar nedeniyle İnönü prensip olarak savaşa katılmayı kabul etti. Ancak daha önce de değindiğimiz gibi savaşa dair bir aktiflik vb. durum isteniyorsa Türkiye'ye kesinlikle silah ve teçhizat yardımı yapılması şartı öne sürüldü. Bu durum gerçekleşmediği müddetçe Türkiye savaşa girmeyecekti. Bu görüşme sonrasında Türkiye'nin geri adım atmaması nedeniyle bir İngiliz heyeti Ankara'ya gelerek Türkiye'nin şartlarını görüşmek istedi. Şubat 1944 tarihine kadar devam eden görüşmeler sonrasında İngilizler yaptıkları açıklamada Türklerin çok fazla silah istediklerine değindiler. Ayrıca istenen miktarda silah ve mühimmatın verilmesi kabul edilse bile bunların taşınması bile savaş sonuna kadar sürecek ve böylece Türkiye hem silah alacak hem de savaş dışında kalacaktı. Bu durum baştan beri Türkiye'yi savaşa sokmak isteyen Amerika ve İngiltere'nin baskılarını arttırmalarına neden olmakla beraber Churchill Türkiye'yi, yapılacak olan barış konferansında söz sahibi olamamakla bile tehdit etti. Bu tehdidin ardından Türkiye Rusya ile yakınlaşmaya çalışsa da Stalin de savaş girme şartını öne sürdü¹¹.

---

¹¹ Kamuran Gürün, **Türk-Sovyet İlişkileri (1923-1953)**, Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi, 1991, s. 272.

1944 yılının devam eden günlerin Almanya'nın durumunda meydana gelen bozulmalar üzerine Türkiye yapılacak olan bir anlaşmada yerini alabilmek adına müttefiklerine karşı ılımlı bir yaklaşım sergilemeye başladı. Bu bağlamda 2 Ağustos 1944 tarihinde Almanya ile diplomatik anlamdaki münasebetler kesildi. Ancak bu ilişkiler düzenlenmeden önce müttefik devletlerden, yapılacak olan bir barış konferansında tam bir taraf muamelesi göreceğinin teminatını da aldı. Türkiye'nin müttefiklere dair yaklaşması Rusya'nın 5 Eylül 1944'teki hareketiyle biraz daha fazlalaştı. Nitekim ilgili tarihte Rusya, Bulgaristan'a savaş açmış, Sovyet ordularının Türk sınırlarına gelme ihtimalleri belirilmiş ve Rusya'da Kızıl Ordu taraftarı komünistler yönetimi ele geçirmişti. 1944 sonbahar döneminde İngilizlerin Yunanistan'a asker çıkarmalarını da iyi karşılayan Türkiye bunu Yunanistan'la olan ilişkilerini geliştirmek için bir fırsat olarak değerlendirmiş ve Kasım 1944'te On İki Ada'ya dair herhangi bir talebinin olmadığını Yunanistan'a bildirmiştir¹².

---

¹² Durmuş Yalçın v.d., **Türkiye Cumhuriyeti Tarihi II**, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Atatürk Araştırma Merkezi, 2002, s.458.

İKİNCİ BÖLÜM

2.KORE’NİN COĞRAFİ YAPISI VE BU YAPININ ASKERÎ HAREKÂTA ETKİLERİ

2.1.Kore’nin Genel Coğrafi Yapısı

Bir mekânda meydana gelen genel siyasi, askerî vb. oluşumların kaynağı temelde o yerin coğrafi/stratejik anlamda taşıdığı önemden kaynaklanmaktadır. Bu bağlamda Kore Savaşı olarak nitelendirilen olayı tam anlamıyla idrak edebilmek için Kore’nin coğrafi ve jeostratejik anlamdaki özelliklerini bilmek faydalı olacaktır.

Kore bir yarımadadır. Bu yarımada Doğu Asya’da Mançurya’dan denize doğru uzanan dağlık bir alandır. Japon adalarının batısında yer alan bu yarımada 33 – 43 Kuzey Paralelleri ile 124 – 130 Meridyenleri arasında yer alır. Kore’nin kuzeyinde Çin Mançuryası ve Rus Sibiryası, doğusunda Japon Denizi, güneyinde Kore Boğazı ve batısında Sarı Deniz ile Pasifik Okyanusu bulunmaktadır.

Çok büyük bir yüzölçümüne sahip olmayan Kore’nin güney – kuzey yönünde 800 – 950 km uzunluğunda, doğu – batı yönünde ise 200 – 400 km. genişliğinde bir alana yayıldığı görülmektedir. Ülkenin toplam yüzölçümü 220.675 km²’dir¹³.

2.2.Kore’de Yer Alan Dağlık Alanlar ve Bu Alanların Özellikleri

Yukarıda da değindiğimiz gibi ülke genel anlamda dağlık bir arazi yapısına sahiptir. Dağların en fazla yükseltiye sahip olduğu alan ülkenin kuzeyinde yer almaktadır. Burada dağlar 2000 m.’nin üstünde bir yükseltiye sahiptir. Ülkenin orta kesimlerindeki dağların yükseltisi 1000 – 1500 m. güney kesiminde ise 500 m. civarındadır. Dağlar genel olarak derin vadilerle yarılmış biçimdedir ve genel anlamda dik yamaçlı olup ormanlarla kaplanmıştır. Dağların dik yapısından dolayı buralarda motorlu araçlarla ilerlemeye imkân yoktur. Bu nedenle ilgili bölgelerde ulaşım genel olarak at veya katır gibi hayvanlarla yapılmaktadır. Bu hayvanlara ulaşılabilmesi durumunda yaya olarak ulaşım sağlanmaktadır. Bu nedenle de ilgili alanda askerî bir harekâtın yapılması için motorlu araç yerine insan veya hayvan kullanılmalıdır. Ayrıca

---

¹³ Gnkur. Harp Tarihi Başkanlığı, **Kore Harbinde TSK Muharebeleri (1950–1953)**, Ankara: Genelkurmay Basımevi, 1975, s. 31.

bu alanlarda ilerlemenin zorluğu buraya getirilecek olan askerî personelin de özel bir eğitimden geçmiş olmasını gerekli kılmaktadır¹⁴.

2.3. Kore’de Yer Alan Akarsular

Ülkede yer alan akarsuların genel olarak ülkenin doğusundaki dağlık bölgelerden geldiği görülmektedir. Bu bölgeden çıkan akarsular batı ve güneybatı yönünde bir akış gösterirler. Ülkede dokuz adet büyük nehir bulunmaktadır. Bu nehirlerin yanı sıra büyüklü küçüklü pek çok akarsudan meydana gelen karışık bir akarsu ağı da mevcuttur. Ülkede yağışların fazlalığı ne nehir yataklarının bu yapılarla göre yetersiz kalması nedeniyle su taşkınları ve sel olayları sıklıkla görülmektedir. Ülkede tarım faaliyetleri içinde genel olarak pirinç tarımı yaygın olduğu için arazi yapısında bataklık alanlar oldukça fazladır. Bunun yanı sıra Kuzey Kore’de yer alan nehirler yılda 3 – 4 ay boyunca soğuk nedeniyle donarlar. Bu don olayı nedeniyle nedir yataklarında askerî araç, personel ve teçhizat geçirilebilir. Bu da ülkeye yapılabilecek olan bir saldırıda, ülkede sık olarak yer alan akarsu ağlarının savunma açısından belirli dönemlerde bir dezavantaja dönüşmesine neden olmaktadır.¹⁵

2.4. Kore’de Hâkim İklimsel Yapı

Kore’de iklim açısından tek ve belirgin bir yapının olduğunu söylemek mümkün değildir. Ülkenin kuzeyi ve güneyi arasında belirgin iklim farklılıkları vardır. Kuzeye doğru çıkıldıkça iklimin sertleştiği görülmektedir. Ülkenin kuzey kısmında soğuk bir iklim hâkim olmakla birlikte kışların da sert geçtiği görülmektedir. Bu bölgede yağışlar fazla ve kar şeklindedir. Kış soğuklarında nemlilik de mevcut olmakla beraber genellikle don olayları görülür. Burada sıcaklık genellikle sıfırın altındadır. Ancak yine aynı bölgede yaz ayları sıcak ve nemlidir. Oldukça fazla yağış alan bölgede muson yağmurları etkilidir. Bu yağmurlar haziran ayının sonunda başlayıp ağustos sonuna kadar sürer ve daha önce de değindiğimiz gibi pek çok yeri bataklığa çevirir.

---

¹⁴ Bahtiyar Yalta, **Kunuri Muharebeleri ve Geri Çekilmeler**, Ankara: Kuvvâ-yı Milliye Matbaası, Ankara, 2005, s.116.

¹⁵ Gnkur.Harp Tarihi Başkanlığı, **a.g.e.**, s.33.

Kore'deki iklimsel yapının askerî alandaki etkileri ise yağana yağmurlar sonucunda taşan nehirlerin askerî birliklerin arazideki harekâtı üzerindeki olumsuz etkileridir. Bu etki o kadar büyüktür ki bazen arazi dışında normal ilerlenecek olan yollarda bile hareket imkânlarını kısıtlamaktadır. Ayrıca yine Kuzey Kore'deki iklimin elverişsizliği normal askerî kıyafetlerin yetersiz olmasına neden olur. Buralarda yapılacak olan bir askerî müdahalede iklim şartlarına uygun kıyafetlerin tercih edilmesi zorunludur¹⁶.

2.5.Kore Ulaşım Alanında Kullanılan Kara ve Demiryolları

Kore'de mevcut ulaşım ağları incelendiği zaman ülkenin yerleşimine uygun bir ağın oluşturulmadığı görülmektedir. Bunun nedeni daha önce de değindiğimiz gibi ülkenin köprü vazifesi görmesi ve bu nedenle de pek çok ülkeye dair yapılacak olan harekâtlarda kullanılmasıdır. Nitekim ilgili ulaşım ağı da Japonların, Çin'i istila etmek amacıyla başlattıkları harekât doğrultusunda Japonların isteklerine göre meydana getirilmiştir. Ülkede bulunan ulaşım ağları Kore'nin güney sahilinden başlayarak kuzeyde Mançurya sınırına kadar ulaşmakta ve demiryollarından bazıları Mançurya demiryolları ile birleşmektedir¹⁷.

Demiryollarının genel yapısı incelendiğinde ekonomik durumdan çok askerî harekâtların dikkate alınarak meydana getirildiği görülmektedir. Ana demiryolu ağının başlangıcı Yalu Nehri'nin yanında bulunan Sinuiju'dur. Bu hat Pyongyang, Seoul, Taejon, Taegu'yu takip ederek Pusan Limanı'na ulaşır.

Ülkenin genel arazi yapısı nedeniyle ulaşım ağlarının oluşturulmasında bir mecburiyet unsurunun da olduğu görülmektedir. Nitekim genel anlamdaki dağlık yapı nedeniyle ulaşım vadileri takip eden yollarla sağlanmaktadır. Yine düz alanlarda meydana gelen sel ve taşkın olaylarından dolayı yolların küçük tepelerden geçirildiği de görülmektedir. Bu denli karmaşık bir ulaşım ağı elbette ki askerî anlamda bir harekâtın önüne engel çıkaracaktır. Ayrıca düzlük alanlardaki pirinç tarlalarına su ulaştırın

---

¹⁶ Yalta, **a.g.e.**, s.118.

¹⁷ Tahsin Yazıcı, **Kore Birinci Türk Tugayında Hatıralarım**, İstanbul: Ülkü Basımevi, 1963, s.8, 9.

kanalların arazide meydana getirdiği engebeler bu alanların da askerî manada kullanımına engel teşkil etmektedir¹⁸.

2.6. Ülkede Yer Alan Şehirler ve Limanlar

Ülke genelindeki nüfusun dağılımı incelendiğinde halkın çoğunlukla kırsal alanlarda yaşadığı görülmektedir. Bunda genel ekonomik geçim kaynaklarının tarıma dayalı olmasının etkisi büyüktür. Genel dağılım incelendiğinde ise yerleşim merkezlerinin çoğunlukla vadi ve dere boylarında kurulduğu görülmektedir. Gerek iklimin etkileri ve gerekse ulaşım zorlukları nedeniyle dağlık alanlarda yerleşmeler pek görülmemektedir. Daha önce de belirttiğimiz gibi ulaşım ağları genellikle vadi tabanlarında kurulduğu için düzlük alanlardaki yerleşimler bu yollarla birbirlerine bağlanmıştır. Şehir sayısı 17'dir ve bunlar genel olarak nüfusu 50 000'in üzerinde olan şehirlerdir. Güney Kore'nin en büyük şehri Seoul'dür. Kuzey Kore'nin başkenti olan Pyongyang, Seoul'ün 192 km. kuzeybatısındadır.

2.7. Kore Coğrafi Yapısının Askerî Harekât Açısından Etkileri

Yukarıda değindiğimiz coğrafi faktörlerin askerî anlamda ilerleme, mühimmat taşıma, teçhizatları götürme vb. açılardan zorluklara neden olduğunu belirtmiştik. Ancak bu zorluk dışarıdan gelebilecek bir müdahalede bölge ve iklim şartlarını bilmeyen veya hazırlıksız olan bir askerî yapılanma için geçerlidir.

Ülke savunmasında bel kemiği olarak nitelendirilebilecek olan ordu yapılanması, ait olduğu ülkenin tüm şartlarını bilmek ve buna göre düzenlenmek zorundadır. Bu da ülkedeki mevcut şartlar ne olursa olsun, ülke ordusunun avantajlı olmasını sağlayacaktır. Nitekim Kore Savaşı'nda da bunun aksi bir durum görülmemiştir.

Bölgenin hâkim bitki örtüsü ve coğrafi yapısını bilen Kuzey Kore ordusu bu durumu kendi lehlerinde kullanmışlardır. Kuzey Kore Komünist gerillaları arazi ve iklim koşullarından istifade ederek, gayri nizami harp faaliyeti olarak belirtilen bir faaliyet yürütmeye başlamışlardır.

---

¹⁸ Gnkur.Harp Tarihi Başkanlığı, a.g.e., s.38.

Kuzey Kore ve Çin Halk Kuvvetlerinin bu avantajlarına rağmen Birleşmiş Milletler Kuvvetleri savaşa düzenli birlikler hâlinde katılmışlardır. Bu katılım şekli normal şartlardaki bir müdahale için oldukça uygun olsa da “gerilla taktiği” adı verilen ve vur kaç, zarar ver mantığına dayanan bir harekât için pek de uygun olmamıştır. Gerilla taktiğinin zararlarından korunmak için BM kuvvetleri belli miktarda bir kuvveti de getirilen malzemeleri korumakla görevlendirmek zorunda kalmıştır. Bu şekilde bir kuvvet ayrılığı yaşanması hâlihazırda kısıtlı sayıda gönderilen askerler için olumsuz bir durum oldu. Bunun yanı sıra yukarıda da değindiğimiz gibi oldukça engebeli bir arazi yapısına sahip olan Kore’de büyük birliklerin toplu hareketleri oldukça zordu. Bu da yardım amaçlı giden askerler açısından olumsuz bir durum olarak görülmekteydi. Nitekim yaşanan müdahale boyunca da askerleri olumsuz şekilde etkilediği görülmektedir.

2.7.1.Kore Savaşı’na Yapılan Müdahaleye Giden Süreçte Türkiye – Kore İlişkilerinin Dünü - Bugünü

II. Dünya Savaşı ve bu savaş esnasında Türkiye’nin tutumları incelendiği zaman görülmektedir ki; ülkesel anlamda savaştan kaçınmanın yanı sıra barış noktasında ele geçen her fırsat değerlendirilmektedir. Bu bağlamda Türkiye’nin kendisiyle ilişki içine giren devletler bir yana tüm dünya devletleri bazında bir barış politikası güttüğünü söylemek de zor değildir. Bu da Türkiye’nin Kore Savaşı’nda müdahil pozisyonunda bulunmasının en temel sebeplerinden biridir. Bu bağlamda iki ülke ilişkilerinin dünü ve bugününün incelenmesinde fayda vardır.

2.7.2. Tarihte Türk ve Kore Kavimlerinin İlişkileri

Türk – Kore kavimlerinin eski çağlarda Altay dağları eteğinde beraber yaşayan birer kavim iken, daha sonra Korelilerin doğu, Türklerin de batı tarafına göç etmeleriyle birbirinden uzaklaştıkları bilinmektedir.¹⁹ Ayrıca kavimlerin kökü aynı olduğu için iki ülkenin başta dil olmak üzere gelenek, örf ve adet, halkın inancı v.s. gibi ortak bir

---

¹⁹ Hee-Chul Lee, **Siyasi, Ekonomik, Askeri ve Kültürel Açından Türkiye – Kore İlişkileri**, Ankara: Türk Tarih Kurumu, 2007, s. 1.

kültürü paylaştıklarına da inanılmaktadır.²⁰ Fakat, bu iki kavim bugünkü Orta Asya'ya ne zaman gelip yerleştikleri henüz kesin bir açıklığa kavuşmamıştır.²¹

Buna rağmen, Türkler ve Koreliler aynı kökten ve menşeidendirler. Burada Koreliler ile Türklerin aynı menşeyden kabul edilmesi, aynı kavimsel unsuları taşımaları anlamına gelir.

Dil bilim bakımından Türkçe ve Korece'nin Altay dili aile grubuna ait olmasından, cümle kuruluşu, ünlü – ünsüz uyumu, eklerin değişimi gibi benzerlikler göstermesi, iki dilin yakınlığına işaret eden birer ipucudur.²²

Dillerin yakınlığından, iki ulusun aynı kökten geldiği, yahut en azından benzer kavimlerden olduğu anlaşılır. Bu nedenlerle, Türkler ve Koreliler birbirine dil, ırk, kültür bakımından yatkın milletlerdir.

Dinlerin yakınlığından, iki ulusun aynı kökten geldiği, yahut en azından benzer kavimlerden olduğu anlaşılır. Bu nedenlerle, Türkler ve Koreliler birbirine dil, ırk, kültür bakımından yatkın milletlerdir.

Türkler ve Koreliler'in kökleri hakkında şimdiye kadar bazı çalışmalar yapılmış olmasına rağmen, bunlar tatmin edici bir düzeye ulaşmamıştır. Bu çalışmalara günümüzde bilim adamları tarafından devam edilmektedir.

Türkler ve Korelilerin ilişkilerinin tarihi hakkındaki bilgiler, geçmişteki kaynakların yetersizliğinden dolayı kesinlik kazanamadı. Fakat son yıllarda yapılan

---

²⁰ M. Cihat Önder, “**Türk ve Kore Halk İnançları Arasındaki Benzerlikler**”, **III. Milletlerarası Türk Folklor Kongresi Bildirileri**, C. IV, Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1987, s. 291 / Mae-il Shinmun, 1 Şubat 1990, s.11.

²¹ Kim Sung-kan, **Soasia-ui Munhwayoujok, Civilization of Asia Minör, Kimundang**, Seoul 1990.

²² Türkçe ve Korecenin Moğolca, Mançurya – Tungus dilleriyle beraber Altay kökenli olduğuna ilişkin teoriyi ileri süren, Finlandiyalı bilim adamları G.J. Ramstedt (1873-1950) tır. 1971'de teoriyi ileri süren, Finlandiya'nın Çarlık Rusya'dan bağımsızlığı kazandıktan sonra 1919 yılında, Tokyo'da ilk Finlandiya elçisi olarak tayin edilmiştir. Tokyo'da görevde bulunduğu 10 yıl içinde Koreli öğrenci Yu Jin-keol'den Korece'yi öğrenmiştir. Ramstedt, ilgi alanı olan Korece'nin kökeni hakkında araştırmayı 1949 yılında 'Studies in Korean Etymology' (Suomalais-Ugrilainen Seura) isimli kitabında yayınlamıştır.

Son yıllarda Kore'nin Hankuk Universtiy of Foreign Studeis'deki Türkoloji bölümü mezunları tarafından Türkçe ile Korece'nin yakınlığı olasılığını araştıran tezler hazırlandı: Choi Han-Woo, Türkçe ile Korece'nin karşılaştırmalı Fonolojisi, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 1986; Yeon Kyooseok, Korece ve Türkçe Arasında Sözvarlığının Semantik Özellikleri Açısından Bir Karşılaştırma, Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 1990.

araştırmalara göre, Türkler ve Korelilerin Aynı kavimden geldiklerini, ya da en azından kavimsel unsurları taşıdıklarını söyleyebiliriz.

Türk tarihçileri, Türklerin, Tanrı dağları ve Altay dağları arasındaki Türkmenistan'ın kuzey doğusundan geldiğini yazmaktadırlar.²³ Türk tarih kayıtlara göre, M.. 200 yıllarında Teoman Yabgu, Türk kabilelerini birleştirerek Hun İmparatorluğu'nu²⁴ kurmuştur. Çinliler bu hunlara Hsiung-nu adın vermiřlerdir²⁵, Hunlar Türklerin atası olarak bilinmektedir.²⁶

Fakat burada belirtmeliyim ki, Çinliler tarafından Hsiung-nu adı verilen Hun imparatorluğu, Türk, Moğol, Tunguslu ve Koreli Altay Kavimlerinden oluşmuştur. Çünkü, tarihte Asya ve Avrupa kıtalarında kurulan bozkır kabile imparatorluklarının tek kabileden değil, birden fazla kabileden oluşturulmasındadır.²⁷

Korelilerin atasının ise Tungus kabilelerinden 'Maek' kabilesi olduğu bilinmekte²⁸ ve Maek kabilesinin M.. 4.yüzyıldan önce Altay kabilelerinin de yerleştiği Orta Asya'dan Kore Yarımadasının kuzeyine g ettikleri tahmin edilmektedir.²⁹ Korelilerin atası sayılan Maek kabilesinin yerleştiği yerin, Hunların yerleştikleri Ordas ile aynı olması da dikkat çekmektedir.³⁰

---

²³ Anıl een, **Türk Devletleri**, İstanbul: İnkılap Kitabevi, 1986, s. 10. Prime Ministry Directorate General of Press and in formation, Turkey Yearbook 1983, s.1 / Türk kavimlerinin kökeni için bkz. Kültür ve Turizm Bakanlığı, İşlm Ansiklopedisi, C. 12/2, İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, 1988, s.142-148

²⁴ Hunlar (M.. 204-M.S.216), İasya'da ortaya çıkan ilk büyük Türk Devletini kurmuşlardır. Büyük Hun İmparatorluğu'nun sınırları doğuda Kore'ye kuzeyde Baykal Gölü ve Obi, İrtiş, İşim nehirlerine, batıda Aral Gölü'ne güneyde Çin'in Wei Irmağı – Tibet yaylası – Karakurum dağları hattına ulaşmıştır. Bknz: İşlam Ansiklopedisi, s.142; Anıl een, a.g.e., s. 36 – 39.

²⁵ Çin kaynaklarında M.. 6. Asırdan itibaren Türklerle birlikte Moğol, Tunguz soyundan bazı grupları da ifade etmek üzere "şimal barbarı hanedanı" manasında Hsiung-nu (Hiung-nu) deyimini kullanılmıştır. Bknz: İşlam Ansiklopedisi, a.g.m., s.148.

²⁶ Anıl een, a.g.e., s.36

²⁷ Choi Han-woo, Chung-ang, **Asya (Orta Asya), Doseochulpan Pyonegi**, Seoul, 1993, s.19

²⁸ **Korean Educational Development Institute, Korea Geographical Perspectives**, Seoul, 1988, ss.5-6 / M.. 7-5 nci yüzyıllar arasında Korelilerin atası olan Maek kavminin yerleştiği yerlerle ilgili araştırma için bkz. Lee Og, Koguryo Minjokhyongsung kwasahwe (Korguryo'nun Kavimsel Oluşumu ve Toplumu), Gyobomungo, Seoul, 1986, s.34-44

²⁹ Choi Han-woo, **"On the Shamanic Concept of Qara 'Black in Turkic"**, Ankara: Türk Dilleri Araştırmaları 1992, s. 106.

³⁰ Bunun için bkz. Paik Jae-hyun, **Türkler ve Koreliler Arasındaki Kültürel İlişkiler (M.. 7. Yy. – M.S. 9. yy)**, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 1990.

Ayrıca tarihte ilk kez “Türk’ ismi ile dünyaya tanıtılan köktürler (M.S. 522-745), Türklerin atası sayılan Hun İmparatorluğu’ndan kurulan ilk Türk İmparatorluğu’dur.³¹

Bu Türk budunu Çin, Kore gibi Uzakdoğu ülkelerinde Tu-chüeh diye adlandırılmış ve 6-7 yüzyıllarda Orta Asya ve Kuzeydoğu Asya’da büyük Türk imparatorluğunu kurmuştur.³² Çin’in Sui-shu adlı tarih kitabı, eski Kore devletlerinden Kaguryo ile köktürkler arasındaki münasebetlerini gösteren bir kaynaktır. Bu kaynakta Koguryo elçisi Köktürk kağanının görüştükları yazılmıştır.³³

612 yılında Çin’in Sui sülalesinin Kaguryo’yu istila etmesinin nedeni de Kaguryo’nun, Sui sülalesinin güçlerini kontrol etmek için Köktürlere elçi göndermesi idi.³⁴ O zamanlarda Kore Yarımadası’nda kuzeye ve Mançurya’ya kadar genişleyen Kaguryo, Çin’in Sui devletine karşı Tu-chüeh (Köktürk) ile müttefik olmayı istediği için³⁵, Suiler Kagurya’ya saldırmıştır.

Yine Türklerin eski abidelerinden olan Orhun Yazıtlarında bulunan “Baklı” kelimesi, eski Türkçe’de “B” ile “M” seslerinin birbirleriyle değişmesi fonetik kuralına göre Koguryo’yu kuran “Maek” kavmini gösterdiği anlaşılmıştır ki bu da Köktürkler ile Koguryo arasındaki temaslar olduğunu gösteren bir başka kanıt olmaktadır.³⁶

M.S. 8. Yüzyılda Çin’in Han Krallığı yıkıldıktan sonra iktidara gelen Wang Mang, Türkleri bastırmak için Koguryo’dan yardım istemiştir. Fakat, Koguryo bu isteği red etmekle kalmayıp Çin’e karşı düşmanca bir tepki göstermiştir.³⁷

Koguryo’nun 6-7. Yüzyıllarda Çin’e karşı savaşırken eski Türk İmparatorluğu Köktürkler ile ittifak kurması, Türkler ile Koreliler arasındaki kardeşliğin bir ifadesidir.

Fakat Kore’nin Üç Krallığından³⁸ biri olan Silla, Çin’in yardımıyla Kore Yarımadasında tek devlet haline gelmiştir. Böylece Kore Yarımadası Çin’in etkisi altına

---

³¹ İsmet Parmaksızoğlu ve Yaşar Çağlayan, **Eski Çağlar ve Türk Tarihinin ilk Dönemleri, Genel Tarih I**, Ankara: Funda Yayınları, 1976, s.316

³² Choi Han-woo, **Korece – Türkçe – İngilizce Sözlük**, Taehaksa, Seoul, 1992, s. Önsöz.

³³ Sui – Shu adlı Çin kaynağında Köktürk ve Kore’nin Kogurya Devleti arasındaki ilişkilere ait şöyledir: “... 607 yılında, Çin’in Sui devletinin imparatoru Köktürk devletinin Ki-min kağanının çadırını ziyaret ettiği zaman, Koguryo devletinin bir elçisi de çadırda ki-min kağan ile temaslarda bulunmaktaydı...” (Woo Duck-chan, Eski Koreliler ve Eski Türkler Arasındaki İlişkiler, s.1)

³⁴ Kim Sung-kon, **a.g.e.**, s.70

³⁵ Lee Ki-baik, **A New History of Korea**, Ikhokak, Seoul, 1990, s.47

³⁶ Koguryo ile Köktürkler arasındaki ilişkilerin ayrıntısı için bkz. Lee Yongbeom, Koguryo-ui Yoseojinchul kidowa Dolkwoll, Hanmankoryusa Yeoungu, Dongwhac hulpankongsa, Seoul, 1989, ss.160-191.

³⁷ Han Woo-Keun, **The History of Korea, The Eul-Yoo Publishing Company Seoul**, 1970, s.27

girmiş ve Kore Çin ile sıkı münasebetler geliştirmiş Çin'in kuzeyinde kalan Türklerle aralarındaki ilişkiler soğumuştur.

Türklerin 10. Yüzyılda batıya doğru ilerleyerek 11. Yüzyılda'da Anadolu'ya girdiği sıralarda Kore aynı yıllarda Koguryo devletinin Halefi olan Koryo dönemine³⁹ girmiş ve özellikle Koguryo'ya halef olan Parhae'nin yıkılmasından sona, Kore tarihi Mançurya'dan Kore yarımadasına kadar küçülmüştür. Bu tarihten sonra Koreliler at kültürüne sahip kavim olmaktan çıkıp yavaş yavaş tarım kültürüne sahip kavim olmaya başlamıştır.⁴⁰

Buna karşı Türklerin at kültürüne dayanan eğilimi devam ederek batıya doğru topraklarına genişletme arayışlarından dolayı Kore yarımadasına yerleşen Koreliler ile olan ilişkileri soğumaya başladı. Buna ilaveten Selçuklu daha sonra da Osmanlı İmparatorluğu batıda topraklarını genişlettikten sonra, Batılı ülkelerle yakın ilişkiler içine girdi. Fakat Chasun⁴¹ Kralı Taewongun'un Batının diplomatik ve ticari ilişki kurma isteklerine karşı katı bir biçimde kapalı politika izlemesi ile Kore münzevi bir krallık olarak kalmıştır.⁴²

Nitekim 10.cu yüzyıldan sonra itibaren Türkler ile Koreliler arasında doğrudan bir ilişkinin olmadığı söylenirse yanlış olmayacaktır.

---

³⁸ Korede üç krallık döneminde Kore'nin kuzeyindeki Koguryol M.Ö. 37 – M.S. 668, şimdiki Han Nehri'nin güneyinde, Bekce (M.Ö. 18 – M.S. 660) ve coğrafi olarak Çin'in etkisinden uzakta bulunan Silla'da (M.Ö. 57 – M.S. 668) yaşamışlardır. Koguryo Bekce ve Silla krallıkları siyasi ayrılıklarına rağmen etnik ve dil bakımından akrabalık gösterirler. Her biri karmaşık birer siyasi yapı geliştirmiş ve Konfüyüsçü ahlak ve Budist inançlarını kabul etmişlerdir. Bununla birlikte ikisinin bir diğerine veya Çin'e karşı ya da Çin ile diğerlerine karşı yaptıkları çeşitli ve değişen ittifaklarla aralarındaki anlaşmazlıklar yüzyıllar boyunca büyüyerek devam etmiştir. (Facts about Korea, Korean Overseas Information Service 1991'den Türkçe'ye çevrilen Kore Gerçeği s.8-19)

³⁹ Koryo Devleti 918'de Wang Kon tarafından kurulduktan sonra 1392 yılına kadar devam etmiştir.

⁴⁰ Kim Yong-un, **Hanilminjok-ui Wonhyung,Pyungminsa**, Seol, 1990, s.34-35

⁴¹ Chosun Krallığı, Osmanlı İmparatorluğu'nun var olduğu dönemde, 1392-1910 yılları arasında hüküm sürmüştür.

⁴² Taewongun'un dışa kapalı politikası için bkz. Lee Ki-baik, a.g.e., s. 262-264

2.7.3. Günümüzde Türk – Kore İlişkileri

Kore, 1910 – 1945 yıllarına kadar Japonya'nın sömürgeci yönetiminin altında kalmıştır. Japonya'nın Genel Valiliği tarafından zümre rejimi gibi yönetilen Koreliler arasında milliyetçiliğin gelişmesine neden oldu. 1 Mart 1919 tarihinde Koreliler, Japon sömürgecilerine karşı Kore'nin bağımsızlığını kazanmak için ülke çapında bir direniş başlattılar.⁴³

Türkiye'de Mustafa Kemal'in liderliğinde milli mücadele davasına başlamak üzere Samsun'a ayak bastığı 19 Mayıs 1919 tarihi ile Kore'nin Japonya'ya karşı 1 Mart Hareketi'ni başlatması aynı yıla rastlamaktadır.

Bundan dolayı, Kore'de Milliyetçilik taraftarı olan Dong-A Ilbo gazetesi⁴⁴ Osmanlı İmparatorluğu'nun çöküşü ve Türkiye Cumhuriyeti'nin doğuşu ile ilgili konulara geniş bir yer verdi.

Milliyetçilik taraftarı olan Dong-A Ilbo'da Türkiye Cumhuriyeti'nin doğuşundan önceki ve sonraki durumu ile ilgili çok sayıda haber de yer almıştır. Barış anlaşması ile ilgili haberler 1920-1922 yılları arasında 198 kez, 1923-1925 yılları arasında ise 128 kez yer alırken, Türkiye ile Yunanistan arasındaki savaşla ilgili haber de 1920-1922 yılları arasında 204 kez, 1923-1925 yılları arasında ise 47 kez yer almıştır.

Öte yandan bu gazetede Türkiye'nin politik durumları ile ilgili haberler de 1920-1950 yılları arasında 97 kez yer almıştır.

Bunlardan anlaşılıyor ki Kore, Türkiye'nin milliyetçiliğe dayanan davasını ve sonraki gelişmeleri çok yakından izlemiştir.

Kore, 1919 yılında, Japonya'nın zulmünden kurtulup bağımsızlığını elde etmek için 1 Mart bağımsızlık hareketini başlattı. Buna paralel olarak da Türkiye'de Mustafa Kemal, askeri bir birlik oluşturmak, güçlü batı ülkeleri tarafından parçalanma

---

⁴³ Lee, s:6

⁴⁴ Japonya, Korelilerin Japonya'nın sömürge politikasına baş kaldıran 1 Mart 1919 Hareketinden sonra Korelilerin kültürel özgürlüğünü geliştirme çalışmaları için söz verdi. Bunun asıl amacı da Korelileri yatıştırarak, sömürgecilik yönetimini, daha da güçlendirmek idi.

Dong-A Ilbo, Japonya'nın zümre yönetimi altındaki Kore Millitinin Milli Basın organı olan 1 Nisan 1920 tarihinde kurulmuştur. O tarihte Kore Milliyetçiliğini destekleyen basın kuruluşu Dong-A Ilbo'nun yanı sıra Chosun (Cosun) Ilbo, Chosun Joong-Ang (Cosun Jung-ang) Ilbo da bulunmaktaydı. Japonya'nın sömürge yönetimine karşı gelen hemen hemen hiçbir eleştirel yayın bulunmamasına rağmen, Dong-A Ilbo ile Chosun Ilbo, Japonlar tarafından 1940-1944 yılları arasında kapatılmışlardır.

durumunda olan ülkeyi kurtarmak için, milliyetçiliğe dayalı, yeni bir bağımsız devlet kurmak amacıyla 1919'da Samsun'a ayakbastı.⁴⁵

İki ülke hemen hemen aynı zamanda bağımsız devlet kurmak için milli mücadeleye başladılar. Türkiye'nin 1923 yılında Cumhuriyeti kurmasına⁴⁶ karşın, Kore 1945'te İkinci Dünya Savaşı sonlarında, Japonya sömürge yönetiminden kurtularak bağımsızlığını kazandığı halde, Japon askeri gücünün silahsızlandırması için ABD ve Sovyetler Birliği'nin anlaşması ile 38 inci paralel sınır alınarak güney ve kuzey sınır olmak üzere bölündükten sonra, nihayet Güney'de 15 Ağustos 1948'de Kore Cumhuriyeti hükümeti kuruldu. Kore Cumhuriyeti hükümetinin kurulması, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasından 25 sene sonra gerçekleşti.

Türkiye ile Kore'nin yeniden yakınlaşma sebebi Kore Savaşı'dır.⁴⁷

Türk askerinin Kore Savaşı'na katılması iki ülkenin dostluğunu pekiştirmek ve iki millet arasında sempati yaratmak için yeterli olmuştur.⁴⁸ Türkler ve Koreliler birbirine karşı sıcak ve dostane duygulara sahiptirler.

Türk askerinin Kore Savaşı'na katılması gerek, Kore'nin hürriyet ve bağımsızlığının korunmasına, gerekse dünya barışının geliştirilmesine katkıda bulunmuştur. Kore halkı, Türk Tugayının Kore Savaşı'na iştirak ederek gösterdiği fedakarlığı unutmamaktadır. Ayrıca bu fedakarlık, Kore Savaşı tarihinde özel bir yere sahiptir. Kuzey Kore'nin tek taraflı saldırıları ile başlayan Kore Savaşı sırasında Türk Tugayı Kunuri ve Kumyangjangri muharebelerinde zafer üstüne zafer kazanarak Kore Cumhuriyetinin hürriyet ve bağımsızlığının korunmasına büyük katkıda bulunmuştur.

---

⁴⁵ Kongwon Ilbo, 11 Kasım 1988, s.8.

⁴⁶ Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşu hakkında bkz. Suh Jae-mahn, Toki Konghwakuk Suripwajong-e Daehan Yeonku, Hankuk Joondanghakwe Nonchnog, 1990, s. 1-92. Afet İnan, A History of the Turkish Revolution an Turkish Republic, The General Directorate of the Turkish Revolution and Turkish Republic, The General Directorate of Press, Ankara, 1981.

⁴⁷ Türkiye – Kore ilişkilerinde, Türk askerlerinin Kore Savaşı'na katılmasına değinmek gerekir. Fakat Kore savaşı ve Türk askerlerinin iştiraki hakkında önceden araştırmalar yapıldığı için burada onları yinelemeyeceğiz.

Kore Savaşı ve Türk askerinin katılımı ile ilgili bilgi için bkz. Suh Jae-Mahn, Kore Savaşı'nın Türk Dış Politikasına Etkileri, Ankara: Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Doktora Tezi, s. 85-111. Lee Hee-soo, İslam ve Türk kültürünün Uzak Doğu'ya Yayılması, Ankara: Türk Diyanet Vakfı Yayınları, 1988, s. 287-292; Mim Kemal Öke, Korea 1950-53, İstanbul: Atölye Burak Matbaacılık, 1991; Mim Kemal Öke, Korea 1950-53, İstanbul: Boğaziçi Yayınları, 1990 / Askeri Terminolojisi ile yazılmış Türk askerinin Kore'deki öyküsü hakkındaki bkz. T.C. Genelkurmay Harp Tarihi Başkanlığı Kore Harbinde Türk Silahlı Kuvvetlerinin Muharebeleri, 1950-53 Ankara, 1975.

⁴⁸ Kangwon Ilbo, 11 Kasım 1988, s.8.

Bu sebeple Türk – Kore ilişkilerinde, Kore Savaşı sırasında oluşturulan müttefik dostluk ilişkilerde yalnızca yeni temel oluşturmakla kalmamış, aynı zamanda iki ülkenin ilişkilerinin ana karakterlerini belirlemede de bir dönüm noktası olmuştur. Başka bir deyişle, Türk askerlerinin Kore'ye gönderilmesi, Türk ve Kore hükümetleri ile Türk ve Kore halkı arasında karşılıklı anlayışı yaratan bir fırsat olmak yanında, 1949 yılında Türkiye Cumhuriyeti'nin Kore Cumhuriyetini tanimasından sonra iki ülke ilişkilerinin yeniden başlamasına neden olmuştur.

Sonuç olarak, Türkiye ve Kore birbirine hem çok yakın hem de çok uzakta bulunan iki ülkedir. Uzakta bulunma coğrafi bakımdan uzak olduğu anlamını taşımaktadır. Yakın zamanın anlamı ise iki ülkenin geçmişteki iyi ilişkileri temel alınarak hürriyet, barış, refah gibi müşterek idealleri beslemeleriyle yürekten yakınlık hissedebilen ülkeler demektir.

2.7.4. Türkiye – Kore İlişkilerine Genel Bakış

Kore Savaşı'ndan günümüze kadar geçen yaklaşık 40 senede, iki ülkenin münasebetleri bir sorun yaratmadan gelişti. Bu süre içinde hiçbir sorunla karşılaşılması bir anlam ifade etmektedir. Bunun sebebi iki ülkenin birbirine karşı ilgisiz olması ya da işbirliğinin iyi yürütülmesi olabilir.

Burada karşılıklı ilgi eksikliği, iki ülkenin durumu ve hükümet politikaları ile hedeflerinin farklı olmasından dolayı ortaya çıkan ilgisizlik anlamındadır.

1950'li yıllardan sonra yaklaşık 40 yıl içinde iki ülke de önemli siyasal olaylarla yaşamışlardır. Kore'de yaşanan önemli siyasi olayları, 1960 yıllarında 19 Nisan öğrenci ayaklanması, 1961 yılının Mayıs ayındaki askeri darbe,⁴⁹ 1972 yılının Ekim ayında iktidarın uzatılması için anayasanın değiştirilmesi, 1979 yılında Cumhurbaşkanı Park Chung-hee'nin öldürülmesi, 1980 yılının Mayıs ayında Kwangju'da çıkan ayaklanmalar olarak sayılabilir.⁵⁰

Türkiye'nin siyasi durumu da, siyasi partiler arasındaki tartışma ve sürtüşmeler sonucundaki istikrarsızlık gösteren hükümetlere 27 Mayıs 1960 12 Mart 1971, 12 Eylül

---

⁴⁹⁻⁵⁰ Ayrıntı için Bkz. Pak Kaya Wontak, **Kore İhtilalleri (1960-1963)**, Ankara: Ankara Üniversitesi, Siyasal Bilimler Fakültesi, Doktora Tezi, 1966

1980 yıllarındaki askeri darbelere Demokrat Parti ve Adalet Partisi hedef olurken, 1971 yılındaki darbeye ise tüm siyasi partiler hedef olmuşlardır.⁵⁰

Türkiye’de hemen hemen 10 yıl ara ile önemli siyasi olaylar çıkarken, Kore’nin de hemen hemen aynı yıllarda siyasi hareketlere sahne olduğu görülür. Bu tür siyasi değişikliklerin aynı dönemlerde ortaya çıkması iki ülkenin siyasi ve sosyal durumunun bir benzerlik taşıdığını göstermektedir.

Kore Savaşı ile 1950 yılında başlayan iki ülkenin askeri ilişkileri, sağlam bir temele dayanarak günümüze dek gelmektedir.

2.8. Kore Savaşı’nda Tarafların Silahlı Kuvvetlerinin Miktarı

2.8.1.Güney Kore Silahlı Kuvvetleri

Güney Kore ordusunun silah ve teçhizat alanındaki tüm ihtiyaçları Amerika tarafından karşılanmaktaydı. 1950 yılı itibariyle Güney Kore ordusu 6 adet piyade tümeninden oluşuyordu. Bu tümenler ülke içinde sınır boylarında tertiplenmiş vaziyetteydiler. Yine ülke içindeki emniyeti sağlamak için de iki ayrı tümen bulunmaktaydı. Bu bağlamda yaşanacak olan savaş için Güney Kore’nin hâlihazırda ikişer alaydan oluşan sekiz adet tümeni vardı. Bu da oldukça zayıf bir askerî yapılanmaya sahip olunduğunu gösteriyordu.

Deniz kuvvetleri ise küçük bir filodan ibaretti. Bu filoda hafif harp gemisi ve yardımcı gemiler yer almaktaydı. Silahlı kuvvetlerin toplam mevcudu 100.000 kişi civarındaydı. Bunun yanı sıra 50 000 kişilik bir polis kuvveti de yer almaktaydı. Bu kuvvetler 15 Temmuz 1950 tarihinden itibaren BM Komutanlığı emrine verilmişti. Mukayeseli açıdan yaklaşıldığında bir Güney Kore tümeninin yaklaşık olarak bir Kuzey Kore alayına denk geldiği görülmekteydi. Konuyu askerî açıdan ele alan uzmanlar gerek asker sayısı ve gerekse askerî nitelik yeterliliği açısından Güney Kore ordusunun Kuzey Kore ordusu karşısından pek de bir şansı olmadığını belirtmektedirler⁵¹.

---

⁵⁰ Metin Hepar ve Jacob M. Landua, **Political Parties and Democracy in Turkey**, I. B. Tauris ve Co. Ltd. 1991, s.2

⁵¹ Gnkur.Harp Tarihi Başkanlığı, **a.g.e.**, s.47.

2.8.2. Kuzey Kore Silahlı Kuvvetleri

Kuzey Kore ordusu, kara birlikleri, deniz birlikleri, hava kuvvetleri, kıyı savunma birlikleri ve ülke için koruma birlikleri gibi birbirinden farklı yapılardan oluşmaktaydı. Bu yapılanmada Rusya'nın yadsınamaz bir katkısı vardı. Nitekim Kuzey Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti'nin kurulmasına yardım eden Rusya, bu kuruluşun ardından da devlet üzerinden ellerini çekmemiş ve Kuzey Kore ordusuna askerî eğitim vermişlerdi. Bunun yanı sıra askerî malzemeler açısından da Kuzey Kore ordusuna yardım eden Rusya sayesinde ordu teçhizatları dönemin en modern silahları arasında yer almaktaydı.

Kuzey Kore ordusunun kara kuvvetleri bünyesinde 13 piyade tümeni, 1 zırhlı tümeni ve 1 de tank alayı vardı. Bir tûmende üç topçu taburu bulunmaktaydı. Tûmenlerin mevcutları yaklaşık olarak 11.000 kişiden oluşmaktaydı. Hava kuvvetleri bünyesinde yüzden fazla uçak bulunan Kuzey Kore ordusunun pilotları Rusya tarafından eğitilmişti.

Kuzey Kore deniz kuvvetleri de Güney Kore'ye göre oldukça fazlaydı. 32 harp gemisi ve yardımcı geminin bulunduğu donanmada komutanlar ve askerler oldukça iyi eğitim almıştı. Deniz kuvvetlerinin komuta kademesinde yer alan askerler Japon ordusunda Çin'e karşı savaşan ve II. Dünya Savaşı esnasında Rus ordusunda görev yapmış kişilerdi⁵².

2.9. Savaşın Başlaması ve Tarafların Tutumları

2.9.1.Kuzey Kore'nin Saldırısı ve BM'nin Tepkisi

Güney ve Kuzey Kore arasındaki ilişkilerin düzelmesi için BM aracılık yapıyordu. Bu bağlamda 10 Haziran 1950 tarihinde BM temsilcileri ile Kuzey Kore temsilcileri arasında görüşme yapıldı. Görüşmeler sonucunda mevcut sorunların barışçıl bir çerçevede çözülebileceğine dair inançlar güçlendi. Ancak görüşmelerden yaklaşık 15 gün sonra Kuzey Kore saldırısı başladı. Kuzey Kore bu saldırıya gerekçe olarak Güney Kore askerlerinin sınırı geçtiğini öne sürmüştür.

---

⁵² Gnkur.Harp Tarihi Başkanlığı, a.g.e., s.47.

Başlayan saldırı ile beraber BM, Güney ve Kuzey Kore taraflarına saldırıyı durdurma çağrısında bulunmuş ve aynı zamanda da saldırıları gözlemleyip raporlamıştır. Yapılan gözlem sonucunda oluşturulan raporlar değerlendirilerek BM Genel Sekreterliği makamına sunulmuştur. Sekreterlik makamına iletilen bilgilerde, Kuzey Kore'nin başlattığı saldırının gerçek manada bir savaş mahiyetinde olduğuna yer verilerek mevcut durumun uluslararası güvenlik açısından tehdit oluşturduğuna da değinilmiştir.⁵³

İletilen mesaj doğrultusunda aynı gün toplanma kararı alan BM Konseyi, bir toplantı yapmıştır. Yapılan toplantıya Kuzey Kore'ye destek veren Rusya katılmamıştır. Toplantı sonucunda, katılım gösteren ülkelerden dokuz lehte ve bir çekimser oy alınmak suretiyle karar verilmiştir. Toplantı sonucunda Kuzey Kore'nin saldırısının uluslararası barışı bozduğu kararı alınmıştır. Bu nedenle de;

- Başlayan çarpışmanın hemen durdurulması,
- Kuzey Kore'nin, Güney Kore topraklarından çekilmesi

gibi barışı sağlamaya veya savaşı durdurmaya yönelik kararlar alınmıştır. Ayrıca alınan kararlara uyulup uyulmadığı da BM Kore Komisyonu tarafından takip edilecektir⁵³.

25 Haziran 1950 tarihinde yapılan toplantı sonucunda temel anlamda yukarıda değindiğimiz kararlar alınsa da Kuzey Kore bu kararlara uymamıştır. Nitekim 26 Haziran 1950 tarihinde de kararlara uymadığının somut göstergesi olarak Seoul'ü ele geçirmek için saldırıya geçmiştir. Bu gelişmeler üzerine dönemin Amerika Başkanı Truman tarafından ülkesinde bulunan birliklere Güney Kore Cumhuriyeti'ne Amerikan deniz ve hava kuvvetleriyle yardım edilmesi yönünde emir vermiştir. Bu bağlamda yapılacak olan yardımlar konusunda BM Konseyi de bilgilendirilmiştir.

Kuzey Kore'nin saldırısı sadece Amerika tarafından kınanmamıştır. BM Güvenlik Konseyi, Seoul'ün işgalinin ertesi günü yaptığı toplantıda Kuzey Kore Devleti'nin barışı bozduğu ve bu nedenle suçlu olduğunu duyurmuştur. Bu bağlamda da Güney Kore'ye yardım yapılmasını tüm üye devletlerden istemiştir. Bu yardım çağrısı üzerine tüm üye devletlerin hangi alanda ne kadar yardım yapabileceklerini bildirmeleri de istenmiştir.

---

⁵³ Gnkur.Harp Tarihi Başkanlığı, **a.g.e.**, s.49.

2.9.2.Kuzey Kore Açısından Amerika Saldırısı

Kore Savaşı'nda meydana gelen olaylar Güney Kore açısından zarar boyutu fazla olan olaylardı. Kuzey Kore'nin, BM'nin tüm çabalarına rağmen başlattığı işgal sonucunda 29 Haziran 1950 tarihinde Seoul ele geçirildi. Bu ilerleme karşısında oldukça zayıf durumda olan Güney Kore ordusu çareyi çekilmekte buluyordu. Amerika'dan gelecek olan yardım ise olaya müdahale edebilecek olan tümenlerdeki pek çok askerî personelin terhis edilmiş olmasından dolayı gecikmekteydi.

Ancak hava kuvvetleri ile müdahale gecikmedi ve 30 Haziran 1950 tarihinden itibaren Amerikan Hava Kuvvetleri Kore Savaşı'nda müdahil pozisyonuna geçtiler. Aynı tarihte deniz kuvvetleri de kıyı şeridinde kontrolü ele geçirdi. Aynı gün kara kuvvetleri de yardım için izin alarak Kore Savaşı'nda Güney Kore saflarında yer almak için harekete geçtiler.

Kara kuvvetleri için izin alınmasından kısa bir süre sonra, 5 Temmuz 1950 tarihinde, Japonya'da bulunan Amerikan 24. Tümeni Kore'ye ulaştı. 24. Tümen Kore'ye ulaşmasının ardından Güney Kore ordusuyla beraber savaşa katıldı⁵⁴.

2.9.3. Birleşmiş Milletlere Üye Devletlerin Kore Savaşı'na Katılmaları

Yukarıda da değindiğimiz gibi Kuzey Kore'nin Güney Kore'ye müdahalesi BM nezdinde haksız ve dünya barışını tehlikeye düşüren bir girişim olarak değerlendirilmişti. Bu değerlendirme sonrasında BM tarafından üye devletlere Güney Kore'ye yardımda bulunulması çağrısı yapılmıştı. Bu çağrı üzerine harekete geçen üye devletler içinde başta Amerika olmak üzere 40'tan fazla üye devlet tarafından Güney Kore'ye malzeme yardımında bulunuldu. Malzeme yardımının yanı sıra Avustralya, Amerika, İngiltere ve Kanada gibi ülkeler tarafından deniz ve hava birlikleri vasıtasıyla zayıf olan Güney Kore ordusu desteklenmiştir. Bunların yanı sıra;

- Belçika – Yunanistan: Kara ve hava birlikleri,
- Hollanda – Tayland – Yeni Zelanda: Kara ve deniz birlikleri,

---

⁵⁴ Gnkur. Harp Tarihi Başkanlığı, **a.g.e.**, s.55.

- Filipin – Fransa – Habeşistan – Lüksemburg - Porto Riko – Türkiye: Kara birlikleri,
- Kolombiya: Deniz birliği,
- Güney Afrika: Hava birliği

göndererek Güney Kore’yi askerî anlamda desteklemişlerdir. Yapılan yardımların mahiyeti ve içeriği incelendiğinde, Kore Savaşı’nda yardım açısından en büyük yükü Amerika, İngiltere ve Türkiye taşımıştır⁵⁵.

Yapılan yardımlar gelişmiş güzel bir şekilde olmamıştır. Daha önce de değindiğimiz gibi BM Konseyi yardım yapacak ülkelerden yapılacak olan yardımların mahiyeti hakkında bilgi almıştır. Bu bağlamda tarihlendirilen yardımlar belirli bir plan dâhilinde Güney Kore’ye ulaştırılmıştır.

Yardımların ulaştırılmasının yanı sıra Güney Kore içinde bunların dağıtım veya gönderim amaçlarına tam olarak hizmet etmeleri de büyük önem taşımaktaydı. Bu bağlamda BM Güvenlik Konseyi tarafından gönderilen askerî birliklerin tek elden komuta edilebilmesi için bir komutanlık oluşturulması fikri gündeme getirildi. Bu fikir makul karşılanınca Amerika ilgili sorumluluğu almayı istemiş ve Amerikan komutan General Mac Arthur 24 Temmuz 1950 tarihinde bu göreve getirilmiştir.

Ancak gerek iklim ve coğrafi şartlar ve gerekse yardım için farklı ülkelerden gelen birliklerin adaptasyon süreçleri nedeniyle hemen bir karşı taarruza geçmek mümkün olmamıştır. BM bayrağı altında kendi bayraklarını da taşıyarak bulunan birliklerin hazır hâle gelmeleri için iki aylık bir süre ön görülmüştür. Bu süre sonunda Eylül 1950 tarihinde BM bayrağı altında toplanan birlikler karşı taarruza geçmişlerdir.

2.10. Türkiye’nin Kore’deki Olaylara Yaklaşımı

Daha önce de değindiğimiz gibi Türkiye, kendisine oldukça uzak olan bu ülkeye dair müdahalelerde dünya barışını gözetmekteydi. Ayrıca daha yeni biten bir savaş ortamına geri dönülmesi durumundan da zararlı çıkmak istemiyordu. Bu nedenle de Batılı devletlerle Kore Savaşı’na yönelik işbirliği içine girmek istiyordu.

---

⁵⁵ Yalta, a.g.e., s.19.

Bağlamdaki hedeflere ulaşabilmek için çıkar yol olarak 1949 yılında kurulan NATO'ya üye olmak gerekiyordu. Bu doğrultuda NATO'ya katılmak için ilk müracaat 1950 yılında yapıldı. Aynı yıl Türkiye'de yapılan genel seçimleri ezici bir çoğunlukla kazanan Demokrat Parti de Kore'ye yardım edilmesi hususuna sıcak bakmaktaydı. Dönemin Dış İşleri Bakanı Fuad Köprülü, Kore Savaşı'nda Kuzey Kore'nin tutumunun insanlık onuruna yakışmadığını ve yeni bir emperyalizmin tohumlarını attığını belirterek Türkiye Cumhuriyeti Devleti adına, Kuzey Kore'nin hareketlerinin tasvip edilmediğini belirtmekteydi⁵⁶.

Yeni Türk Hükümeti'nin görüşleri incelediği zaman hem asker gönderilmesine sıcak baktığı hem de Kuzey Kore'nin sadece Güney Kore için tehdit oluşturmadığının farkında olduğu görülmektedir. Mevcut işgalin tüm dünya açısından bir yayılmaya dönüşebileceği ve mevcut yayılmanın da yeni bir dünya savaşına sebep olabileceği konusunda diğer ülkelerle fikir birliği sağlanmıştır. Aynı zamanda Kuzey Kore konusunda oldukça destekleyici bir yaklaşım içinde olan Rusya'nın çok yakın bir zamanda Türkiye'den toprak talep ettiği unutulmamıştır.

Mevcut durum ve Türkiye'nin buna dair yaklaşımı nedeniyle basın ve yayın kuruluşlarının haberlerinde Kore'ye asker gönderme konusu oldukça fazla yer almaya başlamıştı. Haberler yayınlanırken Demokrat Parti Milletvekili Senihi Yürüten, Kore'ye gönüllü bir milis kuvveti göndermek için faaliyetlere başlamıştır. Bu amaçla bir dernek bile kurulduğu bilinmektedir. Kurulan dernek beklenenden de fazla ilgiyle karşılaşmış ve daha kuruluşunun ilk günlerinde Kore'ye gönüllü olarak gitmek isteyen yaklaşık üç bin kişi derneğe başvuruda bulunmuştu.⁵⁶

Aynı dönemde Kore'yle ilgili sorunlarla en az Türkiye kadar ilgilenen Amerika'da da benzer bir dernek oluşturulmuş ancak beklenen başvuru sayısına ulaşılması bir kenara oldukça az başvuru olmuştur. Hatta başvuruların azlığından yakınan Amerikan yetkilileri yaptıkları açıklamada herkesin Kore ile ilgili müdahalede dışarıda kalmak istediğine değinmişlerdir. Amerika'da ilgili durum için millî muhafızlar ve İkinci Dünya Savaşı gazilerine müracaat edildiğinde bile olumlu sonuç alınamamıştır. Bu şahıslar kendilerinin ilgili vazifelerini yerine getirdiklerini ve sıranın gençlerde olduğunu belirtmişlerdir. Gençlere yönelik girişimler ise pek çok bahaneyle

---

⁵⁶ Öke, **Unutulan Savaşın Kronolojisi, Kore 1950–53**, s. 60.

sonuçsuz kalmıştır. Örneğin, bu dönemde askere alınmamak için gençler tarafından kolejlere ve üniversitelere kayıt yaptıranların sayısının oldukça arttığı görülmektedir. Bazı gençler ise orduya kayıt olurken cepheye gönderilmeyeceğini düşündükleri birimleri seçiyorlar, böylece hem askere kayıt olmuş hem de cepheye gönderilmekten kurtulmuş oluyorlardı⁵⁷.

Bu gelişmeler yaşanırken daha önce de değindiğimiz gibi BM tarafından üte ülkelerden Kore'ye yapılabilecek olan yardımın mahiyetinin belirtilmesi istenmişti. Bu isteğin yayınlandığı 28 Haziran 1950 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti tarafından BM Genel Sekterliği makamına cevaben bir metin gönderilmiştir. İlgili cevap metninde, *“Birleşmiş Milletler Konseyinin Kore'deki acıklı olaylarla ilgili olarak yapmış olduğu girişimleri, bozulan barışın geri getirilmesini ve açıkça taarruza uğrayan bir devletin egemenlik haklarının korunmasını sağlayacak ve bu suretle dünya barışının ve ulusların güvenliğinin kuvvetlenmesine en etkili bir şekilde hizmet edecek bir kararın ifadesi sayan hükümetim adına ve 28 Haziran 1950 tarihli ve 8755 sayılı telgrafınız kapsadığı tavsiyeye cevap olarak zatı devletlerine Türkiye Cumhuriyeti'nin Birleşmiş Milletler Kurulunda bir üye olmak sıfatıyla üzerine almış olduğu taahhütleri ve hükümleri dâhilinde ve en büyük içtenlikle yerine getirmeğe hazır olduğumu bildirmekte acele eder ve bu vesile ile derin saygılarımı sunarım.”*

T.C. Dışişleri Bakanı Fuat Köprülü

ifadelerine yer verilmiştir⁵⁸. Ayrıca bu cevap metni dönemin Dış İşleri Bakanı Fuad Köprülü tarafından mecliste de okunmuş ve diğer vekillerin büyük beğenisini kazanmıştır.

Bu tarihte Kore'de saldırılar ve çatışmalar sürmekteydi. Temmuz 1950 tarihine gelindiğinde Kuzey Kore'nin destekçisi olan Rusya ile müzakere arayışlarına devam edilmekteydi. Ancak Rusya bu bağlamdaki görüşme taleplerini çeşitli nedenlerle reddediyordu.

18 Temmuz 1950 tarihine gelindiğinde Cumhurbaşkanı Celal Bayar ve hükümet yetkilileri ile yüksek rütbeli komutanların katıldığı bir toplantı yapıldı. Yapılan toplantı

---

⁵⁷ Öke, a.g.e., s. 66.

⁵⁸ Yazıcı, a.g.e., s. 29.

sonrasındaki açıklamada Kore konusuna dair herhangi bir görüşme yapıldığının ipucu verilmemişti.

25 Temmuz 1950 tarihinde ise yine Bayar'ın başkanlığında bakanlar kurulunun katıldığı bir toplantı yapıldı. Bu toplantının konusunu, BM Genel Sekreterliği tarafından Kore Savaşı'na destek için yapılacak yardım talebine dair verilecek olan cevap oluşturuyordu. Toplantı sonrasında ise dışişleri bakanlığı tarafından hazırlanan cevap metninin bütün ayrıntılarıyla incelendiği belirtildi⁵⁹.

Yapılan toplantı sonrasında bakanlar kurulu tarafından Kore'ye yardım amaçlı bir askerî kuvvet gönderilmesi kararı verildi. Bu bağlamda BM Genel Sekreterliği makamına bir telgraf gönderildi. Gönderilen telgrafta; *“Ekselâns Bay Trygvie Lie, BM Genel Sekreteri, Lake Success Birleşmiş Milletler paktından doğan taahhütlere ve Güvenlik Konseyinin kararlarına uymayı vecibe bilen Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Kore hakkında yardım talebini içeren 15 Temmuz 1950 tarihli telgrafınızı bu zihniyet içinde ve dikkatle tetkik etmiştir. Cumhuriyet Hükümeti bu inceleme sonucunda bu kararları dünyanın şimdiki şartları içinde genel barış hizmetinde etkili ve fiili şekilde uygulamaya koymadaki gerek ve önemin bilinci içinde Kore'de hizmet etmek üzere 4.500 mevcutlu silahlı bir savaş birliğini Birleşmiş Milletler emrine vermeğe karar vermiştir.”*

Türkiye Dışişleri Bakanı Prof. Fuat Köprülü

ifadelerine yer verildi⁶⁰.

Türkiye'nin Kore'ye yardım maksadıyla asker göndermesi kararı ve ülke içinde ve gerekse ülke dışında büyük yankılar meydana getirdi. Genel anlamda olumlu olarak karşılanan bu karar konusunda eleştiri yapanlar da vardı. Ülke içinde yapılan eleştirilerin başında Türk Barışseverler Cemiyetinin eleştirileri geliyordu. İlgili cemiyet eleştiriden de öteye geçerek kararı protesto etti ve iptal edilmesi için meclise başvuruda bulundu. Yapılan iptal başvurusunda asker gönderimi konusunda halkın heyecanına kapılarak hareket edildiğini ve bu hususun uluslararası anlaşmalara dayanılarak

---

⁵⁹ Öke, **a.g.e.**, s. 67.

⁶⁰ Yazıcı, **a.g.e.**, s. 33.

yapılabileceği vurgulanmakla beraber Türkiye ile BM arasında böyle bir anlaşma olmadığına da değinilmiştir⁶¹.

Yapılan başvuru ve bunun uyandırabileceği olumsuz tutumların önüne geçebilmek adına başbakan tarafından cevap mahiyetinde bir basın toplantısı düzenlenmiştir. Bu toplantıda;

- Her müdahalenin bir hukukî temele dayanmasının gerekli olmadığı,
- Kore'ye yapılan yardımda temel hedefin hürriyeti yok etmeye yönelik bir saldırıyı durdurmak olduğu,
- Yaşanan iki büyük dünya savaşı sonucunda bazı milletlerin özgürlüklerini savunabilmek için yardıma ihtiyaçlarının olduğu ve bu nedenle de Güney Kore'ye yardım edilmesinin yerinde bir davranış olduğu

hususları vurgulanmıştır.⁶¹

---

⁶¹⁻⁶¹ Yazıcı, **a.g.e.**, s. 38.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. 1950 KORE HARBİNİN SEBEBLERİ

16. Asır sonlarından itibaren milli ve medeni sahada hayli ilerlemeler arasında seneden seneye süratli bir nüfus artımı kaydederek yalnız kendi adalarında yaşayamayacağını anlayan Japonya yeni topraklara sahip olarak idari ve iktisadi sahada genişlemek, milli refahı artırmak politikasıyla ilk hamlede Kore'yi ve Çin'in bir kısmını istilaya iştahlanmıştı. Daha eski zamanlardan beri Kore'nin münasebeti olan Çinliler Japonların istilâ siyasetine karşı Kore'nin hamisi rolünü alınca bu memleket bu iki millet arasında bir rekabet sahnesi olmuştu. Japonya'nın terakki hamlelerini ve istila siyasetini dikkatle takip eden ve bunun kendisine de tehlikeler arz edeceğini anlayan Rusya 19. asır sonlarında aynı sahnede rakipler arasına katılmıştır.⁶²

Bu rakiplerin, uzun seneler, birbirlerine karşı siyasi manevralarından sonra silaha sarılmaları ve neticede, 1895 de Çin, 1905 de Rus ordularının mağlubiyetleriyle Japonlar istilâ emellerinin ilk safhasını gerçekleştirmişlerdi.⁶²

Bu tarihi vak'alarla sahip olduğuna göre geçmişte, Kore bol toprak mahsulleri ve zengin madenleriyle kudretli Japonya için siyasi ve iktisadi faydalarıyla beraber askeri ve köprübaşı, hazırlık mevzii olduğu gibi zayıf bir Japonya'ya karşı Rusya ve Çin için de en müsait bir çıkış mevzii olur. Tarafların müvazeneti halinde Kore herhangi tarafın elinde ise onun emniyetli bir ileri karakol mevziini teşkil eder. İktisadi ve sevkülceyşî ehemmiyeti dolayısıyla Kore'ye, bu üç devletten her birini derin bir iştihak ve ihtiras besler, fırsatını bulursa iştihasını tatmine koyulur.

İkinci Cihan harbinden Japonların mağlûb çıkmasıyla bu fırsata eriştiklerini zanneden Ruslar Kore'yi bütünüyle hakimiyetleri altına almak istemişlerse de Amerikalıların müdahaleleri ve çabuk davranmalarıyla ancak kısmen ellerine geçirebilmişlerdir.

Kore emelleri yarıda kalıp dondurulan Ruslar bu emellerini sinsi gayretlerle tam olarak tahakkuk ettirebilmek için Kuzey Kore'de kendi ideolojileriyle zehirleyebildikleri şahısların tahrik ve tehditleriyle yeni bir komünizm ocağı kurmuşlar,

---

⁶²⁻⁶² Yazıcı, a.g.e., s. 4.

buna katılan ve kapılarının zalimane idareleriyle, tecavüzkâr telkinleriyle hazırladıkları Kuzey Kore Ordusu'nu bir alet olarak bütün Kore'ye hakim olmak gayesiyle Güney Kore'ye saldırmışlar ve o zavallı memleketi baştan başa ateşe vererek kana boyamışlardı. Aradan çok geçmeden bu faciaya Çinlilerde menfaatleri icabı katılmışlardı. Bu harpte Kuzey Koreliler ve Çinliler dramın aktörlüğünü, Ruslar suflörlüğünü yapmışlardır.

Bundan dolayı bu harbin maksatlarını yalnız Kuzey Koreliler tarafından değil, ötekilerin zaviyelerinden de mütalâa etmek yerinde olur.

Kuzey Koreli idarecilerin düşüncelerine veya aldıkları telkinlere göre: Kore'nin kuzeyi madenler ve sanayi bölgesidir. Ziraata mahduttur. Güneyinde madenler azdır. Ziraat sahaları geniş ve bereketlidir. Kore iki parça halinde kaldığı halde, iktisaden güçlükler yaşar kalkınamaz gelişemez.⁶³

Kuzey Kore idarecileri kendi idare ve iradelerine hakim olaydılar harb düşünüş ve maksatlarını makul, meşru gösterebilirler! Ama bu maksatların maskeleydiği dünya komünist idarecilerinin emel ve menfaatleri adına hareketle aynı milletin evlatlarını birbirine kırdırmaya, milyonlarca insanın ölümüne, memleketlerinin harabiyetine âlet oldukları için onlar Kore milleti ve tarihi huzurunda vatan ve millet haini olarak mücrim sayılırlar.

Kuzey Koreliler komünist mefkuresine ve tecavüz hurbine hazırlayan ve sevk edenlerin Rus komünist idarecileri olduğu şüphe edilmez bir hakikattir. Bu harpte bunların güttükleri maksatlar:

Kore'nin bütününü komünist hakimiyeti altına alarak canlı cansız varlıklarını kendi menfaatlerine hâdim kılmak,

Çin mansurya'sını güneyden kuşatmak,

Henüz zayıf olan Japonya'ya daha yaklaşarak orada karışıklıklar çıkarmak, Vasıtalı tehditlerle Japonya'yı kendi tarafına çekmek, Japonya'nın kuvvetlenmesi halinde, Japon tehditlerini Rusya ve Çin'den uzakta tutabilmek için Kore'yi bir ileri karakol olarak kullanmak.

Dünya efkârında hüküm süren emniyetsizliği, iktisadi huzursuzluğu artırarak yeni propagandalarla komünizm nüfuzunu geliştirmekle hülâsa edilebilir.

Çinlilerin maksatlarına gelince:

Kore’de Rus hakimiyeti yerine kendi hakimiyetlerini kurmak ve mevcut iktisadi kaynaklardan faydalanmak,

Kore’deki büyük elektrik santrallerinin Mançurya sanayiyle olan irtibatlarını korumak, Japonları Çin topraklarından uzak bulundurmak,

Çin halkına bir zafer hediye ederek komünizm idaresinin nüfus ve itibarını artırmak,

Komünizm hesabına hareket eder görünmekle Çin – Rus ittifakına karşı bir kur yapmak bu yolla Rusya’dan azami derecede mali, iktisadi askeri yardım sağlamak... da Çinlilerin maksatlarının teşkil etmiş olabilir.⁶³

3.1. KORE HARBİNİN BAŞLAMASI, TÜRKİYE CUMHURİYETİ’NİN KORE HARBİNE KATILMASI

3.1.1. Kuzey Kore’nin Taarruzu, Güney Korelilerin Çekilmesi, Birleşmiş Milletlerin Puan Köprübaşı Savunması ve Karşı Taarruzu

Bir taarruz harbi için beş yıldan beri hazırlandıkları anlaşılan Kuzey Kore Silahlı Kuvvetleri Choi-Yung-Kun komutasında, 25 Haziran 1950 sabahı saat 04:00’te Ongjin Yarımadası’nı bombalayarak Güney Kore’ye taarruza başlamıştır. Saat 08:00’de 38. paraleli geçerek barış içinde yaşayan Güney Kore’ye baskın şeklinde taarruz etmişlerdir. Güney Kore Cumhuriyeti de aynı gün saat 11:00’de Kuzey Kore’ye savaş ilan etmiştir.⁶⁴

27 Haziran 1950 günü, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi, Kore’de tek meşru devlet olan Güney Kore’ye yardım etmeleri için, üye devletlere çağrıda bulunmaya karar vermiş, durum Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliğince üye devletlere telgrafla bildirilmiştir. Aynı gün de Washington’dan bütün dünyaya hitap eden Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Truman bu isteğe cevap olarak Uzak Doğru’daki Amerikan Hava ve Deniz Kuvvetlerine, Kore Cumhuriyeti Hükümeti ordusuna yardım etmelerini ve bunları desteklemelerini emrettiğini açıklamış ve ayrıca

---

⁶³ Yazıcı, s: 7-8

⁶⁴ Yazıcı, s: 25-26

Uzak Doğu Başkomutanına, Kore Cumhuriyeti'ne Kara Kuvvetiyle de yardım yapılması yetkisini vermiştir⁶⁵. Truman, barış içinde yaşayan, hiçbir tahrikte bulunmayan Kore Cumhuriyeti'ne yapılan silahlı tecavüzle komünizmin bağımsız ve hür milletleri istila için harbe girişmiş olduğuna şüphe bırakmadığını da belirtmiştir.⁶⁵

Güvenlik konseyinin karar ve isteği üzerine 8 Temmuz 1950'de Amerika'nın Uzak Doğu Başkomutanı Kara Ordusu Generali Douglas Mc. Arthur Kore'deki Birleşmiş Milletler Kuvvetleri Başkomutanlığına atanmış, 25 Temmuzda komutayı devralmasıyla Birleşmiş Milletler komutanlığı aktif hâle gelmiştir.⁶⁶

Kuzey Kore'nin, 12 piyade tümeni, bir zırhlı tümen, iki sınır tugayı birkaç tank alayı ve 150 taktik uçaktan oluşan yaklaşık 183.000 kişilik iyi hazırlanmış ve seferber olmuş ordusuna karşı, çok zayıf ve savaşa hazır olmayan Güney Kore'nin silahlı kuvvetleri bu ani taarruzu durdurabilecek bir durumda değildi. Bu nedenle yeter sayıda Birleşmiş Milletler kuvvetleri Kore'ye gelip kendilerine yardım edinceye kadar Kuzeylilerin hızla gelişen taarruzlarına karşı ciddi bir direniş gösterememişlerdir.⁶⁶

Büyük kısmıyla Pyongyang-Seul, Wonsan-Seul mihverlerinden Seul bölgesine yönelmiş olan Kuzey Kore Kuvvetleri 29 Haziran 1950'de Seul'ü zapt etmiştir. Bu kuvvetlerin doğusundan Chunchan'a taarruz eden bir tümen hızla ilerlerken doğu kıyılarında önemli bir ulaştırma merkezi olan Kangun'a doğru yönelen bir tugay da burayı ele geçirmiş ve Kangnung güneyine çıkarma yapmış olan bir Kuzey Kore kuvveti ile birleşmiştir. Bundan sonra Han Nehri'ni geçen Kuzey Kore kuvvetleri geniş cephe ile güneye, Taejon genel istikametinde ilerleyerek 15 Temmuz 1950'de, Kum Nehri-Chongju Chungju hattına varmışlardır. 5 Temmuz Japonya'dan gelerek Kore'ye yetişmiş olan ilk Amerikan tümeni (24. Tümen) bu aşamadaki muharebelere katılmış ve bunun arkasından 24 Temmuzda⁶⁶ diğer iki Amerikan tümeni de (25 inci Piyade ve 1. Süvari Tümenleri) karaya çıkarak savunma görevi almışlardır.

25 Temmuz 1950 günü Güney Kore topraklarında ilerlemekte olan Kuzey Kore birliklerinin güney istikametli taarruzu doğrudan doğruya Pusan'a yani Birleşmiş Milletler ordusu ikmal üssüne, kuşatma taarruzu şeklinde yönelmiştir.⁶⁷ Temmuz 1950

⁶⁵⁻⁶⁵ Veli Yılmaz, **Siyasi Tarih**, İstanbul: Harp Akademileri Basımevi, 1998, s. 255.

⁶⁶⁻⁶⁶⁻⁶⁶ Genelkurmay Askeri Tarih ve Stratejik Etüt Daire Başkanlığı (ATASE) Arşivi, Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu : 140, Gömlek: 23, Belge, 23-07, Sunalıp s.47-52

⁶⁷ **A.g.a.**, Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu : 1, Gömlek: 6, Belge, 6-6.

sonlarında Kuzey Kore ordusunun sayı üstünlüğü ve büyük enerjisi karşısında Güney Kore kuvvetleri ve parça parça yardıma gelen üç Amerikan tümeni Taegu'nun kuzeybatısındaki Vaegwan'a kadar geri çekilmeye mecbur olmuştur. Böylece Pusan köprübaşı mevzisi meydana gelmiştir.

Kuzey Koreliler 1950 senesi Ağustos başından Eylül ortasına kadar bir buçuk ay Pusan köprübaşı mevziisine bütün kuvvetleriyle taarruz ettilerse de bir başarı sağlayamamışlardır.

Kuzey Kore kuvvetlerinin taarruzu sonucunda Pusan kıyı başına kadar çekilmek zorunda kalmış olan Birleşmiş Milletler kuvvetleri taarruz sırasının kendisine geldiğini değerlendirerek Kuzey Kore ordusunu yok etmeyi hedefleyen bir karşı taarruza karar vermiştir. Bu maksatla hazırlanmış olan 10. kolordu ile 15 Eylül 1950'de Seul'ün batısındaki İnchon'a Pusan köprübaşı mevziilerindeki Birleşmiş Milletler ordusunu, İnchon çıkarmasıyla kombine edilmiş büyük bir taarruza sevk etmiştir. Bu taarruzi hareket sonucunda ve İnchon'dan Seul üzerine yürüyen kuvvetlerinde etkisiyle, Kuzey Kore birlikleri Pusan köprübaşından yaklaşık 200 km kadar kuzeye sürülmüştür. Güney Kore Cumhuriyeti'nin başkenti Seul 28 Eylül'de kurtarılmış, Güney Kore kuvvetlerine ait Başkent Tümeni de 38. paraleli geçmiştir⁶⁸.

Birleşmiş Milletler için bir başarı olan Pusan Köprübaşı savunması sırasında Birleşmiş Milletlerin Kore Harbi'ne görevlendirdiği kuvvetler de arka arkaya gelmeye başlamıştır. Türkiye Washington Büyükelçiliğinin Kore Harekatı üzerine hazırlamış olduğu 6 Ekim 1950 tarihli raporuna göre, Türk Tugayını taşıyan gemiler Türkiye'den Kore'ye hareket ettikleri sırada Kore Harbi'ne katılarak yardıma karar veren ülkelerin sayısı Amerika ve Güney Kore hariç 15'tir. Bunlar, Hollanda, Belçika, Filipinler, İngiltere, Fransa, Kanada, Yunanistan, Yeni Zelanda, Tayland, Türkiye, Hindistan, İsveç⁶⁹, Güney Afrika, Avusturalya ve Siyam'dır. Raporda yaptıkları yardımın derecesi tespit edilebilenler, İngiltere ve Avusturalya 10.000 kişi, Filipinler 5.000 kişi, Siyam 5.000 kişi, Fransa bir tabur olarak belirtilmiştir.⁷⁰

---

⁶⁸ Yazıcı, a.g.e., s. 24.

⁶⁹ Hindistan ve İsveç sähıye birlikleri göndermişlerdir. Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu:140, Gömlek: 23, Belge: 23-08

⁷⁰ A.g.a., Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu:4, Gömlek: 41, Belge: 41(1:4); Sunalp 54-57

3.1.2. Türkiye'nin Kore'de Birleşmiş Milletler Ordusu Safında Savaşa Katılması

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 27 Haziran 1950 tarihinde Güney Kore'ye yardım konusunda, üye devletlere yaptığı çağrı Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Trygve Lie tarafından 28 Haziran 1950 tarihli telgrafla Türkiye Cumhuriyeti Hükümetine de bildirilmiştir. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterinin telgrafına Dışişleri Bakanı Fuat Köprülü aracılığıyla 29 Haziran 1950 günü saat 23:00'te⁷¹ verdiği cevapta, "Birleşmiş Milletlerin bir üyesi sıfatıyla, üzerine almış bulunduğu yükümlülükleri, mevcut hükümler dahilinde ve azami samimiyetle, yerine getirmeye hazır olduğunu" bildirmiştir. Bu suretle Türkiye, Birleşmiş Milletlerin saldırıya uğrayan Güney Kore'ye yardım edilmesi teklifine, Amerika Birleşik Devletleri'nden sonra ilk olumlu cevap veren devlet olmuştur.

Daha sonra Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri, Güvenlik Konseyine ve Kore Cumhuriyeti'ne bildirmek üzere, Türkiye Dışişleri Bakanlığına, bulunulacak yardımın şekli hakkında cevap verilmesi isteğini içeren telgraf yollanmıştır.⁷²

Kore'de saldırgan devlete karşı Birleşmiş Milletler emrinde savaşmak üzere, Ankara'da 3 piyade ve 1 topçu taburu ile yardımcı birliklerden oluşturulmuş 4.500 mevcutlu bir tugayın hazırlanmasına başlanmıştır. Daha sonra, bu birlikler 259 subay, 18 askeri memur, 4 sivil memur, 395 astsubay, 4414 er olmak üzere 5.000 mevcuduna çıkarılmıştır.

---

⁷¹ **Ayın Tarihi:** Haziran 1950, s.199, 124

⁷² Temmuz 1950, s. 200, s.68

3.2. Birinci Türk Tugayının Kurulması, Kore'ye Gönderilmesi Ve Kunuri Muharebelerine Kadar Aldığı Görevler

3.2.1. Birinci Türk Tugayının Kurulması

25 Temmuz 1950 tarihli Bakanlar Kurulu Kararı ile Birleşmiş Milletler emrine Kore'ye gönderilmesi kararlaştırılan Türk Birliği, Genelkurmay Başkanlığının 3 Ağustos 1950 tarihli emirleri gereğince," Birleşmiş Milletler Türk Silahlı Kuvvetleri Komutanlığı" adıyla Ankara'da şu esaslara göre teşkilatlandırılmıştır.

Komutanlık karargâhı, 28. Tümen tarafından oluşturulacaktır.

Birlikler:

- 28. Tümen 241. Piyade Alayı
- 2. Zırhlı Tugay Topçu Taburu
- 28. Tümen İstihkâm Taburunun Motorlu İstihkâm Bölüğü,
- 28. Tümen Muhabere Bölüğünden bir takım,
- 28. Tümen Araç Nakliye Bölüğü,
- 8. Kolordu 1. Hafif Uçaksavar Taburundan bir hafif uçaksavar bataryası,
- 28. Tümen Tanksavar Taburundan bir takım,
- 5. Zırhlı Tugay Sıhhiye Bölüğü,
- 28. Tümen Hafif Bakım Tamirhanesi,
- 4. Yurt İçi Bölge Komutanlığı Bاندosu.

Birliklerin sefer kadrolarına çıkarılmaları için 23. ve 39. Tümen sıhhiye Taburundan faydalanılacaktır. Yedek subay gönderilmeyecek: subaylarından da istekli ve layık olanlar tayin edilecektir. Kore'ye gidecek bütün personel, röntgenlerinin alınması dahil esaslı bir sağlık muayenesinden geçirilerek sağlıklı olanlar seçilecektir. Teşkilat en geç 20 Ağustos'a kadar tamamlanacaktır.⁷³

Türk Tugayı, ordunun çeşitli birliklerinden, tercihen gönüllü olarak seçilen subay, astsubay ve erlerden kurulmuştur. Bu suretle Kore'de savaşa istekli yepyeni bir birlik oluşturulmuştur. Kore'ye gönderilecek silahlı kuvvetlerin temin edildiği birlikler

---

⁷³ A.g.a., Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 1, Gömlek: 41, Belge: 41-1(2).

de kuruluşlarından meydana gelen ihtiyaç doğrultusunda takviye edilerek Kara Kuvvetleri Komutanlığınca yeniden düzenlenmiştir.⁷⁴

3.2.1.1. Tugaya Atanan Komuta Heyeti

10 Ağustos 1950 tarihinde 2. Zırhlı Tugay Komutanı Tuğgeneral Tahsin Yazıcı, Kore Türk Kuvvetleri Komutanlığı için Genelkurmay Başkanı tarafından yapılan teklifi kabul etmiş, 15 Ağustos Günü Genelkurmay Başkanlığında yapılan basın toplantısıyla da Tahsin Yazıcı'nın ismi halka açıklanmıştır. 12 Ağustos günü de birliğin kurmay başkanlığına Kurmay Yarbay Selahattin Tokay atanmıştır.⁷⁵ Tugay Komutanı Tahsin Yazıcı 19 Ağustos 1950'den itibaren Birleşmiş Milletler Türk Silahlı Kuvvetleri Komutanlığı Karargahını kurarak geçici olarak Etimesgut'ta 2. Zırhlı Tugay Komutanlığında göreve başlamış, aynı zamanda 2. Zırhlı Tugay Komutanlığı görevini de devam ettirmiştir.⁷⁶

Kore'ye gitmek üzere görevlendirirken 241. Piyade Alayının Komutanı Kurmay Albay Asım Eren'in 16 Ağustos gününe kadar sürdürdüğü alay komutanlığı görevini⁷⁷ 24 Ağustosta Albay Celal Dora devralmış ve kendisine alay sancağı teslim edilmiştir.⁷⁸

2. Zırhlı Tugay Motorlu Piyade Taburu Komutanı Piyade Yarbay Natık Poyrazoğlu 241. Piyade Alayı Komutan Yardımcısı olarak 14 Ağustosta tayin edilmiş⁷⁹ ve kendisi bu göreve, vekaleten yürüttüğü Alay Komutanlığı görevini 24 Ağustos 1950'de Albay Celal Dora'ya devrettikten sonra başlamıştır.⁸⁰

2. Motorlu Topçu Taburunun 4 Ağustosta Kore'ye hareket emri aldığı zamanki mevcut Komutanı Yarbay Tahsin Kurtay, seferi kadroya göre de tabur komutanlığı görevine atanmıştır.⁸¹

---

⁷⁴ A.g.a., Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 1, Gömlek: 2, Belge: 3-2.

⁷⁵ A.g.a., Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 1, Gömlek: 93, Belge: 93-1.

⁷⁶ A.g.a., Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 1, Gömlek: 93, Belge: 93-1.

⁷⁷ A.g.a., Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 1, Gömlek: 49, Belge: 49-1(2).

⁷⁸ A.g.a., Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 1, Gömlek: 99, Belge: 99-4

⁷⁹ A.g.a., Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 1, Gömlek: 78, Belge: 99-4

⁸⁰ A.g.a., Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 1, Gömlek: 13, Belge: 99-5

⁸¹ A.g.a., Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 1, Gömlek: 99, Belge: 99-2(3-5).

Piyade Binbaşı Naci Yardımcıkul 241. Piyade Alayı 1. Tabur Komutanı Piyade Binbaşı Lütfü Bülgin 241. Piyade Alayı 3. Tabur Komutanı olarak 25 Ağustosta tayin edilmiştir.⁸²

Yalnız 15 Eylülde Binbaşı Naci Yurdakul'un yerine Binbaşı İmadettin Kuranel⁸³ tayin edilmiş, kendisi 25 Eylül 1950'de alaya İskenderun Atik Yaylası'nda katılarak 1. Tabur Komutanlığı görevini üstlenmiştir.⁸⁴

3.2.1.2. 241. Piyade Alayının Ayaş'tan Ankara'ya (Etimesgut'a) İntikali

Kore'ye gitmek üzere hazırlanan Tugaya, teşkilatlanma ve ikmal yerleri olarak Ankara ve Etimesgut garnizonları gösterildiğinden birliklere tertip olunan personel, silah, araç gereç ve donatım buralara gönderiliyordu.

Bu sırada esas garnizonu Ayaş olan 241. Piyade Alayı silahsız ve araçsız olarak, bütün komuta heyeti (yedek subaylar hariç) ve 929 doğumlu erleri ile birlikte alay sancağı da beraberinde olarak 8 Ağustos 1950'de Ankara'ya intikal edip 291. Alayın kışla içinde çadırılı ordugâha çıkarak boşalttığı sarıkışla da hazırlıklara başlayacaktır.⁸⁵ Alay tugayın çekirdek yapısını teşkil etmek üzere, Ankara'ya hareketinde Ayaşlılar tarafından büyük bir törenle uğurlanmıştır.

241. Alay 16 Ağustos 1950 tarihinde teşkilat, ikmal ve eğitimine Etimesgut'ta 2. Zırhlı Tugay bölgesinde devam etmek üzere emir almıştır.⁸⁶ 17 Ağustos günü Tanksavar Takımı ile birlikte 2. Zırhlı Tugay bölgesine⁸⁷ 2. motorlu Piyade Taburunun kamyonları ile nakledilmiş, Tugay birlikleri çadırılı ordugaha çıkarılarak 241. Alay binalara yerleştirilmiştir.⁸⁸

---

⁸² A.g.a., Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 1, Gömlek: 41, Belge: 41-45(46-47).

⁸³ A.g.a., Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 1, Gömlek: 13, Belge: 13-2

⁸⁴ A.g.a., Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 1, Gömlek: 50, Belge: 50-3

⁸⁵ A.g.a., Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 1, Gömlek: 41, Belge: 41-39 (52)

⁸⁶ A.g.a., Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 1, Gömlek: 99, Belge: 99-2

⁸⁷ A.g.a., Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 1, Gömlek: 46, Belge: 46-18

⁸⁸ A.g.a., Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 1, Gömlek: 93, Belge: 93-1

2.2.1.3. Birliklerin Eğitim Çalışmaları ve Sınıf Okullarında Eğitim

Görmeleri

Yoğun bir eğitime tabi tutulacak birliklerin 25 Ağustosta eğitimlere başlayacakları yerler kararlaştırılmıştır.

Birliklerin eğitimlerine cumartesi ve Pazar günleri de devam edileceği yalnız 30 Ağustos günü tatil yapılacağı kararlaştırılmıştır. Birinci safha eğitim programlarının 25 Ağustos – 15 Eylül arasında tatbik edilmesi, 16-23 Eylül arasında da tatbik edilen programların eksik kalan kısımlarının takviye edilmesi planlanmıştır.

Eğitim programlarında şu hususlar göz önünde bulundurulmuştur.

- Her sınıf birliklerinin muharebe eğitimine, özellikle kapalı ve arızalı arazide muharebeye önem verilmesi;
- Gerçek atışlarla kıta tatbikatları, zırhlı araç ve hava kuvvetlerine karşı korunma, def ve tart, gece hareket ve gece atışlarına yer verilmesi.
- Subay ve astsubayların pusula ve harekete ve haritanın araziye tatbikine alıştırılması,
- Çeşitli tipte ordugâhlar kurulması tecrübesi,
- Özellikle geceleri ve arızalı arazide yeteneği yüksek şoför yetiştirilmesi,
- Trafik hizmetleri için inzibat takımının yetiştirilmesi,
- Muharebe malzemesinin muharebe şartları içinde emniyetle kullanılması.⁸⁹

3.2.1.4. Silah ve Araç İşleri

Silahsız olarak Etimesgut'a gelen 241. Piyade Alayı 25 Ağustos günü gerilla subay Amerikalı yarbay gözetiminde Motorlu Piyade Taburundan alınan 300 piyade tüfeğiyle gerilla eğitimine başlamış, ertesi gün kadrosuna göre alaya Türk silahlarından dağıtım yapılmıştır.⁸⁹

⁸⁹⁻⁸⁹ A.g.a., Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 1, Gömlek: 99, Belge: 96-6 (7)

Alayın eğitimleri sırasında Amerikalı uzmanlardan Albay Smith ve Gumby gelerek eğitimde bulunmuşlardır.⁹⁰

2 Eylül 1950 tarihli emirle, Kore'ye esas itibarıyla yalnız Amerikan ordu tipi silah ve araçlar götürülmesi, bunların yedek parçaları Kore'deki makamlarca sağlanacağından bunlar için yedek parça götürülmemesi planlanmıştır.

Motorlu araçlar içinde Türkiye'den götürüleceği, fakat bunların yedek parçalarının Kore'deki makamlarca sağlanacağı belirtilmiş; Ankara'dan temin edilemeyen 6 Adet ambulansın da Konya'daki depodan kara yoluyla Etimesgut'a getirilmesi istenmiştir.⁹¹

Amerikan İrtibat Kurulunca Almanya'daki Amerikan birliklerinden getirilecek olan silah 6 Eylül'de Türkiye'ye geliş, Tugay birliklerine dağıtım yapılan bu silahlarla⁹² Alayda 8 Eylül'de eğitime başlamıştır.

3.2.1.5. Personel İkmal İşleri

Birleşmiş Milletler Türk Silahlı Kuvvetlerinin kadrosuna göre subay atamaları tamamlanmıştır, kadroya göre astsubay noktasına, 1928 doğumlu gönüllü kıta çavuşlarından karşılanmaya çalışılmıştır.⁹³

Kore Türk Tugayının personel kadrosu 259 subay, 18 askeri memur, 4 sivil memur, 395 astsubay (76'sı kıta çavuşu) ve 4414 erden oluşmaktadır.⁹⁴ Erler arasında bir de 241. Alay mensubu 17 gayrimüslim er bulunmaktadır. Bunlar Ermeni, Rum, Süryani ve Musevi asıllı vatandaşlarımızdır.⁹⁵

---

⁹⁰ A.g.a., Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 1, Gömlek: 130, Belge: 130-2 (3)

⁹¹ A.g.a., Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 1, Gömlek: 1, Belge: 1-22 (23-24)

⁹² A.g.a., Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 1, Gömlek: 21, Belge: 21-1 (2)

⁹³ A.g.a., Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 1, Gömlek: 41, Belge: 41-73 ; Kutu: 1, Gömlek: 55, Belge: 55-4(5)

⁹⁴ A.g.a., Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 2, Gömlek: 51, Belge: 51-2; Kutu: 3, Gömlek: 109, Belge: 109-5

⁹⁵ A.g.a., Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 1, Gömlek: 41, Belge: 41-32/34; Kutu: 4, Gömlek: 3 Belge: 3-2

3.2.1.6. Tugay Personelini İlgilendiren Bazı Hükümler

Kore'ye gidecek Türk Tugayının subay ve askeri memur ailelerine hizmet eri verilmiş kararlaştırılmış, bu ailelerin hiçbir surette hizmet ersiz kalmamasına özen gösterilmemiştir.⁹⁶ Kore'ye gidecek subay, memur, sanatkar ve astsubay ailelerinin gidecekleri şehirle göre gerekli yolluğun verilmesi⁹⁷ düşünülmüş Kore birliği İskenderun'a intikal edeceğinden ailelere Ankara – İskenderun arası yolluk verilmesi kararlaştırılmıştır.⁹⁸

25 Ağustos Tugay personelinin aylık mutemetlik görevini Türkiye İş Bankası kabul etmiş, personelin noter vekâletnamelerini yaptırarak her ay ailelerine ne kadar para gönderecekleri ve kendi hesaplarına ne kadar para bırakacaklarını, bu vekâletnamelerde belirtecekleri tebliği edilmiştir.⁹⁹

24 Ağustos tarihli emirle Kore'ye gidecek Savaş Birliği erlerine tayın istihkakı 4000 kaloriden aşağı olmamak üzere yemek verileceği, 29 Ağustos tarihli emirle de subay, askeri memur, astsubay ve ücretli memurların da erat kazanına dahil edileceği bildirilmiştir.¹⁰⁰

3.2.1.7. Türk Tugayında Görevli Amerikan Heyeti

Kore'de Türk Silahlı Kuvvetleriyle çalışmak üzere görevlendirilmiş olan Topçu Albay Thomas Gumby başkanlığındaki beş kişilik Amerikan Müşavir grubu,¹⁰¹ Türk kuvvetleriyle birlikte Kore'ye gitmişlerdir. Bu Amerikalı uzman subaylar, Tugayın hemen bütün savaşlarında bulunmuşlardır. Özellikle Amerikan Kuvvetleriyle Tugayın bağlantı kurmasında, ikmal işlerinde ve yeni Amerikan silahlarıyla yapılan eğitim ve atışlara yardım etme konusunda bu kurulun yaptığı yardımlar yararlı olmuştur.

---

⁹⁶ A.g.a., Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 1, Gömlek: 50, Belge: 50-2

⁹⁷ A.g.a., Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 1, Gömlek: 50, Belge: 50-7

⁹⁸ A.g.a., Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 1, Gömlek: 50, Belge: 50-7

⁹⁹ A.g.a., Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 1, Gömlek: 50, Belge: 50-6; Kutu: 4, Gömlek: 61, Belge: 61-1

¹⁰⁰ A.g.a., Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 1, Gömlek: 8, Belge: 8-1

¹⁰¹ A.g.a., Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 4, Gömlek: 39, Belge: 39-1

3.3. Ankara’da Son Günler Ve İskenderun’a Hareket

Teşkilât, ikmal, eğitim işleri devam ederken Eylül nihayetine doğru İskenderun’dan gemilerle hareket edileceği anlaşılıyordu. Birliğin hazırlıkları bakımından o hareket zamanı ertelendi. Birliğe bir kıvam verebilmek için daha iki ay kadar bir zamana ihtiyaç vardı. Bu zaman içinde tanışma, ruhi bağlantılar, birlik insicam ve ahengi, disiplin ruhu eğitim kudreti daha olgun bir hale gelecek, muhabere de olduğu gibi muhtelif sınıf ve silahların birlikte hareket ve tesirlerini sağlayacak birkaç tatbikat yaptırabilecek ve bazı denemelere imkan bulunacaktı.¹⁰²

Bir aylık zaman içinde yeniden şekillenmiş, İskenderun’a varıncaya kadar parça parça yabancı er ve subay alan birlikler kendi dâhillerinde, ne de kül olarak Tugay dâhilinde lazım olan birlik şartlarını lâıykıyla tesis etmek zaman ve imkanını bulamamışlardı. Fakat Tugay Kore’ye biran evvel varması Hükümet’in bir takım siyasi düşünceleri icabı olacak ki harekette sürate lüzum görülmüştü.¹⁰²

3.3.1. Ankara’dan Hareket

Hareket günleri gelmiş olan birliklerin trenlere sükunet ve intizamla bindirilmesi için Etimesgut istasyonu tenha ve uygun görülmüştü. 19 Eylül günü oradan trene bindirilen birinci nakliyat birliği hareket ettirildi. Gizli tutulmaya çalışan harekattan ancak gidenlerin yakınları ve bir kısmı halk haberdar olmuş, Ankara garına ancak onlar geliştii. O gün birliklerin hareketleri kulaktan kulağa yayılmış, 20 eylül günü ikinci nakliyat birliğini yüklenmiş olarak Ankara garına giren tren, birbirinin içine girmiş, bütün garı doldurmuş mahşeri bir insan kitlesiyle ve o kitleden yükselen takdirkar âvâzelerle karşılanmıştı¹⁰³.

3.3.2. İskenderun’dan Türk Tugayı Hatıraları

Tugay İskenderun’a ayak bastığından itibaren subaylarımız ve eratımız İskenderun’un hamiyetli halkının ve memurlarının büyük yardımlarına mazhar olmuşlardı. Subaylarımıza iltifat olarak Belediye tarafından tertiplenen 300 küsür kişilik

---

¹⁰² -¹⁰² Yazıcı, a.g.e., s:27

¹⁰³ Veli Yılmaz, *Yakın Dünya Harp Tarihi Özetleri*, İstanbul: Harp Akademileri Yayınları, 1993, s. 55.

ziyafette bazı zevat tarafından yapılan takdirkar hitabeleri, okunan milli şiirleri, oynanan memleket oyunlarıyla subaylarımıza vatandan ayrılacakları son toprak parçasında, deniz kenarında, parlak mehtap altında çok iyi bir gece geçirtmişlerdi. İskenderunlular daha sonra şirin şehirlerinde tugayın Kore'ye gidiş hatırası olarak bir abide yaptırmak kadirşinaslığını da göstermişlerdir¹⁰⁴.

3.3.3. İskenderun'dan Gemilere Biniş ve Ayrılış

Tugay birliklerini gemilere bindirme hazırlıkları Tugay Kurmaylarının da katıldıkları bir heyet tarafından yapılmıştı.

Plana göre, insanın nakledecek ilk gemi 25 Eylül akşamı harekete geçecek, diğer gemiler birer gün fasıla ile birbirlerini takip edeceklerdi.¹⁰⁵

Hareket günü geldi. Kolbaşı gemisi olan General MAC REE alay kumandan muavini Yrb. Natık Poyrazoğlu kumandasında III. Piyade taburu, talimgah grubu ve birkaç bağlı birliği alarak 26 Eylül akşamı rıhtımdan ayrıldı.

İkinci olarak General HAAN gemisi, Tugay, alay karargahlarıyla I, II. taburları ve birkaç bağlı birliği alarak 26 Eylül akşamı rıhtımdan ayrıldı.

Topçu Taburu Kumandanı Yarbay Tahsin Kurtay Kumandasında Topçu taburu ve uçaksavar bataryasından ibaret olan üçüncü grubumuz 29 Eylül akşamı Private Johnson gemisiyle yola koyuldu¹⁰⁵.

3.3.4. Kore Toprağına Çıkış

241. Piyade alayı kumandan muavini Yarbay Natık Poyrazoğlu kumandasındaki birinci nakliyat grubunu nakleden Mac Ree adlı gemi 17 Ekim günü Pusan limanına girerek rıhtıma yanaşmış ve boşaltılmış o gün, Türk askerlerinin uğurlu ayaklarının ilk olarak Kore toprağına bastığı gün olmuştu.

İkinci nakliyat grubunu taşıyan HAAN gemisi de 17 Ekim akşamı liman ağzına girerek boşaltma sırasındaki vapurların boşaltılmasına veya tren tertibine intizar etmek

---

¹⁰⁴ Yazıcı, a.g.e., s. 33.

¹⁰⁵ -¹⁰⁵ Yılmaz, *Yakın Dünya Harp Tarihi Özetleri*, s. 57.

üzere açıklarda demirini attı. Ancak 19 Ekim günü öğleye doğru rıhtıma yanaşarak indirmeye başladı.

Üçüncü Nakliyat grubunun Private Johnson gemisi 20 Ekim günü indirilmesini yapmakla Tugayın bütün birliklerini Kore toprağına çıkışı tamamlanmıştı. Gerimizde motorlu vasıtaları, ağır silahları ve ağır eşyayı taşıyan iki şilep kalmıştı. Onların ne zaman geleceğı belli değildi.

Pusan'da ordunun lojistik kumandanlığı bulunduğu öğrenildi. O makama bir nezaket ziyareti yapıldı. O esnada rıhtıma inen birlikler, orada hazırlanmış kamyonlarla demiryolu istasyonuna naklediliyordu. Tren hazırlandı. Taegu'ya gidilecek. Pusan'dan itibaren Tugayın nakliyatı işesi, iskanı Amerikan makamlarınca ele alınarak düzenlenmiş ve yeni gelen birlikler için bir hazırlanma merkezi olan Taegu şehrine gidileceğı anlaşılmıştı. Bu şehir Pusan'ın 120 km kadar kuzeyinde bir vilayet merkezidir¹⁰⁶.

İstasyonda bindirme hazırlıkları bittikten ve kamyonlar dağıtıldıktan sonra trene binildi. Artık, Kore'nin içlerine yürümek için her şey hazırды.

3.3.5. Türk Tugayının Taegu'da Eğitim ve Hazırlık Çalışmaları ile Amerikan Silah ve Malzemesiyle Yeniden Donatılması

Eğitime başlayan Türk Tugayı 9. Kolordu emrine verilmiştir. 9. Amerikan Kolordu Komutanının Türk Tugay Komutanı ile tanışıp görüşmek üzere kendisini karargâhında beklediğinin bildirilmesi üzerine, Tugay Komutanı General Tahsin Yazıcı, yanına karargâh şube müdürlerini alarak 22 Ekim 1950 sabahı Taegu'nun 108 km kuzeybatısında, Seul ana yolu üzerindeki kolordu karargâhının bulunduğu Taejon'a otomobile gitmişlerdir. Yolda Kuzey Kore ordusunun Güney Kore'ye yaptıkları istila ve Birleşmiş Milletler kuvvetlerinin bunlara karşı giriştikleri karşı taarruz sonucu Kuzey Kore birliklerinin mağlup olarak geri çekilirken yollarda bıraktıkları birçok kamyon ve tank enkazı ile karşılaşmışlardır. Ayrıca dağlardan yollara inen Kuzey Koreli gerillacı çeteler tarafından, emniyet düzeni alamayan, yalnız başına giden

---

¹⁰⁶ Henry Kissinger, **Kore Harbi'nde Türk Silahlı Kuvvetlerinin Mücadeleleri (1950 – 1953)**, Ankara: Genel Kurmay Basımevi, 1999, s. 92.

araçlarla, zayıf gruplara saldırıldığını ve halkın çok sefil ve perişan olduklarını öğrenmişlerdir.

Kolordu karargâhındaki görüşmelerden sonra, Tugaya bir hafta dinlenmeden sonra, cephe görevi verilmesi düşünüldüğü hâlde silah ve donatımının henüz noksan olduğu öğrenilince, en kısa zamanda eksikleri tamamlanmak üzere şimdilik Taegu ile Taejon arasındaki Kumçan dağlık bölgesinde gizlenen ve fırsat buldukça yollara inerek saldıran çeteleri arayıp temizlemek, yol ve köprülerin güvenliğini sağlamak görevi verilmiştir. 23 Ekim 1950 günü saat 16.00'da Taejon'dan Taegu'ya dönen Tugay Komutanı tarafından, üstlenilen görevle ilgili birliklere gereken hareket hazırlık emirleri verilmiştir.¹⁰⁸

Türk birliklerince bir yandan eğitim, atış ve arazi tatbikatları yapılıyor bir yandan da Pusan Limanı'na gelen gemilerden çıkarılan top, motorlu araç ve gereçlerin Taegu'ya getirilmesine çalışılıyordu. Türkiye'den Pusan'a gelen yük gemilerini boşaltmak ve eşyalarla araçların nakli sırasında bulunmak için bir heyet ve Oto Bölüğünden 24 şoför 23 Ekimde Pusan'a gönderilmiş, 23 cip ve 27 GJVIC aracı 25 Ekim 1950'de kara yolu ile Türk şoförleri idaresinde Taegu'ya getirilmiştir. Aynı şoförler kalan araçları da getirmek üzere tekrar Pusan'a gönderilmişlerdir¹⁰⁷.

Bu arada birlikler yeni Amerikan silah, malzeme ve teçhizatı alarak yeni baştan donanıyor, Türkiye'ye gönderilmesi gereken şahsi eşyalarının ambalajları ile uğraşıyordu. 7,9 mm çapındaki Ankara modeli piyade tüfekleri 7,62 mm çapındaki Amerikan tüfekleriyle değiştirilmiş, bunlarla eğitim ve atış yapılmaya başlanmıştır. Uçaksavar bataryasının İngiliz yapısı 40 mm'lik toplan Kore'de cephaneleri bulunmadığı için Türkiye'ye geri gönderilmek üzere Pusan'a yollanmıştır. Taegu'da kaldığı sürece sağlık işlerinin ne şekilde yürütüleceği vizite, muayene, hastaneye sevk, ilaç dağıtımı ve birliklerin dezenfeksiyon işleri Tugay Komutanlığınca düzene konmuştur¹⁰⁸.

3.3.6. Türk Tugayının Kuzeye, Changdan Bölgesine Hareketi

Mançurya sınırlarına doğru ilerlemekte olan Birleşmiş Milletler kuvvetleri Çin kuvvetlerinin karşı taarruzuna maruz kalmışlardır. Tüm dünyada bu durumun "Üçüncü Dünya Savaşı"nın doğurup doğurmayacağı endişesi başlamıştır.¹⁰⁸ Çin kuvvetleri

¹⁰⁷ Kissinger, **a.g.e.**, s. 172 – 179.

¹⁰⁸⁻¹⁰⁸ Yılmaz, **Yakın Dünya Harp Tarihi Özetleri**, s. 56.

Mançurya sınırını geçip Kuzey Kore'ye girerek Kuzey Kore birlikleriyle irtibat kurmaya çalışırken Birleşmiş Milletler Kuvvetleri Başkomutanı Mc Arthur, 6 Kasım'da gazetelere verdiği demeçte, ekim ayına kadar 335.000 kişi kaybeden Kuzey Kore ordusunun tükendiği yönünde beyanatta bulunmuştur. Bunların yaşandığı sıralarda, Tokyo'da bulunan Mc Arthur Karargâhındaki Türk irtibat Heyetinin Genelkurmay Başkanlığına gönderdiği şifrelerde "31 Ekim itibarıyla Kore'deki Amerikan muharip mevcudu 133.000'dir. Resmî ve gizli rakamlara göre 1 Kasım'a kadar 4000 ölü, 18.000 yaralı, 4000 kayıp zayıf vermiştir. Güney Kore mevcudu 107.500'dür. 10.200 ölü, 41.800 yaralı ve 29.000 kayıp zayıfı vardır." mesajı ile "9 Kasım tarihi itibarıyla 8. Ordu Karargâhının Seul'de olduğu ve resmî rakamlara göre düşman kuvvetinin 27.000'i üç tükenden oluşan Çin kuvvetleri olmak üzere 60.000 kişiden ibaret olduğu, Mançurya'dan gelen Çin yardımının özellikle geceleri devam ettiği, bundan dolayı düşman direncinin canlandığı" mesajı yer almıştır.¹⁰⁹

Kore Savaşı sırasında bu gelişmeler yaşanırken Türk Tugayınca 7 Kasım günü, 25 Ekim 1950'de Mc Arthur Karargâhından yazılmış olan, Tugayın 8. Amerikan Ordusu Komutanlığına bağlandığı ve "V. Türk Silahlı Kuvvetleri Komutanlığı" olarak adlandırıldığı emri alınmıştır, Aynı gün saat 18.10'da Tugayın 10 Kasım 1950 günü kuzeye hareket edeceği, Seul'un 40 mil kuzeyindeki Munsanni-Chongdan bölgesine giderek orada emniyet ve düşman gerillacılarını arama ve tarama işleriyle görevlendirilmek üzere 12 Kasımdan itibaren 25. Amerikan Tümen Komutanlığı emrine gireceği telefonla Tugaya bildirilmiştir.¹¹⁰

10 Kasım'da 8. Ordu Karargâhının Seul'de, 9. Kolordu Karargâhının Sunchon'da ve 25. Tümenin Kaesong-Chongdan bölgesinde bulunduğu sırada Tugayın bir kısmı motorlu kabile olarak üç grup hâlinde kara yolu ile hareket etmiş; yaya birliklerle cephaneye, ağır silah ve eşyalar da demir yolu ile Taegu'dan kuzey istikametinde harekete başlayarak Chongdan bölgesine kısım kısım nakledilmişlerdir. Tugay bu bölgede emrine girmiş olduğu 25. Amerikan Tümeni ile birlikte Pyongyang ile Sariwon bölgesinde toplam 4200 kişilik üç düşman grubunu temizleme görevini almıştır. 1 . Piyade Taburu 12 Kasım akşamı Amerikan garnizonu Kaesong'a gelerek tren yolculuğunu tamamlamış, 25. Amerikan Tümeninin emriyle, 14 Kasım 1950 günü

---

¹⁰⁹ Yılmaz, a.g.e., s. 57

¹¹⁰ Yılmaz, a.g.e., s. 58

Tongjongni bölgesindeki demir yolu ve köprülerin emniyeti ile geçişe açık bulundurulmaları görevini oradaki Amerikan birliklerinden teslim almıştır.

İntikal sırasında motorlu kısımda yer alan Uçaksavar Bataryasından bir kamyonun devrilmesi sonucu yaralanan başçavuş 10 Kasım'da şehit olmuş ve Kum Nehri kıyısına defnedilmiştir. Tugay karargâh kafilelerinden vagon nöbetçisi olan bir er de 14 Kasım'da Seul kuzeyinde Munsan İstasyonu'nda, etraftan rastgele atılan bir kurşunla şehit olmuştur.¹¹¹

Tugay birlikleri 15 Kasım 1950'den itibaren İmjın Nehri'yle Kaesong'dan kuzeye, Sibyonni'ye giden bir hat arasında, 25 km'lik genişlik ve 50 km'lik derinlikteki bir bölgeyi taramak, komünist çetelerine karşı emniyet altına almak, yol ve köprüleri düşman hareketlerine karşı tıkamak göreviyle tertiplenerek bu bölgedeki Amerikan birliklerini değiştirmeye başlamıştır. Bölgenin güney kısmını emniyet altında tutan 1 . Piyade Taburu ile diğer birlik ve teşekküller, karargâhı Chongdan'da bulunan Tugay Komutanlığının doğrudan doğruya emrinde olarak büyük bir alana yayılmak zorunda kalmışlardır. Buldukları bölgenin güvenliğiyle görevli Türk kuvvetlerinin sağında 24. Amerikan Zenci Alayı ve solunda 27. Amerikan Alayı bulunmaktadır.

Kasım akşamı Tugayın bir bölüğü Munsanni ana köprüsünü ve tren hattının emniyetini sağlamaya devam etmiştir. 16 Kasım'da Tugay Vinci Taburu Majonni bölgesini, 3. Taburu Tongjongni bölgesini kapamış, 2. Taburu saat 08.00'de 35. Alay 3. Taburunun tarama ve temizleme görevini devralmıştır.

Kasım'da Tugayca 2. ve 3. Piyade Taburları, Havan Bölüğü, Topçu Taburu {bir batarya noksan), istihkâm Bölüğü, Tugay Karargâh Bölüğü Muhabere Takımının bir mangası ile keşif ve sıhhiye takımlarından oluşan bir "Muharebe Grubu" teşkii edilmiştir. Bu grubun komutası da Tugay Komutan Yardımcısı Albay Celal Dora'ya verilmiştir. Muharebe Grubuna "Dora Grubu" ya da "Alay Muharebe Grubu" dendiği de olmuştur. Aynı gün Topçu Taburu iki bataryasıyla Muharebe Grubu emrinde olarak Kohovrari bölgesine tarama görevi almış, 2. ve 3. Piyade Taburlarını desteklemek amacıyla gitmiş, yolda arızalanarak devrilen kamyonunda şehit olan er, Chotan'a gönderilerek orada defnedilmiştir.¹¹²

---

¹¹¹ Celal Dora, **Kore Savaşında Türkler**, İstanbul: İsmail Akgün Matbaası, 1963, s. 13,14

¹¹² Dora, **a.g.e.**, s. 14

3. Taburun ilk kafilesi 16 Kasım günü, ikinci kafilesi 17 Kasım günü Tosan'a intikal ederek burada bulunan Amerikan taburundan bölge teslim alınmıştır. Burada gereken emniyet ve tedbir alınmış, Imjingang Nehri üzerinden geçen geçit ve köprüler keşif ve tespit edilmiştir. Tosan civarındaki şüpheli bölgeler taranmış ve keşif kollarınca keşif yaptırılmıştır. 17/18 Kasım gecesi Tosan'ın kuzeyinin emniyetiyle görevli 9. Bölüğün çetecilerle girdiği çatışma sonucu çeteciler püskürtülmüş, yakalanan 62 şüpheli Tugaya gönderilmiştir. 17 Kasımda Tugay bütün kısımlarıyla kuzeye intikal için hazırlık yapmaktayken 2. Tabur temizleme ve tarama görevi çerçevesinde taarruz etmiştir. 18 Kasımdan itibaren de Tugay Imjin Nehri üzerinde Sanguyong ile Tosan arasında kuzeydoğu istikametinde iki yanı 25. Tümen alaylarına dayalı olarak temizleme harekâtına başlamıştır.¹¹³

18 Kasımda 25. Tümen karargâhı Kaesong'da, Tugay karargâhı ve bağlı birlikleri Chotan'dadır. Kuzeydoğu istikametinde çeteci temizleme görevi almış olan Türk Tugayı birlikleri 19 Kasımda girdiği çatışmada 5 çeteci öldürmüş, 30 esir almıştır. Bu şekilde Türk kuvvetleri 15/19 Kasım günleri arasında Seul'un 60 km kadar kuzeyinde bulunan bu bölgede 25. Tümenin gerisini emniyette bulundurmak görevini üzerine almış ve bu tümene Pyongyang'ın 48 km kuzeyinde Sunchon bölgesinde toplanmak imkânını vermiştir.¹¹⁴

3.4. Türk Tugayının Daha Kuzeyde, Kunuri Bölgesinde Toplanması

Türk Tugayının çetin savaflara katılacağı günler yaklaşmıştır, 25. Tümenin talimatı gereğince Tugay, 22 Kasım 1950'de Chongdan bölgesinden kuzeye, Kunuri'ye hareket ederek burada, 9. Amerikan Kolordusunun sağ kanadı gerisinde toplanacaktır. Genel taarruzun 24 Kasım sabahı yapılması kararlaştırılmıştır. 9. Amerikan Kolordusunun ihtiyatını teşkil etmek üzere 22 Kasım 1950'de kuzeye, Kunuri'ye hareket için gereken hazırlıklar yapılmaya başlanmış, Tugay karargâhının komuta kademesi ve bir on heyet (konakçı), 20 Kasım sabahı Chongdan'dan Kunuri bölgesine hareket etmişlerdir. 22 Kasımda hareket etmesi planlanan Tugay birlikleri 21 Kasım günü Kumchon-Kaesong-Munsanni mıntikasının ikmal yolunu emniyet altına alarak yeni

---

¹¹³ Dora, **a.g.e.**, s. 15

¹¹⁴ Dora, **a.g.e.**, s. 101

toplanma bölgesine hareket için hazırlık yapmış, durumun aciliyetinden dolayı aynı gün harekete başlamıştır.¹¹⁵

Tugayca Kunuri'de 23 Kasımdan itibaren konma yerleri tespit edilmiş, Kolordu ihtiyatına girileceği için karargâhta İngilizce konuşabilen tek kurmay subay olan 2. Şube Müdürü, Kolordu Karargâhına irtibat subayı olarak gönderilmiştir.¹¹⁶

Muharebe durumu ile taarruzun cereyanı hakkında bilgi almak amacıyla Tugay Komutanı ve yardımcısı ile karargâhtan birkaç subay 24 Kasım öğleden sonrası 2'ncl Amerikan Tümeninin ve bu tümenin cephedeki 9. Piyade Alayının muharebe idare yerine gitmişlerdir. Türk komutanlarına cephede ciddi bir direnişle karşılaşılardan ilerlendiği şeklinde bilgiler verildiği sırada 25 Kasım öğlen vaktinde alayın cephedeki taburlarından birisinin telefonuyla, düşman direnişinin fazlaştığı haberi gelmiş, topçu ve tank desteği istenmiştir. Bu tarihten itibaren Birleşmiş Milletler kuvvetleri daha ileri gidememişler, bir aydan beri cephe hazırlığı yapan Çin orduları 26 Kasım sabahı bütün cephede taarruza geçmişlerdir.¹¹⁷

Çin karşı taarruzunun başladığı 26 Kasım 1950 günü Kunuri'de toplanmasını henüz tamamlamış bulunan Türk Tugayı, düşman kuvvetlerinin Birleşmiş Milletler taarruz cephesinin 2. Güney Kore Kolordusu tarafından tutulan Tokchon bölgesini derinliğine yarararak buradan batıya ve güneye ilerlemesi üzerine, doğudan kuşatılmak ve daha da önemlisi geri ile bağlantısının kesilme tehlikesiyle karşı karşıya kalan 9. Kolordunun ve dolayısıyla 8. Ordunun sağ yanını koruma görevini almıştır. Bunun için Tugay Kunuri-Tokchon yolu boyunca doğuya ilerleyecek ve 2'ncl Güney Kore Kolordusunu geriye atan üstün düşman kuvvetlerini yalnız başına karşılayarak bunlarla çok fedakârlık isteyen ağır ve kanlı savaflara girişecektir.¹¹⁸

---

¹¹⁵ Dora, **a.g.e.**, s. 104

¹¹⁶ Dora, **a.g.e.**, s. 105

¹¹⁷ Dora, **a.g.e.**, s. 106

¹¹⁸ Dora, **a.g.e.**, s. 107

3.5. Türk Tugayının Kunuri Muharebeleri

3.5.1. Kunuri Muharebeleri

Yapılan görüşmelere yanaşmayan Kuzey Kore ve destekçisi olan Rusya'nın savaş konusundaki ısrarcı tutumları Güney Kore'ye destek için giden diğer birliklerin de mevcut savaşa dâhil olmalarını kaçınılmaz kılıyordu. BM çatısı altında toplanan birlikleri komuta eden Amerikan Generali Mac Arthur'un olası savaş durumuna dair planı, Kuzey Kore savaş birliklerini Yalu Nehri gerisine atarak Güney Kore'den çıkarmak ve bu şekilde de savaşa son vermektir. Bu plan dâhilinde başlayan büyük saldırı 24 Kasım 1950 günü sabah saatlerinde başladı. Taarruz için geleceğe dair planlar, saldırı taktikleri, vb. stratejik durumlar belirlense de meydana gelen hareketlerde esas belirleyici olayların gidişatı oldu. 24 Kasım'da başlayan BM birliklerinin taarruzu iki günlük bir süre zarfında aktif olarak devam edebildi. 26 Kasım günü Kuzey Kore'ye yardımcı olan diğer destekçi Çin'e ait orduların karşı saldırısı nedeniyle durakladı. Çin birliklerinin saldırısı ile savunma hatlarının yarılması nedeniyle 8. Ordu geri çekilmeye başladı. 26 Kasım tarihinde Çin saldırısının başladığı gün Kunuri'de henüz toplanabilen Türk ordusu da mevcut savaşa dâhil oldu. Hazırlanan Türk Tugayı, BM Taarruz Cephesi'nin İkinci güney Kore Kolordusu tarafından tutulan Tokchon bölgesindeki savunma hattının yarılması üzerine geri çekilmek zorunda kalan 8. Ordunun sağ kanadını korumakla görevlendirildi. Ancak bu durum Türk ordusu için oldukça sıkıntılı bir konuydu. Nitekim ordumuz Kunuri – Tokchon hattı boyunca doğuya ilerleyecek ve burada Güney Kore hattını yaran Kuzey Kore'ye destek veren Çin birliklerini yalnız başına karşılayarak bu orduları geri püskürtmek için gereken tüm fedakârlıkları yapacaktı¹¹⁹.

3.5.2. Türk Tugayı'nın İleri Hareketi

Türk Tugayı'nın Kore Harbi sırasında bağlı bulunduğu birlik 9. Amerikan Kolordusu'ydu. Harekât başladığında Türk Tugayı'nın komutanı olan General Tahsin Yazıcı Unhungni'de bulunan 9. Amerikan Kolordu karargâhına davet edildi. Davete

---

¹¹⁹ A.g.a.,KSK,K:6,G:54,B:054-1

yardımcısı ve karargâh komutanları ile katılan General Yazıcı, 9. Kolordu komutanlığından 26 Kasım 1950 tarihinde şifahi bir takım emirler aldı. Alınan emrin içeriğinde;

- Güney Kore'ye bağlı 2. Kolordu geri çekilmektedir.
- Tokchon şehri düşman tarafından kuşatılmıştır.
- Kuzey Kore için savaşan birlikler kolordunun sağ kanadı için tehdit oluşturmaktadır.
- Türk Tugayı'nın yapması gereken Kunuri – Tokchon hattında ilerleyerek Tokchon'u işgal etmektir.
- Tokchon işgalinden sonra Hyangsang ve Changsanhg hattında kuzeybatı yönünde ilerleyerek bu alan emniyete alınacaktır.
- Tokchon'u alabilmek için gerekirse savaşılacaktır.
- Destek amacıyla orduya dâhil olacak olan topçuların bu duhulü Kunuri'de gerçekleşecektir.

gibi ifadeler yer almaktadır.¹²⁰

Verilen emirlerin ivediliğine mahsuben Türk Tugayı Komutanı kendilerine ait motorlu taşıtlarının olmadığını ve belirtilen müdahalenin bir an önce yapılabilmesi için bunlara ihtiyaçlarının olduğunu belitti. Bu talep üzerine kolordu komutanlığı tarafından bir tank takımı ile 50 civarında kamyonun Türk Tugayı'na tahsis edileceği bilgisi verildi¹²¹.

9. Kolordu Komutanlığı ile yapılan görüşmede şifahi olarak alınan emirler doğrultusunda beklemeden harekete geçildikten sonra aynı gün içinde belirtilen emirlerin yazılı hâli de Türk Tugayı'na ulaştırıldı. Durumun ciddiyetinin farkındalığından hareketle emir tercüme edilip yayınlanıncaya kadar Türk Tugayı harekete geçti. Şifahi görüşmede de belirtildiği gibi Türk Tugayı'nın emrine bir tank birliği verilmişti. Ancak nakil işlemini gerçekleştirecek araçlar konusunda sıkıntı yaşanmaktaydı. Nitekim elli civarı olarak belirtilen araç sayısı sadece otuzla sınırlı tutulmuş ve buna gerekçe olarak diğer araçların savaş durumu nedeniyle müsait olmadığı bildirilmişti. Bu nedenle araçların temininin beklenmemesini, araçların

---

¹²⁰ Gnkur. Harp Tarihi Başkanlığı, a.g.e., s.87

¹²¹ Gnkur. Harp Tarihi Başkanlığı, a.g.e., s.88.

alabildiği kadar personelin araçla geri kalanının ise yaya olarak belirtilen bölgeye intikal etmesi emri verildi¹²².

Yine emrin ivediliğine mahsuben Türk Tugayı'nın komutanı görüşmelerden döner dönmez bir emir komuta tekili dâhilinde Türk birliği içinde gruplandırmalara gitti. Bu bağlamda Tugay Komutan Yardımcısı Albay Celal Dora komutasında bir muharebe grubu teşkil edilerek bu gruba hemen harekete geçme emri verildi. Bunun yanı sıra hemen müdahaleye başlamak için tugayın ulaştırma bölüğüne ait olan kamyonlar boşaltılarak toplanabilen diğer kamyonlarla beraber 1. Piyade taburunun bu araçlarla hemen Choyangmyon Boğazı'na hareket etmeleri ve diğer taburların önce yaya ve sonra araçlar geldikçe vasıtalı olarak bu taburu takip etmelerine karar verildi¹²³.

Muharebe konusunda en önemli unsurlardan olan düşman hakkındaki istihbarat konusunda ise bir takım eksikler mevcuttu. Nitekim Türk Tugayı'na Tokchon bölgesini işgal emri verilmesine rağmen burada bulunan düşman kuvvetleri hakkında kolordu tarafından bir bilgi verilmemişti. Yapılacak olan harekâta tahminler üzerine ilerleniyordu ve yapılan tahminlere göre düşman kuvvetlerinin miktarı en az iki ordu kadardı. Mevcut durumda Türk ordusunu bekleyen düşman kuvvetinin miktarı yaklaşık olarak dokuz katı fazlasıydı.¹²⁴

Kunuri'den intikal ederek taarruza geçebilmek için Tokchon'a doğru doğu yönünde tek yol vardı. Bu bölge genel olarak dağlık bir bölgeydi. Yolun araçlarla gidilebilecek olan kısmı Koechon Suyu adı verilen bir akarsuyu takip eden 20 km.'lik şose bir yoldan ibaretti. Bu yolun devam eden kısmı oldukça dar ve iki tarafı sık bir orman örtüsüyle kaplı olan bir yoldu. Etrafında ise dik dağlar mevcuttu. Yolun ilk 20 km.'lik kısmında sonra bir vadiye çıkılıyor daha sonra ise 22 km.'lik dar bir yol daha başlıyordu. Bu yeni yol da en az diğer yol kadar tehlikeliydi. Bu yol sadece bir aracın geçebileceği kadar geniş, sağ tarafı uçurum, sol tarafı ise dik ve kayalık olan bir yoldu. Sonuç itibariyle bölgeyi kaplayan Karilyon Dağı'nın iki yamacı bulunan yolu izleyen hiçbir aracın bu yolun dışına çıkmaları mümkün değildi¹²⁵.

---

¹²² Celal Dora, **Kore Savaşında Türkler**, İstanbul: İsmail Akgün Matbaası, 1963, s.13,14

¹²³ A.g.a., KSK, K:6,G:54,B:054-01

¹²⁴ Celal Dora, **Kore Savaşında Türkler**, İstanbul: İsmail Akgün Matbaası,1963, s.101

¹²⁵ Dora, a.g.e., s. 102.

Türk tugayı bu yolda ilerleyişini sürdürürken yukarıda değindiğimiz istihbarat eksikleri de giderilmeye çalışılıyordu. Düşmanın durumunda haber vermek amacıyla havalanan Amerikan uçaklarının verdikleri bilgilere göre Türk ordusunun takip ettiği Tokchon yolunda sivil ve askerî kıyafetli bireylerin hareketleri gözlenmişti. Bu hareketler muhtemelen yola mayın döşenmiş olabileceğini göstermekteydi. Yol üzerindeki tehlikenin giderilmesi amacıyla istihkâm bölüğünde bulunan bir grup muharebe takımının emrine verildi. Harekete geçmiş olan Türk birliğinin komutayı olan Albay Celal Dora düşmana dair yeterli bilgi elde edilememesinden kaynaklı olarak askerlerinin yaşamını gereksiz bir tehdit altına sokmamak için gelinen noktada bulunan boğazı gece karanlığında geçmeme kararı aldı. Bu karar üzerine Türk birliği boğazın yanında sabahı beklemeye başladı.¹²⁶

Bu arada keşif takımı biraz daha önden ilerleyerek Wovan Boğazı'nın girişine kadar gelip buraya kadar olan bölgedeki tehlikeleri bertaraf edecek veya tehlikesiz alanlara dair bir rota çizerek geriden gelen birliğin bu temiz hat üzerinden zararsız şekilde ilerlemesini sağlayacaktı. 1. Piyade Taburu araçlarında keşif takımını mesafeli olarak takip eder şekilde ilerleyecekti. Havan taburu ise 1. Piyade Taburu'nun arkasından gidecekti.¹²⁷

Bu ilerleyiş esnasında Tugay Komutan Yardımcısı da 1. Piyade Taburu ile birlikte hareket ediyordu. Ordunun araçlarla intikal edemediği için yaya olarak devam eden kısmı ise 1. Piyade Taburu'nun Choyangmyom bölgesine ulaştırılmasının ardından geri dönen araçlar tarafından alınarak buraya getirilecektir¹²⁸. Planların bu şekilde yapılması durumun ciddiyeti bakımından önemli bir adımdı. Bu şekilde bir plan yapılmamış olması durumunda gelebilecek felaketin boyutunu kimse kestiremezdi. Celal DORA'nın yol güvenliğine dair yetersiz bilgi olduğuna dair endişeleri yersiz değildi. Çünkü gelen istihbarat bilgilerinin bu konuda verdikleri bilgilerin yetersiz olduğunu düşünüyordu. Askerlerini bekletme kararı bu açıdan isabetli bir karar olmuştu. Geçilecek vadinin iki tarafının sık ormanlarla kaplı olması bu bölgeden ciddi anlamda tehlike oluşturabileceğini düşünüyordu. Yada bu yolun mayın döşenmiş olma ihtimali vardı. Tüm bu olumsuzlukların yanında havanın zifiri denecek şekilde karanlık

---

¹²⁶ Dora, **a.g.e.**, s. 102.

¹²⁷ Dora, **a.g.e.**, s. 102.

¹²⁸ **A.g.a.**, KSK, K:5,G:17,B:17-1

olması hareketi daha da zorlaştırıyordu. Eğer birlikte bulunan kamyonların ışıklarının yakılması bu defada askeri hareketi çıkarırdı. Onun için birliklerin olabildiğince yavaş ve sessizlik içinde hareketlerinin sağlanmasına özen gösteriliyordu. Askerlerin huzurluğu yüzlerinden sanki okunuyordu. Tüm bu olumsuz şartlara rağmen bu hareket istenildiği şekilde gerçekleştirildi. Ulaşılmak istenen noktaya hiçbir tehlike geçirilmeden ulaşılmış oldu. Olumsuz hava şartları da bu hareketi etkileyen diğer bir unsurdur. Askerler neredeyse bekleme esnasında donmak üzereydiler. Yine yapılacak askeri hareket hakkında yeterli istihbaratta toplanamamıştı. Olumsuzların hiçbiri hareketin gerçekleştirilmesine mani olamamıştı. Bölgenin dağlık ve ormanlarla kaplı olması Amerikan ve Güney KORE birlikleriyle telsiz irtibatı kurmasını engelliyordu. İletişim kuramamak bölgenin diğer bir problemi olarak hep devam edecektir.¹²⁹

---

¹²⁹ Dora, **a.g.e.**, s. 103.

Türk ordusunun harekete geçtiği 26 Kasım 1950 tarihi akşam saatlerinde Kore'nin gerçekten soğuk bir gün yaşadığı kaynaklarda yer almaktadır. Bölge şartları nedeniyle aydınlatmanın olmadığı bir ortamda hareket edilmesi, karartma şeklinde ilerlenmesine neden olmuştur. Diğer bir ifadeyle zifiri karanlık olarak tabir edilebilecek bir alanda araçların farlarının çalıştırılması orduyu açık hedef haline getirebileceği için aydınlatma kullanılmamıştır. Bölgenin ve özellikle takip edilen yolun tehlikelerinden dolayı da araçların hızlı hareket etmemesi istenmiştir. Bu bağlamda araçla intikalin ortalama hızı saatte 10 km.'yi geçmemiştir. Bu nedenle de intikalin tek avantajı askerlerin yürümekten kurtarılmasıdır. Diğer bir ifadeyle mevcut hız hâlihazırda yürüyerek de ulaşılabilecek bir hızdır. Nitekim hareket saati olan 19:30'dan yaklaşık olarak 2 saat sonra 1. Piyade Taburu boğazın girişine ulaştırılmıştı. Bunun ardından araçlar 2. Piyade Taburu'nu almak üzere geri gitmişlerdi. Türk Tugayı'na ait tüm birliklerin boğaza intikali gece yarısından sonra olmuştu. Bölgeye intikal eden birlikler haliyle savaşa girmeden yorgunluklarını atabilmek için dinlenmek istiyorlardı. Bu amaçla da kendilerine gösterilen yerlere doğru ayrıldılar. Ancak güvenlik tedbirleri gereği kamp alanlarında da aydınlatma veya ısınmak için ateş yakmak mümkün değildi. Türk birliklerinin yanında ise ısınmalarını sağlayabilecek ekstra malzeme yoktu. Sonuç itibarıyla dinlenmek için kendilerine ayrılan yerlere geçen askerler aşırı soğuk nedeniyle donmamak için sabaha kadar uyumadan beklediler. Sabaha kadar bekleyiş esnasında en önemli hususlardan olan düşman hakkındaki istihbarat eksikliği konusunda ise herhangi bir telafi durumu yaşanmadı. Nitekim beklenen süre boyunca ne Amerika ne Güney Kore birliklerinin herhangi bir desteği Türk birliğine ulaşmadı. Bölgenin dağlık ve ormanla kaplı olması nedeniyle telsizle iletişim de sağlanamamıştı¹³⁰.

3.5.3. Türk Tugayının Kunuri'den Tokchon'a İlerleyişi

Çin'in, çok üstün kuvvetlerle yaptığı karşı taarruz sonucunda, 26 Kasım 1950 günü, 2. Güney Kore Kolordusu cephesinin yarılması ve Tokchon'un sarılması üzerine; Kore'de durum, birdenbire Birleşmiş Milletler kuvvetleri aleyhine dönmüştür¹³¹. Bu sebeple Tugay Komutanı, o gün saat 14.40'ta, sağ yan ve gerileri tehdit edilen 9.

---

¹³⁰ Dora, **a.g.e.**, s.103,104

¹³¹ Dora, **a.g.e.**, s. 318.

Kolordunun Kunuri'nin yaklaşık 7,5 km güneybatısında Unhungni'de bulunan karargâhına çağrılmıştır¹³². Buradaki durum haritasında düşmanın 26 Kasım 1950 sabahı bütün ordu cephesinin orta kesimine, bilhassa Tokchon bölgesinde savaştan 2. Güney Kore Kolordusuna üstün ve taze kuvvetlerle ansızın yaptığı karşı taarruzun sonucu olarak bu Kolordu cephesinin derinliğine yarıldığı görülmüştür. Tokchon'ı saran düşman kuvvetleri, bu haritada 4000 kişi olarak gösterilmiştir. Tokchon'dan batıya giden yolun batıya karşı kapatılarak savunulduğu, hava keşfi ile tespit edilmiştir.¹³³

27 Kasım 1950 sabahı gün ışıırken 2. Taburu izleyerek topçu taburu hareket etmiştir. Bunun ardından 3. Piyade Taburu, istihkâm ve muhabere bölüklerinin geri kalan kısımlarıyla uçaksavar bataryası yürüyüş kolundaki yerlerini almışlardır.

Düşmana dair yeni bir bilgi olmadığı gibi Kolordudan da yeni bir emir gelmemiştir. 9. Kolordudan Amerikalı irtibat subaylarından Muhabere Yüzbaşısı Lorenzo'nun emrine verilen telsiz arabasıyla, Tugay ve Kolordu arasında gereken irtibat sağlanmaktadır.

Tugayın birlikleri tamamıyla motorlu değildir. Bir gün önce Kolordudan gönderilen kamyonlar 26/27 Kasım 1950 gecesi, Wawon'dan geriye dönmüşlerdir. Bu sebepte, 27 Kasım 1950 sabahı saat 06.00'da, bir keşif ve emniyet kademesi olarak en ileriden giden takviye edilmiş motorlu (bindirilmiş) keşif birliğini, piyade taburları yaya olarak takip etmiştir. Bunların aralarında ve gerilerinde yürüyüş koluna giren Topçu Taburuyla Uçaksavar, Havan, İstihkâm ve Muhabere Bölükleri gibi, Tugaya bağlı birlikler ise motorlu (bindirilmiş) idiler. Yaya olan piyade taburlarında, karargâhlar ve bazı servislerde de motorlu araçlar vardır. Bu suretle kısmen yaya kısmen motorlu olan bu yürüyüş kolu; sarp ve ormanlık bir arazide, İnişli yokuşlu, çok dönemeçli, dar bir şose üzerinden Tokchon istikametinde yürüyüşe geçmiştir. Bu birlik bölgeden bölgeye sıçramak suretiyle hem keşif yapacak hem de sağ kolun ilerlemesini ertecektir.¹³⁴

---

¹³² Gnkur. Harp Tarihi Başkanlığı, **a.g.e.**, s.84

¹³³ Komisyon, **Kore'de Türk Muharebeleri**, Ankara: Genelkurmay Basımevi, 2012 s. 58.

¹³⁴ **Kore'de Türk Muharebeleri**, s. 59.

3.5.4. Tokchon istikametinden Wawon'a Geri Dönüş

Tugay, daha önce de bildirildiği gibi, Tokchon'a ilerlerken yaklaşık saat 14.30 sıralarında, 9. Kolordu Komutanlığından telsizle bir emir almıştır. Bu emre göre;

"Tokchon'a gidilmeyecektir. Dün gece kamyonlardan indiğiniz yerin 10.000 yarda doğusunda kalarak yolu kapayınız. Chongsangni'de bir alay kadar düşman vardır."¹³⁵

Tugay Komutanı, Kolordu emrini aldıktan sonra durumu kısaca muhakeme etmiş ve neticede, Tugayı Yongdongni bölgesine ilerleterek orada toplayıp savunma ve yolu kapama tertipleri almayı Tugayın o andaki durumuna göre mümkün görmemiştir. Çünkü duruma göre, bu bölge Tugayı tehlikeye düşürebilecek kadar çok ilerideydi ve bugünkü yürüyüş temposu ile emirde belirtilen yerde hava kararmadan savunma tertipleri almak için vakit artık elverişli değildi. Bundan başka, ileriye gidildiği takdirde kuzeyde Chongsangni'de bulunduğu bildirilen düşman da Tugayın yan ve gerisine kolayca düşebilecek bir durumdadır.¹³⁶

Emredilen yolu tıkama görevini, bulunulan bölgede yapmak da Tugayca mümkün görülmemiştir. Çünkü bu bölge çok sarp ve ormanlık olması dolayısıyla, yaya birliklerden başkasının yani motorlu topçunun hatta motorlu piyade ağır silahlarının bile açılıp yayılmalarına elverişli değildir. Üstelik kuzeyde keşfedilen düşman alayı, Tugayın şimdi bulunduğu bölge için dahi bir tehdit unsuru teşkil etmektedir. Topçunun mevzi almak için yolun dışına çıkması da bu bölgede olanak dışıdır. Bu sebeplerle Tugay Komutam, Kolordu emrini tamamen yerine getirememektedir. Onun için sorumluluğu üstüne almış ve Choyangmyon kesimine dönerek Kunuri Tokchon yolunu orada tıkama kararını vermiştir.¹³⁷

Geriye yürüyüş sırasında Wawon'dan yaklaşık 3 km kuzeydoğuda, Amerikalı Muhabere Yüzbaşısı Lorenzo'nun Tugay Karargâhına bağlı bulunan havaleli telsiz arabası arıza yaparak yolu tıkadığı için geriden gelen Tugayın Artçı Müfrezesinin (keşif birliğinin) araçları geçemeyip durmak zorunda kalmıştır. Bu sırada telsiz arabasının tamirine, bu mümkün olmayınca da erler tarafından itilmesine çalışılmıştır. Karanlık basmıştır. Bu durumda yeterli bir emniyet tertibatı almadan ihtiyatsızca, bir

¹³⁵ **Kore'de Türk Muharebeleri**, s. 59.

¹³⁶ **Kore'de Türk Muharebeleri**, s. 60.

¹³⁷ Tahsin Yazıcı, **Kore Birinci Türk Tugayında Hatıralarım**, İstanbul: Ülkü Basımevi, 1963, s.10.

hayli vakit geçirilmiştir. Bu esnada yol boyunca ve yanlardan gizlenerek sessizce yaklaşmayı başaran bir düşman kuvveti 28 Kasım 1950 günü gece yarısı saat 02.00'de söz konusu keşif müfrezesine havan ve makineli tüfek ateşleri açmak suretiyle ansızın taarruz etmiştir. Bu baskında Amerikalı Muhabere Yüzbaşısı Lorenzo ile Tugayın telli muhabere ve istihkâm takım komutanları esir düşmüştür. Birçok er de şehit düşmüş veya kaybolmuştur.¹³⁸

3.5.5. Wawon Muharebesi

Takviyeli keşif birliğinin baskına uğraması, takip eden düşmanın yol boyunca rastladıklarına ateş etmesi, İleriden havan ve makineli tüfek ateş seslerinin gelmesi ve kurtulup gelen subayların durumu bildirmesi üzerine Wawon Boğazı'nda ordugâhlarda bulunan Türk birlikleri silah başı etmiştir. Düşmanın boğazın giriş yerine hâkim tepelerde karakol görevi yapan 10. Bölüğe taarruzu, 28 Kasım 1950 günü ortalık ağarırken başlamış ve ilkin Wawon köyünün 1 km kadar güneybatısındaki köprünün ilerisindeki postaya olmuştur. Postanın Komutanı Astsubay Arif Özbek şehit olmuş ve postadan geriye ancak birkaç kişi gelebilmiş; düşman da bunların peşine takılarak bölüğün asıl mevzilerine ilerlemiştir. Düşman, ileri postayı geri attıktan sonra, 28 Kasım 1950 sabahı gün ağarırken bölüğün hemen bütün cephesine birden 60-70 metreden ateş ederek hücumu başlatmıştır. Fakat takımlar, ilerideki postadan gelen çarpışma seslerinden dolayı İyice uyanık olduklarından düşmanın hücumlarını şiddetli ateşle karşılamışlardır. Etkili ateş yiyen düşman kısmen gerileyerek köprünün ötesinde mevziye girmiş, kısmen de sağa sola kayıp 10. Bölüğü kuşatmaya çalışmıştır. İşte böylece başlayan Wawon Muharebesi 28 Kasım 1950 akşamına kadar sürerek bütün Tugay birliklerinin birbirinin ardından savaşa katılmalarıyla genelleşmiştir.¹³⁹

Düşman 3. Tabur cephesini zorlamaya devam etmekte ve sol kanadına etkili olmaya çalışmaktadır. Bu sırada 9. Bölük Komutanı kendisine gösterilen mevzi kısmını yetersiz bulmuş ve daha kuzeydeki tepenin işgalini gerekli görmüştür. O tepeye sürdüğü takım tepeye yaklaştığında uğradığı ateş karşısında genç ve cesur komutanı Teğmen Orhan Özcan, takımını süngü hücumuna kaldırıp bir hamlede tepeye çıkararak

¹³⁸ **Kore'de Türk Muharebeleri**, s. 61.

¹³⁹ **Kore'de Türk Muharebeleri**, s. 61 – 62.

düşman kuvvetlerini püskürtmüş ve böylelikle Kore Muharebelerinde ilk süngü hücumunu gerçekleştirme şerefini kazanmıştır.¹⁴⁰

3. Taburun gerisinde ihtiyatta bulunan 1. Tabur, Topçu Taburu ile iş birliği yaparak düşmanın bilhassa yolun güneyinden Tugayın sağ yanına ve gerisine sarkmasına engel olmuştur. Topçu, aynı zamanda kuzeyden batıya ilerleyen düşman kolunu da ateş altına almıştır.¹⁴¹

28 Kasım günü Wawon bölgesinde karşılaşılan, doğudan ve bilhassa kuzeyden geniş ölçüde sarkmaya çalışan düşman, Tugayca, topçusu bulunmayan çok üstün bir kuvvet olarak tahmin olunuyordu. Tugayın her iki kanadından kuşatılmak tehlikesine maruz bulunduğunu anlayan Tugay Komutanı bu durum karşısında, karanlık basarken düşmanla muharebeyi keserek 7 km kadar batıda, Sinnimni kesimine çekilme ve 9. Kolordunun sağ yan ve gerilerine giden başlıca şoseyi kapama görevine devam etme kararını vermiştir. Aynı zamanda Kolordu Karargâhından gelen Türk irtibat subayına, Tugayın verdiği kararı Kolordu ile 2. Tümenine bildirmek ve 2. Tümenin sağ kanadının nerede bulunduğunu öğrenip Tugaya haber vermek vazifeleri verilmiştir.¹⁴²

3.5.6 Wawon Muharebesi'nin Sonucu

Bu muharebe, dört ay önce teşkil edilen 1. Türk Tugayının ilk muharebesidir. Tugay yeni teşkil edilmiş, yeni Amerikan silahlarıyla donatılmış, denizaşırı uzun süren bir yolculuktan sonra Kore'de önce gerillacılara karşı kullanılmıştır. Bu nedenle hareket ve muharebe kudretini gereği gibi geliştirmek için yeteri kadar zaman ve olanak bulamamıştır. Buna rağmen Tugay dost veya düşman olduğu ayırt edilemeyen bir ülkede, çok sarp ve kapalı bir arazi ile soğuk hava şartları altında, dost taraf birliklerinin yardımından uzak olarak çok üstün sayıda, akıcı bir düşmana karşı giriştiği bu muharebede 28 Kasım 1950 gününü kazanmış ve düşmanın ileri hareketini bir gün geciktirmiştir.¹⁴³

---

¹⁴⁰ Yazıcı, a.g.e., s. 75

¹⁴¹ Yazıcı, a.g.e., s. 75

¹⁴² Yazıcı, a.g.e., s. 76

¹⁴³ **Kore'de Türk Muharebeleri**, s. 63.

3.5.7 Sinnimni Baskını ve 29 Kasım 1950 Muharebesi

Çok üstün düşman karşısında savaşan Türk birlikleri düşmanın yanları çevirmek, birliğin yan ve gerilerine düşmek teşebbüsleri karşısında imha tehlikesini önlemek ve daha elverişli mevzilerde savaşmak maksadıyla 5 km kadar geride bulunan Sinnimni mevzilerine çekilmek üzere Tugay emri almıştır.¹⁴⁴

29 Kasım günü sabaha karşı İlerideki taburlar bölgesinden gelen ateş sesleri artmıştır. Ortalık ağarırken 1. Taburdan bazı kısımlar da ayrılarak Kaechon'a gelmiştir. Sabahleyin birliğe biraz daha çekidüzen verilmiş ve cephane ikmali yapılmıştır. Mevziinin yolun kuzeyindeki parçası 1. Taburun eldeki kısmına, yolun güneyindeki parçası, 3. Taburun toplanabilen kısmına verilmiştir, Mevzideki topçu erati toplanmış ve Topçu Taburunun kalanı Tabur Komutan Yardımcısı Binbaşı Ahsen Savaş emrinde mevziye sokulmuştur¹⁴⁵.

29 Kasım 1950 günü öğle vakti, Tugay Komutanı ileride kalan 2. Bölük ile 2. Taburun geriye çekilmelerini sağlamak için Kunuri'deki talimgâhtan Kaechon'a getirttiği 2. Talimgâh Bölüğü ile Sinnimni'ye doğru bir taarruz yaptırmıştır¹⁴⁶. Amerikan Tank Takımı bu bölüğün ilerlemesine toplarıyla yardım ettiği gibi, toplanarak mevziye giren Topçu Taburu ve Havan Bölüğü de bu taarruzu desteklemişlerdir. O sırada 2. Tabur bölgesiyle Sinnimni köyü üzerinde uçan Amerikan jet uçakları, köye ve düşmana ateş etmiştir¹⁴⁷. Sonuçta Sinnimni geri alınamadı; içinde kalan top ve havanlarla taburların ağırlık ve cephane vasıtaları kurtarılamadı. Fakat bu hareket ilerideki tepelerde bulunan 1. Taburun 2. Bölüğü ile 2. Taburun ateş tutmayan yerlerden faydalanarak yaralıları ile birlikte geri çekilmelerine yardım etmiştir. 2. Bölük Kaechon'un hemen doğusunda ve yolun güneyindeki tepeyi tutan taburuna katılmıştır.¹⁴⁸

---

¹⁴⁴ Yazıcı, a.g.e., s. 77

¹⁴⁵ A.g.a., KSK, K:6,G:54,B:054-1

¹⁴⁶ A.g.a., KSK, K:6,G:54,B:054-1

¹⁴⁷ E.U. Harb Tarihi Dairesi, a.g.e. (Özet), s.38

¹⁴⁸ Kore'de Türk Muharebeleri, s. 63 – 66.

3.5.8. Pongmyongni (Kaechon) Muharebesi

Sinnimni bölgesinde, düşman tarafından kuşatılan birlikler yerlerini muhafaza ederek düşmanla savaşırken Tugay Komutanlığı da geriye çekilen Topçu Taburu ve 3. Piyade Taburuna mensup subayların yardımlarıyla çekilmekte olan er ve astsubaylardan mürettep gruplar teşkil etmek suretiyle, Sinnimni'nin 3 km güneybatısındaki Pongmyongni (Kaechon) kasabasının doğu ve kuzeyi yakınındaki tepeleri tutmaya ve burada yeni bir savunma mevziisi düzenlemeye çalışıyordu.¹⁴⁹

Saat 17.00'ye doğru, mevziinin güney kısmını (Pongmyongni doğusunda ve yolun güneyindeki tepeleri) tutan 1. Türk Taburu üzerindeki düşman baskısı gittikçe artmıştır.

Saat 17.00'de düşman tazyiki karşısında Amerikan Taburunun hiç haber vermeksizin mevzilerden çözülerek motorlu araçları ile çekilmeye başladığı görülmüştür. Bu suretle kuzey yanı açılan Tugay, yine yalnız başına kalarak her iki yandan düşmanın kuşatmasına uğrayacak durumdadır.¹⁸⁷ Bu durum karşısında Tugay da her iki kanadından kuşatılmamak için geri çekilme kararını vermiştir. Mevzilerde kalan Türk ve Amerikan artçıları bu çekilmeyi himaye etmiştir.¹⁵⁰

Türk Tugayı 28 Kasım 1950'de, VVavvon'da bir gün, 28/29 Kasım 1950'de Sinnimni bölgesinde bütün bir gece 29 Kasım 1950'de Sinnimni- Kaechon bölgesinde bütün bir gün üstün sayıda düşman kuvvetlerine karşı subay, astsubay ve erleri büyük bir fedakârlıkla dövüşmüş, ağır zayıat vermiştir. Fakat sonuçta 9. Kolordunun yan ve gerilerine doğru ilerlemek isteyen büyük düşman kuvvetlerine karşı savaşarak vazifesini yapmış ve 8. Ordunun geri çekilmesi için en az iki gün kazandırmıştır.¹⁵¹

3.5.9. Kunuri Boğazı Muharebesi

2. ve 3. Piyade Taburları, 29 Kasım 1950 saat 17.30 sıralarında Tugaydan çekilme emri almışlar, 1. Tabur, artçı olarak önce yerinde kalmış ve düşmanı oyaladıktan sonra diğer taburların peşinden çekilmeye başlamıştır. Artçıda kalan

---

¹⁴⁹ Dora, a.g.e., s. 125

¹⁵⁰ Dora, a.g.e., s. 126

¹⁵¹ Kore'de Türk Muharebeleri, s. 66 – 67.

tanklar da ateş ederek bu taburun çekilmesini korumuşlardır. Düşman, bugün de hiç topçu kullanmamıştır.¹⁵²

Şimdi Türk Tugayı Pongmyongni-Kunuri yolunun geçtiği boğazdan 29/30 Kasım gecesi Amerikan Piyade Taburu ve tankları ile birlikte omuz omuza dövüşerek geçecektir. Yaklaşık 4 km uzunluğundaki bu boğazın her yanı düşmanın akıcı kuvvetleri ve gerillacılar tarafından tutulmuş bulunuyordu. Düşman piyadeleri ile gerillalar, bundan önce olduğu gibi, yine yerli komünist kılavuzların yardımı ile kuzeyden ve güneyden dolaşarak mevcut patika ve izlerden geçip bu boğazı tutmuş; yola hâkim tepelere yol boyunca makineli tüfek, havan ve roketatar grupları yerleştirebilmiştir.

29 Kasım 1950 günü yaklaşık saat 21.00 sıralarında, yolun güneyinden gelen bir düşman kuvveti, Amerikan Piyade Taburunun artçısının ve Vinci Türk Piyade Taburunun bazı kısımlarının tuttukları 107 rakımlı tepeye, birer saat ara ile iki taarruz yaptıysa da ateşle, püskürtülmüştür. Düşmanın güneyden boğaza doğru yaptığı bu gece taarruzlarıyla yolun kuzeyindeki diğer grupların işaret fişekleri atarak ve boru çalarak iş birliği yaptıkları görülmüştür¹⁵³.

Türk Topçu Taburu erken davrandığından, boğazdan ateş yemeden geçerek Kunuri'nin 1 km kadar güneydoğusunda, yolun kuzeyindeki düzlüğe gelmiştir. Burada bulunan Amerikan Topçu Taburunun yanında az süre kaldıysa da hava kararırken kendiliğinden Anju yoluyla Pyongyang'a gitmiştir.¹⁵⁴

Buna karşılık Pongmyongni'den geri çekilen, özellikle artçıya kalan yaya birlikler boğaza girerken ve boğazın içinde ilerlerken sağdan, soldan ve ileriden ateş yiyerek ve düşmanla küçük gruplar hâlinde uğraşarak kendilerine yol açmak zorunda kalmışlardır. Üstelik yolda bozulup kalan ve başka sebeplerden dolayı duran motorlu araçlarla boğazın tıkanmış olması çekilmeyi güçleştirmiş ve birliklerin zaman, malzeme ve insan kaybetmelerine sebep olmuştur. Bu arada Amerikan Taburu da araçlarından inerek boğazı Türk birlikleriyle beraber açmaya mecbur kalmıştır.¹⁵⁵

Öncelikle Kunuri'de Amerikan Alayına ait bir topçu bataryası, muhtemelen Tugayla beraber bulunan piyade taburundaki gözetleyiciler yardımıyla mehtaptan

¹⁵² **Kore Harbinde Türk Silahlı Kuvvetlerinin Muharebeleri (1950-1953)**; s.132

¹⁵³ Dora,**a.g.e.**, s. 127

¹⁵⁴ Tahsin YAZICI, **Kore Birinci Türk Tugayında Hatıralarım**, İstanbul: Ülkü Basımevi, 1963, s.79.

¹⁵⁵ YAZICI, **a.g.e.**, s. 80

yararlanarak düşmanın elinde bulunan sırtları ateş altına almıştır¹⁵⁶. Bunun düşmanın ateşinin hafiflemesine çok yardımı dokunmuştur. 30 Kasım 1950 günü saat 03.00 sıralarında boğazın üstüne gelen dört uçaklı bir hava kuvveti, önce aydınlatma bombalarıyla ortalığı aydınlatmış sonra makineli tüfek, roket ve tahrip bombalarıyla isabetli bir şekilde düşmanın tuttuğu sırtları bombalamışlardır. Amerikan Taburundaki taktik hava kontrol müfrezesinin bu bombardımanı idare ettiği anlaşılmaktadır. Tugayın kadrosunda da iki pilotu bulunmaktadır. Fakat ne onlar ne de Tugaydaki diğer kimseler bunların kadroya ne maksatla konulduğunu o tarihte bilebiliyordu. Başka hiçbir teçhizatları da yoktur. Sonra onların taktik kontrol müfrezesi elemanları olduğu anlaşılmıştır. Hava kuvvetlerinin yerdeki birlikleri desteklemesinin mükemmel örneklerine şahit olunmuştur. Hava bombardımanına belki de İlk defa maruz kalmış olan düşman, adamakıllı sindirilmiştir¹⁵⁷.

Bu sırada 2. Amerikan Tümeni topçusunun da düşmanın tuttuğu boğaz çıkış yerine ve hâkim yerlere tesirli ateş ettiği görülmüştür. Bu sayede ve Kunuri'den gelen 2. Tümen tanklarının boğazı batıdan zorlamaları, bu yüzden düşman ateşinin hafiflemesi ve sonra büsbütün kesilmesi üzerine, Türk ve Amerikan birlikleri yürüyüşe devam ederek nihayet boğazdan çıkabilmişlerdir. Bu sırada mevziye giren iki Türk uçaksavar topunun düşmanın bir tepeye yerleşmiş bulunan makineli tüfeklerine tesirli ateş etmesi de birliklerin boğazdan Yuru düzlüğüne çıkmalarına yardım etmiştir. Bu arada bir kısım Türk birlikleri 38'inci Amerikan Alayının gönderdiği tank ve kamyonlardan faydalanarak yaya ve bindirilmiş olarak karışık bir hâlde 30 Kasım 1950 günü Kunuri'ye gelmiştir¹⁵⁸.

3.5.10. Pyongyang'a Çekiliş

Çekiliş için Kunuri'de son durumu inceleyen Tugay Komutanı, Tugayın Kunuri'de toplanmış olan kısımlarına, verdiği şifahi emirle, ilk toplanma yeri olarak Sunchon üzerinden Pyongyang'ı göstermiştir.¹⁵⁹

---

¹⁵⁶ Gnkur.Harp Tarihi Başkanlığı,a.g.e., s.114

¹⁵⁷ Bülent Rusçuklu, **Kore Savaşı, Unutulan Savaş ve Gazi Faruk Pekerol'un Anıları**, İstanbul: Alfa Yayınları, 2005, s.200.

¹⁵⁸ Ali Denizli, **Kore Harbi'nde Türk Tugayları**, Ankara: Genelkurmay Basımevi, 1994. s.176.

¹⁵⁹ ¹⁵⁹ Tahsin Yazıcı, **Kore Birinci Türk Tugayında Hatıralarım**, İstanbul: Ülkü Basımevi, 1963, s.79.

Kunuri dolaylarından güneye gitmek için biri Sunchon Boğazı, diğeri daha batıda Anju üzerinden geçmek üzere iki yol vardır. 2. Amerikan Tümen Karargâhıyla bazı kısımları, Türk Tugay Karargâhının geri kademesi ve bazı Türk birlikleri Sunchon Boğazı yolunu takip etmişlerdir. Fakat Tokchon ve Kaechon dolaylarından güneybatıya doğru ilerleyen düşman daha önce bu boğazı tutmuş ve kesmiştir. Bu sebeple Sunchon Boğazı da ancak Türk ve Amerikan birliklerinin kendilerine ve Amerikan Tümeninin Karargâhına yol açmak için, küçük gruplarla yaptıkları çetin ve çok kanlı mücadeleler sayesinde geçilebilmiştir. Türk ve Amerikan birlikleri bu boğazdan geçmek için genellikle, insan ve malzemece mühim zayıat vermişlerdir.¹⁶⁰

Tugay Komutanı, Tugay Karargâhının Birinci Kademesi, Topçu Taburu ve Anju yoluna sapan diğeri Türk ve Amerikan birlikleri, Anju yolundan çekilerek hiçbir tacize uğramadan Pyongyang'a varmıştır. Çünkü ordunun sağ yan ve gerisini sarmaya çalışan düşman, daha batıda bulunan bu yola henüz ulaşamamıştır. Bu suretle Tugay, 1 Aralık 1950 sabahından itibaren burada toplanmaya başlamıştır.¹⁶¹

Burada ilk alınan raporlara göre Türk Tugayının şehit, yaralı ve kayıp olarak zayıatı personel toplamının yaklaşık % 20'sine varıyordu. Silah, araç ve malzeme kaybı da pek çoktu.

3.6. Kunuri Savaşları Sonundan Taarruz Muharebelerine Kadar

3.6.1. Türk Tugayının Yeniden Teşkilatlanmak Üzere Geriye Alınması

Türk Tugayı Pyongyang'a geldiği 1 Aralık 1950'den itibaren kayıplarını tamamlayarak yeniden teşkilatlanmaya, hareket ve muharebeye hazır hâle gelmeye çalışmıştır. Fakat bunun için birkaç güne ihtiyacı vardır.

Çin ordularının taarruzu bütün şiddetiyle devam ettiğinden Pyongyang'ın tahliye edilmesi zorunluluğu doğmuştur.¹⁶²

Tugayın yaya birlikleri, 6 Aralık 1950 günü saat 13.30 ve saat 20.35'te iki trenle, saat 21.00'de de motorlu kabile ile hareket etmiştir. 7 Aralık günü sabaha karşı Sosari'ye varmışlar ve Tugay bugün Sosari'de toplanmıştır.

---

¹⁶⁰ Yazıcı, a.g.e., s. 81

¹⁶¹ Yazıcı, a.g.e., s. 82

¹⁶² Ali Denizli, **Kore Harbi'nde Türk Tugayları**, Ankara: Genelkurmay Basımevi, 1994. s.177.

8 Aralık 1950'de zayıatın tespiti, noksanların ikmali, birliklerin teşkil ve tensikine başlanmıştır. V. Tugayın 26 Kasım 1950'den 6 Aralık 1950 tarihine kadar olan Kunuri Muharebeleri ile çekilmelerindeki toplam kaybı, insan olarak ortalama mevcudun % 15'i, ağır silah ve araçların % 70'idir. Subayların şahsi eşyaları hemen hemen tamamıyla Wawon ve Kunuri bölgesinde kalmıştır. Erlerin eşya torbaları ve çantaları da aynı şekilde muharebe alanında ve yollarda kalmıştır. Kayıpların çoğu Vinci Taburdandır, insan kaybının dökümünü aşağıda belirtildiği şekilde gösterebiliriz¹⁶³:

Şehit Kayıp Yaralı Toplam

2 1 8 . 9 4   455   767

8 Aralık 1950 günü, Tugay birliklerinin yeniden düzenlenmesi teşkil ve ikmali işine başlanmış, eksiklerin bildirilmesi birliklerden istenmiştir. 9 Aralık 1950'de bu işlere devam edilmiştir. Saat 17.45'te, 8. Ordudan 10.8 numaralı harekât emri alınmıştır. Bu emre göre 10 Aralık 1950'de, Tugay bölgesinde bazı keşifler yapılacaktır.¹⁶⁴

3.6.2. Kunuri Muharebesi'nin Yankıları

Çok üstün düşmanla savaşan Tugay, düşmanın başlıca kuşatma kolunu en az iki gün geciktirerek 8. Ordunun çekilmesini sağlamıştır. Tugay en çok zayıatını bu çekilme muharebelerinde vermiştir. Vinci Türk Tugayının bu Kunuri Savaşlarında Birleşmiş Milletler ideali için göstermiş olduğu olağanüstü başarı, bütün dünya basınında ve siyasi çevrelerde derin akisler yaratmıştır¹⁶⁵.

3.6.3. 1. Türk Taburunun 29. İngiliz Tugayına Bağlanması

8. Ordunun Ansong savunma mevziisinin batı ucunda 29. İngiliz Tugayı mevzilenmiştir. Bu Tugayın emrindeki Tayland Taburu geriye alınmış ve yerine 18 Ocak 1951'de Vinci Kolordunun ihtiyatı görevini üstlenmiş olan Türk Tugayının 1.

---

¹⁶³ Denizli, **a.g.e.**, s. 179.

¹⁶⁴ Denizli, **a.g.e.**, s. 180.

¹⁶⁵ Denizli, **a.g.e.**, s. 178.

Taburu getirilmiştir. 29. İngiliz Tugayının sol kanadını savunmakla görevlendirilen Vinci Taburunun muharebe idare yeri Kaeksari'de açılmıştır.

Türk Taburunun İngiliz Tugayı ile dirsek dirseğe düşmanı beklemeleri bazı karşılıklı sevgi tezahürlerine yol açmıştır.¹⁶⁶

Birleşmiş Milletler ordusu, düşman savunma mevzilerinin önüne sürdüğü küçük birliklerle hırpalayıcı taarruzlarına başlamıştır. Bu usuldeki muharebeler faydalı görülmüş ve genişletilerek daha ciddi taarruzlar yapılmasına karar verilmiştir. Vinci Kolordu cephesinde yapılacak taarruza ihtiyattaki 25. Amerikan Tümeni'nin birlikleri ile bu tümen emrindeki Türk Tugayı da görevlendirilmiştir.¹⁶⁷

---

¹⁶⁶ Denizli, **a.g.e.**, s. 181.

¹⁶⁷ Denizli, **a.g.e.**, s. 182.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİNİN TAARUZ MUHAREBELERİ, İKİNCİ VE ÜÇÜNCÜ DEĞİŞTİRME TUGAYLARININ MUHAREBELERİ

4.1. Birleşmiş Milletler Ordusunun Yıpratıcı Taarruzlarını Arttırması Ve Türk Tugayının Bu Taarruzlara Katılması

Türk Tugayı Chonan'da, ihtiyatta kaldığı 20 gün boyunca genellikle eğitim ve muharebe tatbikatları yapmıştır. Türk Tugayının aldığı yeni vazife, düşmanın Sarı Deniz'den Japon Denizi'ne kadar uzanan savunma mevziisinin 12 km'lik kısmını elde etmektir. Çok sarp ve dağlık arazide olan bu kısmı düşman, 20 günden beri bütün imkânlarıyla tahkim etmiştir. Bütün cephede kat kat siperler kazmış, savunma planlamış ve mevziyi üstün sayıda kuvvetlerle işgal etmiştir. Hâkim tepeleri üstü kapalı silah mevziileriyle direnerek hâlinde tahkim etmiştir. Düşman savunma mevziisinin derinliği de çoktur. Daha kuzeyde başka mevzilerin de hazırlandığı görülmüştür.¹⁶⁸

Türk Tugayı bu taarruz vazifesi için 24 Ocak 1951'de Chonan'dan hareket etmiştir. Tugay, 12 km'lik tahkim edilmiş düşman mevziisinin hepsine birden taarruz edemezdi. Çünkü buna yeterli kuvveti yoktu.

Tugay Komutanı, kuvvetinin üçte biri ile düşman cephesinin doğu kısmına, kuvvetinin üçte ikisi ile de bu cephenin batı kısmına taarruz etmeye karar vermiştir. Ortada kalan düşman cephesinin dağlık kısmına taarruz etmeyecek ve buradaki düşmanı, kuvvetli keşif kollarıyla oyalayacaktır.¹⁶⁹

Tertibat ne olursa olsun, yapılacak muharebenin mahiyeti, müstahkem düşman mevziisine cepheden taarruz etmektir. Sonuç süngü ile alınacaktır. Askerin neşesi yerinde, morali yüksektir.¹⁷⁰

---

¹⁶⁸ Kore'de Türk Muharebeleri, s. 87.

¹⁶⁹ Kore'de Türk Muharebeleri, s. 87.

¹⁷⁰ Kore'de Türk Muharebeleri, s. 88.

4.2. Kumyangjangni Muharebesi

Türk Tugayının doğusundan Amerikan Motorlu Süvari Tümeninden bir tabur, batısından da 25. Amerikan Tümeninin birlikleri taarruz edecektir. Taarruz edilecek düşman cephesi sağ kanadı ucuna, bir Türk bataryası ve bir Amerikan tank bölüğüyle takviye edilen 2. Tabur taarruz edecektir. Tabur, 25 Ocak 1951 sabahı cepheye yaklaşmaya başlamış, ihtiyatla ilerlemiş ve akşamüzeri 8 km kuzeyindeki Kumyanajangni kasabasının karşısına gelmiştir. Bu kasaba düşmanın asıl savunma mevziisinin içindedir.¹⁷¹

Gece saat 21.00'de 26 Ocak günü saat 07.00'de taarruza başlama emri alınmıştır.

Tabur, 26 Ocak 1951 sabahı iki bölüğü birinci hatta olmak üzere, kasabaya ve kasabanın batısındaki tahkimli düşman mevzilerine taarruza başlamıştır. Amerikan Tank Bölüğü, tankların üstüne binen bir piyade takımı ile şiddetli düşman ateşi altında ilk hücum çıkışını yapmıştır. Yollar tank mayınlarıyla kapatılmış olduğundan tanklar, daha ileri gidememiştir. Tankların üstünde gelen piyade takımı, müdafaalı binalara, barikatlara, üstü kapalı ateş mevzilerine hemen hücum ettiyse de bir tanklık kuvvetin bu işe yeterli gelmeyeceği anlaşılmıştır.¹⁷²

Düşman ateş mevzileri batarya, havan ve savaş uçaklarıyla tesirli ateş altına alındıktan sonra, bütün 5. Bölükle kasabaya hücum edilmiştir. Yakın muharebeler, sokak muharebeleri ve süngü süngüye boğuşmalar sonucunda kasaba zapt edilmiştir. 5. Bölük kasabanın kuzeyindeki müstahkem tepeye taarruz ettiyse de bir taburdan fazla düşmanın inatla savunduğu bu tepeyi almaya kuvveti yetmemiştir. Taburun sol kanadından taarruz eden 7. Bölük de düşmanın planlı ve tesirli ateş ağı içine düştüğü hâlde, yine hücum mesafesine kadar düşmana yanaşmıştır. Bugün bir Türk taburu, müstahkem mevzilerde savunma hâlinde bir düşman alayına taarruz etmektedir. Düşman daha önceleri, topçusunu nadiren kullanmıştır. Bu defa hücum mesafesine yaklaşmış olan tabura kesif ve tesirli topçu ateşi açmıştır. Akşam karanlığı basmak üzeredir¹⁷³.

---

¹⁷¹ **Kore'de Türk Muharebeleri**, s. 87.

¹⁷² **Kore'de Türk Muharebeleri**, s. 88.

¹⁷³ **A.g.a.**, KSK, K:10,G:115,B:115-13

Tabur, 27 Ocak 1951 sabahı bir gün evvelki tertiple taarruza başlamıştır. Fakat düşman gece kaçmıştır; kasaba ve mevziler boştur. Düşman bütün gece yaralılarını, ölülerini naklettiği hâlde kasabada ve mevzilerde yine 73 düşman ölüsü sayılmıştır. Bu muharebelerde Taburdan 5 er şehit olmuş; 14 er yaralanmıştır¹⁷⁴.

Bu muharebe Alayın ilk taarruz muharebesidir. Bundan önce Kunuri'de çok üstün düşman kuvvetleriyle yapılan muharebe ve sonunda fazla zayıat verilerek büyük ölçüdeki çekilme birlik subay ve eratının moralini sarsmış durumdaydı. Bu ilk taarruz muharebesinin muvaffakiyeti sonuçlanması, eratın moralini düzelterek aksi hâlde büsbütün moralin bozulmasına sebep olacaktır.¹⁷⁵

Kazanılan bu muharebe Birleşmiş Milletler ordusunun ters giden talihini yenmiş ve 8. Ordu Komutanının hazırlanmış çekilme planlarını bir tarafa atırarak düşmana kati taarruz kararını verdirmeye etkili olmuştur. Alayın bu başarısı bütün Birleşmiş Milletler orduları saflarında konuşma mevzusu olmuş ve istisnasız herkes Türk Birliğini "Birinci sınıf askerdir." diye söylemeye ve Birleşmiş Milletler orduları arasında görülen her Türk erinin büyük bir teveccüh ve itibara mazhar olmasına vesile olmuştur.¹⁷⁶

4.3. 185 Rakımlı Tepe Muharebeleri

241. Alay Komutanının emrinde olan Alay Muharebe Grubu düşman cephesinin batı kısmı karşısına gelmiştir.

25 Ocak 1951 sabahı asıl taarruzu yapacak olan 3. Tabur 9. ve 10. Bölükleri birinci hatta 11. Bölüğü sağ geride kademeli olarak ileri harekete başlamıştır. 1. Tabur ve 3. Taburun doğu yanını korumak üzere ikinci hatta bölgeden bölgeye ilerlemiştir. Öğleye kadar düşmanla temas olmamış, öğleden sonra gittikçe şiddetlenen düşman mukavemeti karşısında piyade muharebeleri yapılarak ve ateş üstünlüğü sağlanan yerlerde, hücum edilerek ilerlenmiştir. Bugün varılacak hedef, 185 rakımlı tepeyle bu tepeden batıya doğru uzanan 2 km uzunluğundaki sırttır. 185 rakımlı tepe, her yere

¹⁷⁴ A.g.a., KSK, K:10,G:115,B:115-13

¹⁷⁵ A.g.a., Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu:30, Gömlek: 178, Belge:178-8

¹⁷⁶ Kore'de Türk Muharebeleri, s. 87.

hâkim ve mevziinin kilit yeri olan bir tepedir. Düşman bu tepeyi direnerek hâlinde tahkim etmiştir. Bu tepeyi bugün zapt etmek vazifesi 10. Bölüğe düşmüştür.¹⁷⁷

Bölük Komutanı, 185 rakımlı tepeye batıdan kuşatıcı şekilde taarruz etmeye karar vermiştir. Bunun için iki takımıyla tepenin batısına yanaşmış ve takımların cephesini doğuya döndürerek düşmanın tahkimli ateş mevzilerine karşı şiddetli ateş muharebesine girişmiş ve kısa sızramalarla hücum mesafesine kadar düşmana yaklaşmıştır. Akşam olmak üzeredir. Bölük Komutanı, geride bıraktığı takımını 185 rakımlı tepeye cepheden hücum ettirmiştir. Bu takım, maharetle düşmana yaklaşmıştır. Hücum mesafesine gelince takım komutanı üsteğmen önde olmak üzere büyük heyecan içinde, düşman mevziisine saldırmışlardır. Açıkta veya hendeklerde bulunan düşmanı süngü ve bomba ile yok etmişlerdir. Cepheden yapılan bu hücumu karşı düşman, karşı taarruz için derhâl ihtiyatlarını hareket ettirmiştir. Bu ihtiyatlar tepenin zirvesine doğru koşarlarken hücum mesafesine yaklaşmış olan bölüğün iki takımı da hücumu kalkarak meydana çıkmış olan bu ihtiyatların üzerine atılmışlardır. Vinci Takım da güneyden bu düşmanın üstüne atılmıştır. Bu coşkun kitle ayaktaki düşmana çarpınca dost düşman birbirine karışmıştır. Birkaç dakika içinde meydanda sağ düşman kalmamıştır¹⁷⁸.

Bundan sonra üstü kapalı mevzilerdeki düşman direnmeye devam etmektedir. Bunlar da birer birer yok edilmiştir. Hücumu uğramayan düşman kısımları ise tepeyi terk etmiş ve çok yakında mevzilenmiştir. Karanlık basarken tepe zapt edilmiştir.

İleri hat bölükleri, zapt ettikleri mevzilerde geceyi geçirmek için çepeçevre tertiplenmişlerdir.

Düşman gece uzaklaşmamış ve teması kesmemiştir. Gece yarısından önce düşman sağ geride ihtiyattaki 11. Bölüğe baskın yapmıştır. Düşman taarruzu genişlerse birinci hattaki bölükler de kuşanacağından tehlikeli durumlar ortaya çıkabilirdi. Bir felakete uğramamak fikriyle ileri hat bölükleri, zapt ettikleri mevzileri bırakarak emirle geride toplanmışlardır. Fakat üst komutanlar bu çekilmeyi kabul etmemiş ve terk edilen mevzilerin derhâl işgal edilmesini emretmiştir. Gece yarısından sonra aynı bölükler

¹⁷⁷ **Kore'de Türk Muharebeleri**, s. 89.

¹⁷⁸ **Dora,a.g.e.**, s. 198

gece baskını tertibiyle ilerlemişler ve tepeleri geri almışlardır. Hava karlı, sıfırın altında 15 derecedir¹⁷⁹.

4.4. 156 Rakımlı Tepe Muharebeleri

26 Ocak 1951 günü Alay Muharebe Grubu aynı tertiple daha kuzeydeki tahkimli hatta doğru ilerlemeye başlamıştır. Bugünkü taarruz arazisi ve taarruz hedefi de dünküne benzemektedir. Akşama kadar 156 rakımlı tepe ile bu tepeden batıya doğru uzanan 2 km uzunluğundaki sırt zapt edilecektir¹⁸⁰.

Bugün beş bölükten dördü (9., 10., 11. ve 2. Bölükler) ileri hatta görevlendirilmiştir, ileri hat bölükleri ilerledikçe düşman direnişi sertleşmiştir. Ayrıca sağ kanatta ve ısrarla savunulan tepelerin de zapt edilmesi gerekmektedir. Sol kanattaki 9. Bölük, Amerikan Tank Bölüğünün ve tankların üstüne bindirilmiş Türk Piyade Takımının düşmana geriden hücum etmesi sayesinde günlük hedefi olan sırtı zapt etmiştir.¹⁸¹

156 rakımlı tepenin zaptı ise yine, 10. Bölüğe düşmüştür. Düşman bu tepeyi direnerek hâlinde tahkim etmiş, savunmayı planlamış, inat ve sebatla muharebe etmektedir. 10. Bölük dikkatli ve maharetli bir şekilde tepeye yaklaşmıştır. Türk ve Amerikan topçu taburları, havan bölükleri ve jet uçakları tepeye şiddetli ve tesirli ateş açmıştır. Özellikle topçular, hücum bölüğünün istediği her noktaya etkili atışlar yapmıştır. Fakat üstü kapalı mevzilerde bulunan düşman ne sindirilebilmiş ne de mevzileri tamamen tahrip edilebilmiştir¹⁸².

156 rakımlı tepenin doğu yamaçlarına hücum edecek olan, batıdan itibaren 11. ve 2. Bölükler düşmanla uğraşmakta olduklarından hedeflerine varamamışlardır. 10. Bölük Komutanı daha fazla beklememiş ve hücum mesafesine gelmiş olan bölüğüne süngü hücumu emri vermiştir.

Öndeki takımlardan birinin komutanı ileri fırladıysa da vurulmuştur. Bu takımın askerleri kendilerine örnek olan subaylarının vurulmasından heyecanlanmışlar ve

¹⁷⁹ E.U.Harb Tarihi Dairesi, **a.g.e.**(Özet), s.48

¹⁸⁰ E.U.Harb Tarihi Dairesi, **a.g.e.**(Özet), s.49

¹⁸¹ **Kore'de Türk Muharebeleri**, s. 87.

¹⁸² Gnkur.Harp Tarihi Başkanlığı,**a.g.e.**, s.208

sonsuz bir güvenle kasırgalaşarak düşmana saldırmışlardır. Bu şiddetli hücum diğer takımları da heyecanlandırmıştır. Bir anda bütün bölük düşman mevziisine dalmış, meydana kalan düşman süngü ile yok edilmiştir. Fakat tepenin üstüne çıkmakla tepe zapt edilmiş olmuyordu ve üstü kapalı mevzilerdeki düşman, birçok hileye başvurarak büyük fedakârlıkla direniyordu¹⁸³.

Direnmeye devam eden 18 kadar kapalı düşman mevziisinin birer birer zapt edilmesi gerekmiştir. Bu güç işte bütün bölük, hatta muharebe ile görevli olmayanlar bile canla başla çalışmıştır. Karanlık basınca 156 rakımlı tepe tamamen zapt edilmiştir.¹⁸⁴

156 rakımlı tepenin doğu yamaçlarına hücum edecek olan 11. ve 2. Bölükler de hedeflerine çok yaklaşmıştır. 2. Bölükten bir takım topluca hücum ettiyse de birkaç dakika evvel düşman kaçmıştır. Siperlerde kalan ve direnmeyen düşman erleri esir edilmiştir.

Her hat bölükleri, vardıkları yerlerde çepeçevre savunma tertibatı alarak geceyi geçirmiştir.

1. Ocak günü verilen bu muharebenin büyük başarısından şüphelenen 25. Amerikan Tümeni, 3. Tümen ve Vinci Kolordu harekât ve haber subayları ile bunların yanında Amerikalı harp muhabirleri şahit olarak muharebe bölgesine gelmiştir. Muharebe sahasında gördükleri çok sayıda düşman ölüsü, terk ettikleri silah ve cephaneyi gördükten sonra ayrılmışlardır. Şahitlerin Amerikan basınında yayımlanan yazılarında görülen düşman ölülerinin ekserisinin piyade mermisi ile alınlarından vurulduklarını ve savunan kuvvetle taarruz eden kuvvet mukayese edilirse şimdiye dek bu kadar başarılı bir piyade muharebesinin olmadığı anlatılarak Türk'ün muharebe kudretini dünyaya ilan etmişlerdir.¹⁸⁵

1. Ocak 1951 sabahı, çoğu 156 rakımlı tepede kurşun, süngü ve bomba ile öldürülmüş 474 düşman cesedi sayılmış ve 28 Çinli esir alınmıştır. Üç günlük

---

¹⁸³ E.U.Harb Tarihi Dairesi, **a.g.e.**(Özet), s.49

¹⁸⁴ **Kore'de Türk Muharebeleri**, s. 92.

¹⁸⁵ **Kore'de Türk Muharebeleri**, s. 93

muharebede bütün Türk Tugayının zayıtı ise 1 astsubay, 11 er olmak üzere 12 şehit ve 1 subay, 1 astsubay, 29 er olmak üzere 31 yaralandı ibarettir.¹⁸⁶

4.5. 1. Türk Tugayına Amerikan Kongresince Mümtaz Birlik Nişanı ve Beratı'nın Verilmesi

25-27 Ocak 1951'de yapılan muharebelerdeki büyük başarıları dolayısıyla, Amerikan Kongresi tarafından Türk Tugayına "Mümtaz Birlik Nişanı (Distinguished Unit Station) ve Beratı" verilmiştir.¹⁸⁷

Bu nişan ve berat, Amerikan Orduları Uzak Doğu Başkomutanı General Ridgway'ın 25 Haziran 1951 tarihli aşağıda tamamı geçen mesajıyla Türk Tugayına gönderilmiştir.

"Birleşmiş Milletler Komutanlığı Genel Karargâhı Başkomutanlık Özel Kalemi

25 Haziran 1951

Özü: Üstün Birlik Madalyası ile Taltif

8. Or. K. Eli ile (APO 301)

Vinci Türk Silahlı Kuvvetleri Komutanı

Tuğgeneral Tahsin Yazıcıya

1. Hükümetim tarafından yiğit birliğinizin Üstün Birlik Madalyası ile taltifinin kabulünü bildirmekle en büyük memnuniyeti duyarım.

2. Birleşik Amerika'nın en büyük birlik madalyasının bundan daha isabetli verildiği hâl enderdir.

3. Muharebe meydanında elde ettiğiniz şereften dolayı size ve komutanızdaki birliğe samimi tebriklerimi sunarım.

---

¹⁸⁶ Kore'de Türk Muharebeleri, s. 94.

¹⁸⁷ Kore'de Türk Muharebeleri, s. 95.

Nişan, 6 Temmuz 1951'de 8. Ordu Komutanı General van Fleet ve üst rütbeli Amerikan generalleri huzurunda 241. Alay sancağına takılmıştır. Bu münasebetle büyük bir merasim yapılmış, aynı zamanda bu muharebelere katılanlara madalya ve rozetler de verilmiştir¹⁸⁸.

4.6. Güney Kore Cumhurbaşkanı Syngman Rhee Tarafından Tugaya Cumhurbaşkanlığı Birlik Nişanı'nın Verilmesi

25-27 Ocak 1951'deki muharebeler dolayısıyla Güney Kore Cumhurbaşkanı, Türk Silahlı Kuvvetlerine, Cumhurbaşkanlığı Birlik Nişanı vermiş ve bu nişan, 17 Eylül 1952'de Cumhurbaşkanı ve eşi, Millî Savunma Bakanı, Amerikan ve Kore ordusunun ordu, kolordu ve tümen komutanları ile Kore'de Birleşmiş Milletler Türk delegesi huzurunda merasimle Tugay Komutanının göğsüne bizzat Cumhurbaşkanı tarafından takılmış ve beratı da verilmiştir. Nişanın beratı şu şekildedir:

"Syngman Rhee Kore Cumhurbaşkanı

1 Mart 1952

Kore Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Kore'de Türk Silahlı Kuvvetleri Komutanlığına, çok değerli ve müstesna hizmet ve kahramanlıkları dolayısıyla Cumhurbaşkanlığı Birlik Nişanı vermekle iftihar duymaktadır.

25-27 Ocak 1951 tarihleri arasında Kumyangjangni bölgesinde silahlı düşmana karşı yaptığı cesur ve çok kahramanca harekât dolayısıyla Türk Tugayı taltif ediliyor. Bu sırada, Türk Tugayına Kumyangjangni batısında 7 millik bir cephe verilmiştir.

Bu bölge, 1. Kolordunun sağ kanadında ve 9. Kolordunun sol kanadındaydı. Arazi çok engebeliydi.

Düşmanın Han Nehri güneyindeki asıl muharebe hattını sayıca çok üstün kuvvetleri tarafından derinlemesine olarak müdafaa ediliyordu. Taarruzu yapan birlikler 25 Ocak 1951 saat 15.00'te cephenin iki yanından olmak üzere iki kol üzerinden harekete geçti. 185 rakımlı tepe, 156 rakımlı tepe ve sağ kanatta Kumyangjangni şehri en stratejik noktaları teşkil ediyordu. Kendileri açısından hayatî

---

¹⁸⁸ Gnkur.Harp Tarihi Başkanlığı,a.g.e., s.417

önem taşıyan ikmal yollarını, kanatlarını ve asii muharebe hattını savunmak için düşman çok iyi mevzilenmişti.¹⁸⁹

Kahraman Türk Tugayı ve bağlı birliklerinin yaptığı amansız hücumlara karşı, düşman inatla direnmeye çalışıyordu.

İnatla ve boğaz boğaza savaşımlardan sonra Türkler, 185 rakımlı tepeyi ele geçirdiler ve bir yandan da diğer kuvvetler Kumyangjangni şehrine girmeyi başardılar. Muharebe çok şiddetlenmişti, düşman çekilmiyor, Türk Tugayı da amansız taarruzlarını hiç hafifletmiyordu.

Düşmanın inatçı savunmasına karşı kahraman askerler süngülerini takıp köylerde, tepelerde, uçurumlarda düşmana karşı şiddetli hücumla geçtiler. Edebî tabirle düşmanı tiiki oyuklarından ve saklandıkları yerlerden kazıp çıkardılar.

Türk Tugayı, hücumlarını cesaretle, inatla ve amansız şekilde yapıyordu. Tugay ve bağlı birlikleri, savaşın en hararetli safhasında, vazifenin yaratamayacağı bir seviyeye ulaştılar. Düşmanın ağır kayıpları, süngü ve dipçiklerle öldürülen askerleri, taarruz yapan birliklerin şiddetini gösteren sessiz delillerdi. Bu cesurca ve amansız hücumlar sayesinde bu bölgedeki düşman direnmesi kırılmış ve bütün kuvvetli noktalar 10 mil ileri alınmıştı.¹⁹⁰

Hedefe ulaşmış Tugayı değiştirecek birliklerin gelmekte olduğunu öğrenen Türk askeri muharebe sahasından çekilmeden önce hâlâ düşmanı aramaya devam ediyor ve öldürücü-harekâtında bulunduğu yerde düşmanı eziyordu.

Düşmanın vermiş olduğu 1735 ölü, bu kahraman askerlerin cesaret, ustalık ve başarısını gösteriyor. Tugay ve bağlı birliklerinin eşsiz cesaret kahramanlık ve harp meydanı başarısı hayrete değerlidir. Bu olağanüstü başarıları, Türk Tugayı ve bağlı birliklerinin şöhretini yükseltiyor ve demokrasi prensiplerinin sürekliliğine yardım ediyor ve Kore savaş meydanlarında takdire değer şekilde temsil ettikleri Birleşmiş Milletlerin ve Türk vatanının itibarını yükseltiyordu.¹⁹¹

---

¹⁸⁹ Gnkur.Harp Tarihi Başkanlığı,**a.g.e.**, s.418.

¹⁸⁹ Gnkur.Harp Tarihi Başkanlığı,**a.g.e.**, s.419

¹⁹⁰ **Kore'de Türk Muharebeleri**, s. 95.

¹⁹¹ **Kore'de Türk Muharebeleri**, s. 96.

Bu taltif aynı zamanda yukarıda bahsedilen devrede Kore'de hizmet görmüş Türk Silahlı Kuvvetler Komutanlığı mensubu her şahsa Cumhurbaşkanlığı Birlik Nişanı kurdelesini takmaya hak veriyor.

Syngman RHEE

Güney Kore Cumhurbaşkanı

Tercüme eden:

Atğm. Seyfi SAKAOĞLU

4.7. Savaşta Türk Millî Karakteri

25-27 Ocak 1951 arasındaki günlerde Türk Tugayının verdiği başarılı muharebeleri Amerikan Kongresinin ve Kore Cumhurbaşkanı'nın takdir etmeleri, savaş meydanındaki Türk askerini ve dolayısıyla bütün milleti duygulandırmıştır.

Gerçekten Türk askeri, Kunuri Muharebelerinde büyük sonuçlar almasına karşın, içindeki savaş azmini tamamıyla göstermeye fırsat bulamamıştır. 25-27 Ocak 1951 muharebeleri bu fırsatı vermiş ve kıymetinin takdir edilmiş olması da kendine güvenini artırmıştır.¹⁹²

185 ve 156 rakımlı tepelerle Kumyangjangni kasabasına yapılan taarruzda, tahkim edilmiş ve inatla savunulan arazi kesiminin az kuvvetle zapt edilmesi büyük başarıdır. Taarruz eden tarafın savunan tarafa göre üç misli kuvvette olması ve kaybın da bu oranda artması gerekirken durum tersine olmuş, Türk birlikleri cesur ve iyi tahkim edilmiş mevzide inatla savunan düşman karşısında çok az kayıpla muharebeyi kazanmışlardır. Bu sonucu, eğitim ile savaşkanlık niteliğinin dayanağı olan ahlak ve haysiyet duygularının yüksekliği sağlamıştır.¹⁹³

İyi yetişmiş olan Türk subayı muharebede ne yapacağını Türk erine iyice öğretmiş, onun fazilet duygularını alevlendirmiş ve düşman karşısında da ona örnek olmuştur.

---

¹⁹² **Kore'de Türk Muharebeleri**, s. 97.

¹⁹³ **Kore'de Türk Muharebeleri**, s. 98.

Öğrendiğini dikkatle uygulama özelliklerine sahip olan ve büyüğüne itaat etmekle övünen Türk askeri, ailesinden, çevresinden edindiği yüce duygulan, sözlerle ifade eden amirine candan bağlanır, Türk askeri muktedir bir subayın emrinde olmayı bir talih sayar ve kendisine harp sanatını ve vatanını nasıl savunacağını öğreten subayına sevgi ve hayranlıkla bağlı kalır.¹⁹⁴

Dünyada ve ahirette üstün haysiyet ve itibara ulaşmak her Türk'ün emelidir. Türk subay ve eri bu hislerle düşman karşısında iyi sevk ve idare edilirse mutlaka başarılı olur. Muharebenin süngüyle kazanılacağını bilir. Düşmana vurulmadan ulaşmak ve süngüyü kullanacak duruma gelmek için bütün zekâsını kullanır, iman kuvvetiyle ve sonsuz şeref ve haysiyet duyguları içinde heyecanla düşmanın üstüne atılır.

Düşman karşısında hayatını kaybedenler, şehittir. Şehitler için ahirette büyük mertebeler vaat edilmiştir. Şehitlik kutsaldır. Şehidin ailesi ve yakınları bile halktan itibar görür.

Düşman karşısında kaçan, ömrü boyunca bu lekeyi temizleyemez.

Bir kahraman her durumda millî şeref ve haysiyet için hayatını dahi önemsemeyen şerefli ve namuslu bir insandır. Türk milleti asırlardan beri birçok haksızlığa uğramış, varlığını sahip olduğu savaş yeteneği, yüksek şeref, haysiyet ve iman duygulan sayesinde kurtarmış ve bu hâl millî bünyede bilinçlenmiştir.¹⁹⁵

4.8. 7 Şubat-7 Mart 1951 Tarihleri Arasında Türk Silahlı Kuvvetlerinin Taarruz Muharebeleri

3. Şubat 1951 günü 1. Tabura 373 ve 224 rakımlı tepeler istikametinde devam eden sıra tepeler istikametine kuzeye doğru taarruz ve bu bölgede bulunan düşmanın temizlenmesi emri verilmiştir. 3. Bölük sağdan 132 rakımlı tepe istikametinde, 10. Bölük solda rakımsız kayalıklı tepeler üzerinden Chonggichon tepeleri istikametinde taarruza başlamıştır. 2. Bölük 10. Bölüğü soldan vadi içinden takip etmiş ve rakımsız hâkim tepeleri ilk hamlede işgal etmiştir. Bu tepelerde canlı hiç kimse görülmemiştir. Düşmanın kuzeydoğu istikametinde çekildiği anlaşılmıştır. 3'üncü Bölük 132 rakımlı

¹⁹⁴ Kore'de Türk Muharebeleri, s. 99.

¹⁹⁵ Kore'de Türk Muharebeleri, s. 100.

tepenin işgalinde en küçük ferdinden en büyük komutanına kadar kahramanca savaşmıştır.¹⁹⁶

Şubat 1951 günü 1 . Tabura 241 rakımlı tepeyi elde bulundurarak 4 km kuzeye ilerlemesi emredilmiştir. 3. Bölük sağda, 1. Bölük solda, 2. Bölük solda ve vadi boyunca ilerleyerek küçük tepeleri elde bulundurmaya üzere saat 09.00'da harekete geçilmiştir. Topçu ateşleri ve vadi boyunca ilerleyen tanklar himayesinde birlikler taarruza başladıysa da düşmanla temas kaybedildiğinden bu kesimde düşmanla bir çatışma ve muharebe olmamıştır. Sağda Amerikan 35. Piyade Alayı bir kısım zırhlı birliklerle taarruza devam etmiştir. Bu bölgede kısmen düşman topluluklarına ve gerilla faaliyetlerine tesadüf edilmiştir.

9 Şubat 1951'de bir önceki günkü tertiple taarruza devam ederek 182 rakımlı tepeye kadar ilerlenmesi emredilmiştir. 1. Taburun bölükleri harekâta devam ederek 182 rakımlı tepeyi tutmuştur.¹⁹⁷

182 rakımlı tepeyi işgal eden tabura 10 Şubat 1951 günü, bu mevzileri terk ederek daha kuzeye yaklaşması, Han Nehri Seul'ün batı sırtlarına yanaşılması ve rastlanılacak düşmanın atılarak bu bölgeyi ele geçirmesi emredilmiştir. Tabur saat 08.30'da' emir gereği hareket ederek Han Nehri kıyılarına kadar ilerlemiştir. Keşif kolları düşman olmadığını bildirmiş ve cephe işgal edilmiştir.

Düşman mukavemet merkezlerinin zaptından sonra Türk Tugayının iki taburu birinci hatta olmak üzere, zayıf düşman mukavemetlerini ortadan kaldırarak süratle kuzeye ilerlemiş ve iki günlük hedefi bir günde işgal ederek 11 Şubat 1951'de Han Nehri'ne ulaşmıştır. Bu süratli ilerleme neticesinde düşman çekilmeye mecbur kalmış, birçok cephaneye ve iki de top terk etmiştir.

Türk Tugayı, 8. Kuzey Kore Tümeni ile muharebe etmiş ve ağır kayıplar verdirerek Han Nehri kuzeyine atmıştır.

Düşman Seul ve batısında Han Nehri kuzeyinde nehri savunur duruma gelmiş, Türk Tugayı da Seul'un hemen batısındaki düşman mevzilerinin karşısında (nehirin güneyinde) mevzilenmiştir.

---

¹⁹⁶ A.g.a., Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu:11, Gömlek:12, Belge:12-2

¹⁹⁷ **Kore'de Türk Muharebeleri**, s. 101.

Düşman orduları, 13 Şubat 1951'de dört gün süren umumi taarruzlarına başlamıştır. Bu taarruz, Türk Tugayının emrinde bulunduğu 25. Tümen cephesinden başka, doğuya doğru bütün Birleşmiş Milletler ordusunun cephesine yöneltilmiştir. Asıl sıklet merkezi Kore'nin ortasında Wonju bölgesinde kullanılmış ve bu bölgede çok miktarda gerillacı da yığılmıştır.¹⁹⁸

13 Şubat 1951 tarihinde Türk Tugayı, ilk defa Başkomutan Mc Arthur tarafından ziyaret edilmiştir. Kendisine Selçuk Kız Enstitüsünün gönderdiği Türk Bayrağı hediye edilmiştir.

Düşman taarruzları neticesinde cephede yer yer buhranlar oluşmuştur. Cephe vaziyetinin tesiriyle Han Nehri'nin güney sahillerinin savunulmasına başka birlikler tahsis edilmiş, 25. Tümenin alaylarıyla birlikte Türk Tugayının da ihtiyata alınması gerekmiştir. 15 Şubat 1951'de Tugay Anyang güneyindeki toplanma yerine hareket etmiştir

17 Şubatta düşmanın merkez kesimindeki taarruzları şiddetle devam ederken batı kanatta düşman çekilmeye başlamıştır.

Birleşmiş Milletler Ordusu Komutanlığı batı kanattaki bu uygun durumdan yararlanarak taarruza bu kanatta devam etmeye karar vermiştir. Bu taarruzlar sırasında Türk Silahlı Kuvvetlerine en yakın olan ve Han Nehri'ne ulaşmaya çalışan 3. Amerikan Tümeni, cepheden sızmış ve gerilerden gelmiş gerillacıların taarruzuna uğramıştır. Tümenin her birliği, hatta Tümen Karargâhı da baskına uğramış ve sabaha kadar bütün vasıta geliş gidişleri ve birlik hareketleri yapılamamıştır.¹⁹⁹

1. Şubat 1951'de 1 . Kolordu birlikleri Han Nehri'ne, 24. Tümen de bu birliklerin hizasına gelmiştir. Türk Tugayı Vinci Kolordunun ihtiyatı durumunda Anyangni'de eğitimle uğraşmaktadır.
2. Şubat 1951'de düşman, umumi taarruzlardan vazgeçerek kuzeye çekilmeye başladığından, Birleşmiş Milletler ordusu da bütün cephede ilerlemeye başlamıştır.
3. Şubat 1951'de 25. Tümen birlikleri Pukhan Nehri'nin Han Nehri'ne kavuştuğu noktanın iki tarafında ve Han Nehri'ni savunur vaziyetteydiler. Tümenin doğu kanatta

---

¹⁹⁸ **Kore'de Türk Muharebeleri**, s. 102.

¹⁹⁹ **Kore'de Türk Muharebeleri**, s. 103.

mevzilenmiş olan 27. Alayını Türk Tugayı değiştirmiş ve 13 Mart tarihine kadar bu mevzide savunmada kalmıştır.²⁰⁰

4.9. Türk Tugayının Savunma Mevziisinde Faaliyeti

23-28 Şubat 1951 günlerinde Türk Tugayı keşif işlerini düzenleme ve savunma tertiplerini tamamlamakla uğraşmıştır. Topçu taburu tespit ettiği noktalara ve görülen düşman hedeflerine ateş ve düşman tarafındaki nehir araçlarını tahrip etmiştir. Tabur, geceleri de devamlı taciz ateşleri yapmış ve günde 400-500 mermi sarf etmiştir.

Han Nehri'nde büyük buz parçalan yüzmekte ve parçaların sıkışıp kaldığı yerlerde donmaktadır. Bu nedenle nehri yürüyerek geçmek mümkün olmuştur. Bu gece bir takım kadar düşman Han Nehri'ni geçtiyse de havan ve topçu ateşleriyle dağıtılmıştır.

25. Tümen, düşmanın savunmakta olduğu Han Nehri'ni taarruzla geçmek için bütün olanakları ile hazırlanmaktadır. Han Nehri'ni geçiş olanakları aranırken düşman arazisinin aydınlatılması yönteminin de tespitine lüzum görülmüş ve bu amaçla yerden yapılacak aydınlatma ile hava kuvvetlerinin aydınlatma faaliyetlerinin birleştirilmesi ve ışığı yansıtılacak aydınlatma yöntemleri de denenmiştir.

Ordu ekibi hoparlörlerle düşmana Çince hitaplar yapmış, bütün Birleşmiş Milletler ordusu cephesinde yer yer muharebeler ve keşif kolları çarpışmaları olmuştur.²⁰¹

4.10. 7 Martta Başlayan Taarruzlardan Önce Birleşmiş Milletler Ordusunun Ve Türk Tugayının Muharebe Durumu

Bütün cephede yer. yer rastlanan düşman direnmesini kırarak ilerlemeler kaydedilmiştir. Bugünlerde 1. Kolordu bölgesinde keşif kolları, aradaki Han Nehri'ni geçmeye teşebbüs etmişlerdir. Düşman çekilmesi hızlandığından 4 Mart 1951'de bütün Birleşmiş Milletler ordusu ile yakın temas kesilmiştir.

---

²⁰⁰ A.g.a., Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu:11, Gömlek:12, Belge:10-6

²⁰¹ Kore'de Türk Muharebeleri, s. 110.

1-6 Mart 1951 tarihleri arasında Türk Tugayı da savunma mevzilerini tahkim ile uğraşmıştır.

4.11. 7 Mart 1951'de 25. Amerikan Tümeninin Han Nehri'ni Geçmesi Ve Türk Silahlı Kuvvetlerinin Muharebelere Katılması

8'inci Ordu Komutanlığı, hazırlıkları yapılmakta olan genel cephe taarruzuna 7 Mart 1951 günü başlanılmasını bildirmiştir. Bu genel taarruzda 1. Kolorduda 25. Tümenin 27'ncl ve 35. Alayları ile 24. Alayın bir taburu Han Nehri'ni geçecektir. 1. Kolordunun diğer birlikleri ise gerçek geçiş yerini gizlemek amacıyla kendi cephelerinde geniş ölçüde gösteriş geçişleri yapacaklardır.

27. ve 35. Alayların Han Nehri'ni 7 Mart 1951 günü saat 06,15'te Türk Topçu Taburunun da içinde bulunduğu topçu birliklerinin atışlarıyla birlikte geçecekleri bildirilmiştir. Bu maksatla Türk Tugayının ihtiyatta bulunan 2. Taburuna da saat 06.15'ten sonra 3. Tabur ihtiyatında bulunan 6'ncı Bölük ile beraber hazır olması emri verilmiştir.²⁰²

Han Nehri'ni aşarak Pukhan Nehri boyunca kuzeye ilerleyecek olan 35. Alay, hâkim yerlerde mevzilenmiş ve kuvvetli ihtiyatlar bulunduran düşman alayına taarruz edecektir.

Düşman, Han Nehri kuzey sahillerini savunmak için tertiplenmiş ve kuvvetli tahkimat yapmıştır. Geçişten önce düşman mevzileri günlerce uçaklar tarafından bombalanmış, topçu tarafından şiddetli ateş altına alınmış ve geçiş gününün sabahı bu ateş en şiddetli dereceye vardırılmıştır.

7 Mart, saat 07.00'den itibaren 05.45'te başlayan topçu ateşiyle 27. ve 35. Amerikan Piyade Alayları muhtelif noktalardan nehri geçmeye başlamışlar ve geçiş sırasında düşmanın topçu, havan ve piyade atışlarıyla karşılaşmışlardır.

35. Alay düşmanın bu şiddetli ateşleri altında geçişi tamamlamış ve öndeki 3. Tabur ile 106 rakımlı tepeyi saat 14.15'te zapt etmiştir. Bu muharebede Alay, 540

---

²⁰² **Kore'de Türk Muharebeleri**, s. 103.

düşmanı öldürmüştür. 50. Çin Ordusunun 150. Tümeninin 350. Alayından 26 esir almıştır.²⁰³

Türk Silahlı Kuvvetleri, yapılan başarılı nehir geçiş muharebelerini Han Nehri güneyindeki mevzilerden Amerikan Tümeni Topçu Komutanlığının ateş planına göre, yalnız Topçu Taburu ile 1259 mermi sarf ederek desteklemiştir.²⁰⁴

1. Mart 1951'de Türk Tugayının 1. Taburu toplanma yerlerinden kamyonlarla hareket ederek Han Nehri'ni geçmiş ve Pyongchon bölgesine nakledilerek geceyi bu bölgede geçirmiştir.
2. Mart 1951'de Türk Tugayının 1. Taburu cephedeki 27. Alayın bir taburunun mevzilerini öğleye kadar teslim almış ve akşama kadar mevziisinin berkitilmesi ve gizlenmesiyle uğraşmıştır.

Seul muharebesiz geri alınmıştır. 1. Güney Kore Tümeninin keşif kolları Seul doğusunda 5 km kadar kuzeye ilerlemiştir. Ancak bir manga kadar düşmana rastlamışlardır. Düşman bütün Birleşmiş Milletler cephesinde çekilmektedir.

16-22 Mart 1951 tarihleri arasında düşmanın bütün cephede kuzeye çekilmesi devam etmiştir. Birleşmiş Milletler ordusu da bütün cephede keşif kolları ile temas etmeden ilerlemiş ve ordu taarruz planındaki günlük hedeflerine varmıştır.

Kore'de bu gelişmeler yaşanırken özellikle Kunuri Savaşları'nda ağır zayıyata uğrayan Türk Tugayının kayıplarını tamamlamak için bir ikmal kafilesinin Türkiye'den Kore'ye gönderilmesi kararlaştırılmıştır. Kore'ye gidecek olan ikmal kafilesinin mevcudu 21 subay, 14 astsubay ve 608 erdir. Komutanlığını Yarbay Gafur Enön'ün yaptığı kafileyi taşıyan Amerikan nakliye gemisi C. C. Ballou 18 Şubat 1951 tarihinde İskenderun Liman'ndan ayrılmış, 16 Mart günü Pusan Limanı'na ulaşmıştır. Aynı gün karaya inen kafile eğitim görmek üzere Suwon'a hareket etmiştir.

22 Mart 1951'de genel ilerleme planına göre kuzeybatı istikametinde ilerleme görevi verilen Türk birlikleri yüksek dağlık ve ilerlenmesi zor arazide düşman savunmasıyla karşılaşmıştır.²⁰⁵

---

²⁰³ **Kore'de Türk Muharebeleri**, s. 104.

²⁰⁴ **Kore'de Türk Muharebeleri**, s. 104.

²⁰⁵ **Kore'de Türk Muharebeleri**, s. 105.

711, 781, 639, 440 rakımlı taşlık ve çok sarp tepelerde düşman, direnerek hâlinde yaptığı tahkimat içinde savunma vaziyetinde idi. İki gün içinde bu tepeler topçu, ağır havan, uçaklarla şiddetli ateş altına alınmış; iyi sevk ve idare edilen Türk taburları çok güç şartlar içinde bu tepelere taarruz ederek bütün düşman mevzilerini süngü ve bomba muharebesiyle zapt etmiştir.

Bu yolsuz ve sarp dağlarda taarruz muharebeleri daha üç gün sürmüş ve Türk birlikleri savunma hâlindeki düşmanı direnenlerinden süngü ile çıkararak kuzeye sürmüş ve 27 Mart 1951'den sonra düşman süratle çekildiğinden Türk Silahlı Kuvvetleri de ihtiyata alınmıştır.²⁰⁶

4.12. Türk Tugayı Birliklerinin Savunma Ve İlerleme Muharebeleri

4.12.1. Savunma Muharebeleri

Nisan 1951'de Türk Tugayı, Vinci Kolordunun Seul köprübaşı mevzilerinin sağ kanadındaki 25. Tümenin emrinde ve bu tümenin sağ kanadında ikinci hatta mevzilendirilmiştir. Tümen ihtiyatı olarak görevli olan Tugay Seul doğusunda Tokyu'dadır. 29 Nisanda yapılan hava keşiflerinde düşman kuvvetlerinin küçük gruplar hâlinde kuzeybatıya Uijongbu'ya hareket ettikleri tespit edilmiştir.²⁰⁷

Nisan-12 Mayıs tarihleri arasında 25. Tümen karşısında düşmanın iki ordusu bulunmaktadır. 27. 35. ve 24. Alaylar keşif faaliyetleri ile meşguldürler; ufak çatışmalar ve alman birkaç esir dışında düşmanla temasları yoktur. Hava kuvvetleri düşman topçu mevzilerini bombardıman etmiştir. 1. ve 3. Türk Taburları 24. Alay gerisinde ikinci bir savunma ve himaye mevziisine intikal etmişler, 2. Tabur da Han Nehri üzerindeki Alconson Köprüsü'nün savunulması ve bir çekilme durumunda 1. ve 3. taburları Han Nehri güneyinde himaye etme görevlerini almıştır.²⁰⁸

---

²⁰⁶ Tahsin Yazıcı, **Kore Birinci Türk Tugayında Hatıralarım**, İstanbul: Ülkü Basımevi, 1963, s.92.

²⁰⁷ Yazıcı, **a.g.e.**, s.93.

²⁰⁸ **Kore'de Türk Muharebeleri**, s. 107.

Düşmanın hafif şekilde direnmesine karşı Birleşmiş Milletler kuvvetlerinin doğu ve batı kesimlerde harekât tarzı, taarruz şeklindedir. Keşif kuvvetleri merkez kesiminde Uijongbu'nun 5- mil kuzeyine ve daha doğuda ise Chunchon'a kadar ilerlemişlerdir.²⁰⁹

Alınan haberlere göre düşman birlikleri kuzeye doğru çekilmektedir. iki esir Çinlinin bildirdiğine göre de düşman kuvvetleri 11-12 Mayıs'ta tekrar taarruza başlayacaktır.

22 Nisandan 4 Mayıs'a kadarki dönemde düşman zayıfının 57.000 olduğu tahmin edilmektedir. Türk Tugayı Komutanlığınca 5 Nisan-5 Mayıs devresi için hazırlanan rapora göre bu devrede Türk birlikleri 7 subay, 5 astsubay, 77 er şehit; 1 astsubay, 108 er kayıp ve 5 subay, 3 astsubay, 115 er yaralı olmak üzere 321 zayıf vermiştir. 13 Mayıs 1951'de 1. Kolordu cephesine düşman kuvvetleri taarruz etmiştir. Assi mevzi ilerisindeki Türk Tugayına da yaklaşmış ve kuzeye doğru mevzilenmiş olan 2. Tabura saat 22.00'de şiddetli bir taarruz yapmıştır. Bu taarruz, Türk ve Amerikan topçusunun ve uçakların muharebe sahasını devamlı olarak aydınlatmaları sayesinde püskürtülmüştür. Düşman, Türk mevzilerine üç istikametten tekrar taarruz etmiş, dar sahada ve bir daire içinde mevzilenmiş olan Türk Tugayını şiddetli top ve havan ateşi altına almıştır. Çok miktarda subay ve er zayıfına sebep olan bu ateşler, 2. Tabur Komutanını da şehit etmiştir.²¹⁰

17 Mayıs gününe kadar yapılan keşifler ve alınan esirlerden elde edilen bilgilere göre, 65. Çin Ordusunun yavaş ve düzenli bir biçimde yanaştığı ve 17-18 Mayıs gecesi 194. Tümeni ile taarruz edeceği tespit edilmiştir. 17 Mayıs günü saat 23.48'te düşman kuvvetleri taarruza başlamıştır. Saat 00.00'dan sonra düşman hücumları büsbütün şiddetlenmiş, kuvvetli düşman, mevzilerin önünde yığılmıştır. Bu yığınlar, topçu ve ağır havanlarla ateş altında tutulduğu hâlde, hücumlar gittikçe şiddetlenmiş ve düşman, Türk birliklerine ait mevzilerin bir kısmına girmiştir. 3. Tabur tarafından, alay ve diğer taburların karargâhlarından da alınan erler ve Havan Bölüğünün piyade erleriyle birlikte karşı taarruzlar yapılmıştır.²¹¹

---

²⁰⁹ **Kore'de Türk Muharebeleri**, s. 107.

²¹⁰ **Kore'de Türk Muharebeleri**, s. 107.

²¹¹ Tahsin Yazıcı, **Kore Birinci Türk Tugayında Hatıralarım**, İstanbul: Ülkü Basımevi, 1963, s.93.

Türk Tugayının bulunduğu cephede 194. Çin Tümeninin üç alayını da kullandığı, ağır zayıat verdikleri ve takviye almakta oldukları anlaşılmıştır. Kanlı bomba, süngü muharebesiyle düşman geri atılmış, tekrarlanan düşman hücumları yine püskürtülmüş, sabaha karşı perişan hâle gelen düşman çekilmeye başlamıştır. Türk birlikleri, çekilen düşmanın çoğunu öldürmüştür. 6. Bölüğün yakınında yığılıp kalmış olan bir tabur kadar düşman, gündüz çekilirken topçu ve piyade ateşleriyle ağır zayıata uğratılmıştır. Türk Topçu Taburunun 4228 ve Amerikan topçusunun da 5910 mermi attığı bu gece, tahmin edilen 1500 düşman zayıatına karşılık, Türk birliklerinin zayıatı 2 subay, 9 er şehit ve 4 subay, 2 astsubay, 18 er yaralıdır.²¹²

Türk Tugayı gündüz olunca mevziinin noksanlarını ikmale, mayın ve tel manilerini tamamlamaya ve yeni düşman hücumlarını karşılamaya hazırlanmıştır. Düşman 2 km kadar kuzeyde mevzilenmiş ve havanlarla ateş etmektedir. Bu mevzide yeni düşman hücumlarını beklemenin faydalı olmayacağı anlaşıldığından Türk Tugayı karanlık basınca geriye, ikinci mevziye alınmıştır.²¹³

Düşman kuvvetlerinin ilkbahar taarruzlarının ikinci safhası olarak 17-18 Mayıs gecesi başlattıkları gece taarruzlarında uğradıkları çetin direnç ve acı akıbet onları yıldırılmış ve asıl mevzilere yürümek cesaretlerini kaybettirmiştir.

4.12.2. Taarruz ve İlerleme Muharebeleri

20 Mayıs'tan itibaren bir Çin ordusu Kore'ye girerek Pyongyang bölgesine gelmiş, bu kuvvet arasında 30.000 mevcutlu, 200 tanklı, üç tümenli bir motorize kolordunun olduğu da anlaşılmıştır. Bundan başka, özellikle uçaksavar ve topçu birliklerinde Rus subay ve erlerinin bulunduğu, Rus bağlılarının oluşturduğu gönüllü komünist birliklerinin de Kore'ye geldiklerine dair bilgiler elde edilmiştir.²¹⁴

Doğu kanatta düşmanın genel taarruzları devam ediyordu. Buna karşılık batı kanatta (1 . ve 9. Kolordular) düşmanın zayıf olduğu anlaşıldığından Birleşmiş Milletler Ordusu Komutanlığı bu durumdan faydalanmak üzere ve merkez İle doğudaki düşman tazyikini azaltmak için buradan taarruza karar vermiştir. Aynı zamanda

---

²¹² **Kore'de Türk Muharebeleri**, s. 108

²¹³ **Kore'de Türk Muharebeleri**, s. 109

²¹⁴ **Kore'de Türk Muharebeleri**, s. 110

doğudaki düşman taarruzları durdurulmadan batı kesimde seri ileri harekât yapılamaması dolayısıyla ve düşmanın bu bölgeden doğuya kuvvet kaydırmasına izin vermemek üzere taarruzların düzenlenmesi Vinci ve 9. Kolordulara emir verilmiştir.

Bu doğrultuda Vinci Kolordu içinde 25. Tümen ve tümenin iki alayı ortasında Türk Tugayı, daha önce olduğu gibi, 20 Mayıs 1950' de cephe taarruzlarıyla düşmanı kuzeye doğru sürmeye başlamışlardır.²¹⁵

Sabah erkenden iki taburla birinci hatta ilerlemeye başlayan Türk Tugayı, iki gün önce terk edilen muharebe sahasını geçmiştir. Sağdaki Vinci Tabur, iki gün önce kanlı muharebelere sahne olan yerlerin kuzeyindeki 161 rakımlı tepeyi taarruzla zapt ettikten sonra bunun kuzeyindeki 218 rakımlı tepeye de taarruz etmiş; fakat tepeyi zapt edememiştir. Batı kanatta ilerleyen 3. Tabur, 54 rakımlı tepeyi zapt ettikten sonra, bunun 2 km kuzeyindeki 188 rakımlı tepeyi de taarruzla zapt etmiştir. 25. Tümenin olduğu gibi, bütün Vinci Kolordu birliklerinin taarruzları başarılarıyla devam etmiş ve birlikler hedeflerine varmışlardır. Mayıs 1951'de Kore'nin ortasında ve kısmen doğusundaki düşman taarruzları şiddetle devam etmekte ve buhranlı durumlarla karşılaşılmaktaydı. İleri harekete geçen Türk Tugayı, sağ kanadındaki 1. Taburla, 218 rakımlı tepeden sonra, düşman tarafından inatla savunulan 199 rakımlı tepeye de taarruz etmiştir. Tabur, iki bölüğüyle tepeyi kuşatarak tankların da yardımıyla hücum etmiş, yakın muharebeler ve süngü muharebesiyle tepe saat 14.45'te zapt edilmiştir.²¹⁶

3. Tabur da bir bölükten fazla kuvvetle savunulan tepeleri hücumla zapt ederek günlük hedefine varmıştır. Bugünkü muharebelerde 44 Çin askeri esir alınarak 250 Çin askeri öldürülmüş ve bazı düşman silahları da ele geçmiştir. Türk birliklerinin 14 eri yaralanmıştır. Son iki günde Kore'de düşman kuvvetlerinin zayiatı 30.000 ölü 15.000 yaralı olarak tahmin edilmektedir.²¹⁷

Mayıs 1951'de 1. ve 9. Kolorduların taarruzları başarıyla devam etmiştir. 10. Kolordu düşman taarruzlarını durdurmuş, 3. Güney Kore Kolordusunun cephesine giren 27. Çin Ordusunun taarruzları ise şiddetlenmiştir. Türk Tugayı bugün erkenden ileri harekete başlamış, 2. Taburu, sağdaki 1. Taburunu değiştirmiştir. 203 rakımlı

---

²¹⁵ **Kore'de Türk Muharebeleri**, s. 107

²¹⁶ **Kore'de Türk Muharebeleri**, s. 109

²¹⁷ **Kore'de Türk Muharebeleri**, s. 109

tepeyi Havan Bölüğünün ateşleri ve Tank Bölüğünün yardımıyla zapt etmiş, birlikler 4 km daha ilerleyerek günlük hedeflerine varmışlardır.²¹⁸

Mayıs 1951'de 1. ve 9. Kolordular bazı bölgelerde düşman direnişini kırarak bazı bölgelerde ise düşmana rastlamadan günlük hedeflerine ulaşmışlar, 10. Kolordu tümenleri de başarıyla taarruza geçmişlerdir. 3. Güney Kore Kolordusunun cephesinde de ilerlemiş olan düşmana yan taarruzları yapılmıştır. Bu Kolordu lağvedilmiş, cephe bölgesi 10. Kolorduca teslim alınmıştır. Japon Denizi kıyılarındaki 1. Güney Kore Kolordusu ise mevzilerini savunmuştur. Düşman çekilmiş olduğundan Türk Tugayı bugün, zayıf vermeden 2 mil ilerlemiş ve ikinci taarruz hedefini de işgal etmiştir. Cephenin en batısında yer alan Vinci Güney Kore Tümeni de İmjın Nehri'ne ulaşmıştır.²¹⁹

Mayıs günü Vinci ve 9. Kolorduların kuzeye ilerlemesi devam etmiştir. Birlikler ilerledikçe gerillacıların tesiri çoğalmaktadır. Lağvedilmiş 3. Güney Kore Kolordusu bölgesinde girme yapmış olan 27. Çin Ordusuna karşı yapılmış olan yan taarruzlar etkili olmuş ve düşman kuzeye çekilmeye mecbur edilmiştir. Bugün, Türk Tugayı düşmanla temas etmeden 12 km ilerlemiş; varılan bölgede 3. Tabur muharebe idare yerinde karargâh subaylarından bir kısmının bulunduğu çadırda muhtemelen gerillacıların koyduğu bubi tuzağındaki bombanın patlamasıyla 3. Tabur ve 12. Bölük komutanları şehit olmuşlardır.²²⁰

Birleşmiş Milletler ordusu 25 Mayıs günü de taarruza devam etmiş, bütün cephede 38. paralel dairesine 2 mil mesafeye kadar ilerlemiştir, Türk Tugayı ise bölgesini Kanada Tugayına devrederek Uijongbu'da ihtiyata alınmış ve 4 Haziran 1950'ye kadar ihtiyatta kalmıştır.

---

²¹⁸ **Kore'de Türk Muharebeleri**, s. 110

²¹⁹ **Kore'de Türk Muharebeleri**, s. 110

²²⁰ Tahsin Yazıcı, **Kore Birinci Türk Tugayında Hatıralarım**, İstanbul: Ülkü Basımevi, 1963, s.94.

4.13. Ateşkes Görüşmelerinin İlk Safhaları

4.13.1. Ateşkes Görüşmelerine Başlanması

Temmuz 1951'de komünist orduları insan sayısınca çok kuvvetli hâle gelmiş oldukları gibi, silah ve malzemece modern ordular seviyesine yaklaşmış ve muharebe tarzlarını da buna göre ilerletmişlerdir. Bu nedenle artık komünist ordularını devamlı cephe taarruzları ile kuzeye sürmek mümkün olamıyordu. Komünist ordusu eskisi gibi çekilmeyerek 25 katı derinliğindeki savunma mevzilerinde direnmeye devam etmekteydi. Bu mevzilerin yarılması için Kore'deki Birleşmiş Milletler ordusunun kuvvetçe iki misline çıkarılması lazımdı. Gerillacıların verdikleri zararları önlemek için Birleşmiş Milletler ordusu cepheden eksiltiltiği önemli miktarda kuvvetlerle bütün Güney Kore topraklarında ciddi savunma tedbirleri almak zorunda kalmıştı ki bu tedbirler üzerine düşman, gerillacılarla eskisi gibi cephe gerilerinde mühim stratejik yığınaklar yapamayacak hâle gelmişti. Bu sebeple komünist ordusu da önceden olduğu gibi sıklet merkezi yığınaklarıyla büyük ölçekte taarruz muharebelerine girilmeyecek hâldeydiler. Derinliğine birkaç mevzi hâline getirilmiş olan Birleşmiş Milletler savunma hatlarını yararak kesin sonuç alma ümidi de gittikçe azalmıştır.²²¹

Öyle ki iki taraf cephede birbirini yenemeyecek hâle gelmiş ve elde ettiğini muhafaza etmek gayretine düşmüştür. İki taraf da bir karış toprak vermemek azmiyle, var kuvvetiyle birbirinin top ve havan ateşleri altında tahkimatını daha da pekiştiriyordu. Bu suretle çok miktarda insan, malzeme, cephane sarf ettiren neticesiz mevzi muharebeleri başlamıştır. Birleşmiş Milletler ordusunun ulaştığı hat, batı kanatta küçük bir kısım hariç, 38'incl paralelin kuzeyindedir. Esasen Birleşmiş Milletler genel kanaati de bu hattın kuzeyine geçilmesine karşıdır. Zaten Çin komünist orduları da Birleşmiş Milletler ordularının bu hattı tecavüz ettiği bahanesiyle harbe girmişlerdir.²²²

Birleşmiş Milletler genel düşüncesi, Kore'de düşmanı yenebilmek için büyük stratejik harekâta girişmenin ve kuvveti iki misline çıkarmak için Kore'ye fazla kuvvet göndermenin taarruz amaçlı olacağı ve harbi Mançurya topraklarına geçirmekle üçüncü bir dünya savaşına sebebiyet verileceği kanaatindedir.

---

²²¹ **Kore'de Türk Muharebeleri**, s. 112.

²²² **Kore'de Türk Muharebeleri**, s. 113.

Sovyet Rusya'nın Birleşmiş Milletlerdeki Delegatesi Jacob Malik 23 Haziran 1951'de bir radyo konuşması yaparak "komünistlerin Kore'de mütareke müzakerelerine hazır bulduklarını" söylemiştir.²²³

Birleşmiş Milletlerce gerekli kuvvetin tahsis edilememesi ve mevcut kuvvetle düşmanın mağlup edilemeyip bir zaferle harbi sona erdirmenin imkânsızlığı anlaşıldığına göre, komünistlerin teklif ettiği ateşkes görüşmeleri kabul edilerek savaşı siyasetle sonuçlandırmaya çalışmaktan başka yapacak bir şey kalmamıştır.²²⁴

Birleşmiş Milletler Kuvvetleri Komutanının aşağıdaki mesajı gazeteler ve radyolar aracılığıyla Düşman Kuvvetleri Başkomutanlığına bildirilmiştir:

"Birleşmiş Milletler Kuvvetlerinin Komutanı bulunmam sıfatıyla size aşağıdakileri bildirmek emrini aldım:

Ateşkes şartlarına uymak ve onları devam ettirmek üzere her iki taraf silahlı kuvvetlerinin düşmanca hareketleri durdurmalarını ve ateş kesmelerini temin etmek maksadıyla, ateşkes şartlarını konuşabilmek için, bilgi edindiğime göre bir toplantıyı arzu etmekteyim. Bu gibi bir toplantıyı arzu ettiğinize dair sizden haber alır almaz kendi temsilcimi tayin edeceğim. Aynı zamanda sizin temsilcinizle buluşma vaktini zamanında size bildireceğim. Bu toplantının Wonsan Limanı'ndaki Hollanda hastane gemisinde yapılmasını teklif etmekteyim.

imza: General M. B. RIDGVVAY"

Bu mesajı cevap Kore Halk Ordusu Başkomutanı Kim-il-Sung ve Çin Gönüllü Halk Kuvvetleri Komutanı Peng Te Huai tarafından 1 Temmuz 1951 günü Peiping radyosu aracılığıyla aşağıdaki şekilde verilmiştir:

'Orgeneral Ridgway, Birleşmiş Milletler Kuvvetleri Başkomutanı,

30 Haziran 1951 tarihli barış görüşmeleri hakkındaki beyanatınızı aldık. Biz sahip olduğumuz yetkilere dayanarak şunu beyan ederiz ki barışın teminini ve düşmanlığın kesilmesini sağlamak amacıyla temsilcilerinizle barış görüşmeleri için toplantı yapılmasına hemfikiriz ve bu toplantının 38. paralel üzerinde, Kaesong

---

²²³ **Kore'de Türk Muharebeleri**, s. 115.

²²⁴ Tahsin Yazıcı, **Kore Birinci Türk Tugayında Hatıralarım**, İstanbul: Ülkü Basımevi, 1963, s.109.

bölgesinde yapılmasını arzulamaktayız. Eğer bu hususa siz de hemfikirsen iz temsilcilerimiz temsilcilerinizle 10-15 Temmuz 1951 arasında toplanmak için gerekli hazırlıkları yapacaklardır."

10 Temmuz 1951'de Seul'ün kuzeybatısındaki Kaesong'da iki taraf temsilcilerinin buluşmasıyla yapılacak olan ateşkes görüşmeleri, 8 Temmuzta alınmış ve öğle saatlerine doğru Kaesong'da tarihî toplantı başlamıştır.

4.13.2. Ateşkes Görüşmelerinin Uzaması

22 Ağustos'a kadar anlaşmazlıklar içerisinde süren görüşmeler, bu tarihte Birleşmiş Milletler hava kuvvetlerinin Kaesong'u bombaladıkları iddiasıyla kesilmiştir. 25 Ekimde Panmunjom'da yeniden uzun süren görüşmelere başlanmış ve esirlerin mübadelesi meselesi dışında şu dört konuda anlaşmaya varılmıştır:

1. Ateşkes hattının ve silahsızlandırılmış bölgenin tespiti;
2. Kuzey Kore'deki hava üsleri;
3. Koreli almayan silahlı kuvvetlerin çekilmeleri;

Birleşmiş Milletlerin Güney Kore'de kullanabilecekleri limanlar.

Ateşkes görüşmelerinin iki yıl uzamasının başlıca sebebi esirler meselesi olmuştur. 1950 Haziranında Kuzey Kore ordusunun Güney Kore'ye tecavüzüyle harp başlamıştı. Kuzeyliler Pusan kıyılarına kadar Güney Kore'yi istila etmişler ve Birleşmiş Milletler kuvvetlerinin müdahalesiyle de Mançurya hududuna kadar çekilmeye mecbur olmuşlardı. Bu hareketler sırasında ele geçen komünistler ve gerillacılar kamplara sevk edilmişti. Bu şekildeki özel olarak yetiştirilmiş insanlar komünist faaliyetinin icra vasıtası olduklarından, bunların himayesi bir rejim haysiyeti meselesi olmuştu. Bunların bir kısmıyla harp esirleri memleketlerine dönmek istemiyordu. Bu gibilerin himayesi de Birleşmiş Milletler için bir haysiyet meselesi olmuş ve bu sebeple ateşkes görüşmeleri uzamıştır. 8 Ekim 1952 tarihinde kesilen görüşmelere, esirlerin değişimi konusunda gösterilen rızayla 26 Nisan 1953'te yeniden başlanmış, ateşkesin imzalanması işi ancak 27 Temmuz 1953'te gerçekleşebilmiştir.²²⁵

---

²²⁵ Yazıcı, a.g.e., s. 105-109

4.14. Mevzi Harbi Devri

4.14.1. 2. Değiştirme Tugayının Mevzi Muharebeleri

16 Kasım 1951'de 2. Değiştirme Tugayı cephe sorumluluğunu üzerine almış ve üçte ikisi yurda dönmüş olan 1 . Tugayın diğer birlikleri de yurda nakledilmek için cephe gerisine alınmıştır.²²⁶

Vinci Kore Türk Silahlı Kuvvetlerini değiştirecek olan son kfile 110 subay, 57 astsubay ve 1654 er mevcuduyla 19 Kasım'da Tugaya katılmıştır. Bununla beraber Türkiye'ye dönecek kfileyi götürmek üzere 1 Aralık 1951 tarihinde İnchon'a gelmiş olan General W. C. Langfitt gemisi aynı gün 61 subay, 73 astsubay ve 1344 er personeli alarak hareket etmiştir.²²⁷

6-22 Kasım tarihleri arasında normalin üzerinde bir keşif faaliyeti yapılmış; bu keşiflerde 7 şehit, 31 yaralı zayıat verilirken düşman 14 esir, 201 ölü vermek zorunda bırakılmıştır. 20 Aralık 1951 tarihine kadar asıl mevziye veya muharebe ileri karakol mevzilerine düşmanın küçük birliklerle keşif yapmak ya da esir almak için gerçekleştirdiği baskınlar yüzünden, geceleri sürekli silah başında durmak ve düşmanla çatışan küçük birlikleri, hatta keşif kollarını topçu ve ağır havanlarla desteklemek gerekmişti.²²⁸

Düşman bazen takviyeli bölükler veya taburlarla muharebe ileri karakol mevzilerine ve asıl savunma mevziisine ciddi gece taarruzları yapmışsa da mevzideki bütün silahların özellikle topçunun ateşleriyle her defasında püskürtülmüştür. Gece harekât esnasında topçular ve hava kuvvetleri sürekli muharebe sahasını gündüz gibi aydınlatmışlardır.²²⁹

Türk Tugayının bağlı bulunduğu Kolordu cephesinde uzun zamandır bir tek esir bile alınamadığı, muhakkak esir alınması gerektiği ve bu sahada birçoğ başarısıyla isim yapmış Türk Tugayından 25. Tümen Komutanının çok ümitli olduğu bildirilmiştir.

---

²²⁶ Yazıcı, **a.g.e.**, s. 110.

²²⁷ Yazıcı, **a.g.e.**, s. 111.

²²⁸ Yazıcı, **a.g.e.**, s. 113.

²²⁹ **Kore'de Türk Muharebeleri**, s. 117.

Birkaç gün sonra 14 Aralık 1951'de sol kanat ilerisindeki Yıldıztepe muharebe ileri karakol mevziisine ve yakınındaki asıl savunma mevziisine düşman şiddetli topçu ateşi açmıştır. 14/15 Aralık gecesi, gerisinde 226. Çin Alayına dayanarak⁴⁰⁴ önce takım sonra tabur seviyesindeki tepeye doğru cereyan eden düşman taarruzu; tepedeki takımın planlı ateşleri, ihtiyat taburundan muharebe bölgesine sevk edilen bir bölüğün desteği, topçu ile ağır havanların tesirli ateşleri sayesinde püskürtülmüştür. Muharebe 8 saat devam etmiş, düşman 3 er ve 1 subay esir ile 200'den fazla ölü vermek zorunda kalmıştır. Türk birliğinin 3 şehit ve 3 yaralı zayiatı vardır.²³⁰

Türk Silahlı Kuvvetleri, 19/20 Aralık gecesi Hollanda Taburu ile takviyeli 38. Alay tarafından değiştirilerek Chunchon'un 15 km kuzeybatısındaki Sindangni'de ihtiyata alınmış ve burada 24 Şubat 1952'ye kadar eğitim yapmıştır.Kore'de Türk Tugayından 31 Aralık 1951 tarihine kadar 27 subay, 17 astsubay ve 411 er olmak üzere toplam 455 şehit; 5 subay, 1 astsubay ve 164 er olmak üzere toplam 170 kayıp; 6 subay, 3 astsubay ve 225 er olmak üzere toplam 234 esir; 54 subay, 46 astsubay ve 1252 er olmak üzere toplam 1352 yaralı zayıat verilmiştir. Hastalanarak hayatlarını kaybeden 1 subay ve 9 er ile yaralanmadan kaynaklı Kore ve Tokyo hastanelerinde hayatlarını kaybeden 18 er de yukarıdaki şehit sayısına dâhildir.²³¹

Türk Silahlı Kuvvetleri, 24 Şubat 1952'de ordunun doğu kanadı yakınında mevzilenmiş olan 10. Amerikan Kolordusunun emrinde ve 25. Tümenin bir parçası hâlinde 7. Amerikan Tümenin 32. Alayını değiştirmiş ve 31 Ekim 1952'ye kadar bu mevzide 8 ay kalmıştır.Bu mevziinin devralınmasıyla Kore Cephesi'nin en karakteristik, düşmanın yakınlık ve ateş bakımından en faal bulunduğu kısım 25. Tüme ve Tümen içinde de Türk Tugayına verilmiş bulunmaktadır. Mevziyi Amerikan birlikleri tahkim etmiş, ateş ve savunma planlarını da onlar yapmıştı. Türk Silahlı Kuvvetleri de tahkimatını tamamlamış, 100-150 metre ilerideki düşman mevzileriyle temas hâlinde ve devamlı düşman ateşi altında savaşmışlardır. Düşman sık sık bölük ve taburlarla gece taarruzları yapmış, bu düşman taarruzları ateş kuvvetiyle bastırılmıştır. Bu yüzden birlikler, daima silah başında ve ağır hayat şartları altında kalmışlardır. Düşman, Türk

---

²³⁰ **Kore'de Türk Muharebeleri**, s. 115.

²³¹ **Kore'de Türk Muharebeleri**, s.115.

mevzilerine günde 300-400 mermi attığından, her gün 5-6 zayıatın olmasına da sebep olmuştur.²³²

Mevziinin sağ kanat ilerisindeki 1052 rakımlı tepede iki taraf siperleri arasındaki mesafe 25-30 metre kadardır. Bu nokta tarafların cephede birbirlerine en yakın buldukları noktadır. Tahkimat çok zayıf yapılmış, bükler yalnızca, havan mermisine bile korunaksız, düşmana hedef teşkil edecek kulübeler şeklindedir. Mevzide irtibat hendeği yoktur ve her hareket düşmanın gözü önündedir. Cepheyi gezen 25. Tümen Komutanı bu mevziyi teslim eden birlik için "Bu birlik düşmanla mütareke yapmış." demiştir. Düşman bu tepeden Türk mevziisinin içini, hassas yerlerini görmekte ve bu gözetleme ile tesirli ateşler yapmaktadır. Düşmanla arasındaki bu 25 metrelik sahaya her iki taraf da yanlardan tesirli ateşler yapmakta olduğundan bu kadar mesafenin aşılması mümkün olamamaktaydı. Hemen birlikler plan dâhilinde mevzilerini güçlendirmeye başlamışlar; özellikle 1052 rakımlı tepede kuvvetli bir direnerek inşasına girişilerek irtibat hendeklerinin yapılmasına öncelik verilmiştir.

1052 rakımlı tepedeki düşman siperinin baskınla zapt edilmesi kararlaştırıldığında, bu tehlikeli vazifeye pek çok gönüllü çıkmış, seçilen 11 kahraman 17/18 Nisan gecesini sabahın alacakaranlığında bir piyade takımı desteğinde sessizce düşmana yaklaşarak düşman mevziisinin önündeki siperi girmiştir. Buradaki dört düşman öldürülmüştür. Bundan sonra asıl düşman siperine yaklaşmışlar, bomba ve süngü ile bu siperi de girmeyi başarmışlardır. Fakat sayılarının yansı yaralanmıştır²³³.

1052 rakımlı tepeyi kaybeden düşman, buraya derhâl şiddetli top ve havan ateşi açmıştır. Düşman siperi zapt edilince 11. Bölükten bir takım bu siperi ilerlemiştir. Düşmanın şiddetli baraj ateşi yüzünden ancak bir manga ile bir sıhhiye eri geçebilmiş, az sonra bunlar da yaralanmıştır. Düşman siperine girenlerden sağlam kimse kalmamış, yaralılar geriye alınmıştır. Buradaki durum aynı 1915 Çanakkale Muharebelerindeki siper boğuşmalarına benzetmiştir.

Bir manga ile yapılan bu hareketi Türk Silahlı Kuvvetlerinin mevzideki bütün silahları desteklemiştir. Çünkü 1052 rakımlı tepeye ateş eden silahların yan ateşi altına alınması zaruridir. Bu suretle birkaç saat içinde çok miktarda cephaneye sarf edilmiştir. 2

---

²³² **Kore'de Türk Muharebeleri**, s. 117

²³³ Erkan-ı harbiye-i Umumiye Harb Tarihi Dairesi, **Kore Harbinde TSK Muharebeleri (1950-1953)** Özet, Ankara: E.U.Basımevi, 1959, s. 73.

şehit ve 19 yaralı zayıat verilen bu taarruzda düşman zayıatı 30-40 kadar ölüdür ve ayrıca bir makineli tabanca ile bir piyade tüfeği ele geçirilmiş, düşman bankerleri tahrip edilmiştir.

Bu hücum katılanlara zırh gömlek giydirilmişti. Plastik maddeden yapılmış olan bu gömlekler, mermi parçalarından vücudu korumakta veya ağır yara açacak isabetleri hafif yara ile savuşturmaktaydı. Bu sayede hücum grubunun yaralarının çok hafif özellikle ayak kısımlarında olmasından dolayı zırh gömleğin büyük fayda sağladığı anlaşılmıştır.

Esir ifadesinden düşmanın 1052 rakımlı tepenin Türk birlikleri tarafındaki kısmını zapt etmek için büyük çaplı hareketler yapacağı öğrenilmişti. 5 Haziran 1952'de Türk Silahlı Kuvvetleri Komutanı ile yardımcısı ve bazı subayların bu tepedeki siperleri teftişleri sırasında 5. Bölük asıl muharebe hattı üzerinde yakınlarına düşen bir top mermisinden kurtulmuşlar, az bir zaman sonra dönüş sırasında saat 11.30'da, yanlarına düşen 76 mm'lik diğer bir top mermisi parçasının başına isabetiyle komutan yardımcısı Albay Nuri Pamir şehit olmuştur. Komutan ve diğer subaylar ise bu mermiden zararsız kurtulmuşlardır. Aynı günün akşamı düşman, küçük gruplar hâlinde 1052 rakımlı tepeye ve bu tepeye yakın olan asıl savunma mevziisine yaklaşmak istediye de planlı ateşlerle püskürtülmüştür. 15 günde bir hazırlanmakta olan Harekât Raporlarına göre 20 Şubat- 20 Haziran 1952 tarihleri arasında Türk birlikleri muharebelerde 162 yaralı, 38 şehit zayıat verirken düşman kuvvetlerini 1994 ölü, 48 esir zayıata uğratmıştır. 19 Haziranda sorumlu olduğu bölgeyi 35. Amerikan Alayına devreden Vinci Tabur, Türkiye'ye dönmek üzere 5 Temmuzda Chunchon'dan Pusan'a gelene kadar dönüş hazırlıklarıyla meşgul olmuştur. 3. Değişirme Tugayının bir taburunu teşkil eden ve Ankara'da görevli Amerikalı Yarbay Ralph L. Norling'in de beraberinde geldiği birinci değişirme kafilesi 9 Haziran 1952 günü Türkiye'den hareket etmiş, 90 subay, 101 astsubay, 1283 er mevcuduyla 6 Temmuzda General Leroy Eltinge gemisinden Pusan'da karaya çıkmıştır. Gemide Türklerden ve Amerikalı yarbaydan başka Yunan, Hollanda, Habeş ve Siyam personeli da vardır, Türkiye'ye dönecek olan 1. Taburun oluşturduğu kafiye de aynı gün aynı gemiyle Japonya'dan hasta ve yaralıları almak üzere yola çıkmış; 3 subayı, 1 astsubayı, 38 eri hasta ve yaralı

olmak üzere 110 subay, 111 astsubay ve 1522 er mevcutlu olarak 13 Temmuzda Yokohoms'dan Türkiye'ye hareket etmiştir.²³⁴

20 Temmuzda Tugayın cephedeki 3. Taburu ile ihtiyatta görevli 2. Taburu 27. Alayın taburlarıyla değiştirilerek 25. Tümen ihtiyat bölgesine intikal etmişlerdir. 26 Temmuzdan itibaren de ikinci savunma mevziisi olan Kansas hattındaki tahsis edilen bölgede onarıma başlayacaklardır. Bu sırada yeni gelen 1 . Tabur eğitimle meşguldür. Topçu Taburu ise tümene genel destek görevine başlamıştır.²³⁵

Türkiye'ye dönecek ikinci katile 16 Ağustosta ve üçüncü katile 23 Ağustosta kamyonlarla Chunchon'a, oradan da trenle İnchon Limanı'na sevk edilmişlerdir. İkinci katile 47 subay, 68 astsubay, 1961 er mevcutlu olarak Langfitt gemisiyle 17 Ağustosta, üçüncü katile 114 subay, 71 astsubay, 1061 er mevcutlu olarak VWoodford gemisiyle 24 Ağustosta Türkiye'ye hareket etmiştir. Kore'ye gelen ikinci katile 189 subay, 208 astsubay, 8 askerî memur, 1 sivil memur, 3232 erle 21 Ağustosta General Nelson M. Walker gemisinden Pusan Limanı'na çıkmıştır. Bu katilede 3. Kore Türk Tugayı Komutanı Albay Sırrı Acar da bulunmaktadır.²³⁶

4.14.2. 3. Değiştirme Tugayının Mevzi Muharebeleri

2. Değiştirme Tugayı birliklerinin Kore'den hareketi 24 Ağustos 1952'ye kadar sürmüş ve cephe sorumluluğu 3. Değiştirme Tugayına devredilmiştir. 30 Ekime kadar cephenin hemen yakınında 25. Tümenin ihtiyatında bulunan Türk Silahlı Kuvvetleri, 2. ve 3. savunma mevzileri tahkimatının tamamlanması, bu mevzileri savunmanın prova edilmesi, muharebe ve arazi tatbikatları, bazı birliklerin eğitim amacıyla Amerikan birliklerinin yanına gönderilmesi, Amerikan uzman ve eğitim merkezlerinden faydalanılması gibi eğitim ve tahkim işleriyle uğraşmıştır. Topçu Taburu ise 25. Tümen genel destek görevini sürdürmektedir.

Ordu Komutanlığından 14 Eylül 1952 tarihinde alınan mektupta Kore Türk Silahlı Kuvvetlerine ve 45. Tümen başlısı Filipinler Taburuna Kore Cumhurbaşkanı tarafından madalya verileceği bildirilmiştir. 17 Eylül günü yapılan törende Türk

²³⁴ **Kore'de Türk Muharebeleri**, s. 118.

²³⁵ **Kore'de Türk Muharebeleri**, s. 119.

²³⁶ Gnkur. Harp Tarihi Başkanlığı, **a.g.e.**, s.43.

Tugayının 25-27 Ocak 1951 günleri Kumyangjangni ile 185 ve 156 rakımlı tepeler bölgesinde elde ettiği başarılarından dolayı Güney Kore Cumhurbaşkanı Syngman Rhee tarafından "Cumhurbaşkanlığı Birlik Nişanı" Tugay Komutanı Tuğgeneral Sırrı Acar'a takılmış ve kendisine madalya beratı verilmiştir²³⁷.

20 Ekimde eğitim ve atışlarını tamamlayan Türk Tugayı yine 25. Tümen emrinde olarak 9. Kolordunun ihtiyatını teşkil etmek üzere 31 Ekim 1952 günü intikal etme emri almış, 7 Kasım'a kadar 9. Kolordu bölgesinden 10. Kolordu bölgesine Vhipuri'ye intikal etmiştir. 8 Kasımdan 14 Kasım'a kadar da 7. Tümen emrinde olarak bu Tümenin alayını değiştirmiş ve Kumhwa-Chorwon arasında birinci hatta savunma görevi almıştır. 14 Kasımdan itibaren bu bölgeyi teslim alan 25. Tümen, emrine tekrar girmiştir. Burada Tugay 9. Kolordu bölgesinde 25. Tümenin ortasında, 14. ve 27. Alayın arasında birinci hat savunma mevziisindedir.²³⁸

Bu mevzi, Türk Silahlı Kuvvetlerinin 3 Ekim-20 Aralık 1951 tarihleri arasında savunduğu mevziinin doğusundaki mevzidir. Daimî düşman ateşi altında olan bu mevzide, keşif kolları arasında temas ve muharebeler olmuş, Tugay birlikleri bir düşman taarruzunu her an karşılamaya hazır olmak şartıyla tahkim ve mevzi savunmasının kuvvetlendirilmesi işleriyle uğraşmıştır. 21 Kasım 1952 gününden itibaren Tugay birlikleri Missouri asıl muharebe hattında savunma görevi üstlenmiştir. 29 Ocak 1953'te 25. Tümenin 9. Kolordu ihtiyatına çekilmesiyle birlikte Tugay savunmakta olduğu Missouri hattındaki mevzileri 3. Tümenin 65. ve 7. Alaylarına teslim etmiş, Topçu Taburu ise eski mevziisinde kalarak 3. Tümenin Topçu Komutanlığı emrinde genel destek görevi almıştır.²³⁹

Türk Silahlı Kuvvetleri, 3 Mayıs 1953'e kadar ihtiyatta kalarak ikinci savunma mevziisinde tahkimatın tamamlanması ve eğitimle meşgul olmuş, Topçu Taburu ise genel destek topçusu vazifesiyle cephede kalmıştır. Ateşkes görüşmeleri devam ederken cephede büyük ölçüde muharebeler olmamışsa da düşman orduları gerek silah ve malzeme gerekse teşkilat ve sayıca çok yükselmiştir.

20-24 Nisan 1953 günlerinde 1. Kolordu tarafından düzenlenen tatbikatlara katılan Türk Tugayı 30 Nisandan itibaren 25. Tümen ile 9. Kolordu bölgesindeki

²³⁷ Gnkur. Harp Tarihi Başkanlığı, **a.g.e.**, s.199

²³⁸ Gnkur. Harp Tarihi Başkanlığı, **a.g.e.**, s.200

²³⁹ **Kore'de Türk Muharebeleri**, s. 120.

yerinden 1. Kolordu Vinci Deniz Piyade Tümeni bölgesine intikal etmiş, 7. Deniz Piyade Alayının savunma sorumluluğunu alarak 5 Mayıs'tan itibaren cepheye girmiştir. Topçu Taburu da 3. Tümen emrinden çıkarak tekrar Türk Tugayı emrine girmiş ve 1. Deniz Piyade Tümeni 2. Topçu Taburunu takviye görevi üstlenmiştir.²⁴⁰

4.15. Kore Türk Tugayının Şehit, Yaralı Ve Kayıpları

Tokyo Türk irtibat Heyeti Başkanlığının Türk Genelkurmayı için hazırladığı aylık raporlarda yer alan personel kuvvesi tablosundaki harekâtın başından itibaren verilen zayıat sayılarına göre 3. Türk Tugayının Kore'den ayrılışı tarihlerine denk gelen 27 Temmuz 1953 tarihine kadarki muharebe zayıatı 619 şehit, 1599 yaralı, 168 kayıp; muharebe dışı zayıatı 96 ölü ve 517 yaralıdır. Yine aynı şekilde 4. Türk Tugayının Kore'deki görevinin bitmesine yakın bir tarih olan Mayıs 1954 sonu için verilen sayılara göre muharebe zayıatı 619 şehit, 1599 yaralı, 168 kayıp; muharebe dışı zayıatı 106 ölü ve 581 yaralıdır.²⁴¹

Bu sayılara göre 27 Temmuz 1953 gününden 1954 Mayıs sonuna kadarki geçen sürede Kore Türk Tugayının muharebe zayıatının artmadığını görmekteyiz.

4.16. Ateşkes Görüşmeleri Sırasındaki Harekât

Ateşkes görüşmeleri sürerken Birleşmiş Milletler ordusu daha iyi ateş mevzileri olan araziye ele geçirmek için küçük çapta taarruzlar yapmıştır. Düşman kuvvetleri ise ateşkes antlaşmasının imzasından önce Kore'nin merkezî sahasında 10,000 zayıat verecek derecede büyük taarruzlar yaparak bazı arazi parçalarını ele geçirmişlerse de Türk muharebe ileri karakolları sahasına yaptıkları taarruzda başarılı olamamışlardır.

Birleşmiş Milletler karada, denizde ve havada ateş üstünlüğünü devam ettirmektedir. Bununla beraber düşman kuvvetleri, 1953 Temmuz ayı içinde de Haziranda olduğu gibi küçük hedefli taarruzlarına devam etmişler ve cephenin orta kesiminde dokuz tümeniyle 16 Temmuzda büyük ölçüde bir taarruz harekâtına başlamışlardır. Birleşmiş Milletler hatlarında 20 mil genişlik ve 6,5 mil derinlikte bir çökertme meydana getirmişlerse de 8. Ordunun bütün ihtiyatlarını yarma bölgesinde

²⁴⁰ Gnkur. Harp Tarihi Başkanlığı, **a.g.e.**, s.201.

²⁴¹ Gnkur. Harp Tarihi Başkanlığı, **a.g.e.**, s.203

toplayarak gediği tıkaması ve bütün hava kuvvetlerinin yakın destek görevine verilmeleri sayesinde taarruz durdurulmuştur.²⁴²

4.17. Ateşkes Antlaşmasının İmzalanması

İki taraf da her türlü muharebe girişimlerinin boş yere kan dökmekten başka bir sonuç veremeyeceğine inandıktan sonra, 27 Temmuz 1953 günü saat 10.00'da Panmunjom'da, saat 13.00'te de cephe karargâhında ateşkes antlaşmasını imzalamışlardır. Aynı gün saat 22.00'den itibaren ateş kesileceği emredilmiş ve bu saatten sonra fiilen harekâta son verilmiştir. Ateşkes antlaşmasının askeri maddeleri gereğince iki taraf Kore'ye askerî takviye göndermeyecek, hava harekâtı yapmayacak, silah ve malzeme kuvvetlenmeyecek ve hâlen işgal ettikleri mevzileri terk ederek ikişer kilometre geri çekileceklerdir. Silahsızlandırılacak tarafsız arazi üzerindeki silah, mühimmat ve teçhizatın geri alınması için tespit edilen süre 14 Eylül 1953 tarihinde dolmuş ve bölge tamamen boşaltılmıştır. Ateşkes hâlinin barış hâline çevrilmesi için Kore'ye asker gönderen milletler ile Çin ve müttefik güçler dokuz ay sonra 26 Nisan 1954 günü Cenevre'de toplanmışlarsa da anlaşmaya varılamadığından bir sonuç alınamamıştır.²⁴³

---

²⁴² **Kore'de Türk Muharebeleri**, s. 121.

²⁴³ Tahsin YAZICI, **Kore Birinci Türk Tugayında Hatıralarım**, İstanbul: Ülkü Basımevi, 1963, s.202.

SONUÇ

Savaş, tarihin her döneminde sadece insanlar için değil, tüm canlılar için olumsuzluklara yol açan gelişmelerdendir. Bu olumsuzlukları, gelişen savaş teknolojileri nedeniyle, savaşın yaşandığı dönemle sınırlı tutmak da mümkün değildir. Geçmişte kılıç – kalkanla, top – tüfekte yapılan savaşlar gelişen teknolojilerle birlikte kimyasal silahların da işe karışması nedeniyle gelecek nesilleri etkileyen bir hâl almıştır. Ancak etki durumunu da salt kimyasal vb. metabolizma üzerindeki etkilere indirgemek gerekir. Nitekim toplumsal anlamda kan davaları olarak nitelendirebileceğimiz toplumların birbirlerine karşı kin ve nefret durumları da yaşanan savaşların sonuçlarındandır. Bu bağlamda savaşların toplum üzerinde çoklu ve kalıcı etkileri olduğundan söz etmemiz mümkündür.

Bahsettiğimiz minvalde etkiler meydana getiren savaşlardan biri de çalışmamızın konusunu oluşturan Kore Harbi'dir. Bu savaşta yaşana gelişmeler dünya üzerindeki diğer savaşlardan pek de farklı olmamıştır. Savaşın meydana gelişine kadar bir kutuplaşma, kutuplaşan devletlerin birbiri için mücadeleleri ve savaş sonunda dost olan veya birbirine düşman kalan devletler... Bu senaryo tarihin hiçbir döneminde değişmemiştir. Bunun yanı sıra savaşların ortaya çıkışında hangi durumlar gerekçe gösterilirse gösterilsin, kaynakların elde edilmesi yegane sebeptir.

Türk ve dünya tarihinde önemli izler bırakan Kore Savaşı yakın tarihimizin kanlı sayfalarından birini oluşturmaktadır. Meydan gelen savaş durumundan şüphesiz ki tüm ülkeler önemli dersler çıkarmışlardır. Ayrıca Kore Savaşı geçmiş savaşlardan farklı olarak halk – hükümet bütünselliğinin önemini de gözler önüne sermektedir.

Türkiye'nin İkinci Dünya Savaşı sırasında izlediği tarafsızlık politikası sebebiyle savaş sonrasında ortaya çıkan düzende Sovyetlere karşı tek başına kalmamak, zayıf düşen ülke ekonomisine Amerikan yardımının kesilmemesini sağlamak, Türk ordusu için gerekli olan teknolojinin kaynağı olan ABD ile iyi ilişkileri temin etmek maksadıyla Kore'ye asker gönderdiği bilinmektedir.

Kore'ye bir tugay göndererek uluslararası alanda kazandığı itibar ve güven, daha sonraki yıllarda dünyanın çeşitli bölgelerinde meydana gelen anlaşmazlıklarda Türkiye'de hakem veya ara bulucu görevi verilmesine neden olmuştur. Bu savaşta Türkiye'nin dar ve geniş kapsamlı çıkaracağı dersler vardır. Türkiye'nin 21 gün

uzaklıktaki denizaşırı bir ülkeye bir tugay göndererek bu tugayın tek otorite olduğu görülmektedir. Ayrıca bu tugayın hemen bir alay kademesi kurularak tugayın muharebe ve manevra gücünü oluşturan üç piyade taburunun bu alaya bağlanması bir takım sorunlara neden olmuştur. Bu durum esas otorite olan tugayın yanında başka bir otorite olarak alayı doğurmuştur. Bu da bir otorite kargaşası yaratmış ve tugay kademesinin etkinliğini azaltmıştır.

Muharebelerde komutanlığın güvencesi ve son kozunun ihtiyat birliği olması nedeniyle Tugay Komutanlığının bir tugay ihtiyatı bulundurmamak zorunluluğu ortaya çıkmıştır. Tugay, alayın bir taburunu aldığı anda alayın iki taburu kalmış, alay da bir taburunu kendi ihtiyatına ayırdığında asıl muharebe hattında bir taburla muharebeye girme durumunda kalmıştır. Böylece Tugay âdeta kol durumunda kalmış, sıklet merkezi oluşturma zaman zaman sıkıntıları yaşanmış, bu nedenle bazen muharebe etkinliği azalmıştır.

Tugay komutanı ile alay komutanının yaş, hizmet yılı, tecrübe ve rütbe açısından birbirine olumsuz etkilemiştir.

Tugayın motorlu topçu taburunun seçiminde zırhlı Tugayın topçu taburunun tercih edilmesinin son derece yararlı olduğu görülmüştür. Nitekim Kore’de Türk topçu taburları muharebelerde çok başarılı olmuş, mevzi değiştirmelerde dar arazi kesimleri ve yol kenarlarındaki mevzilenmelerinde haklı başarılar kazanmışlardır. Türk Tugayının muharebeye girmediği veya ihtiyat olduğu durumlarda topçu taburu Tugay emrinden alınarak Amerikan topçusu ile birlikte mevzilendirilmiş, Amerikan topçusunun ve manevra birliklerini hızlı hareketına uyum sağlayarak başarılı olmuşlardır.

Tugayın muharebe destek ve lojistik birliklerinin motorlu, piyade alayının ise yaya olarak teşkil edilmesinin uygun olmadığı görülmüştür. Nitekim Kore’deki intikallerde düşmana yaklaşma ve geri çekilme hareketına büyük zorluklar yaşanmıştır. Bu savaş, piyade taburlarının savaşta mutlaka motorlu birlikler haline getirilmeleri gerektiğini ortaya koymuştur.

Kore Savaşı’na daha geniş çerçevede bakıldığında ülke içinde yaşanan muhalefete rağmen Türkiye’nin Kore’ye gönderdiği bu birlik nedeniyle birlikte savaşa katıldığı ülkelerle uyum içinde çalışabileceği tüm dünyaya gösterilmiştir. Kore Savaşı

ile Türkiye uluslar arası alanda aktif rol alarak NATO'ya alınma sürecini hızlandırmış ve demokratik yapısının yanında askeri ve ekonomik yapısını da güçlendirmiştir.

Türkiye NATO üyeliği dolayısıyla NATO devletlerinin politikasına paralel bir politika izlemeye başlamıştır. Bu devrede Türkiye'nin güvenliği NATO ortak güvenliğinden ayrılmaz sayılmıştır. Türkiye bu suretle Sovyetler Birliği'ne karşı bir blok politikası gütmeye başlamıştır.

ABD kamuoyu nezdinde, Türkiye'nin bölgesinde güçlü, stratejik ve istikrarlı bir ülke konumuna gelmesinin akabinde bölgesinde yapmış olduğu çeşitli paktlarla bunu taçlandırması, ABD'nin Türkiye'ye olan bakışını Orta Doğu'da sıradan bir ülke olmadığını ve ileride stratejik müttefikliğe kadar varacak olan kapının aralanmasını sağlamıştır.

ARŞİV BELGELERİ

- Aga. Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu:11, Gömlek:12, Belge:10-6
- Aga. Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu:11, Gömlek:12, Belge:12-2
- ATASE Arşivi, KSK, K:5,G:17,B:17-1
- ATASE Arşivi, KSK, K:6,G:54,B:054-01
- ATASE Arşivi,KSK,K:6,G:54,B:054-1
- Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 1, Gömlek: 1, Belge: 1-22 (23-24)
- Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 1, Gömlek: 13, Belge: 13-2
- Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 1, Gömlek: 13, Belge: 99-5
- Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 1, Gömlek: 130, Belge: 130-2 (3)
- Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 1, Gömlek: 2, Belge: 3-2.
- Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 1, Gömlek: 21, Belge: 21-1 (2)
- Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 1, Gömlek: 41, Belge: 41-1(2).
- Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 1, Gömlek: 41, Belge: 41-32/34
- Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 4, Gömlek: 3 Belge: 3-2
- Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 1, Gömlek: 41, Belge: 41-39 (52)
- Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 1, Gömlek: 41, Belge: 41-45(46-47).
- Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 1, Gömlek: 41, Belge: 41-73
- Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 1, Gömlek: 55, Belge: 55-4(5)
- Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 1, Gömlek: 46, Belge: 46-18
- Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 1, Gömlek: 49, Belge: 49-1(2).
- Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 1, Gömlek: 50, Belge: 50-2
- Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 1, Gömlek: 50, Belge: 50-3
- Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 1, Gömlek: 50, Belge: 50-6

- Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 4, Gömlek: 61, Belge: 61-1
- Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 1, Gömlek: 50, Belge: 50-7
- Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 1, Gömlek: 50, Belge: 50-7
- Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 1, Gömlek: 6, Belge, 6-6
- Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 1, Gömlek: 78, Belge: 99-4
- Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 1, Gömlek: 8, Belge: 8-1
- Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 1, Gömlek: 93, Belge: 93-1
- Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 1, Gömlek: 93, Belge: 93-1.
- Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 1, Gömlek: 93, Belge: 93-1.
- Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 1, Gömlek: 99, Belge: 96-6 (7)
- Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 1, Gömlek: 99, Belge: 99-2
- Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 1, Gömlek: 99, Belge: 99-2(3-5).
- Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 1, Gömlek: 99, Belge: 99-4
- Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 140, Gömlek: 23, Belge, 23-07
- Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 2, Gömlek: 51, Belge: 51-2
- Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 3, Gömlek: 109, Belge: 109-5
- Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 4, Gömlek: 39, Belge: 39-1
- Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu:140, Gömlek: 23, Belge: 23-08
- Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu:30, Gömlek: 178, Belge:178-8
- Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu:4, Gömlek: 41, Belge: 41(1:4)

KAYNAKLAR

- AKALIN, Cüneyt, **Soğuk Savaş ABD ve Türkiye-1, Olaylar - Belgeler (1945-1952)**, 1. Basım, İstanbul: Kaynak Yayınlan, 2003.
- ARMAOĞLU, Fahir, **20.Yüzyıl Siyasi Tarihi**, C. 1-2, Genişletilmiş 14. Baskı, Ankara: Alkım Yayınevi, (Tarihsiz).
- ÇEÇEN, Anıl, **Türk Devletleri**, İstanbul: İnkılap Kitabevi, 1986.
- DENİZLİ, Ali, **Kore Harbi'nde Türk Tugayları**, Ankara: Genelkurmay Basımevi, 1994.
- DORA, Celal, **Kore Savaşında Türkler**, İstanbul: İsmail Akgün Matbaası, 1963.
- DUCK-CHAN, Woo, **Eski Koreliler ve Eski Türkler Arasındaki İlişkiler**.
- Erkanıharbiyei Umumiye Harb Tarihi Dairesi, **Kore Harbinde TSK Muharebeleri (1950–1953)**, Yüksek Kurumu, Atatürk Araştırma Merkezi, 2002.
- ERKİN, Feridun Cemal, **Türk-Sovyet İlişkileri ve Boğazlar Meselesi**, Ankara: Başnur Matbaası, 1968.
- Gnkur. Harp Tarihi Başkanlığı, **Kore Harbinde TSK Muharebeleri (1950–1953)**, Ankara: Genelkurmay Basımevi, 1975.
- GÜRÜN, Kamuran Gürün, **Türk-Sovyet İlişkileri (1923-1953)**, Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi, 1991.
- HAN-WOO, Choi, “**On the Shamanic Concept of Qara ‘Black in Turkic’**”, Ankara: Türk Dilleri Araştırmaları 1992.
- HAN-WOO, Choi, Chung-ang, **Asya (Orta Asya)**, Doseochulpan Pyonegi, Seoul, 1993.
- HAN-WOO, Choi, **Korece – Türkçe – İngilizce Sözlük**, Taehaksa, Seoul, 1992.
- HAN-WOO, Choi, **Türkçe ile Korece'nin karşılaştırmalı Fonolojisi**, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 1986.

- HEE-SOO, Lee, **İslam ve Türk kültürünün Uzak Doğu'ya Yayılması**, Ankara: Türk Diyanet Vakfı Yayınları, 1988.
- HEPER, Metin ve Jacob M. Landua, **Political Parties and Democracy in Turkey**, I. B. Tauris ve Co. Ltd. 1991.
- İNAN, Afet, A History of the Turkish Revolution an Turkish Republic, **The General Directorate of the Turkish Revolution and Turkish Republic**, The General Directorate of Press, Ankara, 1981.
- JAE-HYUN, Paik, **Türkler ve Koreliler Arasındaki Kültürel İlişkiler (M.Ö. 7. yy. – M.S. 9. yy)**, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 1990.
- JAE-MAHN, Suh, **Kore Savaşı'nın Türk Dış Politikasına Etkileri**, Ankara: Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Doktora Tezi.
- Kİ-BAİK, Lee, **A New History of Korea**, Ikhokak, Seoul, 1990.
- KISSINGER, Henry, **Kore Harbi'nde Türk Silahlı Kuvvetlerinin Mücadeleleri (1950 – 1953)**, Ankara: Genel Kurmay Basımevi, 1999.
- Komisyon, **Kore'de Türk Muharebeleri**, Ankara: Genelkurmay Basımevi, 2012.
- Korean Educational Development Institute, **Korea Geographical Perspectives**, Seoul, 1988.
- Kültür ve Turizm Bakanlığı, **İslâm Ansiklopedisi**, C. 12/2, İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, 1988.
- KYOOSEOK, Yeon, **Korece ve Türkçe Arasında Sözvarlığının Semantik Özellikleri Açısından Bir Karşılaştırma**, Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 1990.
- LEE, Hee-Chul, **Siyasi, Ekonomik, Askeri ve Kültürel Açidan Türkiye – Kore İlişkileri**, Ankara: Türk Tarih Kurumu, 2007.
- ORAN, Baskın, **Türk Dış Politikası**, C. I, İstanbul: İletişim Yayınları, 2002.

- OG, Lee, **Koguryo Minjokhyongsung kwasahwe (Koguryo'nun Kavimsel Oluşumu ve Toplumu)**, Gyobomungo, Seoul, 1986.
- ÖKE, Mim Kemal, **Korea 1950-53**, İstanbul: Atölye Burak Matbaacılık, 1991.
- ÖKE, Mim Kemal, **Korea 1950-53**, İstanbul: Boğaziçi Yayınları, 1990.
- ÖKE, Mim Kemal, **Unutulan Savaşın Kronolojisi, Kore 1950-53**, İstanbul: Boğaziçi Yayınları, 1990.
- ÖNDER, M. Cihat, "Türk ve Kore Halk İnançları Arasındaki Benzerlikler", **III. Milletlerarası Türk Folklor Kongresi Bildirileri**, C. IV, Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1987.
- PARMAKSIZOĞLU, İsmet ve Yaşar Çağlayan, **Eski Çağlar ve Türk Tarihinin ilk Dönemleri, Genel Tarih I**, Ankara: Funda Yayınları, 1976.
- Prime Ministry Directorate General of Press and in formation, Turkey Yearbook 1983.
- RUSÇUKLU, Bülent, **Kore Savaşı, Unutulan Savaş ve Gazi Faruk Pekerol'un Anıları**, İstanbul: Alfa Yayınları, Ekim 2005.
- SANDER, Oral, **Siyasi Tarih,1818-1994**, 5.Baskı, İstanbul: İmge Kitapevi, 1996.
- SARINAY, Yusuf, **Türkiye'nin Batı İttifakı'na Yönelişi ve NATO'ya Girişi (1939-1952)**, 1.Baskı, Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, 1988.
- Suh Jae-mahn, **Toki Konghwakuk Suripwajong-e Daehan Yeonku**, Hankuk Joondanghakwe Nonchnog, 1990.
- SUNG-KAN, Kim, Soasia-ui Munhwayoujok, **Civilization of Asia Minör**, Kimundang, Seoul 1990.
- WONTAK, Pak Kaya, **Kore İhtilalleri (1960-1963)**, Ankara: Ankara Üniversitesi, Siyasal Bilimler Fakültesi, Doktora Tezi, 1966.
- WOO-KEUN, Han, **The History of Korea**, The Eul-Yoo Publishing Company Seoul, 1970.

- YALÇIN, Durmuş v.d., **Türkiye Cumhuriyeti Tarihi II**, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih
- YALTA, Bahtiyar, **Kunuri Muharebeleri ve Geri Çekilmeler**, Ankara: Kırılcım Matbaası, Ankara, 2005.
- YAZICI, Tahsin, **Kore Birinci Türk Tugayında Hatıralarım**, İstanbul: Ülku Basımevi, 1963.
- YILMAZ, Veli, **Siyasi Tarih**, İstanbul: Harp Akademileri Basımevi, 1998.
- YILMAZ, Veli, **Yakın Dünya Harp Tarihi Özetleri**, İstanbul: Harp Akademileri Yayınları, 1993.
- YONGBEOM, Lee, Koguryo-ui Yoseojinchul kidowa Dolkwoll, **Hanmankyoryusa Yeounku, Dongwhac hulpankongsa**, Seoul, 1989.
- YONG-UN, Kim, **Hanilminjok-ui Wonhyung**, Pyungminsa, Seol, 1990.

EKLER

1. BELGELER

Ek:1

T. C. BAŞBAKANLIK YAZI İŞLERİ VE SİCİL MÜDÜRLÜĞÜ		ÖZETİ :
		K: 23640 ✓
Gelen evrakın	Tarihi	17/8/1950
	No.	143872
	Yazan Memur	F. Erkey
	Yazı tarihi	19/8/1950
	Beyaz eden	
	Beyaz tarihi	
	Karşılaştıranlar	
	Dosya No.	
	Gidiş No.	<u>2/618</u> 23640
	Ekleri	1
Sevk tarihi	13 Eylül 1950	
Kaydeden		
Not :		
		Cumhurbaşkanlığı Yüce Katına
		Millî Savunma Bakanlığının 17/8/1950 tarih ve 143872 sayılı tezkeresiyle gönderilen karar Yüksek Onamalarına sunulur. Başbakan
		Millî Savunma Bakanlığına
		Genelkurmay Başkanlığı;..... 17/8/1950 tarih ve 143872 sayılı tezkereye karşılıktır : Cumhurbaşkanı tarafından onanmış olan karar örneği ilişik olarak sunulmuştur. Başbakan yerine Müsteşar
		19.8.1950 11.9.1950
		030 11 1 216 30 6

[No. 9]

Başbakanlık Devlet Matbaası

T. C.
M. S. B.
Genelkurmay Başkanlığı
Personel Bşk.
Prs. Dairesi
H. Ş. .... Ks.
Sayı: .....

A N K A R A

-195

Özü:

K A R A R

23660

1- Kore'ye gidecek Billice, Tümen Komutanı yetkisi ile 2. Zırhlı Tugay Komutanı Tuggeneral Tahsin Yazıcı(328-3)nın Komuta etmesi uygun görülmüştür.

2- Bu kararı Millî Savunma Bakanı yürütür.

İlişigi:

10. Eylül 1950

Cumhurbaşkanı

C. Bayar

Başbakan

A. Mendel

Millî Savunma Bakanı

S. Ağaoğlu

030	11	1		216	30	6
-----	----	---	--	-----	----	---

Cevaplarda Ş. nin isim, tarih ve No. nun yazılması lazımdır.

T. C.
BAŞBAKANLIK
YAZI İŞLERİ VE SİCİL MÜDÜRLÜĞÜ
Özel No : 23640
G. No : .....
Ekl : 1.....

-9 Eylül 1950

Cumhurbaşkanlığı Yüce Katına

Millî Savunma Bakanlığının 17/8/1950 tarih ve 143872
sayılı tezkeresiyle gönderilen karar yüksek onamalarına sunulur.

Başbakan

W. Menderes

Başbakanlık

3-70468

İlgili karar Cumhurbaşkanlığı tarafından ince sayın Cumhurbaşkanlığına
sunuldu.

10. Eylül 1950

Cumhurbaşkanı emriyle
Genel Müfettiş

[Signature]

[No. 10]

030	11	1		216	30	6
-----	----	---	--	-----	----	---

T. C.
M. S. B.
Genelkurmay Başkanlığı
Personel Bşk.
Prs. Dairesi
H. Ş. .... L. .... Ks.
Sayı: 143872

A N K A R A

17 - Ağu. - 1950

Özü:

Başbakanlığa

Tuggeneral Tahsin Yazıcı hakkındaki kararın ilişik olarak
sunulduğunu saygıyla arz ederim.

M . S . B . V .

S. Doğanogl

İlişigi:

Ya. Md.
18 - VII - 1950
or.

K 2364°

BASBAKANLIK EVİ
Yeni 1950
188-950-218 13

Cevaplarda Ş. nin isim, tarih ve No. nun yazılması lâzımdır.

030 11 1 216 30 6

DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
CUMHURİYET ARŞİVİ

B/6

A/4

40 WALL STREET
NEW YORK 5.N.Y.

29 Ekim 1953

Ekselans A. Menderes
Türkiye Başvekili
Ankara, Türkiye

Sayın Başvekil,

Bir kaç hafta evvel Türkiye Maliye Vekili Bay Hasan Polatkan ile Büyükelçi F. R. Zorlu'yu New York'ta görmek ve onlardan lütüfkâr mektubunuzu almak benim için hakikaten büyük bir zevk olmuştur. O zamandanberi Birleşik Amerika'nın batı kısmında seyahatte bulunduğumdan, mektubunuzu aldığımı bildirmek ve iyi temennilerinize teşekkür etmekte gecikmemi mazur göreceğinizi umuyorum. Mr. Clarence Randall bana bir mektupla sizin ve mesai arkadaşlarınızın kendisine gösterdiğiniz iltifatı ve Başkanı bulunduğu hey'et ile vaki sıkı işbirliğini bildirmişti.

Bayan Draper ve ben, büyük bir takdir ile bütün hayatımız boyunca saklıyacağımız güzel ve tarihi ayna için size bilhassa şükranlarımızı arz etmek isteriz.

Maliye Vekiliniz Bay Polatkan ve Büyükelçi Zorlu'nun bu ziyaretlerinde hükümetimizin mümessilleri ve ticaret ve yatırım bankacıları ile yaptıkları müzakerelerin pek verimli olacağına eminim.

Cumhuriyetin otuzuncu yıldönümüne rastlayan bugün size bu mektubu yazmakla hassaten bahtiyarlık duyuyorum. Nisbeten kısa bir zamanda memleketinizde başarılan ilerlemeler inanılmazca kadar büyük olmuş ve Amerika halkının hayranlığını artırmıştır.

En iyi temennilerimle saygılatımı sunarım.

William H. Draper, Jr.

030	01			5	26	15
-----	----	--	--	---	----	----

N.B.

DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
CUMHURİYET ARŞİVLERİ

40 WALL STREET
NEW YORK 5, N. Y.

October 29, 1953

My dear Mr. Prime Minister:

It was indeed a pleasure a few weeks ago to see Mr. Hasan Zorlu, the Turkish Minister of Finance, and Ambassador S. N. Zorlu, in New York and to receive your very kind letter which they gave me. Since that time I have been traveling in the western part of the United States, and therefore hope you will excuse my delay in acknowledging your letter and thanking you for your good wishes. Mr. Clarence Mandall has also written me of the many courtesies you and your associates showed him, and of the vigorous cooperation which was given to his mission.

Mrs. Draper and I particularly wish to thank you for the beautiful and historic mirror, which we will prize the rest of our lives.

I feel sure that the discussions which your Minister of Finance, Mr. Zorlu, and Ambassador Zorlu carried on with our governmental representatives and with the commercial and investment bankers during their recent visit will be very fruitful.

I am particularly happy to be writing to you on the thirtieth anniversary of the founding of the Republic. Certainly the progress that your country has made during that comparatively short period is almost unbelievable and has strengthened the admiration of the American people.

With kind regards and best wishes, I am,

Respectfully yours,

William H. Draper, Jr.
William H. Draper, Jr.

His Excellency A. Mendores
The Prime Minister of Turkey
Ankara, Turkey

033	01			5	26	13
-----	----	--	--	---	----	----

2

DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
CUMHURİYET ARŞİVİ

Bunlar BASRI AKTAS
başvuru formu formu ile
Lutfen kanıtlanabilir kaynaklar
kanıtlanabilir 4-28.

WASHINGTON 27 AP

Başkan Eisenhower , mütarekenin imzalanmasından bir saat sonra Beyaz Saraydaki odasında mütarekenin manasını Amerikan halkına izah maksadiyle verdiği kısa beyanatta, dünya yüzünde hürriyetin yalnız ve yalnız cesaret ve fedakarlıkla muhafaza edilebileceğinin Kore harbi ile sabit olduğunu ifade etmiştir .

Başkan Eisenhower bu beyanatında Güney Kore ordularından sıtayışle bahsetmiş ,doğulu ve batılıların asil bir dava uğrunda el birliği ile savaştıklarını tebarüz ettirmiştir.

İhtilâfların meşum harp yolu ile halline kalkılmaması için herkesin tanrıya dua ettiğini kaydeden Başkan Eisenhower, Birleşmiş Milletlerin önümüzdeki günler zarfında da uyanık bulunmaları lüzumuna işaret etmiş ,yabancı bir memlekette hayatlarını feda etmiş olanların hatırasını hürmetle andıktan sonra müstevliyi geri atmanın çok pahalıya mal olduğunu da ilâve etmiştir

030	01			132	857	6
-----	----	--	--	-----	-----	---

Washington: 27 AP

Mütareke anlaşmasının imzasını müteakip Amerikan Reisi-cumhuru Eisenhower'in yaptığı kısa beyanattan sonra konuşan Dışişleri Vekili Foster ^{Dulles} ~~Davos~~ anlaşmasının imzasının Birleşmiş Milletlerin prensipleri ^{ne} olan sadakatının bir zaferi telâk ki edilebileceğini söylemiştir.

~~Davos~~'~~xxxxxx~~ Dulles'a göre, Komünistler, mütareke imzalamakla, yurtlarına geri dönmek istemeyen harp esirlerinin Birleşmiş Milletlerce cebren iade edilmeyeceklerine dair ileri sürülen teklifi kabul etmiş olmaktadır. Bunun ilerisi için çok büyük neticeler doğurması muhtemeldir.

Amerikan Dışişleri Vekili demecine devamla şunları belirtmiştir:

Harp esirlerinin zorla iade edilmeyecekleri prensibi, yalnız Kore davasına inhisar etmemektedir. İleride bir harp çıktığı takdirde, Komünist ordular safında harp eden askerler, karşı tarafa iltica ettikleri takdirde, kendilerinin zorla komünistlere iade edilmeyeceklerine emin olacaklardır. Bu suretle komünist orduların, mütecavizler elinde bir oyuncak olarak kullanılması önlenmiş olacaktır. Bu olay, bittabii istilâ imkânlarında azaltacaktır.

Foster Dulles mütarekenin tam ve emin bir barış olamayacağını daima uyanık ve hazır bulunulması gerektiğini bu sebepten Kore'deki kuvvetlerin azaltılmasının düşünülmediğini söylemiş ve şunları ilâve etmiştir:

Kore'de müşterek ve âsil dava uğrunda omuz omuza çarpışmış olan Birleşmiş Milletler askerlerinin bu hizmetleri, asla

030	01			132	857	5
-----	----	--	--	-----	-----	---

2/..

unutulmayacaktır. Gösterilen fedakârlıklarla vazifemiz sona ermemiştir. Bundan sonra'da Birleşmiş Milletlerin barış için maddî ve manevî bütün kaynaklarını seferber etmeleri icap etmektedir. Birleşmiş Milletler her zamanki gibi şimdi de Kore'nin birleştirilmesi davasında azimlidir.

Foster Dulles Amerika'nın ikinci dünya harbinden beri bütün davaların siyasî yollarla halledilebileceğine kanî olduğunu bu sebepten Kore'nin birleştirilmesi işinin de siyasî görüşmelerle halledilebileceğini ifade ederek Amerika'nın ilerde toplanacak siyasî konferansta bu tezi müdafaa edeceğini ve Kore'nin birleştirilmesini sağlamak için var kuvvetiyle gayret sarfından geri kalmıyacağını söylemiştir.

Diğer taraftan bu mevzuda konuşan Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri, Kore'de bir mütarekeye varılmakla, Güney Kore'ni memleketin birleştirilmesi için sarfettiği gayretlerin daha iyi bir şekilde müdafaa edilebileceğini söylemiş bu hususta Birleşmiş Milletlerin üzerine düşen vazifeyi ifaya devam edeceğini belirtmiştir.

Genel Sekreterden sonra Birleşmiş Milletlerdeki İngiliz delegesi Sir Gladwyn Jebb'de gazetecilere verdiği bir beyanatta, bugün elde edilmiş olan kazancın uzun vadeli bir siyasî anlaşma ile takviye edilmesi gerektiğini ifade etmiştir.

Güney Kore Reiscumhuru Syngman Rhee'de bir beyanata vererek, ilerde toplanacak siyasî konferans^{da} Kore'nin birleştirilmesi ve kurtarılması için çalışmalar devam ettiği müddetçe Güney Kore Cumhuriyetinin muayyen bir müddet, mütarekeyi ihlâl etmeyeceğini beyan etmiştir.

x x x

030	01			132.857.6
-----	----	--	--	-----------

2 45.

DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
GEMERKEZ ARŞİVİ

Ankara: 21/8/1950

BAŞBAKANLIK
Basın - Yayın ve Turizm Genel Md.
Büro Müdürlüğü
Sayı : 670

F 11

Sayın Bay
Basri Aktaş
Başbakanlık
Hususi Kalem Müdürü

Sayın Başbakanımızın Kore'ye 4500 kişilik bir askerî birlik gönderilmesiyle ilgili olarak bir basın toplantısında yaptığı beyanat New York Haberler Büromuz ile Washington Basın Ateşeliğimiz tarafından Amerika'daki haber ajanslarına, gazetelere ve Kongre üyelerine bildirilmiştir. Bu kerre Washington Basın Ateşeliğimizden alınan bir yazıda Ayan Meclisi azalarından olup daima memleketimiz lehinde konuşan Senatör Fulbright ile Senatör Mundt'in geçenlerde Kongrede cereyan eden görüşmeler esnasında Türkiye'nin Kore'ye asker gönderme kararından bahsederek Sayın Başbakanımızın sözü geçen beyanatının Kongre zabıtlarına aynen geçirilmesini istedikleri ve bu teklifin ittifakla kabul edildiği bildirilmektedir.

İki Senatör tarafından bu hususta Kongrede yapılan ve 9 Ağustos 1950 tarihli Kongre tutanaklarında neşredilen beyanatlarının Türkçe tercümelemleri takdim kılınmaktadır. Arzını saygı ile rica ederim.

Genel Müdür v.

(Dr. Halim Alyot)

Verilen cevaplarda : Daire ve Şube adının yazılması.

030	01			102	630	9
-----	----	--	--	-----	-----	---

Amerikan Kongresinin 9 Ağustos tarihli tutanağından alınmıştır:

Türk Kara Kuvvetlerinin Kore Harbine İştiraki

Mr. Fulbright- Bay Başkan, bir kaç gün evvel Türkiye Kore harbine iştirak etmek üzere 4500 kişilik tam teçhizatlı bir kuvvet göndermeyi teklif etmiştir. Sözlerimin bir kısmı olarak, Türk Başkanı Adnan Menderes'in bu mevzudaki bir demecini nakleden bir basın haberinin tutanağa geçirilmesinin oy birliği ile tasvibini isterim. Kanaatimce bu demeç, Türkiye'de vuku bulmakta olan aydın ilerlemelerin diğer bir delilidir ve memleketimiz halkı için dünyanın o bölgesindeki olaylar hakkında kuvvetli bir teminat teşkil etmektedir.

Hiç bir itiraz olmadığı için demecin tutanakta yayınlanmasına karar verilmiştir :

Amerikan Senatosundan:

Mr. Mundt- Bay Başkan, şimdi elimde, Türk Haberler Bürosu tarafından yayınlanmış olan ve Türk Başbakanının Türkiye'nin Korede çarpışan Birleşmiş Milletler kuvvetlerine yapacağı yardım hakkında izahat veren bir demecini havi bulunan bir haber bülteni var. Demeç, cesaret verici mahiyette ve şayanı takdirdir; bunun için tutanağın ekinde yayınlanmasının oy birliği ile tasvibini istiyorum.

İtiraz olmadığından demeç tutanağın ekinde yayınlanmıştır.

030	01			102	630	9
-----	----	--	--	-----	-----	---

2

T. C.
BAŞVEKÂLET
MUAMELÂT UMUM MÜDÜRLÜCÜ
Kararlar Müdürlüğü
Karar sayısı
4

KARARNAME

970

Gecici görevle ve iki ay müddetle Koreye gönderilmiş olan Hava Kurmay Yb.Suat Eraybar, Kur.Yb.Vedat Baykal, Yarbay Hakkı Göksever, Kur.Bnb. İhsan Aras, Kur.Bnb.Muhsin Batur, Kur. Bnb. Ekrem Olçay, Binbaşı Nüşet Yolaç, Kd.Yzb. Cemil Serteser, Yzb. Bekir Akkan ve Yarbay Ziya Güngü'ye 60 ar lira gündelik verilmesi; Maliye Vekâletinin muvafık mütalâasına dayanan Millî Savunma Vekâletinin 25/5/1953 tarihli ve 860018 sayılı yazısı üzerine, 344I sayılı kanunun I inci maddesine tevfikan, İcra Vekilleri Heyetince 20/6 /1953 tarihinde kararlaştırılmıştır.

REİSİCUMHUR

[Signature]

132	48	5
01		
18		
030		

Başvekil <i>[Signature]</i>	Devlet Vekili <i>[Signature]</i>	Devlet Vekili <i>[Signature]</i>	Adalet Vekili <i>[Signature]</i>	Millî Savunma Vekili <i>[Signature]</i>
İçişleri Vekili <i>[Signature]</i>	Dışişleri Vekili <i>[Signature]</i>	Maliye Vekili <i>[Signature]</i>	Millî Eğitim Vekili <i>[Signature]</i>	
Bayındırlık Vekili <i>[Signature]</i>	Ekol ve Ticaret Vekili <i>[Signature]</i>	Sa. ve So. Y. Vekili <i>[Signature]</i>	G. ve Tekel Vekili <i>[Signature]</i>	
Tarım Vekili <i>[Signature]</i>	Ulaştırma Vekili <i>[Signature]</i>	Çalışma Vekili <i>[Signature]</i>	İşletmeler Vekili <i>[Signature]</i>	

DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
CUMHURİYET ARŞİVİ

T. C.
M. S. B.
Genelkurmay Başkanlığı
Merkez Dairesi
Kore Bürosu
Sayı: 3 km. 48110
D.4.

Ankara
5 - 6 - 1952

Yüksek Lâş Bakanlığa

İlişigi :

I

I

Kore birliği eri iken yaralı olarak yurda dönen çavuş Abdullah Geçerin ekli dilekçesi incelendi.
Abdullah Geçer kore türk silahlı kuvvetleri komutanlığında, kasım 1951 g. 18982 sayılı yazısı ile 27/10/1951 de mayına çarparak yaralandığı bildirilmiş, bil ahare 12/1/1952 de ana yurda dönerek izmir mevki hastanesinde tedavi altına alınmış ve 447 sayılı raporu ile 3 ay hava değini almıştır.
Adı geçenin durumu i. C. emekli sandığında da incelenmiş maas tabisi dosyasında 2/5/1952 de kara köse askerlik ş. sine verdiği dilekçesinin de korede muvelif yerlerinden yaralandığı ve son defa ankara gul mane hastanesinden aldığı 21/3/1952 g. 1623 sayılı raporunda eklediğini belirtmiş ve maluliyet maası bağlanmasını istemiştir.
Emekli sandığı durumu incelemiş izmir mevki hastanesinden aldığı 447 sayılı raporunda gönderilmesini kara köse askerlik şubesi yolu ile kendisinden istemiştir. her iki rapor incelendikten sonra gerek ir ise kendisine maluliyet aylığı bağlayacaktır.
Dilekçesinde belirttiği (4000) lira borç para yardımı yapılacağı hakkında bakanlığımız malumatlar olmadığı gibi hangi makam tarafından böyle bir yardım vadında bulunulduğuna dairde bilgi yoktur. keyfiyeti saygı ile arz ederim.

M. S. B.

100. Kaymaç

Özgel K. Ad.
6.6.1952

030	01	12.11.1952
-----	----	------------

6-6-1952. 3815/1

DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
CUMHURİYET ARŞİVİ

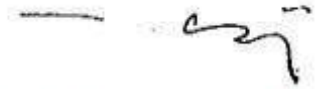
T. C. BAŞBAKANLIK HUSUSİ KALEM MÜDÜRLÜĞÜ	Yazan memur	Dosya No.	E/3
	Yazı tarihi	Gidiş No.	324
	Bayat tarihi	Gidiş tarihi	13.6.952
		Eklere	

Bay Abdullah Güçer
Yukarı Kıpırcıran köyü
Afri

Malûliyet maaşı bağlanması dileğiyle Sayın Başbakana gönderdiğiniz mektup üzerine Millî Savunma Bakanlığında alınan malumattan; Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Genel Müdürlüğünce İzmir Mevki Hastahanesinden almış olduğunuz 47 sayılı rapora güzum gösterildiği ve bu raporun Karaköse Askerlik Şubesi vasıtasıyla sizden istenmiş olduğu gerek bu ve gerekse Ankara Gülhane Hastahanesinden verilmiş raporlar incelendikten sonra dileğinizin yerine getirileceği anlaşılmıştır .

Bildiririm .

Hususi Kalem Müdürü
Yerine

030 01 18 1/0415

Fon No: 30 1 0 0 - Kutu No: 18 - Dosya No: 104 - Sıra No: 5

Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü

DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
CUMHURİYET ARŞİVİ

M. Sayın Adnan Menderes
Başbakan

Ankara

30 5 952 737

Kıymetli büyüğüm :

Büyük Meclis davaları için ayrılar zamanlarınız birkaç dakikasını dahi olsa işgal etmek mecburiyetinde kaldığım cihetle büyük bir üzüntü duyduğum. Bilhassa bir Kore gazisi bulunmaktayım bu üzüntü kat be kat artırdı. Zira bu üzüntüden istifade ile herhangi bir müracaatta bulunmayı ki, şahıs için olduğu zaman, hiç de arzu etmem. Örnek vadedi olmayan her türlü değerleri ile gurur duyuyorum. Meclise olan borçlarımız özürü bir kısmını bile olsa ifa etmek fırsatını bulabilsek her Türk gibi benimde er büyük baktıyarlıdır.

Kore harbinde bir gözümün sakatlanarak vatana dönüş ve meclisim olan Karaköseye geldik. Mart 952 ayında ise tedavi ve bazı hususlar için yüksek hükümetçe görevlendirilme üzerine Ankara'ya geldim. O zaman fakir durumda olan efradı ailemi geçindirebilmek için dörtbin lira borç para verileceği vadedildi ve bu husustaki dilekçem T.B.M.K.Zat ve Kâğıt İşleri MÜDÜRLÜĞÜ 24/3/952 tarih ve 13099 nuvara ile Komisyonra havale edilmişti. Aradan zaman geçince tekrar müracaatta bulundum. Bu kere dilekçemin 7/4/952 tarih ve 13369 sayılı ile Komisyonra havale edildiği tarafına tebliğ edilmiş ise de bir aya yakın bir zaman geçmesine rağmen hiç bir نتیجه alamadım.

Bir gözümün tamamen sakat olması dolayısıyla, eski meclisim olan hayvan olum ve satımından başka diğer ağır işleri yapamamaktayım. Bu iş ise içinde bulunduğunuz bu bir iki ay içinde olmaktadır.

Hem muhtaçlı musveret durumundan kurtulsam ve hem de çok fakir olan efradı ailemin muhtetini temin edebilmek için borç olarak verileceği vadedildi mezkûr meblağın bir an evvel tarafı acizane tediyesine emirlerimizi dört gözle bekler, hürmetle mübarek ellerinizden şerefini muhterem ve kıymetli büyüğüm. 2. 5. 952

Ağrı İli Yükkarı Küküran köyünde mukim.

Kore Gazilerinden
Cavuş
Abdullah Güçer

48110
27. 5. 952
Kore Gazilerinden
Cavuş
Abdullah Güçer

G. Akbulut
Milli Gazetesi
10. 5. 1952

Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü

BASVEKALET HUSUSİ KALEM MÜDÜRLÜĞÜ	Yazın menur	Dosya No. v/3
	Yazın tarihi	Gidiş No. 141
	Boş yazın tarihi	Gidiş tarihi 8.4.1957
		Ekleri

Bay Süleyman Gürbay
 Tophane Boğazkeroen cad. No: 66
 İ s t a n b u l

42

Sayın Başvekile yazdığınız mektup
 üzerine yaptırılan tekkikattan :

İ.E.T.T. idaresinde 28/2/1957 tari-
 hinde biletçi olarak işe başladığınız anla-
 şılmıştır.

Saygılarımla.

Hususî Kalem Müdürü
 Musaffer Erül

030	01			116	734	28
-----	----	--	--	-----	-----	----

BAŞBAKANLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
SİVİL HİZMET BAKANLIĞI
İSTANBUL

Vali ve Belediye Reisi
Hususi

3-588

26.7.57

Başvekalet Hususi Kalem
Sayın Müdürlüğüne

Ankara

4.2.1957 tarih ve 763 sayılı derkenar ile
gönderilip leffen iade kılınan yazı hakkındaki
İş ve İşçi bulma Kurumu tarafından verilen cevap
sureti ilişiktir.

Bilgi almanızı rica ederim.

S. F. K. Gökay

İst. Valisi ve Belediye Reisi
Ord. Prof. Dr. F. K. Gökay

Başvekalet Hususi Kalem Müdürlüğü		
Tarih	Sıra	Sl
4.4.1957	2127	4/3

030 01 116 334 281

GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
CUMHURİYET MURAHATLARI

Vallal ve Belediye Reisli
Hususi
Suret

İst. İş ve İşçi bulma
İst. Şubesi Müd.
Sayı: 2/235 /784

Belediye Reisliği Yüksek Makamına

Ka: 2.3.1957 gün ve 538 hususi Kalem Müdürlüğü
sayılı emre

Kore gezilerinden Süleyman Gürbay 12.2.1957 ta
rihinde şubemize müracaat ederek münhasıran İ.E.T.T. idare
sinde biletçi olarak çalışmak istediğini bildirdiğinden
Kore'den dönenlerin tercihan işe yerleştirilmeleri hakkındaki
talimat gereğince aynı gün mezkûr iş yerine gönderilmiş
ve 28.2.1957 tarihinde işe başladığı tespit edilmiştir.

İşinden memnun olduğuna ifade eden muameleyhin
durumunu arz eder, evrakının ilişik olarak tekdik kılınacağını
saygı ile bildiririz.

İş ve İşçi bulma kurumu
İstanbul Şubesi Müdürlüğü
İmza

Aslı gibidir.

030	01			116	734	28
-----	----	--	--	-----	-----	----

3

Sayın Başvekil Adnan Menderes

6 tıncı kafile ile Vafani vesifesi ifa etmek için Foreye gittim ve vasi femi ifa ederek yurda döndüm . Piyasada iş aradığım halde bulmak mümkün olmadı İ.E.T.F. idaresine verdiğim istide ile Stobis veya Tramvaylara biletçi olarak çalışmak istedim fakat istidamı sıraya koymaları üzerine Yüksek mek hametinizle sığındım .
İşe bir an evvel alınmam için gereken emirlerinizi saygı ile rica ederim .

Süleyman Gürbay
Tophane Boğazkesen CAD. NO 66

Sayın Ord. Prof. Dr. F. Kerim Özakay
İstanbul Vali ve Belediye Reisi

Depuoklar Masvur Makamı	
4.2.958	463

Depuoklar Masvur Makamı	
Tarih	4.2.958
No	300

030	01	116	73	726
-----	----	-----	----	-----

DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
CUMHURİYET ARŞİVİ

B A Ş B A K A N L I K
BASIN ve YAYIN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Büro Müdürlüğü

Sayı 1356

Ankara, 28.12.1950

Sayın Bay Basri Aktaş
Başbakanlık Hususi Kalem Müdürü,

22.12.1950 tarihli "Zafer" gazetesinde "Haze" imzasıyla çıkan ve Kore'deki askerî hareketin fena idare edildiğini iddia eden bir makaleye istinaden France-Presse ajansının Ankara muhabiri tarafından kendi ajansına çekilen telgrafın türkçe tercümesinin ilişik olarak yüksek tetkiklerine sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

genel Müdür

Dr. Halim Alyot
(Dr. Halim Alyot)

vaziyet cevaplarında : Daire ve Şube adının yazılması.

4-

030	01			102	630	11
-----	----	--	--	-----	-----	----

Fon No: 30 1 0 0 - Kutu No: 102 - Dosya No: 630 - Sıra No: 11

Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü

Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü

Başlık: "Türk askeri uzmanları Kore harbi fena idare edilmiştir, Amerikalılar harp etmesini bilmiyorlar, demektedirler."

Kore'deki Amerikan stratejisi hakkında yayınlanabilecek olan en ağır iddianame çıkmış bulunmaktadır. Dunu neğreden, hükümete en yakın bir organ olan ve Türk idarecilerinin düşüncü ve görüşlerini en iyi aksettiren gazete olarak tanınan bir Türk gazetesidir. Bu olay hayret uyandıracak mahiyettedir. Türkiye, Amerika'dan sonra Uzak Doğu harbi için en önemli askeri kuvvet gönderen ve politikası Amerikanın- kine en yakın olan memleket değil midir? Ve belki de bu memleket, askerlerinin harukulâde bir kahramanlıkla savaştıkları Kore harbi için büyük fedakârlıklar yapmış olduğu için kendisinde hakikatı söylemek ve burada teyid edildiği gibi, boş yere Türk muhariplerinin kanının akıtılmasına sebep olmuş olan metodlara karşı itiraz hakkını görmektedir. Zafer gazetesinde, hiç şüphesiz önemli bir Türk askeri uzmanının imzasını gizleyen müstear bir isim altında serdedilen bu görüşün hemen hemen bütün askeri çevrelerce paylaşılmakta olduğuna işaret etmek yerinde olur.

Bu çok mufassal makale olduğu gibi nakledilmeğe değerdi, çünkü bu makale bir kere daha tekrar edelim, Türk askeri çevrelerinin görüşlerini mükemmelen aksettirmektedir ve hiç şüphesiz Türk-Amerikan münasebetlerinin geleceği üzerinde büyük tesirleri olacaktır.

Zafer gazetesi evvelâ, Çin ordularının hücumu karşısında milliyetçi kuvvetlerin büyük bir isticalle geri çekilmiş oldukları görülmüştür, diye yazmaktadır. General Mac Arthur, Çin kuvvetlerinin hücumu geçeceklerini önceden kestirememiş olduğunu teyid etmiştir, zira uçakları Mançu üzerinde keşif uçuşlarında bulunamazlardı. Bu teyidin

030	01			102	630	11	2
-----	----	--	--	-----	-----	----	---

Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü

askeri bakımdan hiç bir kıymeti yoktur. Zaten Çinliler bir çok vesilelerle, Amerikalıların Mançurya hududuna yerleşmelerine müsaade etmiş olduklarını bildirmişlerdi. Bu vaziyet karşısında Çin hücumunun neden bir sürpriz olduğu izah edilemez.

Diğer taraftan, Çinlilerin sayıca üstün olmaları generalin teyid ettiği gibi o kadar mühim değildir. Kore'de harekâta iştirak etmiş olan Çinlilerin sayısının 250 bin kişiden fazla olmadıkları görülmüştür. Birleşmiş Milletlerin en aşağı 150 bin kişilik bir kuvvetleri vardı ve hava kuvvetleri bakımından ezici bir üstünlüğe sahiptiler. Bu şartlar altında sağlam bir müdafaa kurulabilirdi. Niçin bütün Birleşmiş Milletler ordusu, Türk tugayı müstesna, ric'at etmiştir? Bunu gelecek gösterecek. Yarı resmi Türk askeri uzmanı, nasıl olur da savaşın en nazik bir anında iki kolorou kumandanı uçağa binerek, Mac Arthur'la görüşmek için Tokyo'ya giderler? Bir bakımdan kumandan mümkün olduğu kadar az savaş meydanından uzaklaşmalıdır, ve görüşmek için general Mac Arthur'un Kore'ye gelmesi icap ederdi.

Nihayet, Türk tugayına tevdi edilmiş olan 8 inci ordunun geri hatlarını tutmak rolü üzerinde durmak lâzımdır. Niçin bu rol Türk tugayına verilmiştir? Bunun izahı çok enteresandır: "Türk tugayının emrinde nakliye vasıtaları yoktu, ve nasıl olsa geri hatlarda savaş vererek yaya olarak geri çekilecekti. Halbuki geri hatlara motorlu birliklerin getirilmesi bilinen bir prensiptir, çünkü bu birlikler düşmanın ilerlemesini geciktirdikten sonra kendileri de kolayca çekilebilirler."

Bundan sonra Türk uzmanı, bu şartlar altında Türk tugayının kayıplarının çok yüksek sayılmıyacağına çaydetmekte, ve diğer taraftan bütün Amerikalıların 40 bin kişi kayıp vermelerine ve havacılık ve teçizat bakımından muazzam üstünlüklerine rağmen Çinlileri nasıl durduramamış olduklarına hayret etmektedir. Yazar, "Bu hususta

030	01			102630/11
-----	----	--	--	-----------

3

doğruca bir kaç tenkitte bulunmak cesaretini göstereceğiz. Birleşik Amerikan kendini müdafa etmek için olduğu kadar demokratik dünyanın müdafaası için de, hakiki bir askeri millet haline gelmek zorundadır. Talim sistemlerini bu ihtiyaca göre ayarlamalı ve er ve subaylarının taarruz ruhunu takkiye etmelidir. Bu arada Türk askerlik nizamnamesini okumayı ihmal etmemeleri de iyi olur." diye ilâve etmektedir.

Bu sonuncu tavsiyenin 600 Amerikan subay ve teknisyeninden müteşekkil Amerikan askeri heyetinin, ordunun talim ve terbiyesi için Türkiye'de çalıştıkları nazarı itibare alınacak olursa, işleyici bir tarafı da yok değildir. Bu öğreninin, öğretmenine, bana öğretmeden önce siz kendiniz öğreniniz, demesi gibi bir şeydir. Türkiye için Kore savaşından alınan başlıca ders şudur:

"Eğer katalar ve askerlerin savaşçı bir ruhları yoksa mükemmel silâhlara malik olmak hiç bir işe yaramaz. Türk kataları, Amerikan askerlerinin aksine olarak, modern savaşta bu zihniyetin hatta teknikten bile daha ehemmiyetli olduğunu göstermişlerdir. Amerikalılar gerilerlerken, Türkler süngü takıyorlardı. Türk subaylarının, Mac Arthur ordusuna bir az süngü verse iyi edecek, dediklerini işittim."
(V.T. 28/12-28/12)

630 01 102 630 11

[1954]

BAŞBAKANLIK
HUSUSİ KALEM MÜDÜRLÜĞÜ
DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
CUMHURİYET ARŞİVİ

Sayın Kingsbury Smith,
Amerikan International News Service'in
Avrupa Genel Müdürü

1- Türkiye, Birleşmiş Milletler Şartına bağlılığını her zaman ilân etmiştir. Hükümetimizin kanaatine, bir bütün teşkil eden barışın korunmasının en kuvvetli teminatı, mezkûr Şartın sadakatle yerine getirilmesinde müdemiçtir. Bunun içindir ki Birleşmiş Milletlere üye her devletin vecibelerini tereddütsüz icra mevkiine koymasına zaruri sayarız.

2- Nereden gelirse gelsin tecavüze uğranmış herhangi bir memleketin yardım talebine icabet, bütün üye devletlerin vazifesidir. Şart mucibince ilk defa vukubulan bu yardım talebi karşısında, Üyelerin büyük ekseriyetinin müsbet cevap vermiş olmalarının umumî barışı korumak ve yeni tecavüzleri önlemek bakımından ehemmiyetli ve ümit verici olduğu aşikârdır. Diğer yandan, Şartın derpiş ettiği veçhile, Dünya emniyetini ve barışını korumakla mükellef bir Milletlerarası askerî teşkilâtın biran evvel kurulmasındaki zaruret bu hadise ile de beliraiş bulunduğundan, bu konunun ciddiyetle ele alınması hususunun daha fazla geciktirilmesi caiz olmayacağı düşüncekindedir.

3- Birleşmiş Milletlerin, nerede vukubulursa bulsun bir tecavüz karşısında harekete geçmesi yeni tecavüzlere yol açar ve nevama tecavüze prim teşkil ederdi.

4- Birleşmiş Milletler arasında dayanışma mevcut oldukça, hakkın ve barışın tecavüze galebe çalacağından şüphelenilmemelidir.

/..

030	01			5	26	23
-----	----	--	--	---	----	----

BASBAKANLIK
HUSUSI KALEM MÜDÜRLÜĞÜ

-2-

DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
CUMHURİYET ARŞİVİ

5- Türkiye, her barış sever memleket gibi, bundan böyle karşılıklı anlayış zihniyetinin hakim olmasını ve barışa ulaşılmasını samimiyetle arzu ve ümit etmektedir.

Saygılarımla,

Türkiye Başbakanı

Adnan Menderes

030	01			5	26	23
-----	----	--	--	---	----	----

2

B A Ş B A K A N L I K
M U S U S I K A L E M M O D U R L O G U

DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
CUMHURİYET ARŞİVİ

Sayın Adnan Menderes,
Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı,
Ankara-Türkiye

Ekselans,

Kore'deki tecavüze karşı konulmasına yardım için Türk kitalarının Birleşmiş Milletler emrine verileceği haberi ile ilgili olarak aşağıdaki sualleri zâti âlilerine arz etmek cür'etinde bulunuyorum.

1- Hangi amiller, Türk Hükümetini, Kore'de sulhun yeniden teessüsüne yardım gayesiyle Birleşmiş Milletler tarafından vukubulan silahlı kuvvetler gönderilmesi talebine icabet etmeğe sevkettir?

2- Birleşmiş Milletlerin Kore'deki tecavüze karşı koyma kararının sair bölgelerde tecavüze girişme cesaretini kırabileceğine inanıyormusunuz?

3- Kanaatinizce Birleşmiş Milletler Kore'de fiilen harekete geçmemiş olsalardı, netice ne olurdu?

4- Birleşmiş Milletler kuvvetlerinin Kore'de ergeç muzaffer olacaklarından eminmisiniz?

5- Birleşmiş Milletlerin Kore'de kazanacağı bir zaferin Dünya Sulhunun korunması bahsinde Büyük Doğu ve Batı Devletleri arasında mustakbel bir anlaşmayı kolaylaştıracağına inanıyormusunuz?

Kingsbury Smith,
Amerikan International News
Service'in Avrupa
Genel Müdürü

030	01			5	26	29
-----	----	--	--	---	----	----

3

T. C. Genelkurmay Başkanlığı Şifre Amirliği Sayı:.....	Çıktığı yer	Tej. Merkez No.	Verildiği T. S.	Alındığı T. S.
	Gnkur'a Gld. T. S.	Açıldığı T. S.	Şifrenin No. su	Açanın İsmi

DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
CUMHURİYET ARŞİVİ

Genelkurmay Başkanlığına

2

Paket muhtelif hediler gelmiştir.

6- Para işlerinin Tuğay'a gönderilmesi çok uzun münaveleye yol açmaktadır, daima ve doğrudan irtibat heyetine gönderilmesi arz.

(5)
C. Tan

Korgeneral
Gürler

030	01			56	345	5
-----	----	--	--	----	-----	---

Fon No: 30 1 0 0 - Kutu No: 56 - Dosya No: 345 - Sıra No: 5

T. C.
BAŞVEKÂLET
MUAMELÂT UMUM MÜDÜRLÜĞÜ
Kararlar Müdürlüğü

KARARNAME

Karar sayısı

1951

Kore Tugayına mensup personelden yaralanan veya hastalananlardan Amerika ve diğer yabancı memleketler hastahanelerinde tedavi gören ve görecek olanların hastahanelerde kaldıkları müddetçe bazı ufak ve zaruri masraflarını karşılamak ve 15/7/1953 tarihinden muteber olmak üzere bunlardan; subay ve astsubaylara günde 1,5 ve erlere 1 dolar tazminat verilmesi; Millî Savunma Vekâletinin 14/11/1953, 23/11/1953 tarihli ve 1-103-3/11889, 12301 sayılı yazıları üzerine, 5686 sayılı kanunun 1 inci maddesine göre, İcra Vekilleri Heyetince 27 / II / 1953 tarihinde kararlaştırılmıştır.

REİSİCUMHUR

C. Başbakan

10	596	10
756		
134		
01		
18		
930		

Başvekili: *U. Karadag*
 Devlet Vekili: *[Signature]*
 Devlet Vekili: *[Signature]*
 Adalet Vekili: *[Signature]*
 Millî Savunma Vekili: *[Signature]*
 İçişleri Vekili: *[Signature]*
 Dışişleri Vekili: *[Signature]*
 Maliye Vekili: *[Signature]*
 Millî Eğitim Vekili: *[Signature]*
 Bayındırlık Vekili: *[Signature]*
 İktisadi ve Ticaret Vekili: *[Signature]*
 Sa. ve So. Y. Vekili: *[Signature]*
 G. ve Tekel Vekili: *[Signature]*
 Tarım Vekili: *[Signature]*
 Ulaştırma Vekili: *[Signature]*
 Çalışma Vekili: *[Signature]*
 İşletmeler Vekili: *[Signature]*

T. C.
BAŞBAKANLIK
MUAMELÂT UMUM MÜDÜRLÜĞÜ
Kararlar Müdürlüğü
Karar sayısı
3
13078

KARAR

Ücretleri Millî Savunma Bakanlığı 1951 yılı bütçesinin (E) cetveline giren (203) üncü " Geçici hizmetliler ücreti" bölümüne konulan ödenekten verilmek üzere, Kore Türk silâhli kuvvetleri emrinde çalıştırılacak altı imama ait ilişik cetvelde yazılı kadroların 1/5/1951 tarihinden geçerli olmak üzere onanması; Maliye Bakanlığının uygun görüşüne dayanan Millî Savunma Bakanlığının 1-112-3/6943 sayılı ve 17/5/1951 tarihli yazısı üzerine, 5751 sayılı kanunun 6 ıncı maddesine göre, Bakanlar Kurulunca 23 / 5 /1951 tarihinde kararlaştırılmıştır.

CUMHURBAŞKANI

C. Bayar

CUMHURBAŞKANI

030 18 01 2 125 40 9

Başbakan <i>U. M. U. U. U.</i>	Devlet Bakanı Başbakan Yardımcısı <i>S. F. F.</i>	Devlet Bakanı	Adalet Bakanı <i>A. M. M.</i>
Millî Savunma Bakanı <i>M. K. K.</i>	İçişleri Bakanı <i>H. H. H.</i>	Değişleri Bakanı <i>F. K. K.</i>	Maliye Bakanı <i>M. M. M.</i>
Millî Eğitim Bakanı <i>E. E. E.</i>	Bayındırlık Bakanı <i>R. R. R.</i>	Ekö. ve Ticaret Bakanı <i>M. M. M.</i>	Sa. ve So. Y. Bakanı <i>D. D. D.</i>
C. ve Tekel Bakanı <i>M. M. M.</i>	Tarım Bakanı <i>M. M. M.</i>	Ulaştırma Bakanı <i>M. M. M.</i>	Çalışma Bakanı <i>M. M. M.</i>
			İşletmeler Bakanı <i>M. M. M.</i>

DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
CUMHURİYET ARŞİVİ

Yapanların kat'i bir lisanla aleyhteki mutalâalarına rağmen arkadaşlarından bir kaçının ilmi bazı soruları ve beyanları karşısında bocalayıp kısmen sükût, kısmen müphem ifadelerin sis perdesi arkasından kısmi ricâti mecbur kaldıkları elbet yüksek Hey'etinizin dikkatinden kaçmamıştır.

Bu çetrefil mücadeleyi çözmekte Allah yardımcınız olsun..

2) Lözü geçen kanunlara bana rey verdiren düşünce ve âmiller,

a) Seçimlerde aday listelerinde ve transferlerinde yapıldığı tecrübelerle sabit olan hiyülelere mâni olmak,

b) Bazan diğer müesseselerde de vâki olduğu gibi yargıtay, danıştay ve sayıştayda, sair adliye cihazında sıhhi, meslekî kifayetsizlikten başka hicabı mucip uygunsuzlukları rivayet ve tespit edilenleri kısa yoldan ve kısa zamanda ayıklayıp o müesseselerin faziletkâr mensuplarının şeref ve haysiyetlerini ve halkın bu müesseselere olan itimat ve hürmetini korumak temiz mülâhazalarından ibarettir.

Bu kanunlara rey vermeğe âmil olan temiz ve iyi niyet mülâhazaları bir yana itilip hayale bile gelmemiş olan kirli bir dikta kâsdını onların yerlerine oturtmağa çabalamak bir iddia diktasının ta kendisi olur.

3) Salâhiyet kanununa rey vermemin saiki,

a) 1957 seçimini de kaybettikten sonra muhalefetin «propaganda ile yıkılmayacak bir kuvvet yoktur» prensibi ile ne pahasına olursa olsun zamanın meşru iktidarını

010	09			43	146	4
-----	----	--	--	----	-----	---

2

çıkarmak kasdıyla muhalefete taraftar ve aralarında sol tema-
nyüllü bazı yazarları da bulunan bir kısım matbuatla iş birliği
yaparak halkı ihtilale sürükleyici tahrik ve faaliyetlerinin,
bu arada tahripkâr yer altı gayretlerini gittikçe artırmakta
olması, ^{Ki 29 nisan ve müteakip günler muhalefet mebuslarının nümayiş serke}
^{ve idarelerine fiilen katıldıkları Divanımızdaki 9 nolu dosya ile sabittir.}

b) Bu tahrik ve faaliyetleri büyük bir fırsat ve nimet
sayan komonistlerin kendi yıkıcı gayelerini sağlayıcı gay-
retlerine kuvvet ve hız verdirdikleri,

c) Nereden geleceği belli olmayan bir darbenin hazırlanmakta olduğu,

d) Ordu saflarına bile bazı zehirli propagandaların
püskürtülme gayretinin sarfedildiği haber ve şayielerin
halk arasında da gittikçe yayılması,

e) Bu haber ve şayiaların tahakkuku halinde milli
bünyede açacağı yaraların ve binların ihtilâtlarının va-
dan ve millete getireceği zarar ve belâların vehametinin ya-
rattığı ürperme ve endişe ile bu tehlikeli durumun aydınla-
tılması zarureti olmuştur.

4) Mürakaba :

Eski ana yasanın 7. maddesi « meclis hükümeti mü-
rakaba ^{ve} iskat edebilir » der. Bir meclis mürakabası bir takririn
verilmesi, müzakeresi, karara bağlanması, nihayet reylenmesi
gibi dört ameliye ile tekemmül eder. Bir mebusun bu dört ame-
liyeden ya bir kaçına veya birine ^{ile} istiraki mürakabaya katıl-
mış demektir.

Eski bir asker olarak meclis meclisinin şiklet merkezine
M.M. Encümeninde toplanmıştır. Hukuk ve politikacılık

010	09			43	146	4
-----	----	--	--	----	-----	---

3

inceliklerinde ihtisası yoktur. Politika yapmağa^{da} müjaciim müsait değildir. Meclis mürakabalarına benim bir fet olarak iştirakim müzakerelerden edindiğim kanaata göre reylerime vâki olmuştur.

5) Dikta .

Ben dikta veya diktaya gidise şahit ve kaami olmadım. Çünkü me diktayı zaruri kılacak sebepler, me de diktayı kurmak ve korumak için elzem olan şartlar vardır. Bu husustaki iddiayı çürütmek için ikna edici bir çok deliller serdedilmiştir.

Var olduğuna inanamadığım dikta beliyesinin yardımcısı nasıl ola bilirim ? Bunu anlamış değilim.

Fazrı muhal olarak diktanın varlığı kabul edilsin, buna yardım ya bir cebirle veya bir büyük menfaat gayesiyle yapılabilir.

Cebir, hesabı kapan mamız ağır günahlere olanlara, veya elde edilmiş veya edilecek büyük menfaatleri elden kaçırmaya korkusu besleyen karakteri zayıf kimselere müessir olabilir. Çok şükür Allah'a ki benim böyle zayıf taraflarım yoktur. Böyle bir cebrin eserine dahi şahit olmadım.

Kararname ve iddia makamı mebusluğu bir takım haksuz, hasis menfaatlerin vasıtası gibi göstererek bu menfaatleri kaçırmamak için diktaya yardım edildiğini iddia ediyorlar. Bu iddiaya karşı müdafaa delillerim şunlardır:

a) Askerlik hayatımın alıstırdığı kanaatkâr ve mütevazi bir yaşayış,

b) Haksuz ıktisabım olmadığına dair Yüksek Divanımızın bana tebliğ edilmiş olan kararı,

010	09		43	146	4
-----	----	--	----	-----	---

4

c) 951 senesinde uzak bir diyardan vatanın sınırlarını korumak vazifesiyle çarpışır ve çalışırken o sene yapılacak ara seçiminde İstanbul halkı adına seçim kurulu tarafından yapılan mebusluk davetine Türk milleti ve tarihi, Birleşmiş milletler kumandanlığı huzurlarında tapduğum maddi ve manevi ağır mesuliyetlere rağmen rağbet ve kabul göstermemiş olmamdır.

13.7.961 günü iddia makamının okuduğu bir döviz listesinde bir menfaatçilik iyması ile benim de 10.000 liralık döviz aldığımı işaret etmiştir. Mikdarında mübalağa olan bu para bir menfaatçilik hissi ile değil, Nato parlamento heyetlerinin vazife toplantılarına katılan heyetlerimize Meclis tarafından memuriyetim dolayısı ile kanuni ayluk ve yevmiye parasıdır. Keyfim için bir liralık döviz alınmamıştır.

6.) Netice:

Vatan ve milletin emniyet ve selâmeti için ömrünün 50 senesini vakfetmiş, vazifelerini samimiyet ve sadakate yapmağa çalışmış, buna mukabil maddi manevi mükâfatlarına mazhar olmuş, yaşı 70, hayatta bir gayesi kalmamış eski bir askerim.

Mebusluk hizmetimde de tutum ve davranışım da esas, askerlik hizmetindeki prensiplerim olmuştur.

Bu durumuma göre, dahili bir çok tedip müsademelerinden ve 4 harpten arta kalan bir hayat rüsubunun hangi ihtirası ve menfaati, hangi emel ve gayesi için vatan hıyaneti gibi çok ağır bir günah işleyebilirim?

010	09			43	1464
-----	----	--	--	----	------

5

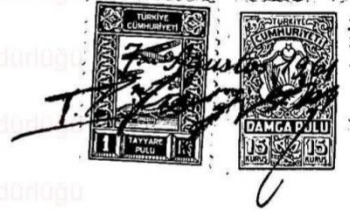
DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
CUMHURİYET ARŞİVİ

Tekrar ediyorum ki o tam yarım asır bu vatanın sadık bir hâdimi oldum, ama haini hiç bir zaman ve asla... Bu sözlerimin tam samimiyetimin hakiki fakat sessiz şahitleri bugün yaralı olan vicdanım, lekeli bir meşi ve Allahım'dır, derken bir takım çürük malzeme ile imal edilmiş temelsiz, haksız iddiaları reddederim.

Kararınız millet ve vatan için hayırlı olsun.

Hürmetlerimle, 7.8.1961

Taksin Yazıcı
(İstanbul)

X
K
6.8.61

2987

010 09 43 14614

6

DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

T. C. BAŞBAKANLIK HUSUSİ KALEM MÜDÜRLÜĞÜ	Yazın memur	Dosya No.
	Yazı tarihi	Gidiş No. 896
	Beyaz tarihi	Gidiş tarihi 6-10-951
		Ekleri 2

Şevket Günindi
Kabadüz Bucağına bağlı
Mahmutören köyünde
Q r d u

Sayın Başbakana yazdığınız mektup üzerine, Emekli Sandığından aldığımız malumattan, sizin yeni olarak İstanbul Deniz Hastahanesinden 4 ay hava değişimi aldığınızdan dolayı şimdilik aylık bağlama işleminin yapılmasına imkan olmadığı anlaşılmıştır .

Saygılarımla bildiririm .

Hususî Kalem Müdürü

(Basri Aktas)

030	01	-		100	618	1
-----	----	---	--	-----	-----	---

Fon No: 30 1 0 0 - Kutu No: 100 - Dosya No: 618 - Sıra No: 1

DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TÜRKİYE CUMHURİYETİ EMEKLİ SANDIĞI
GENEL MÜDÜRLÜK

Telegraf Adresi : Emeksan
Telefon : 25220

Ankara : -3. Ekim 1951

Başbakanlık Yüksek Makamına

Ankara

YAZIMIZIN

YAZINIZIN

İşareti	Numarası	İşareti	Numarası	Tarihi
tah.23 malüller	Kore G.34			

Yukarıdaki işaretilerinizi cevabınızda yazmanız dileriz

YUKARIDAKI İŞARET VE NUMARAMIZIN
CEVABINIZDA BEHEMÂHL FAZİLMASINI
ÖNEMLERİCA EDERİZ.

Bilgi:

Şevket Günindi
Kabadüz bucağına bağlı Mahmut
Özen köyünde Abdullah oğlu

Ordu

Korede yaralanarak malûl kaldığını iddia eden er

Şevket Günindi'nin

dilekçesi ilişiktir .

Mumailleyhe aylık bağlanabilmesi için son sıhhi duru-
munu tesbit eden heyet raporu ile terhisine ait bir belge-
nin sandığıımıza gönderilmesi ilgili askerlik şubesi başkanlı-
ğından 16/7/951 tarihinde istenmiş ve 19/9/951 tarihinde alı-
nan cevapta adı geçenin deniz hastanesince 28/8/951 gün ve
4952 numaralı raporu ile yeniden 4 ay hava değişimi aldığı
bildirildiğinden şimdilik aylık bağlama işleminin yapılma-
sına imkan hasıl olamamıştır .

Keyfiyet arz olunur .

Saygılarımızla

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
EMEKLİ SANDIĞI
GENEL MÜDÜRLÜK

Özel K. Md.
4. 10. 951

030 01 100 6181

ek: I dilekçe

I/10 G.A.4 10-1951 6187 (1) 2

Sayın Başbakan Yüksek Huzurlarına

---O.R.D.U.---Da

Ordunun uzunisa buçagının arpa köyünden olup halen IO saatlik mesafede
Ordunun kabadüz buçagina bağlı mahmutören köyünde oturmatayım.

26/9/950.yilinda emsallarimla gönüllü olraka kore harbira ıstırak ettim.

bu,harpta kendim şöfür olduğumdan düşman tarafında makineli tüfenke-
ile yapılan atışlarda sol bacağımdan yaralanmış ve sağ gözümde merminin-
camlara esabetinden gözlerime esabet etmiş ve binnetice ameliyat edilmiş-
isemde temamiyle bu camlar gözümden alınamadığından sağ gözümde görmemek-
le malul 'üm.ve sağ bacağımdan dahi kırğunun alınmasıyla da halen hasta bir
halde ,kendim fakirim.fakiyliğime mebni köre harbine ıstırak ettim.ıdı.

hiç olmazsa geride kalan çocuklarimin ve efradı ailemin geçim durumunu
görerek iç üzüntüsünden kurtulmaktan başka bir kıyetimde yoktur.benim gibi
askere gidenlere kasabalarda asker aylığı verilirken köylerde bu yardım-
yapılmamakla asker aileleri hem eşinin işinden hemde erkeklik vazifesini-
üzerine almış bulunuyorlar.hör nedense ben ölmegi tercih ettim ıdı.taktir-
teptil olmamış benim sağ kalmam icap ediyormuş.şimdi malulen memleketime-
geldim.efradı ailemin yiyecek 'i olan mısırı yoktur.giyecek elbiseden mahrum-
dur.benim gibi malulleride derakip malul maaşı ve ikramiyesi verilmektedir

ben ise Orduye geldiğimde belediyesinin 120 lıra kadarlık yardımlarını-
gördüm.bana yardım edilmesi için IO saatlik bir yoldan kasabaya geliş ve-
gidişim için 20 lira xxx at kirasi vermek zorundayım.bu açikli halimi de

Siz büyüklerime duyurmak istemezdim fekat beni düşünen olmadığından
vaziyetimi arzmetgi yerinde buldum.

maruz halimin nazara alınarak malul maaşı ve ikramiyerin tez elden
esirgermemesiri ve ramazan bir anda çocuklarımızın tesirine sebep olmanızı
arzderim saygile.5/6/95I

Ordunun kabadüz Búçagina bağlı mahmut ~~xxxx~~ ören kö.den
musa ogullarından abdullah oğlu 928 doğumlu kore yaralı-
ve malullerinden şevket günindi.

Sayın Malulen Köymen
İhale B. Bakan

BAŞBAKANLIK
Müvki Kalem Müdurlüğü

Tarih	Numarası	Ek
	2055	

030 01 100 6181 1

SECRET ARSIVLERI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
CUMHURİYET ARSIVI

01

REPUBLIC OF KOREA

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS

Seoul, August 21, 1957

Excellency:

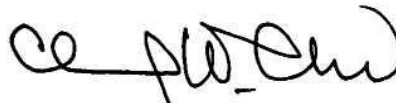
I have the honor, on behalf of the Government of the Republic of Korea, to extend to Your Excellency a cordial invitation to visit Korea some time soon, at Your Excellency's own convenience.

I am extremely happy that our two nations enjoy most cordial and friendly relations motivated by our mutually cherished ideals of freedom, independence and democracy. We are ever grateful to Your Excellency's Government and people for the great and noble support rendered to us and

I will never forget the gallant sacrifice made by your brave soldiers in Korea in the defense of freedom against the inhumane aggression of Communist imperialism. We are very confident that the deep bonds of friendship which exist between us will grow even stronger as we stand with the free world in fighting Communism and the evils of colonial expansionism.

I shall be very happy if Your Excellency will soon give us a favorable reply.

I avail myself of this opportunity to renew to Your Excellency, Mr. Prime Minister, the assurances of my highest consideration.

Chung W. Cho
Senior Member of
the State Council

His Excellency
Adnan Menderes
Prime Minister of the Republic of Turkey
Ankara

030 01 126 813 9

T. C.
M. S. E.
Genelkurmay Başkanlığı
Personel Bşk.
IIŞ. 4. Ks.
Sayı: 79150

ANKARA
26. 11. 1952

Özü:

Başbakanlığa

Birleşmiş Milletler Türk Silâhlı Kuvvetler Komutanlığına mensup 7 nci Sınıf Muamele Memuru Tarık Kiper (948-90)'in Takdirname ile taltifi hakkındaki karar ilişikte sunulmuştur.

Saygı ile arz ederim.

Milli Savunma Bakanı

Yazı İş. Bşk.
27. 11. 1952

S. K. K.

İlişigi:

030 11 1 235 34 10

K 25636

ANKARA
M. S. E.
27. 11. 1952
2/2602 2

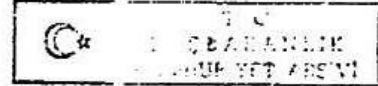
Cevaplarda Ş. nin isim, tarih ve No. nun yazılması lâzımdır.

T. C.
M. S. D.
Genelkurmay Başkanlığı
Personel Bşk.
Ş. Ks.
Sayı:.....

ANKARA
- 195

Özü :

K A R A R
25636

1. Korede çarpışan Birleşmiş Milletler Türk Silahlı Kuvvetlerine mensup Yedinci Sınıf Muamele Memuru Tarık Kiper (948-90), 26-Ocak-951 günü Kumyangjonni bölgesinde yapılan kat'î neticeli muharebede, Alay muhafız Takımından iki Kanga ile ihtiyatta bulunan bir Tank Takımını emrine almış ve düşmanın kanat gerisine taarruz ederek direnmekte olan düşmanı mevzilerini terke mecbur ettirmek suretiyle üstün cesaret göstermiş olduğundan, ve bu hali subay ve erlere örnek teşkil ettiğinden, Milli Savunma Bakanlığının inhası üzerine, subaylar hey'etine mansus 42/3 sayılı terfi kanununun 1; ncü maddesi gereğince birinci der'a olarak takdirname ile taltiri uygun görülmüştür.

Disiği:

2. Bu kararı Milli Savunma Bakanı yürütür.

18 Ocak 1951

CUMHURBAŞKANI

C. Zafer

Başbakan Milli Savunma Bakanı

U. Canan

T. Z. Z. Z.

036	11	1		235	34	10
-----	----	---	--	-----	----	----

Cevaplarda Ş. nin isim, tarih ve No. nun yazılması lazımdır.

T. C.
BAŞBAKANLIK
YAZI İŞLERİ VE SİCİL
MÜDÜRLÜĞÜ

ÖZETİ :

Karar No. 25636

Gelen evrakın	Tarihi	26/11/1952
	No.	79150
Yazan Memur	F. Erkeç	
Yazı tarihi	26/11/1952	
Beyaz eden		
Beyaz tarihi	/ / 195	
Karşılaştıranlar		
Dosya No.		
Gidiş No.	2/2602 25636 ✓	
Ekleri	1	
Sevk tarihi	28/11/1952	
Kaydeden		

M. İ. Sevurme Bakanlığına

Genelkurmay Başkanlığına;

26/11/1952 tarih ve 79150 sayılı tezkereye karşılıktır:

Cumhurbaşkanı tarafından onanmış olan karar örneği ilişik olarak

sunulmuştur.

Başbakan yerine
Müsteşar

28-11-1952

M. İ.
4.12.1952

Not :

Dava Kurulunun
3/11/1950
sayılı kararına
müsteniş
M. İ.

030 11 1 235 30 10

Ek: 17

DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
CUMHURİYET ARŞİVİ

B. M. TÜRK Silâhlı
K. K.
Kumandanlık Bürosu
Sayı:246955

E3
KOREA CS : 247852
24- Haziran- 1955

Milli Müdafaa Vekâletine
A N K A R A

GÜNEY KORE REİSİCUMHURU Sıgman Rhêe'yi bizzat ziyaretim sırasında önemli görülen hususlara ait tesbit edilen görüşme özeti ilişiktir.
Yüksek ittilâlarına saygı ile arz ederim.

B. M. TÜRK Sil. K. K.
Kur. Alb.
Hilmi GİRAY

030	01			57	351	5
-----	----	--	--	----	-----	---

Fon No: 30 1 0 0 - Kutu No: 57 - Dosya No: 351 - Sıra No: 5

CENUBİ KORE REİSİCUMHURU SIGMAN RHEE İLE YAPILAN

(16 - Mayıs - 1955) MÜLAKATIN ÖZETİDİR

Safa Geldiniz, görüştüğümüze çok memnun oldum. Memleketime yapmış oldukları yardımdan dolayı TÜRKLER'e minnettarım. Buradaki bazı birlikler cismen küçük, fakat gürültüleri çok oluyor. Bunların bize yardımdan ziyade zararları dokunuyor. Halbuki sizlerden çok memnunuz, ve sizlere minnettarız, ve ben şahsen tekrar minnetimi bildirmek isterim.

Gelecek ay FORMOZA'da anti komünist milletlerin toplantısı olacak bu toplantıya JAPONLAR'da davet edilmiş, biz bunu kabul etmedik. Bence JAPON'lar Anti komünist bir millet değildir. Bütün ısrarlara rağmen, bu toplantıya delege göndermemeye karar verdim. Bu toplantıda CENUBİ KORE temsil edilmeyecektir. Bence Filipinler tam manasiyle anti komünist bir millettir. Anti Komünist memleketlerden seçilmiş müessesillerle, bir toplantı yapmak istiyoruz. Bu Delegeler Hükümet delegeleri değil, halkın delegeleri olacak bu toplantıya TÜRK'leride davet etmek istiyoruz. Eğer TÜRK'ler bu daveti kabul ederlerse çok memnun oluruz. TÜRK'lerin bu toplantıya iştirak etmelerini çok istiyoruz. TÜRKİYE'ye davetiye göndereceğiz.

İnşaallah rahatınız burada iyidir. Eğer her hangi bir müşkülünüz olursa lütfen hemen bana bildirin.

Sizlerin burada tam manasiyle rahatlığını vermek istiyoruz.

Yakında tekrar görüşelim.

030	01			57	351	5
-----	----	--	--	----	-----	---

2

DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
CUMHURİYET ARŞİVİ

T. C.
M. M. V.
ERKANIHARBİYE UMUMİYE NİYAZI KARANĞANI
ANKARA

E/3

INT : 0811.9-1037-59/Prot.İrt
KONU : Çelenk koyma isteği Ek.

9 Eylül 1959

BAŞ VEKALET HUSUSİ KALEM MD.MUAVİRLİĞİNE

Amerika Birleşik Devletleri Ordusuna mensup Prt.Lt. Mr.Robert V.SOENSON ,Kore'de şehit düşen Türk silâh arkadaşlarının ruhunu tesis maksadı ile taksimdeki Cumhuriyet abidesine kendi adına bir çelenk konulmasını arzu etmektedir.

17 Eylül 1959 günü saat 10.00 da Taksim Cumhuriyet abidesinin de bir ihtiram mangası hazır olacak,sade bir merasimle A.B.D. lerinin Türkiye'deki ataşemiliterliğinin bu saatte burada bulunduracağı temsilcisi Bab. Robert MATTE tarafından bir çelenk konulacaktır.

1 noel Ordu Protokolü Sb.lığıınca hazırlattırılacak çelenğin faturası Başvekâlet namına alınacaktır ve parası Baş vekâletçe ödenecektir,keyfiyetin basına intikali de yine Baş vekâletçe sağlanacaktır. Gereğine emirlerinizi arz ve rica ederim.

ERKANIHARBİYE UMUMİYE REİSİ EMRİYLE

DAĞITIM :
GEREĞİ :
1 noel Ordu K.

BİLGİ :
A.B.D.Kara Aşağılığı-
ne
Baş V.Hususî Kalem
Md.Muavinliğine

[Signature]
CEVDET SUNAY
Orgeneral
E.U.II noel Reisi

[Signature]

030	01			58	359	8
-----	----	--	--	----	-----	---

12th August 1959

Dear Sir, The Prime Minister Mr. Adnan Menderes was deeply touched by the noble sentiments you expressed in your kind letter of 9th May 1959 about the Turkish soldiers.

He has also highly appreciated your kind desire of putting a wreath on the grave of the unidentified Turkish servicemen which, no doubt, constitutes a noble example of the friendship between our two countries. This spirit of friendship and cooperation between our two nations is of great value for the establishment of the world peace and security which are the two essential elements for the prosperity and happiness of the mankind.

We do gladly undertake to place a wreath bearing your name on the grave of the unidentified Turkish servicemen.

I feel it a pleasant duty to thank and congratulate you, on behalf of our Prime Minister, for this kind thought.

Yours faithfully,

Ercument Yavuzalp,
Private Secretary.

Mr. Robert W. Johnson,
1st. Lt. 072337, U.S.M.C.R.,
205B Wonsan Drive,
Oceanside, Calif.

030	01			58	359	8
-----	----	--	--	----	-----	---

DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
CUMHURİYET ARŞİVİ

UNITED STATES MARINE CORPS

9 May 1959
205 B WINSAN DRIVE
OCEANSIDE - Calif.
U. S. A.

MR. Premier;

Sir, allow me to introduce myself.
I am Robert W. Johnson, 1st Lieutenant,
United States Marine Corps.

In 1952 I was Corporal in the USMC,
and served in Korea until May 1953.

In that year, I had the honor of
fighting alongside your soldiers.
My admiration for your country has
never ceased. I truly wish even one
more nation were half as good an
ally as is Turkey. And, their
combat units even 1/2 as good as
your soldiers.

Sir, the reason I write to you
is to secure the address of where
I may send a small sum to purchase
a wreath of flowers to be put on

3

030	01			58	359	8
-----	----	--	--	----	-----	---

the grave of one of your unidentified dead servicemen.

Please do not be offended by my writing directly to you - as I am sure you have many pressing matters at hand.

I would greatly appreciate your help Sir.

Respectfully yours,
Robert W. Johnson
1ST Lt, 072337, U. S.M.C. R.
205 B WONSAN, DRIVE
Oceanside, Calif

DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TÜRKİYE CUMHURİYETİ EMEKLİ SANDIĞI
GENEL MÜDÜRLÜKTelgraf Adresi : Emeksan
Telefon : 25220

Ankara : 23 Ocak 1952

Başbakanlık Yüksek Makamına

K O R E

Ankara

Yazımızın

Yazınızın

İşareti	Numarası	İşareti	Numarası	Tarihi
Tah.23 Malüller	Kore 0.4I			

Futurdeki işaretimizi cevabınızda yazmanız dileriz.

Bilgi:Arif Oğuzhan
İkinci Harput caddesi no: 13
de Fort acentesindeElazığ20/II/95I tarihinde Kore harekâtında şehit olan Top.
Üst çavuşÖmer Oğuzhan'ın

babası Arif'in dilekcesi ilişiktir

5434 sayılı kanunun 72 ci maddesi ölen iştirakçının
65 yaşından küçük olan malul ve mühtaç olan babasına aylık
tahsisinin mümkün olacağını amir bulunmaktadır . Bu sebeple
mumailiyhten 8/I/952 tarih tah.23 Malüller Kore 0.4I işa-
retli yazımızla çalışarak hayatını kazanamayacağına dair
maluliyet raporu ile mühtaçlık mazbatası istenmiştir .Bu belgeleri sandığıımıza gönderdiği takdirde kendi-
sine aylık tahsis edilecektir .Şehidin dul eşine I/II/95I tarihinden itibaren 205.0
lira aylık tahsis edilmiştir .

Keyfiyet arz olunur .

Saygılarımızla

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
EMEKLİ SANDIĞI
GENEL MÜDÜRLÜKOysel K. Md.
24.1.952

Tarih	Numara	EK
6.2.952	697	

030	01			100	618	3
-----	----	--	--	-----	-----	---

16/1 G.A.

Özel K. Md.
11.2.1952
200

F/18

M-5-5.

Sayın Adnan Menderes
Baş bakan
Ankara

S. Nuhaci Köymen
Milli Ş. Bakan
18.12.1951

Oglum top üst cavusu Ömer Oguzhanın 20/Kasım/951 günü Korede şehit düştüğü hakkındaki Milli savunma bakanlığının 25/II/951 gün ve I KS./8024 sayılı yazılarını tebellug attım. İftihar duyduğum millet sağ olsun lcaap. ederse geri kalan evlatlarımı da büyük türk milleti ogruna fedaya hazırım. yalnız beni mütessir eden cihet eski bir zehniyetin mahsulu olan kanun gereğince bu hususta yapılacak bütün maddi yardımların şehidin eşine hak tanınması ana ve babasına da yalnız acı ve kederini bırakmış olmasındır.

Oglum Koreye hareketinden ancak beş ay evvel evlenmiş bulunmakta idi oğlumun maaşı, iki maaş nisbetindeki ölüm yardım parası, iş bankasında maaşından kendi hesabına birikmiş olan parası ve tazminat ile aylık maaşı hep bu üç aylık eşine verilmekte senelerden beri onu bin türlü mahrumiyetler içinde yetiştiren ben babası ise kederimle baş başa bırakılmaktayım.

maışetlerini teminle mükellef bulunduğum beş nüfus efradı ailemle birlikte bu güne kadar şehit Ömer Oguzhanın eşi de yanımda bulunmakta idi haddi zatında hiç bir gelir vasitasına malik bulunmayan kesif bafuflu bir aile reisi bulunmaktayım şehit ailesinin kederini hafifletmek maksadıyla yapılan bu maddi yardımlardan bu aile efradından yalnız bir ferdinin istifade ederek bu aile arasından ayrılması diğerlerinin bundan mahrum bırakılmasını in ne dereceye kadar doğru olacağını şüksek takdirinize bırakıyorum. bu yolda yapılacak meamelenin alakalılara emir buyurulmasını saygı ile arz ederim.

elazığ ikinci harput cad.NO.13
ford acentasında

şehit Ömerin babası
Arif Oguzhan

BAŞBAKANLIK		
Hususi Kalem Müdürlüğü		
Tarih	Numara	Ek
	141853	

M. S. B.		
HUSUSİ KALEM		
Tarih	Sayı	İlgili
14-12-951	2312	

MP
-185399-
25-12-951

030	01			100	612	2
-----	----	--	--	-----	-----	---

T. C.
BAŞVEKÂLET
MUAMELÂT UMUM MÜDÜRLÜĞÜ

KARARNAME

Kararlar Müdürlüğü

Karar sayısı:

4

204

T. C.
BAŞBAKANLIK
CUMHURİYET ARŞİVİ

Kore gazilerinden Kd. Yüzbaşı Ramazan Akıncı'yı tedavi için Amerika'ya götürecektir. Karaköse Askerî Hastahanesi Bakteriologu Tbb. Binbaşı Fethi Sertel'e görevi devamınca 60 lira gündelik verilmesi; Millî Savunma Vekâletinin 6/2/1953 tarihli ve 856294 sayılı yazısı üzerine, 3441 sayılı kanunun I inci maddesine göre, İcra Vekilleri Heyetince 15 / 2 / 1953 tarihinde kararlaştırılmıştır.

REİSİCUMHUR

C. Başbakan

030 18 01 131 11 4

Başvekil

A. K. K. K.

Devlet Vekili

M. T. K. K.

Adalet Vekili

A. H. K. K.

Millî Savunma Vekili

M. S. K. K.

İçişleri Vekili

S. C. K. K.

Dışişleri Vekili

F. K. K.

Maliye Vekili

M. K. K.

Millî Eğitim Vekili

M. E. K. K.

Bayındırlık Vekili

R. K. K.

Eko. ve Ticaret Vekili

E. K. K.

Sa. ve So. Y. Vekili

S. K. K.

G. ve Tekel Vekili

G. K. K.

Tarım Vekili

T. K. K.

Ulaştırma Vekili

U. K. K.

Çalışma Vekili

Ç. K. K.

İşletmeler Vekili ve
Güm. ve T.V.V.

İ. K. K.

Şehitlere ait bir kanun teklifi

Ankara, 13 (Telefonla) — Niğde milletvekili Halil Nuri Yurdakul ve 20 arkadaş, E. M. M. ne yeni bir kanun teklifinde bulunmuşlardır.

Müstacleyetle kabulü istenen ve Kore kahramanlarımıza da teşmil edilecek olan bu teklifte, emekli ka-
(Devamı sa. 6 st. 2 de)

Şehitlere ait bir kanun teklifi

(Bastırılı 1 inci sahifede)
nunun şehitleri nazari itibare almadığı anlatılmakta ve ezctümle, şöyle denilmektedir:

— Emekli Kanunundaki 89 uncu maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir:

« Bu ikramiyenin verilmesinde şehitlerle harp malûllerini fiili hizmetlerinin 30 yıl olması şartı aranmaz.

Şehit olan ererin karısı ile çocuklarına müsavi nisbetlerde tevzi edilerek suretiyle, bu kanunda yazılı haklardan başka 2000 lira ikramiye verilir. Çocuğu olmayanların bu ikramiyeleri karısı ile ana ve babası arasında yarı yarıya bölünür. Çocuk ve karısı olmayan şehidin bu aile ikramiyesi babası ile anasına verilir.»

Geçici 37 nci maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir:

«Bunlardan harp malûlü olanların aylıklarının emekliye ayrılmalarından sonra, emekliye tâbi görevlerde geçmiş olan hizmetleri için, geçici 32 nci maddenin (C) bendinde yazılı son hizmet zamları yapılır.

Bundan başka bu madde ile, geçici 32 nci maddeye dahil bulunan harp malûllerinden emekliye ayrılmadan önce, geçmişteki fiili hizmetleriyle, emeklilikten sonra, emekliye tâbi görevlerdeki ve geçecek olan hizmet süreleri toplamı, 30 yıl veya daha ziyade olanlara, bu görevlerden ayrılmalarında mensup oldukları daire ve müesseseler tarafından ayrıca emeklilik ikramiyesi de verilir.»

Kahramanlık budur işte

TURK Toprakına Korede gösterdiği trade kudretinde ölün ve sevgili kahramanlığın her insanı, beşlik dersini emreden ve diğerleri süzmayan bitirir. Bu cepti iki ayaklılar, ne kahramanının mânasını anlayabilirler, ne de kahraman olduğunu uluğunu. Yunan meseleleri kahramanını tasvirlerdir. Taarru adına kurulan diğer kahraman. Ölümlü karşısında eğilimler ve son bütün günahlardan ayrılmış, meleklerin süzümülerdir. Topluğun, cesaretli, ilkesi ve idealleri uğrunda canını sevgimeyen bir kahramanın ölümlü kadar güdüler sarımsa, insan beşliğil hayretle kavrayan haşğı bir ölümlü vardır. Ölümlü yalnız kahramanla en dramatik mânasını alır ve yüz yıllara iğinden soğutan bir kudret halime gelebilir. Başkaları yaşamıya diye kanun ömürte sunan kahraman, insanın yapabileceği en büyük şeyi yapmıştır. Bunun boşun aramak, kalın bir biziçliklik karışığına bürünmüş, Taarrun en büyük hâkim olduğunu ve yalnız onun cesnet ve cohennera kararını verdiğini benim öğrenmemiş yobaza düşmez. Din politikası yaparak ötekini, berikini bekletmeye yetenem yobazın, eti bir türlü yumuşatmaya bir yaraklı gibi, cohennera kazalarında fikir fikir kaynatılmayacağına kim kesin edebilir? Biz, en büyük bir gururda kaldığımız, nemi milli kahramanlığa utanmadan dii sanatların cesnet bira-kulmuşumuzu istemekte haklıyız.

Türk kahramanı ilk önce millet, ondan sonra da Birleşmiş Milletlerin kahramanıdır. Ülke kahramanı, aynı zamanda, dünya kahramanıdır. Barış için güreşen Türk, varlığını barış borçlu bütün sosyal teşkilat için de güreşiyor demektir. Güreşin uluğu da buradadır. Bu yüceke güreş ve fedakârlık örneği dünya politikasındaki ehemmiyetini en nis bir ölçüde arttırmıştır. Türkün verdiği söze güvenlebilir. Sayın 15.000 i geçen Türk güdükleri bu güreşin ayrıca destekleyen yüceke bir belirtidir. Biz, dünya barışının yalnız elbirliği ile kurulabileceğini inanmış buluyoruz. Türk kahramanlığının öpisi kudretli hayret bir insanın kardeşliğinden geliyor. Sosyal insan, öteden beri, kahramanını arıyordu. Dün böyle bir insanla milletlerinde güneş batmayan devletler kurulmuş. Bugün, böyle bir insanla, kendii mukadderatını, insanlık mukadderatı için, güreşiyor. Destanımız da bu genç hayat hamlesi karşısında hayrandır. Türk Milletinin ölümlüleştirilen ölümün, ölümlüleştirilen genç trade büyük budur, yapıcı kahramanlık da budur işte.

M. NERİM

M. N. Nerim

G. Kurmay Başkanının mesajı

[Bastırarak Birincide]

ve şerefli bir vazifeyi yapmak sizin payınıza düştü. Bundan dolayı hakikaten talihli ve bahtiyarsınız.

Mukaddes şehitlerinizin yerli milletimizin kalbidir. Bütün dünya hürmet ve takdir duyguları da onlara çelenktir.

Başta Milli Savunma Bakanımız olduğu halde Türk silâh kuvvetlerine mensup bütün arkadaşlarımız sizlere şükülden takdir ve sevgilerini sunuyor. Sağ olsunlar, var olunuz. Hak rehberriniz ve yaradınızdır.

Başbakan Menderes'in mesajı

Ankara 2 (A.A.) — Başbakan Adnan Menderes Koredeki Türk silâh kuvvetleri komutanlığına aşağıdaki mesajı göndermiştir:

Korede Birleşmiş Milletler emrindeki Türk silâh kuvvetleri komutanlığına: Sulh ve hürriyetin, bütün tecavüzlere karşı korunması gibi en yüksek insani gayeyi kendine milli gaye edinen Türk milletinin Korede aynı ideale bağlı diğer milletlerle beraber giriştiği hak ve adalet mücadelesinde yüksek kumandanın altındaki kuvvetlerimiz gösterdiği büyük fedakârlık ve kahramanlık kalplerimizi haklı bir iftiharla doldurmuştur.

Hükümet, kendilerine tevdi edilen çok şerefli vazifeyi bu kadar büyük bir başarı ile ifa ederek bütün sulh ve hürriyet dünyamızın hayranlığını kazanan başta kıymetli şahsiyetiniz olmak üzere yurdunuz ve kahraman evlâdına en samimi takdir ve şükranlarını sunar.

Başbakan
Adnan Menderes

G. Kurmay Başkanının mesajı

Ankara 2 (A.A.) — Genelkurmay Başkanı Orgeneral Nuri Yamut, Koredeki savaş birliğimize hitaben radyo ile şu mesajı yayınlamıştır:

Kore Türk silâh kuvvetleri komutanlığına ve onun bütün mensuplarına: Aziz evlâtlarımız, yiğit askerlerimiz!

Mücadelerin en güç hâl ve şartlarını dahi tabii karşılayarak milletimizin verdiği şerefli vazife yolunda ve büyük cedlerimizden yarıttığı şerefli ananelere uygun ve layık bir surette savaşmışsınız öğreniyoruz. Çetin savaş günlerinden birine rastlayan 27 Kasım 1950 tarihinde de Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin sizlere selâm ve sevgisinin iflâhına karar verdiği bilirdirmekle bahtiyarız.

Asil Türk milletinin Türk askeri hakkında daima beslediği güven duygusuna iftiharını Korede de bir defa daha göstermiş olduğunuz Dest düşman ve istisnasız bütün dünya sizin kahramanlığınızın hayranı ve takdirkârı oldu. Türk askerinin değerini dünyaya takdir göstermek gibi büyük [Devamı Sayı 5 Sayı 6'da]

Koreye gidecek birlikler

Org. Nuri Yamut dün geniş izahat verdi

BİRLİKLE GAZETECİLER DE GİDECEK

Ankara, 15 (A.A.) — Genelkurmay Başkanı Orgeneral Nuri Yamut bu sabah saat 10 da Genelkurmay Başkanlığında bir basın toplantısı tertip etmiş ve şu demecle bulunmuştur:

"Hükümetimizin almış olduğu karar mucibince Koreya bir Türk askeri birliği gönderilmekte olduğu habirisinin maflıdır. Gerekli teşekkülleri ihtiva eden 4500 mevcudlu bu birliğe Teğmeneral Tahsin Yazıcı komuta edecektir.

Birliğinin hareket günü kesin olarak henüz tayin edilmiş değildir. Hangi yol ve ne vante ile gidileceği henüz kararlaştırılmamıştır. Birleşmiş Milletlerden beklenmekte olduğumuz bazı bilgiler geldikten sonra bu cihet bir karara bağlanacaktır.

Bilindiği gibi gönderilen birlik, Birleşmiş Milletler sevk ve idaresine girecektir. Böyle olduğu için yanlış anlaşılma ihtimalini ortadan kaldırmak maksadıyla er ve subaylarımızın kendi uniformalarını giyeceklerini tavzih şuana görüyorum. Yalnız kollanma Birleşmiş Milletler alametini taşıyacaklardır. Gidilecek bölgenin iklim şartlarına göre halesen sağlık muayeneleri görülmüştür.

Bizim subaylarımız arasında gönüllü olarak gitmek isteyenler çok olduğu görülmüştür. Bu büyük bir kitleye gönüllü gitmek arzularını göstermektedir.

Gönderilecek miktar mahdut olup bu büyük arzuya yerine getirmemize imkan bırakılmamaktadır. Birliğimizin gidilecek yerleri yapılmakta ve gerekli diğer tedbirler de ikmal edilmektedir. Bu hususta basına ayrıca maflımat verilecektir.

Şimdi diğer bir nokta hakkında maflımat verelim:

Bazı gazeteler Koreya harp ve foto muhabirleri göndermek arzularını ishar etmişlerdir. MİHİ Savunma Başkanlığınca bu hususta icap eden kolaylığın yapılacağı şüphesizdir. Harp ve foto muhabirliği hakkında aydınlatıcı mahiyette bazı bilgiler vermek isterim:

1 — Harp muhabirleri nasılsaçtır? Buna seçmek hakkı basına aittir demek lâzımdır.

2 — Ne kadar harp muhabiri seçilebilir?

Bunların sayısını tayin hususu yine maflımatla halledilecek bir ıdır.

Birleşmiş Milletler kararıyla, Birleşmiş Milletlere mensup milletler için birer kontenjan tahsis etmiştir. Birleşmiş Milletlerdeki basın delegemizi kanallıyla bunu öğrendikten sonra basın kendi muhabir namzetlerini seçecek ve Basın-Yayın Umum Müdürlüğüne bildirecektir. Seçilen arkadaşlara harp veya foto muhabiri vasfıtan verilecektir. Bütün muhabirler karargâh usulü ve talimatına göre hareket edeceklerdir.

3 — Muhabirlerin gideceği cihet: Bu husustaki teahhüllere göre muhabirler işaretsiz askeri cihetlere gidecekler ve yakalarında Türk basını mensupları olduklarını gösterir bir alamet taşıyacaklardır.

4 — Muhabirler nasıl vasıfe görürler?

Muhabirlerin yapacağı işler, gidecekleri yerler, yapacakları yazılar ve çekilecekleri telgraflar ve fotoğraflar için takip edilecek kaideler bir talimata bağlanmış olup bu talimat karargâhından alınacaktır.

5 — Muhabirler ne vante ile gideceklerdir?

Bugünden bir şey söylemek habli değilse de muharip birliğimizin nakli için kullanılacak vanteardan muhabirlerin de istifade etmesi için çalışılacaktır. Sirodilik bir vante şeklinde tahakkik edilmemesi lâzım gelmekle beraber bu hususta her türlü kolaylığın gösterileceğinden şüphelenilmemelidir.

6 — Muhabirler Japonyaya veya Koreye vardıklarında ne yapacaklardır?

Giden birliğimizin komutanlık karargâhında bir iritibat grubu vardır. Bu gruba İngilizce bilen subaylar teşkil edecek ve bu subaylardan birisi muhabirleri her hususta rehberlik edecektir.

Koreye gidecek birliğin Komutanı

Tuğgeneral Tahsin Yazıcının kısa hal tercümesi

Ankara, 15 (A.A.) — Koreye gidecek Türk askeri birliğin komutanlığına tayin edilen Tuğgeneral Tahsin Yazıcının hal tercümesi aşağıdadır;

Doğum yeri Manastır'dır. 58 yaşındadır (1892). 1328 tarihinde Harp Okulundan mezun olmuş ve o tarihten itibaren Birinci Dünya Harbi başlayıncaya kadar Erzurum bölgesindeki süvari birliklerinde görev almış. Birinci Dünya Harbine baştan sona kadar iştirak ederek doğu ve güneydoğu bölgemizde muhtelif süvari birliklerinde savaşta katılmıştır. Tuğgeneral Yazıcı, Erzurum, Tutak, Bitlis, Van, Siverek, Tercan ve Sürüç bölgelerindeki süvari birliklerimizde de görev almıştır.

1920 yılını takiben Viranşehir, Mardin ve Urfa bölgesindeki süvari birliklerinde görev almış ve İstiklal Savaşına baştan sona kadar katıldıktan sonra 1923-25 yılları arasında Diyarbakır bölgesindeki süvari birliklerinde görev almış ve Şeyh Said İsyanını basturmada görevlendirilen birliklere iştirak etmiştir.

1925 te iki yıl için Fransaya tahsisle gönderilmiş ve daha sonra 1927 yılı ile 1939 arasındaki senelerde İstanbul ve Trakya'daki birliklerimizde muhtelif görevlerde bulunmuştur.

Tuğgeneral Tahsin Yazıcı 1940 tan sonra tank birliklerinde komuta görevleri almış olup süvari sınıftan tank sınıfına geçen tankçılarımızdandır.

1946 yılında Gelibolu bölgesindeki birliklerimizde muhtelif komuta görevleri almış ve 1949 da da Ankara'daki birliklerde bulunmuştur.

Tuğgeneral Yazıcı, 1949 yılında Tuğgeneralliğe yükselen generallerimizdendir, evlidir ve bir erkek çocuğu vardır.

Büyük Millet Meclisinde dünkü münakaşalı celse

Koreye asker sevki kararı tasvip edildi

Halk Partisinin dünkü temkinli hareketi takdirle karşılandı. Menderes, kendilerine teşekkür etti

Ankara, 11 (Yeni İstanbul Ankara münasill Refik Ahmet Sevensil bildiriyor) — Mardin müstakill milletvekili Kemal Türkoğlu ile Millet Partisi sözcüsü Kireşir Milletvekili Osman Bölükbaşı taraflarından verilmiş olan gensoru, tahminlerin hilafına olarak Büyük Millet Meclisini, saat 15 den gece yarısına kadar süren bir müzakerelere halinde ve zaman zaman ebemiyetli safahalar geçiyerek meşgul etti. Başkanlık bizzat Refik Koraltan tarafından yapıldı. Müzakerenin saat 19 a kadar olan ilk kısmında denlebilir ki gensoruya imza koymuş olan iki milletvekili ile Hükümet Başkanı ve Dışişleri Bakanı arasında üç mesele adı altında bir iç politika müzakeresi geçmiştir. Müzakerenin bu safhasında C.H.P. milletvekillerinin zaman zaman vuku bulan davet ve tahrirlere rağmen hemen hemen mücadeleye karşılamak şeklinde bir taktik güttükleri görülmüştür. Saat 19 dan sonraki ikinci kısımda ise müzakerelerin ağırlığı C.H.P. ile Hükümet arasında veya C. H.P. etrafında tekdüf etmiştir denilebilir. Gensoru müzakeresi, Meclisteki müstakill milletvekillerinden Hamdullah Suphi Tanrıverin, Ali Fuat Cebesoyun geçmişi geç saatlerinde kürsüye gelip söz söylemelerine sebep olduğu gibi D.P. ya mensup 33 milletvekilli de Hükümeti desteklemek mevzuunda söz almışlardır. Müzakereler zaman zaman gürültülü ve elektrikli bir hava içinde geçti. Buhassa Osman Bölükbaşı ve Kemal Türkoğlu taraflarından yapılan hükümlerin D.P. çoğunluğu tarafından karşılanması ve mukabele edilmesi safhalarını bu arada zikretmek lazımdır. Öte yandan C.H.P. tarafından ırmunıyla gösterilen ağırselik bizzat Başbakanın takdirine ve medhül senasına sebep olmuş, aynı suretle Başbakanın temkinli ifade tarzı C.H.P. muhalefetinin alkışlarıyla karşılanmıştır.

Gensoru önergesinin okunmasını müteakip Başbakan Adnan Menderes kürsüye gelmiştir. Başbakan, Kore harbinin ıtırakını gerektiren sebepleri, Birleşmiş Milletler adına karşı olan vecibelerimizi, Birleşmiş Milletler Anayasası ve bizim Anayasamızın müvacehesinde du-

Standard birlik tabirinin açıklanmasını isteyen öngere sahiplerine, Başbakan: Bu sual Hükümeti müşkül duruma düşürmek maksadiyle sorulmuştur. Memleket menfaatleri cevap vermeyi icap ettiriyor, dedi.

Hükümetin almış olduğu kararı 351 mevcudun 311 i destekledi

rumu Hükümet anlayışına göre izah etmiştir ve sarahaten ifade etmiştir ki harp, hukuik bir teşekkül olan devletlere karşı ağırdır. Korede böyle bir devlet yoktur. Orada bir kargaşalık çıkmıştır. Birleşmiş Milletler kuvvetleri ve bu arada biz Korede harbetmiyoruz. Müzakeremiz ve hukuk harici bir devlete karşı tedbire cesazlandırma hareketinde bulunuyoruz. Bir harp ilan edilmediği içindir ki Büyük Millet Meclisinin karar alınmasına ilzüm görülmemiştir. Başbakanın sonra Osman Bölükbaşı kürsüye gelmiştir. Kore pehillerine rahmet, Korede harbeden askerlerimize muvaffakiyet temennileriyle söze başlayan Osman Bölükbaşı zaman zaman sözünün kesilmesine aldırmadan muntazam sözlemleri, hazırlık ve kolay bir konuşma havası ve muvaffakiyeti içinde hem mevzuunu, hem kendisini aynı zamanda savunarak uzun bir tahvil yapmıştır. Bölükbaşıya göre bizim, Birleşmiş Milletler emrine asker vermek hususunda ilzüm zaruret halinde gelmiş tasahhühdümüzdür. Eğer Atlantik Paktaına alınmamıza kabul edilseydi Koreye asker

göndermemiz bir işe yaraymış olurdu. Fakat bu menfaat de sağlanmadığına göre Hükümetin kararı, ayakta durabilecek bir karar değildir.

Bölükbaşından sonra tekrar Başbakan kürsüye gelmiş, yeni izahatta bulunmuştur. Ondan sonra da Bahkısir Milletvekili Sıkı Yılmaz, D.P. Grubu adına söze söyliyerek Hükümetin karar ve hareketinde isabet olduğunu ifade etmiştir.

Gensoru önergesinde imzaları olanlardan Kemal Türkoğlunun kürsüye gelmesi, Hükümeti bir sual hitabına boğmuştur. Takrir sahibinin sordukları şeyler arasında şunlar da vardır: Koreye asker gönderilmes hakkında Bakanlar Kurulu kararı var mı? Varşa elcasıyla mı, ittifakla mı? Bu karar niçin Resmî Gasetede yayımlanmamıştır? Göden askerî birlik standardı birlik midir?

Bu sualler Başbakanın beşinci defa kürsüye getirmiştir; verdiği cevaplar aynınen şöyledir: — Bakanlar Kurulu kararı var mı? Elcasıyla mı, ittifakla mı? Sana ne... Mevcudun ittifakı... Kararların Resmî Ceride de hitrag edip etmemesi içtyle

Başbakan meşgul olması; taktik ettireyin.

Bu arada, Başbakanın sözlerinden öğrendik ki, "Standard birlik" kelimelerinin mânası şunı; Birlik standardı olursa ziyat oldukça yerine takviye kuvvetleri gönderilmesi icap eder. Başbakan sözlerine devamla: — Hükümet bu suale çok müşkül bir duruma sokulmak isteniyor. "Birlik standardıdır" dersek halka döncekler: "Gördünüz mü, Kore ikinci bir Yemen oldu, çocuklarımız boyuna oraya gidip ölecekler" şeklinde propaganda yapacaklar. "Birlik standardı değildir" dersek "Müttefiklerimizle karşı işte bunların tasahhütleri, yardımları bu kadardır," denilecek. Memleket menfaatleri şu anda bu suale cevap vermeyi icap ettiriyor.

Başbakanın sonra sırasıyla Dışişleri Bakanı Fuat Köprülü, Kemal Türkoğlu, Osman Bölükbaşı, tekrar Dışişleri Bakanı birizi aradı sıra kürsüye geçildi. Gürültülü konuşmalardan sonra yarım saat ara verildi.

İkinci oturumda, Falık Ahmet Barutçu bir saatten fazla süren ve sıkıntılı dinlenen sözleriyle hadiseyi hukuk ve siyasi olmak üzere iki bakımdan izah etti. Dışişleri Bakanı da bu evvel C.H.P. muhalefetine de hücumlarda bulunmuştu. Barutçu "Konuşmaların yüksek seviyede devamını aynı profesörün siyasi videdanı ayrı etmedi. Ben onu yalnız bırakacağım" demekle yetindi; sözlerinin bir yerinde de sıkı sözülükten ve Meclis hakimiyetinden bahsedince "Sizin zamanınızda böyle midir?" şeklinde bir sual ile kargaşalığa "Eskideki her şey iyi olmaydı yeni bir rejim kurmağa ne ilzüm vardı? Biz yeminin ananesini yapalım!" diyerek umumî alkış topladı. Barutçuya nazaran Hükümet harp gibi durumlarda Meclise sormadan hareket etmemeliydi ve bundan sonra da etmemelidir.

Manisa Müstakill Milletvekili Hamdullah Suphinin Moskoflarla harbedilen her yer Türk hududuna sayılır tezi etrafındaki konuşmasından sonra C.H.P. adına Avni Doğan müstakilllerden General Cebesoy kürsüye geçildi. Cebesoy Hükümetin hareketini tasvip ettiğini belirtti. İsmir Milletvekili Behzat Büğünin Hükümet karar ve ıcratı lehindeki konuşmasından sonra müzakerenin yeterliği kabul edildi. Hükümet beyanatının tasvibi sıkı oyla reyde konuldu. 351 kişi reyde ıtırak etti. 311 kişi Hükümet lehinde oy verdi.

Bu suretle Hükümet güven oyu almış sayılıyor.

Başbakan tekrar kürsüye geçerek teşekkür etti ve artık bu mevzu etrafındaki halk tabakalarına akseden dedikoduların memleket menfaatine olmadığına ifade ederek bitirdiğini izah etti. Oturum kapatıldı. Vakit gece yarısına yaklaşıyordu.

Y. İstanbul An. 11-12-50 1021

Millet Meclisimizle İftihar etmeliyiz

— İftihardanberi Demokrat Parti İktidardan tepesi üzerinde Demokrasiyi kurtarıcı gibi sallandıktan durulan meşhur gensoru meselesi Meclisin evvelki gündeki oturumunda nihayet halledildi. Millet Partisinin aynı Bülükbaş'ı ile üstteki Milletvekillerinden birisi tarafından verilen takdir, e meclisimiz ki, hükümetten Kore harbine iştirak kararına i. ah etmesi, Meclise sormadan meclislet dınamı ancak göndere. ne beylediği anayasanın 26'ncı maddesiyle nazım telif edilmişliğini bildirmesi istenmekte ve Kore harbine iştirak edenlere verilmiş olan evvelki gündeki oturumunda nihayet halledildi. Millet Partisinin aynı Bülükbaş'ı ile üstteki Milletvekillerinden birisi tarafından verilen takdir, e meclisimiz ki, hükümetten Kore harbine iştirak kararına i. ah etmesi, Meclise sormadan meclislet dınamı ancak göndere. ne beylediği anayasanın 26'ncı maddesiyle nazım telif edilmişliğini bildirmesi istenmekte ve Kore harbine iştirak edenlere verilmiş olan

özün Tanrıver'in hitabelerini, aynı hükümleri birbirlerine sad ve aynı aynı seviyelerden mübalahe etmelerine rağmen, hatta fikrinin serp. sert, fakat tamiki ilikimî hareketler közü ihtiyarın ihtiyar ve keşve herşeyine düşmedik. leri için büyük bir zevke olan, duşumuzu memnurlukla söy. İyeyceğin, Partisyonlar arasında, da Demokrasiye bir müddet, bütne muhalefet şiddetleştirdi, muhalefeleri ise başka bir mü. sanabette Demokrat Parti hatı. hizi alkışlanmazın ise bir millî davanın ele alması tarzında bel. ki görüş ve anlayış farklarıyla ayırtan, fakat esasta, yani mem. laka in düşünme karşı korun.

manı esasında tam birlik hali. de bulunan partilerin vatanper. verimsi alkışlarına sevindirici işaretiler olarak kaydedilmeli. Müddet Meclisimiz 11 kuzun pa. zortel oturumunda açılan ge. sora müddetle yapılan tartışmalar, gerek meclislet, gerek İktidar ve muhalefet par. tilerinde olgunlukları, gerek Meclisimiz seviyesinde nekadar güçlü demagoglar, meclislet dış. bu millî hükümler, bütün sertliği. ne şiddetine rağmen ihtiva et. tigi bütün fikir ve duyguların meclisimiz için ortak demokrasiz. mis için muhakkak ki demisi bir İftihar vasilesi olacaktır. Ali Naci KARACAN

çok tahsisat... bir hafta evvel cereyan eden müzakereye nazaran gensoru açılmasının oldukça heyecanlı tartışmalara sebebiyet vereceği şüphesiz görünmekteydi. Niteki, de kaldı ki son günlerde bilhassa, sa Millet Partileri, gerek şübe, gerek yarı ile, Kore harbine is. çıkış kararını istifaında, meclislet menfiyatlı dileyişine de ol. sa, yine de bir ölçüyle cereyanı yaratmak, menfi bir ce. reyama imkânı müsabesinde mil. let tabakaları için sokmak hele kabilesi aşu ayaga dula. gerek İktidardaki parti ile hükümet bir çarpıda halledilmeye. yolunda bilhassa gayret sarfet. mekteydimiz. Bu gayretleri öy. le kıyaslaya sarf etmekteydiler. ki hükümeti had, Meclislik kul. lardan müzakereye katılmıyor. Devlet Reisi'nin komünist olarak tezyit ve teğhiden hile çekim. mediler.

Bir taraftan diğer taraftan basını Kore'de bir avuç Türk kahranı memnun katar desteklerini naklederken, diğer taraftan Ankara'da teşkilat kurulan politikacılar, meclislet dış. politikasını, ancak ve siyasi emniyeti, Kore harbine iştirak kararını bir millî dava halinden çıkararak Türk milletinin san. ki İktidarında cümlü bildirmeydi. gi büyük alkış ve şükür mev. zunu halinde girmektedir. emedütl. atmediler ve bolşevik İttidatı. ziyile Birleşmiş Milletlerde ali. iki davlete karşı vatanını kul. lanın Sovyet Rusya'nın "Müddet. mis Milletler anayasasını" tef. it. tarmını benimsemekle muvafak bu topraklara düşman olanların okunmasına ya da silinmek vizesi. ni, ne düşünmekteydi. Halbuki Ko. reyü gidenler, aynı Tanrıver'in Meclisimiz evvelki gündeki calca. dında söylediği güzel hitabede belirttiği gibi, Kore'ye değil, hakikatte Kafkas hududuna sevkedilmiş gibi, yalnız bir ve. tim müddetle serveyanı ücutle. riydiler.

***

Sayın Ali Fuat Cebesoy'un pek yerinde olarak ifade ettiği gibi, Türkiye Büyük Millet Mec. lisinde, evvelki gün, belki yıl. lardanberi ilk defa olarak meclisletin eskirtti ve siyasi emniyeti ile ilgili meseleler mü. zakere edildi. Karşılıklı görüş. meler nekadar şiddetli bir fir. tina havası içinde cereyan et. mis olurdu olsun, en azından bu oturum esnasında herkesin içindekiin açığı varmadan ve meclisletle selsüli bir pro. pogandeviye maye teğli etmişe boşlayan Kore hikayesinin ni. hayet Meclis kürüstüsi üzerine getirilerek bütün teğerrüsiyle incelemeden, konuşulma. mandan, görüşülmeden ve meselelerin ne Birleşmiş Millet. ler anayasasına, ne de bizim anca. yasamıza hokimiyetinden delik deşik edilmiş hiç bir tarafa. zın baraklanmamış olmasından bilhassa memnun olduğumuzu açık söylemek isteriz. Millet Meclisi kürüstünde, milletin gözü önünde cereyan eden bu müzakere, Türk demokrasiz. sindir Türk alkış ve şükür em. niyetine ait en nazik meselele. rin hile apaçık görüşülebilece. ğine, Türk demokrasizik idare. dında ortak milletimiz gilemedi. lecek bir hükümetin taavuz e. dilemiyeceğine kimsenin redd e. demiyeceği açık deliller teğali etmişlerdir. Karahibi gültüme. ler değil milletimiz emz davalara. rına tı tam hükümetimiz, fakat aynı zamanda, aynı vesile ile Türkiye Büyük Millet Meclisi. nin millî meseleler üzerindeki kanonisiyeti ve mürakabe kudre. tisi, bu kanonisiyeti ve müraka. beyi vaktimiz yapabilecek an. sızlar önünde yüksek bir seviye. ye ermiş olduğumuz da ifade eği belirtmişlerdir. Bu İftihari Meclisimiz evvelki gündeki calca. nı sadece nazik bir konuşma en şiddetli müzahakelere vesile it. tirmiş edilmesinden meclisletin hesabına soru doğacağını sa. zın ve evdeki durumları Allah'a şükür hakem gıkartmış ve ge. rek İktidar, gerek muhalefet şubelerinin şandıktan fikir. eri ve kanonisiyeti varuhle ve kesimlikle, fakat aynı zamanda aynı bir meselede ifade etmişlerdir Türkiye Büyük Millet Meclisi L. nin güzel bir demokrasizik imti. zan beserini hatırlı olmuştur.

Bir taraftan İktidarın canlar sa. zın İktidarında Kırılmış, diğer taraftan muhalefetin canlar sayın Barutcu ile Avni Doğan'ın ve Battal Bülükbaş'ın ve bu erede

İSTANBUL HABERLERİ:

Üç dolandırıcı suçüstü tutuldu

Bir kadma altın suyuna batmış maderleri altın diye 20 bin liraya sürüyorlarmış

İstanbul, 11 (Talefonla) — İki de bocalarını çözümler, bir biterine salımlarlar. Gerd... maderleri altın diye 20 bin liraya sürüyorlarmış

Yüz kıvancız krem yakalandı İstanbul, 11 (Talefonla) — Bir kadın, yüzüne sürdüğü kremi... Yüz kıvancız krem yakalandı

Bir cinayet davası İstanbul, 11 (Talefonla) — Bir müdafî evli Hanım'ın... Bir cinayet davası

Spir Meclisi üretili (1) İstanbul, 11 (Talefonla) — Spir Meclisi üretili (1)

Paftanın temsilî edifi İstanbul, 11 (Talefonla) — Paftanın temsilî edifi

D. P. Millet vekillerine düşen vazife

(Şişli 1. İsmail Saygıda)

bu ne iş için bir di... D. P. Millet vekillerine düşen vazife

Paftanın temsilî edifi İstanbul, 11 (Talefonla) — Paftanın temsilî edifi

Paftanın temsilî edifi İstanbul, 11 (Talefonla) — Paftanın temsilî edifi

Bir C. H. P. li müteahhidin parası verilmiyor

Veli Babangü, çekti imnaki

bir müteahhidin parası verilmiyor Veli Babangü, çekti imnaki

Paftanın temsilî edifi İstanbul, 11 (Talefonla) — Paftanın temsilî edifi

Paftanın temsilî edifi İstanbul, 11 (Talefonla) — Paftanın temsilî edifi

MacArthur Kore cephesini gezdi

Müttefik kuvvetlerinin maneviyatı çok yüksek

Çekilme hareketleri iyi bir şekilde ve çeşitli kesimler arasında tam bir ahenkle cereyan etti

Paftanın temsilî edifi İstanbul, 11 (Talefonla) — Paftanın temsilî edifi

Paftanın temsilî edifi İstanbul, 11 (Talefonla) — Paftanın temsilî edifi

MacArthur Kore cephesini gezdi

Müttefik kuvvetlerinin maneviyatı çok yüksek

Çekilme hareketleri iyi bir şekilde ve çeşitli kesimler arasında tam bir ahenkle cereyan etti

Paftanın temsilî edifi İstanbul, 11 (Talefonla) — Paftanın temsilî edifi

Paftanın temsilî edifi İstanbul, 11 (Talefonla) — Paftanın temsilî edifi

MacArthur Kore cephesini gezdi

Müttefik kuvvetlerinin maneviyatı çok yüksek

Çekilme hareketleri iyi bir şekilde ve çeşitli kesimler arasında tam bir ahenkle cereyan etti

Paftanın temsilî edifi İstanbul, 11 (Talefonla) — Paftanın temsilî edifi

Paftanın temsilî edifi İstanbul, 11 (Talefonla) — Paftanın temsilî edifi

MacArthur Kore cephesini gezdi

Müttefik kuvvetlerinin maneviyatı çok yüksek

Çekilme hareketleri iyi bir şekilde ve çeşitli kesimler arasında tam bir ahenkle cereyan etti

Paftanın temsilî edifi İstanbul, 11 (Talefonla) — Paftanın temsilî edifi

Paftanın temsilî edifi İstanbul, 11 (Talefonla) — Paftanın temsilî edifi

MacArthur Kore cephesini gezdi

Müttefik kuvvetlerinin maneviyatı çok yüksek

Çekilme hareketleri iyi bir şekilde ve çeşitli kesimler arasında tam bir ahenkle cereyan etti

Paftanın temsilî edifi İstanbul, 11 (Talefonla) — Paftanın temsilî edifi

Paftanın temsilî edifi İstanbul, 11 (Talefonla) — Paftanın temsilî edifi

MacArthur Kore cephesini gezdi

Müttefik kuvvetlerinin maneviyatı çok yüksek

Çekilme hareketleri iyi bir şekilde ve çeşitli kesimler arasında tam bir ahenkle cereyan etti

Paftanın temsilî edifi İstanbul, 11 (Talefonla) — Paftanın temsilî edifi

Paftanın temsilî edifi İstanbul, 11 (Talefonla) — Paftanın temsilî edifi

Acheson'un vaziyeti... Acheson'un vaziyeti

Paftanın temsilî edifi İstanbul, 11 (Talefonla) — Paftanın temsilî edifi

Paftanın temsilî edifi İstanbul, 11 (Talefonla) — Paftanın temsilî edifi

1934 YILI EKİM AYI İZLENİMLERİ (Sıra No: 490)

1934 YILI EKİM AYI İZLENİMLERİ (Sıra No: 490)

1934 YILI EKİM AYI İZLENİMLERİ (Sıra No: 490)

1934 YILI EKİM AYI İZLENİMLERİ (Sıra No: 490)

1934 YILI EKİM AYI İZLENİMLERİ (Sıra No: 490)

1934 YILI EKİM AYI İZLENİMLERİ (Sıra No: 490)

1934 YILI EKİM AYI İZLENİMLERİ (Sıra No: 490)

1934 YILI EKİM AYI İZLENİMLERİ (Sıra No: 490)

1934 YILI EKİM AYI İZLENİMLERİ (Sıra No: 490)

1934 YILI EKİM AYI İZLENİMLERİ (Sıra No: 490)

1934 YILI EKİM AYI İZLENİMLERİ (Sıra No: 490)

1934 YILI EKİM AYI İZLENİMLERİ (Sıra No: 490)

1934 YILI EKİM AYI İZLENİMLERİ (Sıra No: 490)

1934 YILI EKİM AYI İZLENİMLERİ (Sıra No: 490)

1934 YILI EKİM AYI İZLENİMLERİ (Sıra No: 490)

1934 YILI EKİM AYI İZLENİMLERİ (Sıra No: 490)

1934 YILI EKİM AYI İZLENİMLERİ (Sıra No: 490)

1934 YILI EKİM AYI İZLENİMLERİ (Sıra No: 490)

1934 YILI EKİM AYI İZLENİMLERİ (Sıra No: 490)

1934 YILI EKİM AYI İZLENİMLERİ (Sıra No: 490)

1934 YILI EKİM AYI İZLENİMLERİ (Sıra No: 490)

1934 YILI EKİM AYI İZLENİMLERİ (Sıra No: 490)

1934 YILI EKİM AYI İZLENİMLERİ (Sıra No: 490)

1934 YILI EKİM AYI İZLENİMLERİ (Sıra No: 490)

Gensoru intibaları

Tartışmalardan çıkan mânâ — Oran an Bülökböğaz'ın delilleri — Sıtkı Yırcalı yeni bir içtihat getiriyor — Kemal Türkoglu'nun verdiği Adhiki muharebe — Avni Doğan Köprülü'yi şiddetle protesto ediyor

Konuşmalarından çıkan mânâ... Oran an Bülökböğaz'ın delilleri... Sıtkı Yırcalı yeni bir içtihat getiriyor... Kemal Türkoglu'nun verdiği Adhiki muharebe... Avni Doğan Köprülü'yi şiddetle protesto ediyor.

Ne yaparsanız bu hayret... Kemal Türkoglu'nun verdiği Adhiki muharebe... Avni Doğan Köprülü'yi şiddetle protesto ediyor.

BAKISLAR

Hep beraber veya tek başımıza

Ker'eki Türk destanı... Hep beraber veya tek başımıza... Ker'eki Türk destanı...

Tugayımız yeniden savaşa hazırlanıyor

Tokyo'daki yaralılarımızdan vefat edenlerin cenazesi büyük törenle kaldırıldı

Tokyo'dan bildirilenler göre... Tugayımız yeniden savaşa hazırlanıyor... Tokyo'daki yaralılarımızdan vefat edenlerin cenazesi büyük törenle kaldırıldı.

Avni Doğan dedi ki:

Hükümetin, Meclis'ten karar almaksızın harice imkânına sahip bulduğunu kabul etmiyoruz

Avni Doğan dedi ki: Hükümetin, Meclis'ten karar almaksızın harice imkânına sahip bulduğunu kabul etmiyoruz.

Ankara Halkevinde

Kore şehitleri için bir tören yapıldı

Ankara Halkevinde Kore şehitleri için bir tören yapıldı.

Nurettin Arıkan'ın konuşmasındaydıkları

Soruyoruz: Acep bütçe niçin denk değil?

Nurettin Arıkan'ın konuşmasındaydıkları. Soruyoruz: Acep bütçe niçin denk değil?

D.P. Milletvekillerine düşen vazife

Nihat ERİM

D.P. Milletvekillerine düşen vazife. Nihat ERİM.

Veteriner Fakültesi öğrencileri

Bazı dilak ve kemanelerle derhal yerine getirilmeli

Veteriner Fakültesi öğrencileri. Bazı dilak ve kemanelerle derhal yerine getirilmeli.

C.H.P. Meclis Grubu İdare Heyeti ve Genel Kurulu toplanıyor

C.H.P. Meclis Grubu İdare Heyeti ve Genel Kurulu toplanıyor

C.H.P. Meclis Grubu İdare Heyeti ve Genel Kurulu toplanıyor.

Diyanet İşleri Reisinin düünkü mühim hitabesi

Koredeki harp, hak ile bätılın, imnaki ile imansızın, kitap sahibi ile kitapsızın, hayır ile şer kuvvetlerinin çarpıştığı bir harptir

Dün Süleymanıye camlinda Korede şehit düğen kahraman erlerimiz için okutulan Mev-

lotta konuşan Diyanet İşleri Reisi şunları söylemiştir:
— Aziz cemaat, muhterem

dinleyiciler;
Bu muhteşem mabette, Ko-
[Devamı Sa:5 Sü:4 te]

DIYANET İŞLERİ REİSİNİN HİTABESİ

[Bastırarak: Düzineide]

rede şehit düğen din kardeşlerimizin ruhlarını tazir ve kahraman mücahit gazilerini zina namlarını tebell için toplamış bulunuyoruz.

Koredeki harp, bir toprak harbi, bir memleket harbi değildir. Bu harp hak ile bätılın, imnaki ile imansızın, kitap sahibi ile kitapsızın bir cümle ile hayır ve şer kuvvetlerinin çarpıştığı bir harptir. İşte bunun içindir ki askerlerimizin en mukaddes bir vazifeyi ifa ettiklerine kani bulunmaktayız.

İlk önceleri bätıl belki hâk'ka galebe eder, fakat sonunda iman imansızlığa, kitap sahibi kitapsızlığa, hâk bätıla galebe çalacaktır. Çünkü bunlarda mevcut azim, irade, pecaat ve kahiramanlık tikenmez bitmez bir iman kaynağından fışkırmaktadır. Tarihten, hassaten İslâm tarihinden misaller getiren Ahmed Hamdi Aksekili:

— Korede üstün kuvvetlere karşı sayısız mücahitler bu kanla uğruşmuş yiğitlerdendir. Bir bunu kısa zamanda dünyaya göstermeğe hazırlarız.

Düşmanlarımız Türk yataına kem gözle bakmak gibi bir gafletli hayzellerinden bile geçirmesinler. Zira bu onları çok pahalıya mal olur.

Türk milletinin ezeldenberi hür yaşamasının zincirleri vurulmamasının sebebi büyük imânından gelmektedir. Mületimizin ruhundaki pecaat ruhu ölmemiştir ve ölmeyecektir. Dünyamız bu ruhla kaimdir. Dünyamız ölmeyen âhireti de vaktür.